

—നളിനജൂരി—

അവതാരി

(Malayalam)

BHARATHA RATNAM

Biography

By P. Nalinakumari

Printed at .

S. B. Press, Trivandrum

June 1965

Price Rs. 2 - 50

Copy right

G. Chandrasekharan Nair

Cover by Herald Advertisers

Published by

A. V. Publishing House

Trivandrum

ഭാരതരത്നം

**എ. വി. പബ്ലിഷിംഗ് ഹൗസ്
തിരുവനന്തപുരം**

അവതാരിക

അതിപുരാതനവും സംസ്കാരസമ്പന്നവുമായ ഒരു മഹാ രാജ്യത്തെ നൂറ്റാണ്ടുവർഷം വർഷം നീണ്ടുനിന്ന അടിമത്തത്തിൽനിന്നു വിമുക്തമാക്കാൻ ലോകം ഇന്നുവരെ കണ്ടിട്ടില്ലാത്ത മാതൃകയിലുള്ള ഒരു ദേശീയ ധർമ്മമരണാനുഷ്ഠാനം വഹിച്ചു. സ്വദീപിതത്തിലെ മുപ്പതോളം കൊല്ലം സൂര്യനസ്തമിക്കാത്ത ഒരു സാമ്രാജ്യത്തിനെയെങ്കിലും ഇടതടവില്ലാതെ പോരാടി വിജയശ്രീലാളിതനായിത്തീർന്നു. ഒരു സർവ്വാധിപതിയാകാൻ നിഷ്പ്രയാസം കഴിയത്തക്കവിധം ഭരണയുദ്ധമേൽ സ്വാധീനശക്തിയുണ്ടായിരിക്കെ, നേടിയെടുത്ത സ്വാതന്ത്ര്യത്തെ സമ്പൂർണ്ണ ഭരണാധിപത്യത്തിന്റെ ഭൂമികയിൽ പ്രതിഷ്ഠിച്ചു അതിനു മാനുഷികമുഖമുണ്ടാക്കിത്തന്നുമാറ്റം. ഭരണികവും ആധ്യാത്മികവുമായ വ്യാഖ്യാനം നൽകുകയും ആ വ്യാഖ്യാനത്തിലേയ്ക്ക് വിഭിന്നതലവർത്തികളായ നാലുതരം ഭരണങ്ങളെ ഉപദേശിച്ചും ശാസിച്ചും അഭ്യർത്ഥിച്ചും ആകർഷിക്കുകയും, താൻ വിഭാവനംചെയ്ത സാമൂഹികാഭർത്ഥനകൾ പ്രായോഗികമാക്കുന്നതിനുള്ള വമ്പിച്ച കർമ്മപരിപാടികൾ ശാസ്ത്രീയരീതിയിൽ സംഘടിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ട് സമരകാലത്തെപ്പോലെ സ്വാതന്ത്ര്യോദയത്തിനുശേഷവും അധികാരവും ആഭിമാനവും കാട്ടി അനുസരിപ്പിക്കുന്നതിനു പകരം സ്നേഹംകൊണ്ടു ഭരണഘടനയെ വശീകരിച്ചു അവരുടെ കണ്ണിലുണിയായി പതിനേഴ സംവത്സരം ഭരണചക്രം തിരിക്കുക. പരമനൂരാജ്യങ്ങളുടെ വിമോചനത്തിനും ലോക

രാഷ്ട്രങ്ങളുടെ പരസ്പരസഹകരണത്തിനും സൗമനസ്യത്തിനും മനുഷ്യത്വവിശ്വേദിയായ മഹായുദ്ധത്തിന്റെ നിവാരണത്തിനുംവേണ്ടി നിന്മേലും നിവകൊള്ളുന്ന ത്രൈലോചനമെന്ന നിലയിൽ സ്വന്തം നാടിന് സമസ്തലോകാരോം സമ്പാദിച്ചുകൊടുക്കുക, സ്വദേശവിയോഗത്തിൽ ലോകമൊട്ടുക്കൊള്ള ഭരണാധിപന്മാർ തൊട്ടു സാധാരണക്കാരായ വീട്ടുക്കാരും കുട്ടികളും വരെ തങ്ങളുടെ പ്രിയപ്പെട്ടതും വിലപ്പെട്ടതുമായ ഭരണം കൈവിട്ടുപോയെന്ന കരുതത്തക്കവിധത്തിൽ അവരുടെ ബന്ധുവായി ഭീവിക്കുക—ഇങ്ങനെ രോർമാത്രമേ മാനവചരിത്രത്തിലുള്ള—നെഹ്രു. രാഷ്ട്രീയഭീവിതം സത്യദീക്ഷയുടെയും ധർമ്മിഷ്ടയുടെയും സ്നേഹശക്തിയുടെയും പര്യായമാക്കി മാറ്റാൻ കഴിയുമോ എന്ന അഭ്യൂതപൂർവ്വമായ പരീക്ഷണം രണ്ടുപേർ മാത്രമേ നടത്തി വിജയിച്ചിട്ടുള്ളൂ—ഗാന്ധിജിയും നെഹ്രുവും. നെഹ്രുവിനെപ്പോലെ സൗന്ദര്യാസ്വാദകനായ കലാകാരനും ഭീവിതത്തിന്റെ അന്തർധാരകളിൽ കടന്നുചെല്ലുന്ന തത്ത്വചരിമാംസകനും നിത്യജിതാസുവായ ഗാന്ധിസ്വാധീനം സംസ്കരിച്ച അധിപലോകത്തെയും ആശ്ചര്യപ്പെടുത്തുന്ന മനുഷ്യസ്നേഹത്തിന്റെ ഉദ്യോഷ്ണമായ ഒരു പ്രതിഭാശാലി രാജ്യത്തന്ത്ര രംഗത്തിലും ഭരണാധിപമണ്ഡലത്തിലും പ്രവേശിക്കുന്നതും പ്രവേശിച്ചാൽതന്നെ പ്രശോഭിക്കുന്നതും കാണാൻ ആറാണ്ടുകൾ കാത്തിരുന്നാൽ പോലും സാധിച്ചിട്ടില്ലെന്ന വരും. കാശ്മീരിലെ താഴ്വരകളും അജ്ഞാതയിലെ ചിത്രങ്ങളും ദ്രാകുനംഗൽ അണക്കെട്ടും ശാന്തിനികേതനവും നാഷണൽ ലാബറട്ടറികളും പണിയാളർ ഭോവിചെയ്യുന്ന പാടങ്ങളും തൊഴിൽശാലകളും ബുദ്ധഗയയും ശിശുപരിപാലനകേന്ദ്രങ്ങളും വന്യജീവിതസങ്കേതങ്ങളും പുരാവൃത്തഗവേഷണമന്ദിരങ്ങളുമെല്ലാം ഒരുപോലെ പവിത്രസ്മരണയായി കാണാൻ കഴിഞ്ഞു. പ്രകൃതിയേയും മനുഷ്യജീവിതത്തേയും

നിർമ്മിതമായി നിരീക്ഷിച്ചു പ്രോത്സാഹിതരസങ്ങളിൽ മുഴുകിയ. ആ ചാപുതപ്പന്റെ ബഹുമാനവ്യക്തിത്വത്തിൽ ഭരണ മാതൃകയെന്ന രാഷ്ട്രീയപ്രവർത്തനം. ആ നവഭാരതരീതിയുടെ ജീവിതകഥ നമ്മുടെ ബാധികാബാധങ്ങൾ സുഗ്രഹമാകുമ്പോൾ വളർത്തും സംക്ഷിപ്തമായി പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു കൃതിയാണ് ഞാൻ ഇവിടെ അവതരിപ്പിക്കുന്ന 'ഭാരതരത്നം'.

നെഹ്രു, രാജീവ് ആത്മകഥയും മറ്റു കൃതികൾക്കു പുറമെ പല ഭാഷകളിലായി വിപുലമായ ഒരു ഗുണ സഞ്ചയം അദ്ദേഹത്തെ അധികരിച്ചുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ഭാരതീയരും പാശ്ചാത്യരും ആഴ്ത്തുകാർ എഴുതിയ ആ കൃതികളിൽ ജീവിത കഥാഖ്യാനങ്ങൾ, വിമർശനരീതി നടത്തിയിട്ടുള്ള പ്രശസ്തപണ്ഡിതർ, വ്യക്തിത്വത്തെ ആസ്പദമാക്കിയുള്ള ഭാഗിക നിരൂപണങ്ങൾ, സ്മരണ രചനകൾ എന്നിവയെ പല ഇനങ്ങൾ കാണാം. ശ്രീമതി നളിനകുമാരി ആ കൃതികളിൽ പ്രധാനപ്പെട്ട പലതും സന്നിസ്തർഷം പരിശോധിച്ചു ഇന്നത്തെ യുവതലമുറയെ ഉദ്ദേശിച്ചെഴുതുന്ന ഒരു ചെറുപുസ്തകത്തിന് ഉൾക്കൊള്ളാൻ കഴിവുള്ളത്ര വസ്തുതകളും ആശയങ്ങളും സമാഹരിച്ചു ഉദ്ഗ്രഹിച്ചിരിക്കുന്നു. സൂര്യപുതപ്പന്റെ ജീവിതത്തിലെ സംഭവബാഹുല്യം ഒരു വലുതും ജീവിതചരിത്രത്തിന്റെ രാഷ്ട്രീയത്തിൽ ഉണ്ടാക്കുന്ന വിഷമതകൾ അല്പമാണല്ല. സംഭവങ്ങൾ അടിക്കടി പറഞ്ഞുപോകേണ്ടി വരുന്നതിനിടയിൽ അവയെ രസനീയമായി അവതരിപ്പിക്കാൻ നന്നേ ബുദ്ധിമുട്ടുണ്ട്. സാമ്പകാശം കൂടിയ തീവ്ര അവയേ തികച്ചും ആകർഷകമാക്കാൻ. പ്രസന്നസ്മനമായ രചനാശൈലികൊണ്ടും, സന്ദർഭാനുസൃതമായി തിരഞ്ഞെടുത്തു ഉദ്ധരിച്ച ചെറു ഉള്ളിൽത്തന്നെ വാക്യങ്ങളുടെ ശ്രദ്ധേയതകൊണ്ടും ആ അനിവാര്യമായ നൂതന പരിഹാരി

ക്കാൻ ഗ്രന്ഥകർത്രി വേണ്ടത്ര ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ട്. നേരിലധികം വസ്തുതകളും സംഭവങ്ങളും എങ്കിലും വാക്യത്തിൽ പിടിച്ചെടുത്തു ക്കുന്ന അവസരങ്ങളിൽ ചിലപ്പോഴൊക്കെ വാക്യഭംഗി കണ്ടുപോകുന്നതായി തോന്നി. ഗ്രന്ഥസംക്ഷിപ്തയെക്കുറിച്ചുള്ള ശ്രദ്ധയാണു് ഈ കറവിന് കാരണമെന്നു മനസ്സിലാക്കാൻ പ്രയാസമില്ല. കരളം തടവുനീലൂതെ ഒഴുകുന്ന ആഖ്യാനധാരയിൽ മുങ്ങിപ്പോകുന്ന കറവായിട്ടേ ഇതിനെ കണക്കാക്കേണ്ടതുള്ളൂ. നെഹ്രുവിന്റെ ജീവിതകഥ വിവരിക്കുന്നതോടൊപ്പം മതവികാരാധിഷ്ഠിതമായ അംഗീകാരത്തിന്റേതായിരുന്ന ആശയങ്ങളും വിശ്വാസങ്ങളും കൂടി സമുചിത ഘട്ടങ്ങളിൽ കോർത്തിണക്കിയിട്ടുള്ളതു് തീർച്ചയായും പ്രയോജനകരമായിട്ടുണ്ട്. നളിനകുമാരിയുടെ നൈസർഗ്ഗികമായ കവിഭാവന അവിടവിടെ വസ്തുതകളെ പച്ച പിടിപ്പിക്കുകയും പൂവണിയിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

മലയാളത്തിലുണ്ടു് നെഹ്രുവിനെക്കുറിച്ച് ഏതാനും ഗ്രന്ഥങ്ങൾ. 'വിവർത്തനങ്ങളാണു് അവയിൽ ഏറിയകൂറും. ഉയർന്നു വരുന്ന തലമുറയുടെ നിലവാരത്തിനൊപ്പിച്ച് നിഷ്കൃഷ്ടമായി നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള കൃതികൾ വളരെ ചുരുക്കം. "ഭാരതരത്നം" ഈ രംഗത്തു് അനുഭവദീപ്തിയായ ഒരു സമുദ്യമമാണെന്നു് ഞാൻ കരുതുന്നു.

തിരുവനന്തപുരം,

25-6-1965

എൻ. കൃഷ്ണപിള്ള

An Appreciation

Jawaharlal Nehru's life is now a radiant part of our heritage. It is inseparable from the history of India and the world. Every student in India should have knowledge of this heritage.

Just as Gandhi was the greatest Indian after the Buddha, Nehru, is the greatest Indian of this century after Gandhi. We are yet too near to his life to realise the height and the depth and the width of his achievements. If Gandhi liberated India from subjection and brought India to freedom, it was Nehru who consolidated that freedom and made it impregnable. Every chapter in the splendid drama of Nehru's life has some inspiration or other for each one of us in this country. Nalinakumari's "Bharata Ratna" is a brief and brilliant biography of Nehru. It is good the book is only about 200 pages. We need brevity as well as brilliance and accuracy. A huge biography will only remain as a reference book, but "Bharata Ratna" can and will be read by innumerable students and others. Nalinakumari has done an inestimable service to Kerala by writing this book.

Nalinakumari's name is already one to conjure with in Malayalam literature. We have here therefore a great subject and an apt author. This must surely ensure the success of the book.

GANDHI GRAM
28-6-'65

G. Ramachandran M. P.
Director, Gandhigram.

ഉത്തരം

1. ആനന്ദവാനം
2. ഇംഗ്ലണ്ടിലേയ്ക്ക്
3. വിജയം ഇന്ത്യയിൽ
4. കർഷക പ്രക്ഷോഭങ്ങളും ജയിൽ വാസവും
5. അഹിംസയുടെ പ്രായോഗികത
6. വഴിയത രാഷ്ട്രീയത്തിൽ
7. യു.റോപ്യൻ പട്ടണം
8. സമരമുഖത്തേയ്ക്ക്
9. മോതിലാലിന്റെ ചരമം
10. അച്ഛനും മകനും
11. എക്കാലം ചിന്തകൾ
12. സ്ഥിതി സമതാദർശം
13. കമലയുടെ നിര്യാണം
14. സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തനങ്ങൾ
15. മഞ്ജാലോക മഹായുദ്ധം
16. ഒരു പുതിയ അദ്ധ്യായം
17. ലക്ഷ്യത്തിലേയ്ക്ക്
18. പ്രകാശം പൊലിഞ്ഞു

19. പ്രല്ലാശഭം-പ്രതിവിധികൾ
20. ഇന്ത്യൻ റിപ്പബ്ലിക്
21. ഇന്ത്യയുടെ വിഭജനം
22. സാമ്പത്തികാസൂത്രവും
ഒന്നാം പഞ്ചവത്സരപദ്ധതിയും
23. രണ്ടാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി
24. അഭിമതനായ ജനനേതാവ്
25. കാശ്മീർ പ്രശ്നം
26. ഇന്ത്യയും ചൈനയും
27. ക്ലേശപൂർണ്ണമായ താത്ത്വശാസ്ത്രം
28. യുദ്ധനിക വിജ്ഞ

ഭാരതരത്നം

ആനന്ദവനം

അഖഗബാദിയിലെ ചർച്ചാവിനോദികളുള്ള വിശാലവും അതിമനോഹരവുമായ ഒരു രാജകീയഹർമ്മ്യം. അവിടെ കാണികളുടെ കണ്ണും കരളും കളിർപ്പിക്കുന്ന സുന്ദരമായൊരു പുരോട്ടമുണ്ട്. ഇരട്ടംകാറ്റിൽ തവയാട്ടി തന്മിക്കുന്ന ചെടികൾ, പച്ച പച്ച പട്ട ഭൂമി മരങ്ങൾ, നൂതനം പരത്തി വിമിശ്ശനയിൽക്കുന്ന പല വർണ്ണങ്ങളിലുള്ള പുക്കൾ, അവയുടെ നടുവിൽ ഉയർന്നു നിൽക്കുന്ന പീഠവും. അത് ഒരു സിംഹാസനമാണ്. ഭാരതത്തിലെ 'മുടിമുടി'യെന്നായിരുന്നു അതിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം. ഇന്ത്യയുടെ ഹൃദയം സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നത് ഈ മഹാന്റെ ഹൃദയത്തിലാണ്. ഇന്ത്യയുടെ ശബ്ദമെന്ന് ഈ ശബ്ദമായ കണ്ഠം നിൽക്കുകയാണ്. നവഭാരതത്തിന്റെ ശാസ്ത്രവും ആത്മവും വാർത്തകൾ ശിഷ്ടമായിരുന്നു അദ്ദേഹം. ഇന്ന് അതിവിശിഷ്ടമായ സ്മാരകത്തിനായി സൂക്ഷിക്കപ്പെടുന്ന ഈ സ്മാരകത്തിന്റെ ഭാരത മഹത്വത്തിനും അതിന്റെ അപകാശിയിരുന്ന മഹാപുരുഷനെക്കുറിച്ചുള്ള ഭാരത കഥകൾ പാഠ്യമാണെന്നും അവിടെ കാണുന്ന കർമ്മശാസ്ത്രം അലംകൃതമായ പുസ്തകശാലകൾ, വിശുദ്ധിയുടെ പ്രതീകങ്ങൾപോലെ അവിടെ

ഉള്ളിക്കളിക്കുന്ന കൊച്ചു കൊച്ചു വള്ളത്തുളുഗങ്ങൾ എന്നിവയെല്ലാം അദ്വൈതത്തിന്റെ സിവിതയെ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നവയാണ്. അപ്പോഴുകൂടി പാദകാട്ടു നോക്കിയാൽ, ഒരു മഹാമാദ്യത്തിന്റെ ചരിത്രം തിരുത്തിയെഴുതിയ ആ ലോകനേതാവിന്റെ വളർച്ചയുടെ കഥ വ്യക്തമാകും.

അദ്വൈതത്തിന്റെ ആനന്ദഭാവം എല്ലാ അർത്ഥത്തിലും ആനന്ദത്തിന്റെ സാക്ഷാത്കാരമായിരുന്നു. ചരിത്രപുരുഷന്റെ ബാലകാലസ്മരണകൾ ആ ആനന്ദത്തിന്റെ കാരണവീചികൾ കൊണ്ട് പ്രകാശമാണല്ലോ. വിപര്യയനിയ ഭട്ടനേകം കയ്യകവസ്കങ്ങൾ, വിരേഷുപ്പെട്ട ഗാർഹിതകാപകരണങ്ങൾ, വിശാലമായ പച്ചപ്പുൽത്തട്ടുകൾ, വെളിമൊഴി വെട്ടിത്തിട്ടുള്ള ജഡധാരകൾ, നിറഞ്ഞ ഉദ്യാനങ്ങൾ — അത് ആധുനിക നഗ്നീകരണങ്ങളോടുകൂടിയതും പാരമ്പര്യ നാതകമില്ലാത്തതുമായ ഒരു രാജാധിപ ഭവനമായിരുന്നു, ആകൃതി പ്രകൃതികളിൽ ഒരുപോലെ അനാധാരണ ഗാർഹിത്യവും വ്യക്തിപൈശിഷ്ട്യവും ചെലുത്തിയൊന്നു നൂറ്റാണ്ടിലെന്ന ഒരു അഭിഭാഷകപ്രവർത്തനമായിരുന്നു അതിന്റെ ഉടമസ്ഥൻ. അദ്വൈതത്തിന്റെ സിമന്ത പുത്രനായി ജനിച്ചവളാണ് ജവഹർലാലിന്റെ ചരിത്രം ഭാരതസാമ്രാജ്യത്തിന്റെ തന്നെ ചരിത്രമാണ്.

പതിനെട്ടാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ ആദ്യ ദശയിൽ ഒരു സാധാരണ കാശ്മീരി ബ്രാഹ്മണകുടുംബം പശ്ചിമപ്രാന്തങ്ങളിൽ നിന്ന് കൂടുതൽ സുഖമുള്ള കിടപ്പ് തേടി താഴ്വരകളിലേയ്ക്കുവന്നു. നെഹ്റുകുടുംബത്തിന്റെ ഈ ആരംഭഘട്ടത്തിൽ കുടുംബാംഗമായിരുന്ന രാജ്കുമാർ അസാമാന്യ പാണ്ഡിത്യമുള്ള ഒരു മഹാനായിരുന്നു. തന്നെ റിപ്പീയിൽ വാണി

ഒരു ഹെൽത്ത് ഓഫീസർ ചക്രവർത്തി അദ്ദേഹത്തിന്റെ പാണ്ഡിത്യത്താൽ ആകൃഷ്ടനായി ഒരു ഓഫീസർ തോടിനടുത്തുള്ള (നഹർ-തോട്ട്) ഒരു ഭവനവും അദ്ദേഹത്തിന് വിട്ടുകൊടുത്തു. ഭവനത്തിന്റെ സ്ഥിതിവിശേഷംകൊണ്ടു കിട്ടിയ പേര് കാലാന്താത്തിൽ വംശനാശമായിത്തീർന്നു. 1857 ലെ ശിക്ഷാവിധിവാദിമാരുടെയും വിദ്വേഷാലമായ സഭയുടെയും കൂടെയും ഈ കടുത്തും നാറു അടുത്തായിരിക്കുമ്പോഴാണ് ആദ്യമായിട്ടുള്ളത്. ഇന്ത്യയുടെ സ്വാതന്ത്ര്യസമരമായി അദ്ദേഹമാവെണ്ണം ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന നെഹ്റുവംശത്തിനും 1881-ൽ മോതിലാൽ നെഹ്റുവിന്റെ ഭരണത്തോടു കൂടി ആരംഭിക്കുന്നു. മോതിലാന്റെ രവിന്ദ്രനാഥ് ഓട്ടോമോറിവിൽ ദിവസമാണ് ജാതരായതെന്ന വസ്തുത വിസ്മയകരമായ ഒരു കാര്യമായി കരുതപ്പെടുന്നു. മോതിലാലിന്റെ ജ്യേഷ്ഠ സഹോദരനായ ബാൽസിങ് വക്കീലായി പ്രാക്ടീസ് ചെയ്തിരുന്ന ഹൈക്കോടതി അഡ്വക്കേറ്റായിപ്പോയി. മാനിയ തോട്ടുകൂടിയാണു് ഈ കടുത്തും അഡ്വക്കേറ്റിൽ സ്ഥിരമായ സമാക്കിയതു്. അവിടെ വളർന്നു മോതിലാൽ. നെഹ്റു കാലാന്താത്തിൽ ഹൈക്കോടതി നിർമ്മിക്കുന്നതിനിടെ. അദ്ദേഹത്തിന്റെയും സ്വന്തം അഭിമുഖ്യംകൊണ്ടും ആദ്യ പുത്രനായി മോതിലാൽ അവിടാഗൃഹേയപിയാതായ ഒരു ഹെൽത്ത് 1889 നവംബർ പതിനാലാം തീയതി പ്രസവനമായി.

നേഹ്റുവംശപ്രമാണിയെന്ന നിലയിൽ സുന്ദരനും സർവ്വാഭിരുചിയുള്ള മോതിലാലിന്റെ അഭിരുചി ഉള്ള സ്ഥനായിരുന്ന ഒരു ഹെൽത്ത് വായിരുന്നു പുത്രന്റെ ജനനം. തന്നിരിക്കുന്ന സാമ്പത്തികമായി വളരെക്കൂടെ അഭിരുചി പ്രാപിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു കടുത്തായിട്ട് സമാധാനമായി വളർ

ക്കാനിടയുള്ള ഏല്പാ സുഖങ്ങളോടും കൂടിയതായിരുന്നു ജവഹറിന്റെ ബാല്യകാലം. മകന്റെ അഭിവൃദ്ധിയിൽ അത്യന്തം ശ്രദ്ധാർഹമായിരുന്നു പിതാവ്. ധാത്രിമാരെയും സ്വകാര്യാദ്ധ്യാപകരെയും നിയമിക്കുന്നതിൽ നിർദ്വേഷം ധനവ്യയം ചെയ്തു. ബാല്യത്തിൽ അച്ഛന്റെ നേർക്കുണ്ടായിരുന്ന ആരാധനാമനോഭാവത്തെപ്പറ്റി പിൽക്കാലത്ത് ജവഹർ ലാൽതന്നെ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. അനിഷേധ്യമായ ആത്മാശക്തി ദൃഢമായ സ്വപ്രത്യയബോധവും, വിട്ടുവീഴ്ചകൾക്കു തയ്യാറില്ലാത്ത അഭിപ്രായഭാർഷ്യം-ഇങ്ങനെ ഒരു മഹാപുരുഷനായ വേഷം ധരിച്ച് ഗുണങ്ങളുടെ വിഭൂതിലായ അച്ഛൻ, ഭാവിയിൽ ഇന്ത്യയിലെ ഏറ്റവും വലിയ മഹാനായിക്കിടക്കുന്ന മകന്റെ ആരാധനാപാത്രമായത് അത്യന്തമല്ലോല്ലോ. മാതാവായ സ്വരൂപാണിയാകട്ടെ, സാധനവും പ്രാഥമിക ഭാരതീയ സ്മൃതിപാഠത്തിന്റെ, ഉത്തമ നിർദ്ദേശവുമായ ഒരു വനിതാരത്നം തന്നെയായിരുന്നു. ഈ ചുറ്റുപാടുകളിൽ ഗുഹാരവിഷാദ വിട്ട് ബാഹ്യലോകവുമായി ബന്ധപ്പെടാൻ കഴിയാതിരുന്ന ജവഹറിന്റെ അഭയസ്ഥാനവും ആപ്തമിത്രവുമായിത്തീർന്നു അമ്മ.

വലിയച്ഛനായ നന്ദവാലിന്റെ വിധവയും, തന്റെ അമ്മയും പാഞ്ഞിരുന്ന പുരാണകഥകളോഴിച്ചാൽ കുതുമ്പോലം നൽകുന്ന യാതൊന്നും പരിശീലിപ്പിച്ചാൽ എന്തുപാടുകളിലായിരുന്നതിനാലും, പൊതുവെ കടുംബത്തിലെ പുരുഷന്മാർ കരുത്തിന്റെ നേർ കാണ്മില്ലെന്ന അനാസ്ഥയുണ്ടായിരുന്ന ജവഹറിന്റെ മേൽ കരുത്തിന് യാതൊരു സ്വാധീനവും ചെലുത്താൻ കഴിഞ്ഞില്ല. എങ്കിലും ഹോളി, സെന്റ, ജന്മാഷ്ടമി തുടങ്ങിയ ഉത്സവങ്ങൾ നേരെ

തൊരു ബാലനെ മുക്കുന്നപോലെ അദ്ദേഹത്തെ മുക്കി
ച്ചിരുന്നു. ഇവയെക്കാളൊക്കെ ഇഷ്ടപ്പെട്ടു കണയിക്കുന്ന
സ്വന്തം ഭർത്താവാണു്. കൊച്ചു ഭവാനിനെ തുലാ
സ്തിന്റെ ഒരു തട്ടിലിരുത്തി, മുമ്പിൽ ധാന്യങ്ങൾ നിറച്ചു
ഭാനം ചെയ്യുന്ന ഏർപ്പാടു് വളരെ യഥികം സങ്കരമായി
ആ ബാലനെ തോന്നിയിരുന്നു.

ഭവാനിന് പത്തു വയസ്സുള്ളപ്പോഴാണ് അന്നു കാല
ത്തു് വിചിത്രമായ 'ആനന്ദവന'ത്തിലേയ്ക്കു് നെഹു്
കടംബം മാറിത്താമസമാക്കിയതു്. താലഹബാദിൽ മഹാ
ബ്രഹ്മിയായ വിദ്വാജ്ഞി വിളക്കുകളും താജകിയണുവായ
ഭട്ടനേകം ആയംബരസാഗൃഹങ്ങളുംകൊണ്ടു് നിറഞ്ഞതായി
രുന്നു പുതിയ വാസസ്ഥലം. നിന്നു്, കുതിരസ്സവാരി
എന്നിവകൊണ്ടു് പാടിപ്പഴുമായ ഗരിരത്തിന്റെ ആരാഗ്യ
ത്തോടൊപ്പം മാനസികമായ പുരാഗതിക്കു കളമൊരുക്കുന്ന
സാഹചര്യങ്ങളാണ് ഭവാനിനുണ്ടായിരുന്നതു്. അവയി
ലൊന്നായിരുന്നു മോത്തിലാലിന്റെ യുറോപ്പുയാത്രകൾ.
കടൽ കടന്ന യാത്രചെയ്യുന്ന ബ്രാഹ്മണർ സ്വഭാവിധാൽ
ഭൂമുറക്കപ്പെടുകയായിരുന്ന അന്നത്തെ പതിവു്. മോത്തി
ലാലിനെ അനുകരിച്ചു് പലരും ശിമയിലേയ്ക്കും മറ്റും
പോയിത്തുടങ്ങിയപ്പോൾ, പ്രായച്ഛിത്തരമെന്തു് ശുദ്ധികർമ്മം
കഴിച്ചശേഷം അവരെ സ്വീകരിക്കുക എന്നൊരർപ്പാടു
ണ്ടായി. മറ്റു ചിലർ ഒരു പടികൂടി കടന്നു് യാത്രയെ
പ്രായച്ഛിത്തവും ചെയ്യാൻ കൂട്ടാക്കാതിരുന്നു. ഈ രസകരങ്ങ
ളായ ചെരിയിരിവകൾ ബാലനായ ഭവാനിന്റെ മനസ്സിൽ
ദൃഢമായി പതിഞ്ഞിരുന്നു.

ദേശീയവാദിയായ അച്ഛൻ സായന്തനരണ്ടുനൂറ്റാണ്ടിൽ
സുഹൃത്തുക്കളുമാണു് ചർച്ചചെയ്യുന്ന കാര്യങ്ങൾ ശ്രദ്ധി

കിങ്കര, യു.റോഡ്വരാനം 'കുറുത നമ്പൂ'യ്ക്കു തമ്മിലുള്ള
 നസരത്ത്വത്തിന്റെ അപഹാസ്യമായ സംഭവകഥകൾ
 അപധാനപൂർവ്വം കേൾക്കുകയും ചെയ്യുക സ്വഹാരിന്റെ പതി
 വായിരുന്നു.

എഫ്. സി. ബ്രൂക്ക്സ് എന്ന പുതിയ റസിഡന്റ്
 കൂട്ടർ ഭവഹർമാരിന്റെ പരിണാമം വയസ്സിലാണ്
 നിയമിതനായത്. ബ്രൂക്ക്സിന് തന്റെ ബാലഗിഷ്ടന്റെ
 രണ്ട് വലുതായ സഹധീനം ചെലുത്താൻ കഴിഞ്ഞു. ഇംഗ്ലീഷ്
 പുസ്തകങ്ങളുടെ നേരെ ആകർഷിച്ചു വളർന്നിരുന്നു. ഗാന്ധി
 ജിന്റെ അത്ഭുത ഹൈന്ദവങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള ആദ്യ പാഠങ്ങൾ
 നൽകിയതും ഈ കൂട്ടരാണ്. ഗ്രന്ഥത്തിൽ സ്വന്തമായൊരു
 മാതൃഭാഷയെന്നും ഉണ്ടാകപ്പെട്ടു. ബ്രൂക്ക്സ് ഒരു തീയോ
 സഫി'സ്റ്റായിരുന്നു. റിസിഡ്ന്റ് ആനിബസൻറിന്റെ നേതൃ
 ത്വത്തിൽ പ്രവർത്തിച്ചവരും ക്രിസ്തുമതത്തിലേയ്ക്കു
 നീങ്ങുന്ന ആ കാലഘട്ടത്തിൽ, ബ്രൂക്ക്സിന്റെ പ്രേരണകൂടി
 ഉണ്ടായപ്പോൾ സ്വാഭാവികമായും ഭവഹർ ആ സംഘത്തിൽ
 അംഗമായി. പക്ഷെ പിന്നീട് കൂട്ടർ പിരിഞ്ഞുപോയ
 തോടെ, അതിലുള്ള ആനുകൂല്യം നഷ്ടമായായിത്തീർന്നു.

ഇതിനിടയിൽ ഒരു കൊച്ചുനടത്തിയുടെ ഭനനം കൊണ്ട് അന്തിമം സതുപ്പുവാൻ കൂടുതൽ സുന്ദരമായിത്തീർന്നു. സ്വപ്രഭുവുടേ(വിജയലക്ഷ്മി)ഭനനത്തിനശേഷവും അവൾ കിട്ടിവന്ന അമിതമായ വാളനയ്ക്കും നേഹത്തിനും തെറ്റാകാൻ സംഭവിച്ചിരുന്നില്ല. അങ്ങനെ ആനന്ദനത്തിലെ സമൃദ്ധിയുടെ നടുവിൽ ഒരു രാജകുമാരനെപ്പോലെ അവൾപ്പോൽ വളർന്നു.

ഇംഗ്ലണ്ടിലേയ്ക്ക്

സപഹാറിന്റെ പതിനഞ്ചാമത്തെ വയസ്സിലാണ് മകൻ സമൃദ്ധിയായ രീതിയിൽ പാശ്ചാത്യവിദ്യാഭ്യാസം നൽകാനുള്ള മോതിരിയായ കടുവയുടെ ഇംഗ്ലണ്ടിലേയ്ക്ക് യാത്രയിറങ്ങിയത്. ഇംഗ്ലണ്ടിലെത്തി, അദ്ദേഹം ചില ഹൈസ്കൂളുകളിലും സപഹാർവാലിന് 'ഹോവാ'വിൽ തന്നെ പ്രവേശനം സിദ്ധിച്ചു. അതാടുകൂടി നല്ലനമ്മാർ തിരിച്ചുപോകുകയും, അങ്ങനെ സിവിൽതന്റെ സുപ്രധാനമായ വഴിത്തിരിവിൽ അന്നോളം കേട്ടുകേൾവി മാത്രമുണ്ടായിരുന്ന അപരിചിതമായ ഒരു പുതിയ ലോകത്തിൽ ആ ബാലൻ എത്തിച്ചേരുകയും ചെയ്തു. ജന്മദേശത്തിൽനിന്നു വിദ്യാസ്ഥമായ പാശ്ചാത്യവിദ്യാർത്ഥി, ലജ്ജാശീലനും അന്നോളം സുഖഭോഗങ്ങളുടെ നടുവിൽത്താളം ഉളർന്നുവന്നവനായ ഒരു പതിനഞ്ചു വയസ്സുകാരനെ വിട്ടുനീട്ടിക്കൊടുത്തു പോന്ന ഒരു ഭരണകാലമായിരുന്നു അത്. എങ്കിലും സപഹാർ ആ വിട്ടുനീട്ടിയ അതിരീതികളെക്കുറിച്ചും ചെല്ലും.

ഹോവാവിനെ സിവിൽതന്നിടയ്ക്ക് ലോക രാഷ്ട്രീയ രംഗത്തുക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കാനും പാശ്ചാത്യന്റെ അവസ്ഥകൾ സുഖമായിരുന്നു. 1905-ൽ ബ്രിട്ടനിൽ നടന്ന പൊതു തിരഞ്ഞെടുപ്പിൽ പ്രിസോർകൾ വിജയം നേടി. ആ വിജയത്തിന്റെ വിശദാംശങ്ങൾ ഒരു വിദേശീയ വിദ്യാ

നീയായ ജവഹർലാൽ നീഷ്ഠപ്രയാനം വിശകലനം ചെയ്യുന്നത് മാന്യരോപ്പാലം വിസ്മയിപ്പിച്ചു. തുടർന്നു രണ്ടു വർഷങ്ങളിൽ ഇന്ത്യയിൽ സുപ്രധാനങ്ങളായ പല സംഭവ വികാസങ്ങളുണ്ടായി. 'സപാരദീ' പ്രതിഷ്ഠയും 'ബഹിഷ്ഠാണ' പ്രതിഷ്ഠയും സ്വീകരിക്കുന്നതിൽ ജനങ്ങൾ കാണിച്ച ആവേശവും താമരയുടെ വിപ്ലവാസങ്കീടും പത്രങ്ങളിൽ ചർച്ചാവിഷയങ്ങളായിത്തീർന്നു. പത്രപരമായതോത്തു, കനായ ജവഹറിന് ഈ അറിവുകൾ മറ്റൊരാൾക്കു പകർന്നു കൊടുത്തു് ചർച്ചചെയ്യാൻ താലിടെവെച്ച് ഒരിക്കലും അവസരം ലഭിച്ചിരുന്നില്ല.

പതിനേഴുവയസ്സു് പൂർത്തിയാകുന്നതിനുമുമ്പു് ജവഹർ സർവ്വകലാശാലാഭ്യാസനത്തിനായി കോമ്പ്രിഡ്ജിലെ ടിനിറാറിക്കോളേജിൽ ചേർന്നു. കൂടാതെ സ്വയംസഹായം വിപുലമായും ചിന്തിക്കാനുള്ള അവസരം കലാശാലയിലുണ്ടായതെന്ന പ്രതിഭയ്ക്കു അദ്ദേഹത്തെ സമ്മുഖനാക്കിയിരുന്നു. എങ്കിലും, താലിടെത്ത ഇന്ത്യാക്കാരുടെ സംഘമായിരുന്ന 'മസ് ലീസി'ൽ പോലും കാര്യമായൊന്നെങ്കിലും പ്രവർത്തിക്കാനുള്ള താൽപരതയോ സന്നദ്ധതയോ അന്നു് അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നില്ല. നിരന്തരമായ പുസ്തകപാരായണം, അനക്ഷണ വികസപരമായ ആ ഹൃദയത്തിൽ വലുതായ പരിവർത്തനങ്ങൾ വരുത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. നിരന്തരം ധീരബോധാലിയായ ബർണാഡ്ഷാജെക്കുറിച്ചുള്ള പഠനം ഈ ഘട്ടത്തിലെ ഒരു പ്രത്യേകതയായ്. മെരിഡിത്ത് ടൗൺസെൻറിന്റെ "എഷ്യയും യൂറോപ്പും" എന്ന ഗ്രന്ഥം ആയിടയ്ക്കായ് വായിച്ചതു്. അതു് അദ്ദേഹത്തിൽ നാമ്പെടുത്തിരുന്ന രാഷ്ട്രീയ ടിനിറോശാലയെ അധികരിച്ചിട്ടു. ലാലാലാജപതീയായി, ഗോപാലകൃഷ്ണഗോഖലൻ തുടങ്ങിയ ഇന്ത്യൻ ദേശീയ നേതാ

കാതർ കോൺഗ്രിഡ്ജിൽ അക്കാലത്തു് വാദിക പതിവുണ്ടാ
യിരുന്നു. ആദ്യം ആദായം പകരുന്ന അതിന്റെ പ്രസ്താ
വം ആദ്യമായിട്ടാണ് അദ്ദേഹം ചെയ്തതായിരുന്നതു്.

1910-ൽ കോൺഗ്രിഡ്ജിലെ വിദ്യാഭ്യാസകാലം കഴിയു
കയാൽ, അക്കാദമിക് വിഭാഗത്തിൽ പഠനത്തിൽനിന്നു നിർദ്ദ
േശം പലതായിത്തീർന്നു. ഒരു പ്രത്യേകമായ പദ്ധതിയെ
സംബന്ധിച്ചതായ അദ്ധ്യക്ഷതയ്ക്കാണ് അദ്ദേഹം തയ്യാ
രായിരുന്നതു്. ആദ്യം തോർട്ടോയിൽ ഒരു പാഠ്യശാലയ്ക്കായിരുന്ന
താൽപ്പര്യം ഉണ്ടായതായും ചെറുപ്പപ്പള്ളിയായ സിംഗ്ലി
യായ ഒരു സ്കൂളിൽ പഠിപ്പിക്കാൻ അദ്ദേഹം തന്റെ ആത്മ
കഥയിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. അതിനു മുമ്പ് ഒരു ഹിന്ദു
വെക്കായിട്ടുള്ള പ്രവർത്തിയിൽ സന്നദ്ധനായിരുന്ന ഒരു സാ
ഹിത്യ യാത്രയ്ക്കായി കാൽപ്പതിനായിൽ വിട്ടുകയറ. സാ
ഹിത്യകൃതികളിൽ തന്റെ വലിയ സംഭാവനയ്ക്കു് ഒഴ
കപ്പെടാതെ സാഹിത്യകാലിൽ പഠിപ്പിക്കാൻ അദ്ദേഹ
ത്തെ തിരഞ്ഞെടുത്തതായും ചെയ്തു. മറ്റൊന്നായതാണു് ഈ
മലയാളത്തിൽ ജീവിക്കുന്നവർക്കു് പഠിപ്പിക്കാൻ തക്കതായി
നിൽക്കുന്ന ഒരു യാത്രയായ? കാരണമെന്തെന്നു. ഈ സം
ഭാവം അദ്ദേഹത്തെ വെക്കുന്ന സിംഗ്ലിയിൽ ഇങ്ങനെ തോ
ന്നിയായ ഒരു പദ്ധതിയെക്കുറിച്ചും ആത്മകഥയായ
പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയതിന്റെ വിശദീകരണം പാഠ്യശാലയിൽ
അതിൽ നിന്നു് അദ്ദേഹത്തിന് അനുഭവപ്പെട്ടിരുന്ന ഒരു
വസ്തുത വിശദീകരിക്കുന്നു.

പരിഷ്കാരി വിജയം ആ വളരെ അധികമായ ഒരു കാലമായിരുന്നു ജാലാപാലിന് മരിക്കുമ്പോഴായിരുന്നു. എങ്കിലും അദ്ദേഹം അതിമനസ്സോടെ മരിച്ചു. അദ്ദേഹം ബാല്യ പരിഷ്കാരി എന്നായി പാസ്സായതും 1912-ൽ അദ്ദേഹത്തിന് അംഗീകരിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു. അതിനെത്തുടർന്ന് നാട്ടിലെല്ലായിടത്തും അദ്ദേഹം അറിയപ്പെട്ടു.

രീണ്ടും ഇന്ത്യയിൽ

[illegible]

ഇംഗ്ലണ്ടിൽനിന്ന് കടത്തിയതായി സെപറേറ്റ് വാവിന ഉടനേരത്തെ ബങ്കിപുരി കോൺഗ്രസ്സിന്റെ പ്രതിനിധി യായിപ്പോകാനുള്ള അവസരം ലഭിച്ചു. പക്ഷെ 1918-ലെ ലക്നൗ കോൺഗ്രസിൽ വെച്ചാണ് തന്റെ രാഷ്ട്രീയ ഗുരുവും നേതാവുംമായ ഗാന്ധിജിയെ ആദ്യമായി സന്ദർശിച്ച് അദ്ദേഹത്തോടു കൂടെ. കൗടുകവാദത്തിന്റെ സമസ്തനയകളും മൂർച്ഛിച്ചിട്ടു ആ ഗാന്ധിസമൂഹത്തിന്റെ ദർശനം അദ്ദേഹ

ആരംഭിച്ചു. 1913-ൽ മദനമോഹനമാധവു ആരംഭിച്ച കിസ്താൻ പ്രസ്ഥാനത്തോടുകൂടിയാണ് സപഹർലാലിന്റെ രാഷ്ട്രീയ ജീവിതം യഥാർത്ഥത്തിൽ ആരംഭിച്ചതെങ്കിലും പത്മരാജ് അനേകപ്രകാരമാണ് കരുവുവുമായി കൂടുതൽ അടുപ്പം വന്നിട്ടുള്ളതും, കഹാജ്ജിയുമായി നേരിട്ട് ബന്ധപ്പെട്ടാൽ തുടങ്ങിയതും ഇപ്പോൾ ചാതുര്യമാണ്.

ഗാന്ധിജി സത്യാഗ്രഹസഭ ആരംഭിച്ചപ്പോൾ അതിന്റെ പ്രവർത്തന പരിപാടികളിൽ ആദ്യമായ സപഹർലാൽ തീയ്യനായ മനോഹരൻ ഉൾപ്പെട്ടു. അത്തരം പരിപാടികളുടെ പരിണതമായുള്ള കാര്യം ജയിൽവാസം, എത്രയൊക്കെ പുരോഗമനവാദിയായിരുന്നിട്ടും, മോത്തിലാലിന് സപ്രഭുതയുണ്ടായിട്ടുണ്ടെങ്കിലും സ്വീകരിക്കാത്തതായിരുന്നു. അദ്ദേഹവുമായ ഈ അഭിപ്രായവ്യത്യാസമാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനസ്സിനെ മഥിച്ചിരുന്നത്. പക്ഷെ മോത്തിലാലിന്റെ അപേക്ഷപ്രകാരം ഗാന്ധിജി തന്നെ സത്യാഗ്രഹസഭ നിർവ്വഹിച്ചതോടെ, ആ പ്രശ്നം താൽക്കാലികമായി പരിഹരിക്കപ്പെട്ടു.

ആദ്യത്തെ ഗാന്ധിജി കോൺഗ്രസ്സായി അറിയപ്പെടുന്ന താമരസർ കോൺഗ്രസ്സ് 1912-ൽ മോത്തിലാലിന്റെ അധ്യക്ഷതയിൽ നടത്തിച്ചു. ഭാരതാന്താരിക്ഷം മഹാത്മാഗാന്ധിജി ജയ് വില്ലികൾകൊണ്ട് മുഖരിതമായിത്തുടങ്ങിയ കാര്യമായിരുന്നു അത്. മുസ്ലീംനേതാവായ അലി സഹോദരൻ കോൺഗ്രസ്സിൽ ചേർന്നതോടുകൂടി, 'ഖിലാഫത്തു കമ്മിറ്റി' എന്നിങ്ങനെ ഗാന്ധിജിയുടെ സ്വാധീനതയിൽ വരികയുണ്ടായി.

ആയിട്ടും പൊതുജനോത്സാഹനാൽ ഓരോരുത്തർക്കും വിതരണം ചെയ്യാൻ പറ്റാത്ത പരമ്പരയായിത്തീർന്നു. അതിന്റെ ഫലമായിട്ടായിരുന്നു ജനങ്ങൾ വിവിധ പുതിയ മരുന്നുകൾ കണ്ടെത്തുകയും പരക്കെ ഉപയോഗിക്കുകയും ചെയ്തത്. ഇതിന്റെ ഫലമായിട്ടായിരുന്നു ഇന്ത്യയിലെ ആരോഗ്യത്തിൽ ഒരു നിരവധിമാറ്റം ഉണ്ടായത്.

ഗവണ്മെന്റിന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തോടെ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ട സ്ഥാപനം 1920-ൽ കോളിംഗ് ഓഫീസായി. അതിന്റെ അധീനതയിൽ ആരോഗ്യം എന്നൊരു വിഭാഗം ഉണ്ടായിരുന്നു. ഇതിന്റെ അധീനതയിൽ പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നതായിരുന്നു. ഈ പുതിയ സംവിധാനത്തിൽ ജനങ്ങൾ അതിയായ താല്പര്യം തോന്നി. പക്ഷെ അതിന്റെ ഫലമായിട്ടായിരുന്നു വളരെ വേഗത്തിൽ അതിന്റെ അന്ത്യം വന്നത്. അതിന്റെ ഫലമായിട്ടായിരുന്നു ഗവണ്മെന്റിന്റെ അധീനതയിൽ പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നതായിരുന്നു.

കഴിഞ്ഞുകൂടിയത്. അപരമായി രഹസ്യബന്ധം പുലർത്തുകയില്ലെന്ന് ഉറപ്പുകൊടുത്തില്ലെങ്കിൽ അവിടംവിട്ടു പോകേണ്ടി വരുമെന്ന് അവിചാരിതമായ ഒരു ഭീഷണി ഗവൺമെന്റിൽനിന്നുണ്ടായി. ഈ വ്യവസ്ഥയ്ക്ക് കിടക്കത്തിൽനിന്നു നിമിത്തം അദ്ദേഹത്തെ പുറത്താക്കുന്ന ഒരു കല്പനയും വിനാ വിളംബരം പുറപ്പെട്ടു. മോത്തിലാലിന്റെ ഇടപെടുത്തലും സംഗതികൾ നിയന്ത്രണാത്മകമാക്കരുതെങ്കിൽക്കാലം പാടില്ലെങ്കിലും തുടർന്നുള്ള ജീവിതത്തിൽ ഇത് ദുരവ്യാപകമായ ഫലമാണുണ്ടാക്കിയത്.

കൽക്കട്ടായിലെ കോൺഗ്രസ്സിന്റെ വിശദമായ സമ്മേളനത്തിലും ഒരു പ്രതിനിധിയായി ജവഹർ പരമേശ്വരയ്യയായി. ഗാന്ധിജിയുടെ നിർദ്ദേശപ്രകാരമാണെന്നു കരുതിയുള്ള ചർച്ചകളും അഭിപ്രായങ്ങളും പലയിടങ്ങളിൽനിന്നും പൊന്തിവന്നു. ലാലാലി ഉൾപ്പെടെയുള്ള പലരും പ്രതികൂലമനോഭാവം പ്രകടിപ്പിച്ചു പോകുകയും മോത്തിലാൽ ഈ പ്രസ്ഥാനത്തെ അനുകൂലിക്കുകയാണ് ചെയ്തത്. തികച്ചും ജവഹർജിയെന്നെ വിളിക്കാവുന്ന മോത്തിലാലും, അന്തർദ്ദേശപരകൊണ്ട് രാഷ്ട്രാതീത ഉദവിന്റെ ഹിമാലയകർമ്മം ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഗാന്ധിജിയും തമ്മിൽ ആർദ്രപരമായി ഉണ്ടായ ഈ അഭിപ്രായൈക്യം പലർക്കും അത്ഭുതകരമായി തോന്നി.

ഒരു ഇംഗ്ലീഷുകാരനായ മി: ആർ.ബ്ര.സ്കാറ്റ് ആയിടെ ജ്ഞാതം സ്വാതന്ത്ര്യം-അടിയന്തിരാവശ്യം (Independence: the immediate need) എന്ന ലഘുപത്രിക പരസ്യപ്പെടുത്തിയത്. ഇത് ജവഹർലാലിനെ വളരെയധികം ആവേശിപ്പിച്ചു.

രം കൊള്ളിച്ചു. തുടർന്നുണ്ടായ നാഗപുരി കോൺഗ്രസ്സു് നമ്മെ ഉന്നതിൽക്കൂടി പങ്കെടുത്തശേഷം, അദ്ദേഹം പുഷ്പാധിക ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ കാഴ്ചപ്രദനത്തിൽ മുഴുകുകയും ചെയ്തു. പിന്നീടു് തിരക്കു പിടിച്ചു വിവരമുണ്ടാണു് അദ്ദേഹം പിന്നിട്ടതു്.

കർഷകജനതയുടെ ഇടയിലേയ്ക്കു് ഒരു ദൈവമെന്ന പേരിനെ ഇറങ്ങിച്ചെന്ന ജവഹരിലാൽ വളരെവേഗം അവരുടെ ഹൃദയത്തെ പിടിച്ചുടക്കി. മണിമേടയിൽനിന്നു് പുൽമേടയിലേയ്ക്കു് വിവിധവിധത്തിൽ അഭിഭാഷനായ പ്രദേശം-അദ്ദേഹം തങ്ങളോടൊപ്പം ഉണ്ണുകയും ഉറങ്ങുകയും ചെയ്യാൻ തയ്യാറായിട്ടാണു് വന്നിരിക്കുന്നതെന്നു കണ്ടപ്പോൾ, ആ പുതിയ അനുഭവത്തിൽ അവർ പുലകകൊണ്ടു. അദ്ദേഹത്തെ അവർ സാദരം, സന്ദർശനം, സന്തോഷം തങ്ങളുടെ ഇടയിലേയ്ക്കു് സ്വാഗതം ചെയ്തു. തങ്ങളെ പ്രാമുഖ്യത്തോടുകൂടി കർഷകയോഗങ്ങളും പ്രസംഗങ്ങളും കൊണ്ടു് അവിശ്രമമായ ഒരു പ്രവർത്തനമണ്ഡലമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെതു്. എങ്കിലും അവിടെ അദ്ദേഹം അഭിനവമായ ഭരണവും ഉത്തരവും കണ്ടെത്തി.

1921 ഡിസംബറിൽ വെച്ചിൽസു് രാജകുമാരന്റെ ഇന്ത്യാസന്ദർശനം പ്രമാണിച്ചു് സ്വീകരണച്ചടങ്ങുകൾക്കായി ഗവൺമെന്തു് ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ സഹായം കൈക്കൊണ്ടു. ഗവൺമെന്റിനോടുള്ള പ്രതിഷേധം പ്രകടിപ്പിക്കാൻ പറ്റിയ രേഖ സമമായി കോൺഗ്രസ്സും ഗാന്ധിജിയുടെ അനുമതികളും ഇതിനെ കണക്കാക്കുകയും, നാടൊട്ടുക്കുള്ള പ്രചാരവേലയുടെ ഫലമായി ജനങ്ങൾ ഐക്യകണ്ഠേണ ഹിന്ദുവിധമായ അവ

അഹിംസയുടെ പ്രാധാന്യം

1822 ഫെബ്രുവരി, കാരാഗൃഹഭിത്തിക്കുള്ളിൽ ബാഹ്യ സംഘട്ടനങ്ങളുടെ കഥകൾക്കെടുത്ത് അടിച്ചാൻ പ്രകടനത്താൽ ഉത്തേജിതനായി കഴിഞ്ഞുപന്ന ജവഹർലാലിനെ അന്ധാ ഉപരികമാണ് ഒരു വാക്ക് ലഭിച്ചു-ഗാന്ധിജി സിവിൽ ഡിസോബ്ഡിയൻസി നിയമം നിഷ്ഠാപകനായും നിർമ്മിച്ചുവെക്കുന്നത് അപ്രതിഷ്ഠിതമായിരുന്നു ഈ തീരുമാനം. അതിന് കളമൊരുക്കിയ സംഭവം ബന്ധനസ്ഥനായ ജവഹർലാലിന്റെ ഹൃദയത്തിൽ അഹിംസയേയും അതിന്റെ പ്രാധാന്യം വേദാന്തത്തേയും കാർച്ചിത് ആശങ്കകൾ ഉദ്യമിച്ചിട്ടു. ചൈതന്യപരമായ പ്രാധാന്യത്തിൽ ഒരു സംഭവമാളുകൾ അക്രമസംഭവമായി പോലീസ് സ്റ്റേഷൻ ആക്രമിച്ചു തിരിച്ചുകളയും എന്താണു പോലീസ് സ്റ്റേഷൻ ജീവനോടെ ഭവിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതെന്ന്, നാഗവ പ്രതികാരനടപടികൾക്കുടി കൈക്കൊണ്ടുപോയി അഹിംസയുടെ പരമാചാര്യനായ മഹാത്മാജിക്ക് ഈ സഹിക്കാമായിരുന്നില്ല. അദ്ദേഹം തന്റെ നിഷ്ഠാപകത്വം നിർവ്വഹിക്കാൻ പരിവർത്തിച്ചു.

അഹിംസ ഗാന്ധിജിയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം മഹാനിമുദ്രപരി പ്രബലമായ രാഷ്ട്രധനമായിരുന്നു. എന്തൊരു സൗതികശക്തിക്കും ധർമ്മം ചെയ്യാനാവാത്ത അജ്ഞാതമായ ആത്മമെന്തെന്നാണ് ഈ അഹിംസയുടെ ഉറവിടം.

ഇന്ത്യയുടെ അന്ത്യോന്ത്യ തീക്ഷ്ണ ആധ്യാത്മികമാണ്. ഭൂമിയിലെ ശാശ്വതമായ ഹിംസയെ അന്ത്യോന്ത്യ വ്യക്തികൾക്കായി അറിയിക്കാൻ, ആത്മശുദ്ധിയുടെ അധിപനായ സത്യനെ ഉൾക്കൊള്ളുന്നതും ഉയർന്നുവന്നുവന്നിരിക്കുന്നു. ഈ ശക്തിയാണ് അവനെ ആത്മത്വത്തിൽ തന്നെയും സത്യനാക്കി മാറ്റുന്നത്. സ്വയംശുദ്ധിയെക്കുറിച്ച് ബോധവാനായിരിക്കാൻ, അന്ത്യോന്ത്യ നേരെ ആത്മശുദ്ധിയെക്കുറിച്ചുള്ള മനസ്സാന്നിദ്ധ്യം നേടേണ്ടതും, ന്യായംശാസനമായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഒരു സാമൂഹ്യജീവിതപദ്ധതി എഴുതിയതിൽക്കൊണ്ടുള്ള ആത്മശുദ്ധിയെ അവർ ആർജ്ജിച്ചു കഴിഞ്ഞു.

അഹിംസ അതിന്റെ ക്രിയാത്മകമായ അവസ്ഥയിൽ, പിശാചുവെപ്പും തന്നെയാണ്. പക്ഷേ ബലഹീനനായ ഒരു വ്യക്തി തന്നെയാൽ പ്രബലനായ ഒരുവന്റെ അക്രമത്തെ നിശ്ശബ്ദം സഹിക്കുന്നതും, സഹിക്കുന്നതുമായ ഒരുവർക്കുമായും സഹനശക്തിയും സ്വയം എക്കാലത്തും കയ്യടക്കാതെ നിൽക്കും. ആത്മപ്രഭാവം കൊണ്ട് ശത്രുവിനെ നേരിടുന്നതും ഭയം ഭയമാണ്. ഒരു സാധാരണമായ ഉദാഹരണംകൊണ്ട് ഗാന്ധിജിയെന്ന ഈ വ്യക്തിയെ സ്മരിക്കാം. പുരുഷന്റെ പിടിച്ചിടുകപ്പെട്ട ഏക ശത്രുവിന്റെ ഹിംസയെ എതിർക്കാതെ സ്വയംശുദ്ധിയെ പിന്തുടർന്നവർ അന്ത്യോന്ത്യയാണ്. അത് അന്ത്യോന്ത്യ-അഹിംസയല്ല. ആക്രമിക്കപ്പെടുന്ന ഒരു ബലഹീനനും നിസ്സഹായനും ആണ് ഇതിനകാരണം. ഇന്ത്യ അഹിംസ സ്വീകരിക്കണമെന്ന പരമബോധം, അന്ത്യോന്ത്യ ദർശനമോ നിസ്സഹായമോ ആണെന്നും ഗാന്ധിജി ഉദ്ദേശിക്കുന്നില്ല. എന്നല്ല, ഇന്ത്യ ദാരുണമായ അന്ത്യോന്ത്യോദ്യമമായ ശക്തിയെക്കൂടിയ മഹാദാരുണമാണെന്നും അദ്ദേഹം

അിന് ഉറപ്പുണ്ടുതാനും. പക്ഷേ ഈ ശക്തിയുടെ അധിഷ്ഠാനം ഭൗതികമല്ല. അത് ആദ്ധ്യാത്മികം മാത്രമാണ്. അതിനാൽ ഇന്ത്യയുടെ ഏകദണ്ഡാപായവും അഹിംസതന്നെ.

ഈ വിധത്തിൽ അഹിംസയെ കേവലം ഓരോർക്കുമെന്നതിൽ നിന്നുയർന്നി പ്രായോഗികവും ഗുണപരിണാമപ്രവൃത്തിയായ കർമ്മപദ്ധതിയാക്കുക എന്നതാണ് ഗാന്ധിജിയുടെ സന്ദേശം. അദ്ദേഹത്തെപ്പോലെ അസാധാരണനും സമുന്നതാശയനമായ ഒരു മഹാവ്യക്തിക്ക് ഈ സന്ദേശം മനസാവാചാ കർമ്മണാ നടപ്പാക്കുക വിഷമമുള്ള കാര്യമായിരുന്നില്ല. തീവ്രവികാരങ്ങളുടെ തീക്ഷ്ണമായ സംയമനശക്തിയാൽ മേനം ചെയ്യുകൊണ്ട് അന്ത്യം വരും, പരമപരിഹരിതവുമായ സ്നേഹത്തിന്റെ ഭാഷയിൽ അദ്ദേഹം പകരുന്ന ശാന്തിമന്ത്രം ശ്രോതാവിന്റെ മനസ്സിൽ ഗാഢമായി ആഴ്ന്നിറങ്ങുന്നതായിരുന്നു. പക്ഷേ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അതിശ്രിയതപം സാധാരണക്കാർക്ക് അഗമ്യവും. അതുകൊണ്ടുതന്നെ അഹിംസയുടെ പ്രായോഗികത ബഹുദൂരിപക്ഷത്തിന് അസംബന്ധവുമല്ലേ?

ദേശവർഗ്ഗീയപോലും 'യുഗധർമ്മം' ഉപദേശിക്കുന്ന യുഗാന്തസ്വതമായ ആർക്കങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് ജീവിതത്തെ ക്രമീകരിക്കുകയത്രേ സാധ്യമാകുന്നു. ആ നിലയിൽ നോക്കുമ്പോഴും, മനോനന്ദത്തെക്കാളുമധികം അക്രമരാഹിത്യവും അഹിംസയും ആവശ്യപ്പെടുന്നതാണ് ആധുനികയുഗമെന്നാണ് ഗാന്ധിജിയുടെ അപകാശവാദം. ശാസ്ത്രത്തിന്റെ നേട്ടങ്ങൾ ഭൗതികതപരമായ ഉത്തരോത്തരം അടിവുവളർത്തുന്നതാണ്.

സാധാരണയായി ആധുനികതയുടെ ഉൽക്കർഷക സംസ്ഥാനമായിരുന്നു അദ്ദേഹം വിശ്വസിച്ചിരുന്നത്. അഹിംസാത്മകമായ സാമൂഹികമാറ്റം ഉപദേശിക്കുവാൻ അദ്ദേഹത്തിന് പ്രോത്സാഹനമായി നിൽക്കുന്നത് ഈ വിശ്വാസമാണ്.

പക്ഷെ വിപ്ലവകരമായ ഊഷ്മളചിന്തകളിൽ പലവിധം ഒരു ഘോരതയുണ്ട്, യുദ്ധം നിരോധിക്കുന്നത് മോശമായ ചില അംശങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന നല്ല വാഗ്ദാനമാണ്. ഓരോരുത്തിൽനിന്നും വ്യക്തമാണ്. പ്രസ്തുത കർമ്മസങ്കീർണ്ണം, വിശ്വസ്യമായ ദേശാഭിമാനത്തിന്റെ തിന്മകളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്ന ചണ്ഡലത്വത്തോടു കൂടിയുള്ള ആത്മ വിശ്വീകരണത്തിന്റെ ഗാഢ ഭിന്നതയുടെ തീവ്രതയും ഒരു പക്ഷെ ശരിയാണെങ്കിൽ കൂടിയും സമരം പിൻപറ്റിയതിൽ ഏതെങ്കിലും വികലമായിരുന്നു എന്ന് അവർക്കുവെച്ച് വിശ്വസിച്ചു. മറ്റൊരു കാര്യം ഈ അഭിപ്രായക്കാരായിരുന്നു.

വറ്റിയത രാബ് ടീയത്തിന്

മുന്നമാസക്കാലം കഴിഞ്ഞ് ജവഹർലാൽ ബന്ധനവിമുക്തനായി കൂടുതൽ കർമ്മപരിപാടികളുമായി പുറത്തിറങ്ങി. ആദ്യത്തെ ഇനം വിദേശപത്ര ബഹിഷ്കരണമായിരുന്നു. അതിനെത്തുടർന്ന് വിദേശ തദ്ദേശീയ വിധിക്കപ്പെടുകയാൽ ലക്നൗയിന്റുകൂടി ജയിലിലേയ്ക്കു പോകേണ്ടിവന്നു. അദ്ദേഹത്തോടൊപ്പമുണ്ടായിരുന്ന മോത്തിലാൽ ഈ സമയത്തിനിടയ്ക്ക് നൈനിതാൾ ജയിലിലേയ്ക്കു മാറ്റപ്പെട്ടിരുന്നു. പുതിയ ജയിൽ നിയമങ്ങൾകൊണ്ട് നിരവധികൾക്കായ വിഷമതകളും അസ്വസ്ഥതയും അവിടെ അനുഭവപ്പെട്ടുണ്ടിരുന്നു. ബാഹ്യലോകത്തിൽ നിന്ന നിശ്ശേഷം അകറ്റപ്പെട്ട ആ സ്ഥിതിയിൽ, പ്രകൃതിയിൽ വന്നുചേരുന്ന ദാരുണദാരുണങ്ങളോ ജന്തുക്കളുടെ മനോഹാരിതയോ കണ്ണ് ആസ്വാദിക്കുക സാധ്യമായിരുന്നില്ല. യാദൃച്ഛികമായി ഒരു ദിവസം ജനൽപ്പുഴയിലൂടെ കാണാനിടയായ വർഷക്കാലമേയ്ക്കും, അതിനുശേഷം പിന്മുറ ഉണ്ടായിട്ടില്ലാത്തവിധം വലുതായ വികാരതീവ്രത അദ്ദേഹത്തിലുളവാക്കി. കനംതൂങ്ങിനില്ക്കുന്ന മേയ്നീരകളുടെ ഉള്ളിലൂടെ ചുഴിഞ്ഞിറങ്ങുന്ന കണ്ണുകൾ, അവയുടെ അഗാധതയെക്കുറിച്ചും തലപാദാ ഭിവിതത്തിന്റെ അമേയതയെക്കുറിച്ചും ചിന്തിക്കാൻ ആ ഘോരത്തിന് പ്രാണനൽകിയിരുന്നു. എത്രതന്നെ ബുദ്ധിമുട്ടുകളുണ്ടായിട്ടും കഴിയുന്നത്ര അനാശാസ്യസംഭവങ്ങൾക്കു ഇടകൊടുക്കാതെ ബാ

കിരൂരപ്പൻ ഐക്യബോധത്തോടെ തന്നെ പെരുമാറി 1923 സെപ്റ്റംബറിൽ ഐക്യ രാഷ്ട്രീയത്തടവുകാരും വിമോചിതരായി.

ഇത്തരത്തിൽ വറ്റിയന്തയുടെ മഹിമ രാഷ്ട്രീയത്തിൽ അടയാളപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. കോൺഗ്രസ്സിന്റെ ഒരു വിഭാഗം സർവ്വതോമുഖമായ 'സ്വരാജ്' ആർഗ്യമെടുത്തു പുരോഗമനം കൈക്കൊണ്ട ഒരു ഘട്ടത്തിലെത്തിച്ചു. പണ്ടാണ്ടിലെ അക്കാലികൾ നിശ്ചയമായും അറിയാതെ, എങ്കിലും, തങ്ങളുടെ ആരാധനാസ്ഥലങ്ങളും മറ്റും തുടർച്ചയായി കെട്ടിയിടുന്ന ഒരു പുനഃസംഘടന പ്രസ്ഥാനത്തിൽ ചേർപ്പെട്ടിരുന്നു. കാലാനുസൃതമായി ഈ അക്കാലി പ്രസ്ഥാനം വികസിക്കുകയും ചെയ്തു.

ഹിന്ദു-മുസ്ലീം സൗഹൃദ പരസ്പര വിരോധബോധങ്ങളായ കലഹങ്ങൾ അവസാനിപ്പിച്ചു കൊണ്ടിരുന്നതിനാൽ, മുസ്ലീം സർവ്വതോമുഖമായ 'സ്വരാജ്' നാഗ്വരിയിലെ കോൺഗ്രസ്സ് സർവ്വതോമുഖമായി, മുസ്ലീം തൊഴിലാളികളെയും നേതാക്കളെയും പലരും യോജിപ്പിച്ചെടുത്തു. തെക്കൻ പ്രവിശ്യയിൽ അന്നത്തെ സിന്ധ് കോൺഗ്രസ്സിൽനിന്നും നിശ്ചിത വിട്ടുപോയിരുന്നു. അന്ന് ഈ സംഭവം അദ്ദേഹത്തെ വളരെ അധികം വേറിട്ടുനിൽക്കുകയും ചെയ്തു. അവിടെ സഹോദരന്മാർ ഗാന്ധിജിയോടൊത്ത് അന്നത്തെത്തിയിരുന്നിട്ടും, തെക്കൻ പ്രവിശ്യയിൽ അവിടവിടെ പൊട്ടിപ്പോയി. വികാരങ്ങളുടെ ഉഗ്രസംഘട്ടത്തിൽ നിന്നുപോകുന്ന മാനസികാവസ്ഥ കടന്നു പോകാതെ ഉണ്ടാക്കുന്നത് അറിയിക്കുന്നതിനാൽ, കഴിയുന്നതും അങ്ങനെയായി

വികാരമുൾക്കൊള്ളിക്കുവാൻ തയ്യാറെടുത്തു. എന്നിട്ടും സംഭവങ്ങളുടെ ഈ പോക്ക് അദ്ദേഹത്തെ അസ്വസ്ഥനാക്കിയിരുന്നു.

1920-ലുണ്ടായ മാപ്പിളപ്പട്ടണത്തിന്റെ തുടർന്ന് മിസ്സിസ്സിപ്പി, നാഗ്പൂർ, വർനാ എന്നീ പ്രദേശങ്ങളിൽ അടിക്കടി സംഭവങ്ങൾ നടന്നുവന്നത് ഒരു യഥാർത്ഥ ദേശഭക്തനെ ദുഃഖിപ്പിക്കാൻ പൊതുന്നവയായിരുന്നു. 1924-ൽ വടക്കുപടിഞ്ഞാറൻ അതിർത്തി പ്രദേശത്ത് കോഹാൽ എന്ന സ്ഥലത്ത് നൂറിലധികം പേരുടെ ജീവനായിട്ട് കലാശിച്ച ഒരു ലഹളയോടുകൂടി സ്ഥിതിഗതികൾ നിഷ്കൂലമായിത്തീർന്നു. നിരാശാകരമായ ഗാമ്പിളി ഉപവാസം വരിച്ചു. ഇരുപത്തിയൊന്നു ദിവസം നിഷ്കൂലമായ അപായകരമായ നിരാശാസത്യാഗ്രഹം ഏകദേശം സംഭവമായിത്തീർന്നു. പക്ഷേ ചിരസ്ഥായിയല്ലാത്ത വൈകാരിക വിമോചനത്തിൽ നിന്നു യുദ്ധം ഈ വിഷയം സുസ്ഥിരമാക്കുന്നതിനായിരുന്നു അവർക്ക് ഇതുകൊണ്ട് ഉപയോഗിച്ചു.

സഹായം സജ്ജമാക്കുവാൻ നെഹറു, അയച്ച ഒരു കത്ത് ഈ വിധത്തിലായിരുന്നു:—“മാപ്പിളപ്പട്ടണങ്ങൾക്ക് അത് വലിയ പ്രാധാന്യം കൊടുക്കുന്നില്ല. പക്ഷേ ഈ ഒരു കത്ത് എനിക്ക് ഭീകരമായ ഭരണഭാരമാണ്. നാമെല്ലാം അന്യോന്യ വിരോധത്തിന്റെ അഗാധമായ കയ്യിൽ അകപ്പെട്ടിരിക്കുകയാണെന്നും, ആ നിർദ്വേഷത്തിൽ നാം നിരാശരായി അടിയുറയുണ്ടെന്നും എനിക്ക് തോന്നിപ്പോകുന്നു.”

നെഹറുവിന്റെയും വികാര വിചാരങ്ങളുടെയും സ്വാഭാവികമായ നഷ്ടപ്പെടുത്തലും പുനഃപാലിക്കുന്നതുമായ ഒരു

നശീകരണാഭ്യന്തരം തന്നെ നെഹ്രു വിശ്വസിച്ചു. മറ്റൊരു ലോകത്തോടായ ബ്രിട്ടന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ തന്നെ മനസ്സാണെന്നു കരുതപ്പെട്ടിരുന്നു. രാഷ്ട്രീയമായിട്ട് അത് ദാഹകമായ ഹാലാഹലം തന്നെയായിരുന്നു. ഇന്ത്യയ്ക്കു ഈ ബാധയെ ഒഴിച്ചുവിട്ടല്ലാതെ സ്വതന്ത്രമാക്കുന്നത് നിശ്ചയിക്കാനോ പ്രയോജനകരമായി ഏതെങ്കിലും പ്രവർത്തിക്കാനോ കഴിയില്ലെന്നു അദ്ദേഹത്തിന് ഉറപ്പായിരുന്നു. അസംഭവമായ ഈ ചിന്തകളിൽനിന്ന് തെല്ലൊന്നുകൾക്ക് അലഹബാദ് മുനിസിപ്പാലിറ്റിയിലൂടെ അദ്ധ്യക്ഷപദം അദ്ദേഹത്തെ സഹായിച്ചു.

പഞ്ചാബിലെ നാട്ടുരാജ്യങ്ങളിൽ പലതും ബ്രിട്ടീഷുകാരുടെ മർദ്ദനഭരണത്തിന്റെ ദുരിതമനുഭവിക്കുന്നതായി നെഹ്രു, നെസ്സീലാക്കി. നാടായിലെ രാജാവിനെ സ്ഥാനത്തുനിന്നു താഴ്ത്തി ബ്രിട്ടീഷ് ഭരണാധികാരിയെ ഗവർണ്ണർ നിയോഗിച്ചുപോൾ, ആ ഭരണത്തിന്റെ ഭീകരതയിൽ പ്രതിഷേധിച്ചു സിക്ക്കർ സാമ്രാജ്യം നശിച്ചുതുടങ്ങി. രാഷ്ട്രീയമായിട്ട് കോൺഗ്രസ്സ് പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഗിദ്ദാഗിദ്ദാ സന്താനവുമായിട്ട് സന്താനവുമായ നിലയിൽ നാടായിലേയ്ക്കു പോയില്ല. രാജാവിന്റെ അധീനതയിൽ പ്രവേശിക്കുന്നതെന്നു കരുതി നിയോഗിച്ചു കറുത്തുനിൽക്കുന്ന അധികാരിയെ ചെല്ലപ്പട്ടകയ്ക്കു കയ്യാമറയ്ക്കു കാരാഗൃഹത്തിലേയ്ക്കു ആനയിക്കപ്പെട്ടുകയ്യാമറയ്ക്കു. കൈകളിൽ തുടവിട്ടു പുട്ടി തേച്ചവിധിയിലൂടെയുള്ള ആ യാത്ര ചങ്ങലയ്ക്കിട്ടു നാടയെ വലിച്ചിഴച്ചുകൊണ്ടു പോകുന്ന പ്രതിഭയിലാണ് ഉദ്യോഗാധികാരിയെന്നു നെഹ്രു. തന്നെ സ്വീകരിച്ചിരുന്നതുകൊണ്ട് പ്രതിപാദിച്ചുകാണുന്നു. വിരോധിതമായി, വ്യക്തമായിട്ട് വിശ്വസിക്കുന്ന അങ്ങി

മേൽ കൈകളിൽ കള്ളനാമൻ കയ്യാനംധരിച്ച് തെരുവകളിലൂടെ നടക്കേണ്ടിപന്ന വിധിവൈപരീത്യത്തെക്കുറിച്ച് എന്തു പറയാനാണു്?

നാഭായിലെ കൊടതിയിൽ ജവഹർലാൽ വിചാരങ്ങളു് ഹാജരാക്കപ്പെട്ടു. ഉന്നതനായ രാഷ്ട്രാധികാരികളുടെ പുത്രനും, ഉയർന്ന നിയമബിരുദധാരിയുമായ അദ്ദേഹത്തിനു് തനതുവ്യവസ്ഥയും അപരിഷ്കൃതമായ ഒരു ന്യായാധിപന്റെ മുമ്പിൽ വിചാരങ്ങളു വിധേയനായി നിൽക്കേണ്ടി വന്നു. എന്നൊരു വിശ്വാസാഭാസം! ആമാസത്തെ തടവുശിക്ഷയാണു് ആദ്യം വിധിക്കപ്പെട്ടതു്. പിന്നീടു് അവിചാരിതമായി ഒരു പ്രധാനോദ്യോഗക്കേസിൽ അപരം ഉൾപ്പെടുത്തുകയും, രണ്ടുകൊല്ലം കൂടി വിധിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു. സംഭവമാണു് മോശനിലാൽ സ്ഥലത്തേക്കു് പുത്രനെ സന്ദർശിച്ചു് തടങ്ങിപ്പോവുകയുണ്ടായി. അതിനെത്തുടർന്നു് വിദേശം പുറപ്പെട്ട ഒരു ഏകാധികാരിയു് കല്പനയിന്മേൽ അന്തർ വിമുക്തനായി. അവിടെ നിന്നു് അവഹേബാദി രാജ്യം കടങ്ങിയതു് പെട്ടെന്ന് കയ്യോടെയായിരുന്നു. താമസമായ സന്നിപാതജ്ഞാതിന്റെ അണക്കൽ അവർ വേണ്ട വോളം നേടിയിരുന്നു.

ജവഹർലാൽ കൊമൗണ്ടു് ജനറൽ സെക്രട്ടറിയായി തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. 1924-ൽ കൊമൗണ്ടിൽവെച്ചു നടന്ന കൊമൗണ്ടു് സമ്മേളനത്തിന് ശേഷവും, അദ്ധ്യക്ഷനായിരുന്ന മുഹമ്മദ് അലിയുടെ നിർദ്ദേശപ്രകാരമായ അദ്ദേഹത്തെ സ്വീകരിച്ചു് അദ്ദേഹത്തിനു് സെക്രട്ടറിയുടെ തുടർ പോരകണ്ടതായി വന്നുകൂടി. അദ്ദേഹത്തെ സാന്നിദ്ധ്യം പ്രവ

തർക്കക്കുറിയായിലെ ചില അംഗങ്ങൾ ഇപ്പോഴും തീവ്രത കയ്യാക്കുകയും താങ്കളെ അവർ അവിശ്വസിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതു കൊണ്ടാണ് ഞാൻ താങ്കളുടെ സാന്നിദ്ധ്യം അംഗീകരിക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നത്' എന്നു അദ്ധ്യക്ഷൻ അഭ്യർത്ഥിക്കുമ്പോൾ നേരിട്ടു പറയുകയും ചെയ്തു.

ഇതിനിടയിൽ കോൺഗ്രസ്സിനകത്തുതന്നെ സി. മുർ. ദാസും ഭാരതീയരും ചേർന്ന് സംഭവം സംബന്ധിച്ച 'സപരാജ് കക്ഷി' വളർത്തുന്നതായിരുന്നു. ജവഹർലാൽ നെഹറു അദ്ധ്യക്ഷനായി ഇക്കാര്യത്തിൽ യോഗിക്കാർ കഴിഞ്ഞിട്ടു. എന്നിട്ടും മകനെ തന്റെ സഹധീനനായി കണ്ടുകൊണ്ടിരുന്ന സമ്മർദ്ദം വെല്ലുവിളിച്ചു വന്നതുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം തുനിഞ്ഞിട്ടു. പ്രത്യക്ഷാധികാരിയായിത്തീർന്ന ജവഹർലാൽ നെഹറു ഓരോ ഏതെങ്കിലും ഗാന്ധിജിയുടെ പ്രസ്താവനയോടും പൊരുത്തപ്പെടുകയും അതിനെ പ്രതിരോധിക്കുകയും ചെയ്തു.

മുൻസിപ്പൽ ചെയർമാനെന്ന നിലയിൽ തുടർച്ചയായുള്ള ജീവനും, അതിൽ ജവഹർ സമ്മർദ്ദമായിത്തീർന്നിട്ടു. പക്ഷേ ഭരണകാര്യങ്ങളിൽ പ്രാഥമിക പരിഗണന നേടുന്നതിനും നിർമ്മാണാത്മക പ്രവർത്തനങ്ങളെക്കുറിച്ച് അറിയാനും സഹായിച്ചു ഈ സ്ഥാനം, ഭാരതീയർക്കുള്ളതല്ലെന്ന പൊതു ഐക്യമെന്നതിനുള്ള അടിസ്ഥാനപരമായ അറിവ് അദ്ദേഹത്തിന് നേടിക്കൊടുത്തു. ഇങ്ങനെ പൂർണ്ണമായും തന്റെതായ ചിന്താഗതികളിലും പ്രവർത്തനങ്ങളിലും മുഴുകി. നല്ല തത്ത്വസമർത്ഥനായ ഒരു ജീവിതാദർശം ആവിഷ്കരിച്ച് കർമ്മാത്മകതയോടും ദൃഢതയോടും കൂടിയായി അദ്ദേഹം കഴിഞ്ഞു.

കാലമെല്ലെ ആരംഭിച്ചതെന്ന ഒരു പക്ഷത്തിൽ തീർച്ചയായിത്തീർന്നു നിൽക്കുകയും ചെയ്തു. സംസ്ഥാനസർക്കാർക്ക് ഒരു

തത്ത്വം പാപമുദ്രിതം. നീവിൽ നിമജ്ജനം അന്ന് പ്രാബല്യത്തിൽ വന്നിരുന്നില്ല. സഹസ്രങ്ങളായി തിങ്ങി നിൽക്കുന്ന ജനാവലിയെ സാക്ഷിയാക്കി നിൽക്കുന്ന സന്നി കരണങ്ങളൊന്നും ഇല്ലാതിരുന്നതിനാൽ മാത്രമാണ് ഇങ്ങ നെ തിരഞ്ഞെടുത്തത്. എങ്കിലും നിമജ്ജനം സമര പാപിപാടിയുടെ ഒരു നൂറും മാത്രമാണെന്ന ബോധത്താൽ അതു വാഗ്ദാനമായി. ഉൾപ്പെടെയുള്ള ഒരു സംഘം തയ്യാറായി. അന്ന് അവരെ അനുവർത്തിക്കുവാൻ ഭേദികൾ ഉപജനങ്ങൾ സന്നദ്ധരായിരിക്കുകയും ചെയ്തു.

ഈ സന്ദർഭത്തിൽ ഗാന്ധിജി ഒരു ശത്രുക്കളെ വിധേയനായി, ഗോരസംഖ്യ വീണ്ടെടുക്കുവാൻ ബോംബെയിൽ കൂറ്റുകൾ തീർത്തു പാർപ്പിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹവുമായി സൈന്യാനുഭവങ്ങൾ നടത്തി, അഭിപ്രായവ്യത്യാസങ്ങൾ പറഞ്ഞുമാറ്റിക്കൊണ്ടും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ വ്യക്തമായ കർമ്മപഥം പരസ്യം ചെയ്താണ് മനസ്സിലാക്കണമെന്നും ഭവഹർദ്വാൽ അഭിമുഖിച്ചു. അതിനാൽ അദ്ദേഹവും കറേസി വസം സ്വകാര്യമായിട്ടുള്ളതാണ് അതിനടുത്തുതന്നെ താമസിച്ചുവെങ്കിലും, ആഗ്രഹം സഫലമാകാതെ തിരിച്ചുപോയി കയറണമെന്നായി.

കോൺഗ്രസ്സ് അംഗത്വത്തിന് ആയിരം ഗാന്ധിജി ഒരു നൂൽനൂൽ വ്യവസ്ഥ കർമ്മപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. നിശ്ചിതമായ ഒരു പരിധി സമ്പന്നരായി നൂൽനൂൽ വ്യവസ്ഥയെ അംഗത്വം അനുവദിക്കുകയുള്ളു എന്ന ഈ വ്യവസ്ഥയോട് തെറ്റിപ്പോയി വിപ്രതിപത്തിയാണ് ഉണ്ടായിരുന്നത്. പഴയപടി, നാലാം കൊടുമുടി അംഗമാകാൻ അനുവദിക്കണ

മെന്ന് അദ്ദേഹം ബലമായി വാദിച്ചു. ഒടുവിൽ ഈ രണ്ടു വ്യവസ്ഥകളിൽ ഏതെങ്കിലുമൊന്നു സ്വീകരിക്കുന്നവർക്ക് അംഗത്വം നൽകാമെന്ന തീരുമാനം ഉണ്ടായതോടുകൂടിയാണ് കഴപ്പം അവസാനിച്ചത്.

1925-ൽ മോത്തിലാൽ ഗാിരാസ്വാസ്ഥ്യം നിമിത്തം അല്പകാലം പട്ടണപ്പുറത്തുയിൽ താമസിക്കാനായു. ഹിമാലയാത്രയ്ക്കുവേണ്ട തെക്കേക്കര ചെയ്തുകൂടി. ജാഹാർലാലിനും ഈ വല്ലഭ ഹിതകരമായിരുന്നു. അങ്ങനെ അവർ യാത്രപറപ്പെട്ടു. അവിടെ വച്ചാണ് "മോത്തിലാലിനെ അമ്പരപ്പിക്കുകയും ദുഃഖാർന്നാക്കുകയും ചെയ്ത ഒരു കമ്പിവാൽ കിട്ടിയത്"-മിത്തരങ്ങൾ ദാസിന്റെ ഗാണാ! താങ്ങാനാവാത്ത ഹൃദയഭാരത്തോടെ അവർ മടങ്ങിപ്പോന്നു.

രാഷ്ട്രീയ പ്രതിരോധവാദികൾ വർഗ്ഗീയനേതാക്കളായി രാഷ്ട്രീയരംഗത്തേയ്ക്കുവരുന്ന കാലമായിരുന്നു അത്. വടക്കൻ നാടുകളിലെ ലഹറുകൾ കൊൽഗുസ്സിനെത്തന്നെ തകിടം മറിക്കുമെന്ന നിലയിലായി. സിന്ധുകാഴ്ചപ്പോലെയുള്ള നൂനപക്ഷങ്ങൾപോലും അവരവരുടെ പ്രത്യേകാവശ്യങ്ങൾക്കായി വാദിച്ചുകൂട്ടിക്കൊണ്ടിരുന്നു. മുസ്ലീങ്ങൾ ന്യായമായി ആവശ്യപ്പെടുന്നവയെല്ലാം സാധിച്ചുകൊടുക്കാനും, സൗഹാർദ്ദപരമായി കാര്യങ്ങൾ പറഞ്ഞോരുകാനുള്ള ഗാന്ധിജിയുടെ ഉപദേശപോലും അവിടെ വിലപ്പെട്ടായില്ല. ഏകിലും, മുസ്ലീം വർഗ്ഗീയവാദികൾക്കെതിരായി താപാർത്ഥത്തെ അച്ചുസ്തുവിദ്യയായ തെളുത്തുപെർ ചേന്ന് ദേശീയ മുസ്ലീം കക്ഷി സംഘടിപ്പിച്ചു. ഐക്യസമ്മേളനങ്ങളെന്നപോലെ പാസ്റ്ററസഭാക്കുണത്തിനുള്ള പല ശ്രമങ്ങളും നടന്നു. മുൻ

പ്രസ്താവിച്ചതും, ഗാന്ധിജിയുടെ ഉപവാസക്കുമായി നടന്ന തുറന്ന സമ്മേളനം അവയിലെൊന്നാണ്.

ഇതവസാനിച്ചപ്പോഴേയ്ക്കും, പ്രശ്നങ്ങൾ താൽക്കാലികമായി പരിഹരിക്കപ്പെട്ടു എന്നതോന്നൽ എവർക്കുമുണ്ടായി. പക്ഷെ മറ്റൊരു സ്ഥിതിവിശേഷംകൂടി ഇതിനിടയ്ക്ക് പഞ്ചാബിൽ സംഭവമായിരുന്നു. താമരമൃഗഭമിനാദനായ പണക്കാർ ഹിന്ദുക്കളും, കടിയനവനായ ദരിദ്രർ മുല്ലിപ്പുറമായിരുന്ന അവിടെ, സാമ്പത്തിക പ്രശ്നത്തെ വറ്റിച്ചതുമായി യോജിപ്പിക്കാനുള്ള അനാരോഗ്യപ്രവണത വറ്റിച്ചതോടുകൂടി ഈ ഘട്ടത്തിൽ പ്രകടമായി. അതിനാൽ അടിസ്ഥാനപ്രശ്നങ്ങൾ ഇനിയും പരിഹാരം കാണേണ്ടതായി ശേഷിക്കുന്നതുള്ള എന്ന് ജവഹറിനെപ്പോലെ ദീർഘവീക്ഷണപടക്കൂടിയ കോൺഗ്രസ് നേതാക്കൾ കാണാൻ കഴിഞ്ഞു.

ആരംഭപ്രവർത്തനം

അലഹബാദ് മുൻസിപ്പൽ ചെയർമാൻസ്ഥാനം ജവഹർലാൽ 1925-ൽ വിട്ടൊഴിഞ്ഞു. പ്രിയപത്നിയായ കമലയുടെ ആശങ്കാജനകമായ ദേഹാസ്വാസ്ഥ്യം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയത്തെ മന്ഥിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അതിനാൽ അടുത്ത വർഷം തന്റെ ഏഴു വയസ്സുമാത്രം പ്രായമുള്ള പുത്രി ഇനിയും കമലയുടേതാകട്ടെ അദ്ദേഹം സ്വീകരിക്കാൻ തയ്യാറായിരുന്നില്ല. സഹോദരിയായ വിജയലക്ഷ്മിയും സ്വാഭാവികമായി പണ്ഡിതനായ അവളെ അനുകൂലിച്ചിരുന്നു. 1927 ജനുവരിയിൽ അവർ പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളിൽ തന്നെയായിരുന്നു. ഇത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാഴ്ചപ്പാട് വിപ്ലവമാക്കി. തന്റെ രാഷ്ട്രീയജ്ഞാനത്തിന്റെ മികവാറ്റും അദ്വൈതപരമായ വീക്ഷണവും വികസിക്കുകയും ചെയ്തു.

ഒട്ടനേകം കഠിന പ്രശ്നങ്ങളെക്കുറിച്ച്—സാമ്പത്തികവും രാഷ്ട്രീയവുമായ അനവധി വിഷയങ്ങളെക്കുറിച്ച്—ഗൗരവത്തോടെ പഠനത്തിനായി ഈ കാലഘട്ടം വിനിയോഗിക്കപ്പെട്ടു. ഇംഗ്ലണ്ട്, ഫ്രാൻസ്, ജർമ്മനി, സ്വീഡൻ എന്നീ നഗരങ്ങളിലും ജവഹർലാൽ സന്ദർശിക്കുകയായി. ആയിടയ്ക്ക് നേരിട്ട പരിചയപ്പെട്ടവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഗ്യാർജി ക്ലൈവ്, രാജാ മഹേന്ദ്രപ്രസാദ് മായാങ്കർ, മൗലവി ഹൈദർ അലി എന്നിവരും ഉൾപ്പെടുന്നു. നാമ

മീൻ വോളഞ്ച്, നാനിപ്പത്തനീർകീഴിൽ ജന്മസ്നാനത്തിന് ജന്മദാനം എന്ത്? വോളഞ്ച് എന്നീ വിവരവിശ്വാസമായ നാനിപ്പത്തനീർകീഴിലായ് ഈ അനുഷ്ഠാനം നടന്നു പുലർന്നിടമായി.

ഇതിനിടയ്ക്ക് മോതിയാറ്റം യുവാവിൽ എത്തിച്ചേർന്നു. മോട്ടോറിൽ റെഗുൽഡ് ചെയ്തതിന്റെ പത്താം വാർഷികാഘോഷച്ചടങ്ങുകളിൽ ജാഹ്നികാൽ പിതാവുമൊന്നിച്ചു പങ്കെടുത്തു. 'സോവ്യാറ്' രൂപ' എന്ന പേരിൽ പുസ്തകരൂപത്തിൽ പിന്നീട് പ്രസിദ്ധീകൃതമായ ലേഖനപരമ്പര. അദ്ദേഹത്തിന് ആ രാജ്യത്തെക്കുറിച്ചുള്ള അടിസ്ഥാനപരമായ അറിവുമാത്രം തെളിയിക്കുന്നതാണ്.

അത്യധികമായ സുഖഭോഗങ്ങളും ദാരിദ്ര്യവും തമ്മിലുള്ള അന്തരം അവിടെ ആഴമേറിയ പ്രകടമല്ല. വർത്തിക്കുകയോ ജാതിയടക്കമോ ആധിപത്യവും അവിടെ കാണപ്പെടുന്നില്ല -" എന്നിങ്ങനെയാണ് സോവ്യാറ് യൂണിയനിലെ സാമൂഹ്യവ്യവസ്ഥിതിയെക്കുറിച്ച് അദ്ദേഹം പറയുന്നത്. നിരക്ഷരത, ദാരിദ്ര്യം എന്നിവയെ കീഴടക്കാനുള്ള റെഗുൽ ജനതയുടെ വിജയകരമായ പ്രയത്നവും, അവരുടെ ലക്ഷ്യവും സാമൂഹ്യമായ ജീവിതരീതികളും എല്ലാവിധ പരിശ്രമത്തോടെ ആകർഷിച്ചിരുന്നു.

ലേനിയുടെ ഉത്തരവാദിത്തം യഥാർത്ഥം സുഖിക്കപ്പെട്ടിരുന്നില്ലെന്ന് തന്റെ ആത്മാനുഭവമുൾപ്പെടെയെല്ലാം ജപഹർദ്ദാൽ സന്നദ്ധനായി. അദ്ദേഹകരമായ ഇപ്പോഴത്തെ പ്രയത്നത്താൽ ഒരു രാജ്യത്തെ മുഴുവൻ തന്റെ അനുഭവപ്രദാനത്തിന് അധികൃതന്മാരും, അധികൃതന്മാരും അനേകവും നിറഞ്ഞ

ഒരു ജനതയിൽ ഉത്ഭവം ലഭിച്ച ദാർശ്യവും ചൈത്ര്യവും യഥാ വ്യക്തികളും ചെയ്ത ഒരു ജനതയെന്ന നിലയിലാണ് അദ്ദേഹം വേറിനെ കണ്ടുകണ്ടിയിരുന്നത്. ഇക്കാരണങ്ങളാലായിരിക്കണം അവർക്കാൽ നേഹം കമ്യണിപ്പുതലാവിട്ടാണെന്ന ആരോപണം അനന്തരകാലത്തുണ്ടായത്.

ഇന്ത്യയിലും ഈ ഭൂതലിൽ ഹിന്ദു സംഭാവനകൾ ഉണ്ടാകാതിരുന്നില്ല. വേദിന്ത്യയിലും അനുഷ്ഠാനങ്ങളും സാമൂഹിക കൗടുംബികളും മുതൽക്കൊല്ലം കൂടാതെ നടത്തപ്പെട്ട തൊഴിലുകളുടെ കാലമായി. കോൺഗ്രസ്സുകാരിയെ എതിർക്കാൻ വാലാജിയുടെയും മറ്റുവ്യക്തികളുടെയും നേതൃത്വത്തിൽ ദേശീയകക്ഷി തയ്യാറായി. അവർ വലിയ തോതിലുള്ള വിജയം സിദ്ധിക്കുകയും ചെയ്തു.

ഹിന്ദു-മുസ്ലീം ചൈത്ര്യത്തിനുമേലായി അനവരതയനം ചെയ്തിരുന്ന സ്വാമി ആചാര്യർ മതവിഭേദംകൊണ്ട് അവിശ്വകാശ്യമായ ഒരു പ്രവർത്തനം നടന്നായി എന്ന വാക്ക് ഒരു ഞെട്ടലാകയാൽ അറിയാത്തവർ സ്വീകരിക്കാൻ പറ്റാത്തതുപോലെയായി.

ആയിരം മുസ്ലീം പ്രവർത്തകർ നന്നായി ജനമുദായങ്ങളെക്കുറിച്ച് പ്രതിനിധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവർക്കാൽ പരമേശ്വരനായി. വാർഡ് കമ്മിറ്റിയുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ നടന്ന ആ സമ്മേളനത്തിനുമേൽ സാമൂഹ്യതയ്ക്കായി ഒരു നിർവ്വഹണസമിതിയുടെ രൂപീകരിക്കപ്പെട്ടു. ഈ സമ്മേളനത്തിൽനിന്നും പാത്രം വേർതിരിച്ചു. ആദ്യത്തെ സമ്മേളനത്തിൽനിന്ന് അന്നുണ്ടായ നാലു അംഗങ്ങൾ തിരഞ്ഞെടുത്തു.

സമരമുന്നോട്ട്

1927-ൽ യ.റോപ്പിൽനിന്നു ഭവഹർവാൽ മടങ്ങിയെന്നി. ആദ്യമായി ചെയ്തത് മദ്രാസിലെത്തിയ ഉടൻ കോൺഗ്രസ്സിന്റെ നാല്പത്തിയഞ്ചാം സമ്മേളനപരിപാടി കളിൽ പങ്കെടുക്കുകയായിരുന്നു. ആ സമ്മേളനത്തിൽവെച്ച് 'ജവഹർലാൽ', പുണ്യസ്വാതന്ത്ര്യം, വിഗ്രഹമുള്ള കൂട്ടുകെട്ട് എന്നിവയെക്കുറിച്ചുള്ള പ്രമേയങ്ങൾ അദ്ദേഹം സമർപ്പിച്ചു. അവ തദ്ദേശികളുടേതായി അംഗീകരിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു.

എതാനും കൊല്ലങ്ങൾക്കുശേഷം സ്ഥാപിതമായിരുന്ന അഖിലേന്ത്യാ ട്രേഡ് യൂണിയൻ കോൺഗ്രസ്സ് ഇതിനിടയിൽ ഒരു പ്രബല സ്ഥാപനമായിത്തീരുകയും, അങ്ങനെ ട്രേഡ് യൂണിയൻ പ്രസ്ഥാനം വിപ്ലവമാവുകയും ചെയ്തിരുന്നു. കായികപ്രശ്നങ്ങൾ ഇങ്ങനെ അധികരിച്ചുറപ്പാൾ ഗവണ്മെന്റു ഒരു പുതിയ കമ്മീഷനെ നിയമിച്ചു. ജനങ്ങൾ ഇതിൽ പ്രക്ഷുബ്ധരായിത്തീർന്നു. 'നെതർകമ്മീഷൻ' ബഹിഷ്കരണത്തിൽ അന്ന് അവർ കാണിച്ച ആവേശവും ഉത്സാഹവും വിസ്മയാവഹമായിരുന്നു. നാട്ടിന്റെ നാനാ ഭാഗത്തുനിന്നും 'നെതർ-ഗോബാക്ക' എന്ന വിദ്വീകർ മുഴങ്ങിക്കേൾക്കായി. ഈ ബഹിഷ്കരണത്തിന് നേതൃത്വം നൽകിയ ധാർവാടിയെ ചെറുപ്പംഗനയൻ ബാറൺതടികൊണ്ട് അടിച്ചതോടുകൂടി വിപ്ലവവാദാത്മ്യം നൂക്കമായിത്തീർന്നു. പഞ്ചാബിലെ ഒരു

പ്രമുഖ വ്യക്തിയും മഹാനായ നേതാവുമായിരുന്ന ലഭപത്നിയുടെ നേർക്കുള്ള ഈ വ്യക്തിപരമായ ആക്രമണം അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരണത്തെ ത്വരിതപ്പെടുത്തിയതും, ഭാരതീയ മായുള്ള ആഘാതത്താൽ മാത്രമല്ലെന്ന് തീർച്ചയാണ്. അതോടെ ദേശീയോപഗാമനമായി കരുതപ്പെടുകയും, അത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാനസികസ്വസ്ഥതയെ കഠിനമായി ബാധിക്കുകയും ചെയ്തു.

ലാലാജിയുടെ നിര്യാണത്തെത്തുടർന്ന് ഘോഷയാത്ര കർവർഷിച്ചപ്പോൾ, നിരോധനവും കൂടിക്കൂടി വന്നു. ലക്നൗവിൽ പരിനാശപേർ വിതമുട്ടു ചെയ്ത നരവംശമായി ജാഥകൾ നയിക്കുവാൻ ഗോവിന്ദാവുരൂപായ്, ജവഹർലാൽ തുടങ്ങിയവർ സന്നദ്ധരായി. ഈ അവസരത്തിലാണ് ജീവിതത്തിലാദ്യമായി അദ്ദേഹം ബാറൺ പ്രയോഗത്തിന്റെ ചൂണ്ടുനഖിച്ചത്. അടിയന്തര ശരീരമാസകലം വിറയ്ക്കുകയും, അകവും പുറവും നിറുപ്പുകയുന്ന ഭരണഭവനങ്ങളാകുകയും ചെയ്തിട്ടും അദ്ദേഹം നിന്നിടുന്നതിന്നു തെല്ലൊ ഇളകിയില്ല. ഈ വസ്തുത അദ്ദേഹത്തിന്റേതെന്നു പിന്നീട് അതുതകരാറായിത്തീർന്നു. ചിതറാറിവനും വമ്പിച്ച ഘോഷയാത്രയും ഭീകരമായ ലാത്തിച്ചാർജ്ജും നടക്കുകയുണ്ടായി.

ജവഹർലാൽ ദേശ് മുന്നിയിൽ കോൺഗ്രസ്സ് പ്രസിഡണ്ടായി തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ടിരുന്നതിനാൽ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിൽവെച്ചു നടന്ന സമ്മേളനത്തിൽ അദ്ദേഹം ചങ്കെടുത്തു. പൊതുവെ 1929 വരെമുള്ള കാലഘട്ടം വ്യാവസായികവും കാർഷികവുമായ അസ്വസ്ഥതകൾ കൊണ്ട് നിറഞ്ഞതായിരുന്നു. ഗുജറാത്തിന്റെ ഷർബറ്റി ഡിസ്ട്രിക്റ്റിൽ ഭൂനികുതി

വർത്തിച്ച് പ്രതിഷേധിച്ച് ജനങ്ങൾ പ്രാധാന്യം തുടങ്ങി. സർവ്വ ദാഹ്യമായി പട്ടേൽ പ്രമുഖ നേതാക്കന്മാരിലൊരാളായി രംഗത്തു പ്രവൃത്തിച്ചപ്പോൾ ഈ സമർത്ഥനിലാണ്. തൊഴിൽമംഗലം പ്രകാശനമായി. കഴിഞ്ഞിരുന്നു. ആക്രമണങ്ങൾ, പണിമുടക്കുകൾ, താസ്സുകൾ എന്നിവയുടെ ബാധയും പരിഗണിക്കുമ്പോൾ വിവിധ മണ്ഡലങ്ങളിൽ പൊതു ജനങ്ങൾക്കുണ്ടായിരുന്ന ഉണർവ് ഏകോത്ഥമായിത്തീർന്നുവെന്ന് മനസ്സിലാക്കാം.

കേന്ദ്രത്തിൽപ്പോലും ഭാരതീയർക്കുവേണ്ടി അത്യുജ്വലമായി നടന്ന സമരങ്ങൾ സമുദാനന്തരമായി ജനങ്ങൾ പങ്കെടുത്തിരുന്നു. പരമജനാധിപത്യ അംഗീകരിക്കപ്പെട്ട റിപ്പബ്ലിക്കാക്കിച്ച് അദ്ദേഹം യാതൊരു താല്പര്യവും പ്രദർശിപ്പിച്ചില്ല. പിന്നീട് ഈ മനോഭാവം സത്യരൂപിനയും കണ്ടറിഞ്ഞ ഗാന്ധിജി അദ്ദേഹത്തെ അടുത്ത കോൺഗ്രസ്സ് അദ്ധ്യക്ഷനായി നിയമിച്ചു. 'പുഷ്പം മാണി'നായുള്ള നിശ്ചയനാശിന്റെ ആദ്യത്തെ കാൽപ്പന്യായിരുന്നു ഇത്.

പ്രതിയ പൈതൃകമായിത്തീർന്നു. ഇദ്ദേഹിൻ പ്രദ സ്മിതിയിൽ നിത്യസ്മരണയർപ്പിക്കപ്പെട്ടു. ഇന്ത്യൻ നേതാക്കളും ത്രിദിവി' ഭാഷാധികാരിയായിച്ച് ഒരു വട്ടംമറ സമുദാനന്തര നടക്കാനും, ഇന്ത്യയുടെ ലക്ഷ്യം സാധ്യമായി അംഗീകരിക്കാനും മണ്ഡലങ്ങളിൽ നിർദ്വന്ദ്വമായി. ഒരൊത്തു മിർച്ചയുണ്ടാക്കുന്നതിൽ ദീനദാസി നേതാക്കളായ മജ'ബാദൂർ സപ്ര, ൧൯൪൪ ജൂൺ ൧൯ മുതൽ ൨൦ വരെ വന്നിരിക്കുകയും ഈ കാലയളവിൽ കൂടിയവർക്കു മനകൾ നക്കുകയും ചെയ്തു. തൽഫലമായി നൂപ്രിഗായ ഗാന്ധി-ഇദ്ദേഹിൻ ദമ്പതി' ഉട

മെട്രക്കുചെയ്തു. ഈ അറിവ്, കാമർഗ്ഗ് വിടുമെന്നുള്ളതറിഞ്ഞ് സമരം നൽകി. കാമർഗ്ഗ് കയ്യടക്കിയതിനെ ഭൂമി അനുസരണമെന്നും വിടുമെന്നെന്നും, കോൺഗ്രസ്സ് രാഷ്ട്രീയ അഭിപ്രായം വിശദീകരിച്ചിരിക്കുന്നതായി കാണിക്കുകയും ചെയ്തു. കോൺഗ്രസ്സ് ഈ സമരത്തെ അനുകൂലിക്കുകയും ചെയ്തു. അങ്ങനെയൊരു സാഹചര്യം സൃഷ്ടിച്ചതായുള്ളു.

തൊഴിലാളികളായ കർഷകങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചുള്ള മിക്ക മാനങ്ങളിലായി 'വിറാ'വി കമ്മിഷൻ' എന്നറിയപ്പെടുന്ന ഒരു രാഷ്ട്രീയ കമ്മിഷൻ ആയിട്ടുള്ളതായി. 1923-ൽ സർക്കാരിന്റെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ നടന്ന നാലാമത് കോൺഗ്രസ്സ് സമ്മേളനത്തിൽ ഇത് ഒരു പ്രധാന പ്രശ്നമായി അവതരിപ്പിക്കപ്പെട്ടു. കോൺഗ്രസ്സുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഒരു പ്രവർത്തനത്തിനുള്ള പദ്ധതിയും ഈ സമ്മേളനത്തിൽ തന്നെ നടന്നത്.

സംസ്ഥാനമായ കോൺഗ്രസ്സിൽ, സമാജിക സമരത്തെ പ്രയോജനപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടിരുന്ന ഒരു പ്രയത്നം കോൺഗ്രസ്സിന് പറ്റാത്തതായി തീർന്നതായാണ് 'സർക്കാരിന്റെ പ്രവർത്തനം' രാഷ്ട്രീയമായ സമാജിക പ്രവർത്തനം അറിയപ്പെടുന്നത്. 'പുതിയ സമാജിക വിപ്ലവം' നിലവിൽ. അങ്ങനെ 1930-ലെ സർക്കാരിന്റെ പ്രവർത്തനം പൂർണ്ണമായും ഉത്തരവിലായി അറിയപ്പെടുന്നതായിരുന്നു, അതിനുള്ളിൽ ഉള്ളതായിരുന്നു. അതിനുള്ളിൽ.

സിവിൽ നിയമലഘനത്തിനുള്ള പദവികൾ ഗാന്ധിജി തന്നെ ആയിപ്പോയിട്ടുണ്ടു്. ചരിത്രപ്രസിദ്ധമായ ഉച്ച ന്യായാലയം ഈ സന്ദർഭത്തിലാണ് നടന്നതു്. സബർഗതി ആക്രമത്തിൽ നിന്ന് അറബുർ കടൽത്തീരത്തെ ഭണ്ഡിയിലേക്കുള്ള ഇടനൂറ്റുകൾക്കു് പണ്ടാകു മാർച്ചു് പന്ത്രണ്ടാം തീയതി അദ്ദേഹം ആരംഭിച്ചു. രാജ്യം ഒന്നടങ്കം ഇളകിവരായി. ഗാന്ധിജിയുടെ ആവശ്യാനുസരണം സപഹർദ്ധാൽ സന്നദ്ധരെന്നതി.

“സമരമുദി നിങ്ങളുടെ മുഖിലുണ്ടു്. ഭാരതപതാക നിങ്ങളുടെ നേർന്നും ആവശ്യപ്പെടുകയും സമാന്ത്ര്യാഭവത നിങ്ങളെ കാത്തിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു”---എന്നിങ്ങനെയാണു് ഊർജ്ജിതവരയായ യാദവങ്ങളെ അദ്ദേഹം ആഹ്വാനം ചെയ്യതു്. തീരതല്ലുന്ന വികാരാവേശത്തോടെ അദ്ദേഹം വിളിച്ചു പറഞ്ഞു.

“Who lives if India dies? Who dies if India lives?”

ഈ ആഹ്വാനം അർത്ഥിക്കുന്ന ഗൗരവത്തോടെ തെളുപ്പം വികാസപാലെ ഭൗതികങ്ങളിൽ സാമ്പ്രദികമായി ആണുവീഥി. ഉച്ചനിയമലഘനം എപ്രിൽ ആറാം തീയതി വിജയകരമായി നടക്കുകയും ചെയ്തു. വാളങ്ങിയർക്കാരായി പരിഗണിച്ചിരിക്കപ്പെട്ടവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ കുറവുമാ, സപഹർദ്ധാവിഹിതം കൊല്ലുന്നതായി ദൃഢ്യം ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നു.

പതിനാലാം തീയതി നടന്ന കൂട്ടത്തോടെയുള്ള അസ്സിൽ ഗാന്ധിജിയും മെന്റുവും ഉണ്ടായിത്തന്നു. അവർ നെ

നി അധികാരപ്പെടുത്താൻ ആനയിക്കപ്പെടുന്നു. പിന്നീട്
 ഗവണ്മെന്റ് പുനഃപ്രയോജനത്തിനായി അധികാരപ്പെടുത്താൻ
 പറ്റില്ല. അതിനാൽ ആനയിക്കുന്നതിനും വിവിധ
 തരത്തിലുള്ള, അവസാനമായി ഒരു കർമ്മ പദ്ധതി
 ത്തിൽ പങ്കെടുക്കുന്നതിന് വിവിധ വിധത്തിൽ
 യാതൊരു ചെലവും.

החברות: **החברה הכלכלית**

അഹർദ്ധാൽ ജയിവിനുള്ളിലായപ്പോൾ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ കടംബത്തിലെ സ്രീജനങ്ങൾ വിനയവസ്തു ബഹുഷ്ഠാണത്തിൽ സജീവമായി പങ്കെക്കണ്ട് പ്രവർത്തിക്കാൻ തയ്യാറായി. പിന്നെ ചെമ്പുനതിൻപാലം അവിടുത്തെ സന്നദ്ധരായിത്തന്നു. കഥയുടെ ഒരു പടി കൂടി മുന്നോട്ടു കടന്ന് സിവിലൈസേഷനിലൊന്നിൽ മുഴുകി സൂര്യർഹമായ നവോദനാ നാമസ്തേയെന്ന പ്രകടിപ്പിച്ചു. അങ്ങനെ ഡിസംബർ 29-ാം തീയതി കഥ അവസാനിച്ചു. ചെയ്യപ്പെട്ടു.

ഏകദേശം നാലായിരം തീർത്ഥാടകർ ഉണ്ടായിരുന്നു. അപ്പോഴും കൂടാതെ മാപ്പി മരണമടവാട് പൊതുവായിട്ട് പെരുമ്പാടിയിൽ 'തരിശ്ശി ഗുഹ' എന്ന അപരനാമത്താൽ പ്രശസ്തനായ ഓൾഡ്സ്റ്റേറ്റ്സ്കാർഡ് ന്യൂയോർക്ക് നൽകിയിരുന്ന 'ഐസ്ലാന്റർ' വെടിമുണ്ടകൾക്ക് നേടാവുന്ന മറ്റൊരു വിശദമായ വിവരമുണ്ടെന്നതായും, അവിടെയുള്ള രണ്ട് നൈവികകേന്ദ്രങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള നടുക്കൂട്ടം നിറയുന്നതായും അതേയടുക്കൽ പെരിയെറ്റാർ വിനശിപ്പിക്കുന്നതായുള്ള വാർത്തകൾ എങ്ങനെ പ്രചരിച്ചു. അധികാരികൾ അറിയാതെ.

ഈ സന്ദർഭത്തിൽ കോതിലാൽ മറ്റൊരു രീതിയിൽ വാസം വരിച്ചു* പുതുക്കിയ സമീപമെത്തി. പക്ഷെ അന്ന് ഭാഗ്യമായി അദ്ദേഹത്തെ പുതിയതാ നാളുകൾക്കുള്ളിൽ

കോമ്മീഡികളായാണുണ്ടായത്. കോമ്മീഡാവിന്റെ അന്ത്യം
 തന്നിരുന്നതായി വർണ്ണിക്കുന്നു. അദ്ദേഹം ഹൈന്ദവവും ബ്രാഹ്മണവും
 വേദവും മുഖാന്തരം ഭാഷാസ്വാഭാവികമായി പിന്തുടർന്നതായ
 ആ കലയ്ക്ക് അന്ത്യം വിലാപിക്കുന്നതായ ആശങ്കകൾ നീങ്ങി
 തന്നിരുന്നു.

ഭക്താത്മ്യം മാത്രമായി ആഗ്രഹിക്കുന്ന തടവുകാരെ
 കഴിഞ്ഞു' എന്നു, പാതകിയാക്കിയപ്പോൾ, കഥ കോമിക്
 സ്കൂൾ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ മുഴുകി അവഹേളിക്കപ്പെട്ടു, നാണയ
 പെട്ടെന്നു തോന്നിയതെ കോമ്മീഡാവിനോടൊപ്പം മുഴുകി
 മരിച്ചു കഴിഞ്ഞുവെന്നു. ഒട്ടും പൈശ്വര്യം ഇല്ലാത്ത കാ
 ണത്താൽ അദ്ദേഹം കമലമുക്കോട്ടു മുഴുകിയിരിക്കുന്നു
 പോയി. കടംബരീപിതത്തിന്റെ ആശയം വന്നു യഥാർത്ഥ
 മായതായി ആ മൂന്നു ദിവസങ്ങൾ അവർവാദിന്റെ
 രീപിതത്തിൽ അത്യന്തം സുരണിയായിരുന്നു. കടംബ
 ത്തിലെ ഏതാനും ചെറിയ കട്ടി മൂലം ഉണ്ടായ തടവ്
 ഹമാദ് എന്ന ഗാനം പാടി കൊണ്ടും പിടിച്ചു് മോങ്ങി
 യാത്ര നയിക്കുകയും, നാണയർ അധഃപാതപ്പെട്ടായി അതിൽ
 പങ്കെടുക്കുകയും ചെയ്തതു് അക്കാലത്തെ ഏതാനും വലിയ
 വിരോധമായിരുന്നു. എന്നു് അദ്ദേഹം തന്നെ അനുസ്മരിപ്പി
 ട്ടുണ്ട്.

അവഹേളനത്തിൽ നടക്കാൻ പാകുന്ന കർമ്മസമേതന
 ത്തിൽ പങ്കെടുക്കാൻ തക്കവണ്ണം അവർവാദി കമലമു
 കോട്ടു് മുൻകൂട്ടി പാഞ്ഞു. പിറ്റേദിവസം നാണയർ
 അവഹേളനത്തിലേക്കു് ചേർന്നു. സമേതനായി അദ്ദേ
 ഹം പ്രവേശിക്കുകയും, മധ്യം പിരിഞ്ഞശേഷം താ

ഇതിൽ തന്നെ അദ്ദേഹം പറയുകയുണ്ട് 'ജീവിതാനന്ദം വിട്ടിരുന്നില്ല തിരിച്ചു. അപ്പോൾ വിമർശനത്തിന്' തന്നെ ധ്വജം ചെല്ലുന്നത് കൗതുകകരമായതായിരുന്നു' ഉത്തരം പകർക്കുകയുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷെ അതിന്റെ കാരണമെന്തെന്ന്. ആനന്ദവന്ദൻ അഭിപ്രായപ്പെട്ടപ്പോൾ അദ്ദേഹം ചെല്ലുന്ന കാര്യങ്ങൾ കർത്തവ്യം. പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ പരിശോധിക്കുന്ന 144-ാം വർഷം പ്രകാരമുള്ള ക്രമം ലഭിച്ച കാര്യങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തെ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന അദ്ധ്യായം 'ജീവിതാനന്ദം' പലപ്പോഴും കൈമാറിയതിൽ. കർമ്മകൃത്യം ഇവയെക്കുറിച്ചുള്ള ചർച്ചകൾ വിട്ടിരുന്നില്ല, കടക്കുകയുണ്ടായിരുന്നു.

ജവഹർലാലനെക്കുറിച്ചുള്ള ആനന്ദവന്ദൻ അഭിപ്രായപ്പെട്ട കാര്യങ്ങൾക്ക് മറുപടിയിൽ എഴുതിയപ്പോൾ, പരിശോധനയിലുള്ള പുസ്തകം പരിശോധിക്കുകയോ ചെയ്ത നിസ്സാരമായതല്ല അദ്ദേഹം കഠിനമായി പഠിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആ ആനന്ദവന്ദൻ പ്രതികരണമെന്നാണു പുസ്തകം ജീവിതാനന്ദവന്ദൻ പരിശോധനാർത്ഥം തീയതി 'ജവഹർലാൽ' എന്നായിരുന്നു. അദ്ദേഹം അദ്ദേഹം അദ്ദേഹം ചെയ്തത്, ജനങ്ങളുടെ ഉത്തരവുപോലുള്ളതായ സഹകാരം കണ്ടു' സംഭവങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന് 'പ്രശ്നം' പരിശോധന ചെയ്തു. അതിന് അദ്ദേഹം ഉൾക്കൊള്ളിക്കുകയോ ചെയ്തു. പരിശോധനാ പരിശോധനാർത്ഥം, ജവഹർലാൽ ജനങ്ങളുടെ 'എന്നാൽ' പ്രിയപ്പെട്ടതായിരുന്നു എന്നുവരികയാണെന്നുള്ളത്.

അക്കാലത്താണ് ജീവിതാനന്ദം കണ്ടുപിടിച്ചത്. അദ്ദേഹം മകൾക്കുവേണ്ടി കണ്ടുപിടിച്ചത് 'Glimpses of World History' എന്ന പേരിൽ പരിശോധനാ പ്രസിദ്ധീകരണമായ പലകുലമായിട്ടുണ്ടായിരുന്നു.

മനുഷ്യാത്മാവിന്റെയും മാനസത്തിന്റെയും അനുഭവപരമായ കണക്കാക്കപ്പെടാമെന്നിൽ, മൗൽ നെത്തവിനികളിൽ തിങ്ങി കൂടുന്ന ജനങ്ങളെത്തീർത്തപ്പോൾ തെരുവ് കൊടുക്കാൻ പ്രാപ്തമായിരുന്നു. ഇത്രയധികം ബോധമുണ്ടല്ലോയെന്ന് സാധ്യതയായ ഒരു പിതാവിനെയും പുത്രനെയും നല്ല സ്ഥിതിയിൽ വെച്ചു വെക്കുകയെന്നതായിരുന്നു. എന്തെന്നാൽ പരസ്പരം അറിയാനും ബഹുമാനിക്കാനും അത് കണക്കാക്കേണ്ടതായിരുന്നു.

ഹാജർ പാപ്പിക് സ്കൂളിൽ പ്രവേശനം നൽകിയ ഒരു ഹാജർ അവിടെ വിട്ട് മടങ്ങിപ്പോകുമ്പോൾ, താൻ പുത്രനെ എത്രയധികം സ്നേഹിച്ചിരുന്നുവെന്ന് ശാന്തി പ്രകാശനെയും മനസ്സിലാക്കിയത്. ആനന്ദം പല പടികളിലൂടെ നിറയുന്നതാണെന്നു വിശ്വസിക്കാൻ പുത്രനെ അറിയാനും അദ്ദേഹത്തിന് കഴിഞ്ഞിട്ടു. പിറ്റേന്ന് പൊതുവായി ജനങ്ങളുമായി ചേർന്നു കൂടി അത് എന്തായി വിശദീകരിക്കുകയും ചെയ്തു:-

“ഈ ലോകത്തിലെ ഒരു പക്ഷെ പാപലോകത്തിലും ഉണ്ടാകാൻ വിധിച്ചു നിൽക്കുകയാണ് നിന്നെ പിറന്നുവെന്ന്. ഇവിടെ വിട്ടിട്ടു പോകുന്നതാണ് നിനക്കുള്ളത്... പക്ഷെ യാതൊരു വിദ്യാഭ്യാസവുമില്ലാത്ത യാതൊരു കാര്യത്തിനും നിന്നെക്കൊണ്ട് നിന്നെ ബോധ്യപ്പെടുത്താൻ നിന്തി വേണ്ടിയില്ല. അതുകൊണ്ട് പൊതുവായിരിക്കാം. എന്നാൽ, അത് അക്ഷതവുമായൊരു അപരമായും കൂടിയാണെന്ന് അത് വിശ്വസിക്കുന്നു..... വിവിധകാലം മാനസികവുമായി നില്ക്കുന്ന നെടക. അത്

മാതൃകാ നാടകം, നിന്നിത് നിന്നും നിർമ്മാണി നാടകം നാടകം
 കൂട്ടുന്ന അങ്ങനെയൊരു നാടകം നിന്നിത് നിന്നും നിർമ്മാണി
 നാടകം. ...അതിനാൽ എന്റെ അനന്തരം, അത് നാടകം
 ആകട്ടെ പരമമെന്ന്.

നാടകത്തിൽ അങ്ങനെയൊരു നാടകം നിന്നിത് നിന്നും നിർമ്മാണി
 നാടകം നാടകം നാടകം നാടകം നാടകം നാടകം നാടകം
 കൂട്ടുന്ന അങ്ങനെയൊരു നാടകം നിന്നിത് നിന്നും നിർമ്മാണി
 നാടകം. ...അതിനാൽ എന്റെ അനന്തരം, അത് നാടകം
 ആകട്ടെ പരമമെന്ന്.

കേരളീയർക്കിടയിൽ ഒരു നാടകം നാടകം നാടകം നാടകം
 നാടകം നാടകം നാടകം നാടകം നാടകം നാടകം നാടകം
 കൂട്ടുന്ന അങ്ങനെയൊരു നാടകം നിന്നിത് നിന്നും നിർമ്മാണി
 നാടകം. ...അതിനാൽ എന്റെ അനന്തരം, അത് നാടകം
 ആകട്ടെ പരമമെന്ന്.

നേടേണ്ടവരും നിയമപഠനത്തിലുപരിയായി മറ്റു ചിലതു കൂടി ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതായാണ് കണ്ടുവരുന്നത്. എന്തായാലും, നിയമത്തിൽ അന്നും അത്രയൊ പ്രാജ്ഞവ്യാത നീന്റെ അല്ലത്ത ഉദാഹരണമാക്കിക്കൊണ്ട് നീ അ ഉദ്യോഗത്തെ പ്രാരി വിധിയെഴുതാനിരിക്കുക— ഇങ്ങനെയൊരു മറുപടിയാണ് ജവഹറിന കിട്ടിയത്.

സാമൂഹ്യജീവിതത്തിൽ തന്റെ മകൻ തെറ്റും പിന്നിലാകരുതെന്ന് ആശിച്ചിരുന്ന മേനോനിലാൽ, മകൻ ആവശ്യപ്പെടുന്നവയെല്ലാം കണക്കില്ലാതെ പണമെടുക്കേണ്ടതിരുന്നു. അക്കാലത്തിൽ അദ്ദേഹം ഒരു വലിയൊരു കാണിച്ചിട്ടു. പക്ഷെ പഠിക്കുമ്പോൾ ഒരു കിട്ടുന്ന കാര്യം സംഗ്രഹമാണെന്നു സൂചന ചില കയ്യെഴുതിയെഴുതുന്നതും അദ്ദേഹത്തെ ഏകീകൃതമാക്കുന്നതും ചെയ്തു. തന്റെ മകൻ അവിഹിതമായ കൂട്ടുകെട്ടിലെപ്പെട്ട്, തന്നെപ്പോലുള്ള ചെറുപ്പന്റെ പുത്രനായോടൊത്ത വിധത്തിൽ ജീവിക്കുന്നതായി താൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നതിനാൽ ചെലവുകളുടെ കണക്ക് ഉടനെ അയക്കണമെന്നു കാണിച്ചു അദ്ദേഹം ഒരു കത്തെഴുതി. ഇതു അധികാരിയായ ജവഹറിനെ വല്ലാതെ സ്തംഭിച്ചു. തന്റെ വിദ്യുതിതരംഗങ്ങൾ മാപ്പുനോദിച്ചുകൊണ്ടും, സ്ഥിതിഗതികൾ വിശദീകരിച്ചുകൊണ്ടും അദ്ദേഹമെഴു മറുപടി ഒരു യുക്തിവാദികൾ നിരസിക്കുന്നവായ വാദമുഖങ്ങൾക്കൊപ്പം നിറഞ്ഞതായിരുന്നു. അല്ലത്ത മകനിൽ എന്തെ വിശ്വാസിക്കുക. അന്യായപക്ഷം അവിശ്വാസിക്കുക. ആദ്യത്തെ താമസത്തിൽ കണ്ടെത്തിയതു തന്നെ വശ്യമാണ്. രക്ഷാമന്തേതാമസത്തിൽ, കണ്ടെത്തിയതു ചുരുക്കം അതു വിശ്വാസമായിരിക്കണമെന്നില്ലല്ലോ— ഇതായിരുന്നു ആ വാദത്തിന്റെ പോക്ക്. പക്ഷെ അതു കിട്ടുന്ന

തിന്ന മുഖ്യതന്നെ ഒരു ദർശ്യവനിമിഷത്തിൽ താനെഴുതിപ്പോയ അബസരമാർത്തു പശ്ചാത്തപിച്ചു മോത്തിലാൽ ആ ഏഴുതു തിരിച്ചെടുപ്പിക്കുവാൻ കഴിയാതെ, അതിനായി എന്തും ത്യജിക്കാൻ തയ്യാറായിത്തീർന്നു. അദ്ദേഹം വിഷമം ഇങ്ങനെ ഏഴുതുകയുണ്ടായി. “ഏഴുതുകയുകൾ എന്തുതന്നെയായാലും, നിനക്കറിയാവുന്നവയാണ്. അവ ധാരാളമുണ്ടെന്ന് എനിക്കു മറിയാം. എങ്കിലും, പണത്തെ സ്നേഹിക്കുന്നവെന്നോ, നിന്നോടുള്ള സ്നേഹത്തിന് പൂർണ്ണതയില്ലെന്നോ ഉള്ള അപരാധം ഒരിക്കലും എന്റെ മേൽ ചുമത്തപ്പെടാതിരിക്കട്ടെ.”

ഇങ്ങനെ കത്തിടപാടുകളിലൂടെ അന്യോന്യം അറിയാനുള്ള അവസരങ്ങളാണ് ആദ്യകാലത്തു സുഖമായിരുന്നത്. ഭവഹരിന്റെ തിരിച്ചുവരവ് ആനന്ദവനത്തിലെ മഹോത്സവമായിരുന്നു. താമസിച്ചിരുന്ന നടന്നൂരും, ദിവസങ്ങളാളും നിങ്ങളുന്നതുമായ പുതുന്റെ വിവാഹമഹാമഹം വാത്സല്യനിധിയായ അച്ഛന് ജീവിതത്തിലെ അതിപ്രധാനമായ ആഗ്രഹമിടിച്ചായിരുന്നു എന്നു പറയാം.

രാഷ്ട്രീയമണ്ഡലത്തിൽ സ്വാമുദ്യോജിപ്പിച്ചാണ് അന്തഃവല്ലഭ്യമുണ്ടാകാൻ തക്കപക്ഷം അഗാധമായ ഹൃദയവേദനയ്ക്കുധീനരാകുക പതിവായിരുന്നു. ഭവഹരിയായ പ്രസരിപ്പും സ്വതസ്സിദ്ധമായ ധൈര്യവും ചേർന്ന് പൊതുരംഗത്തിൽ മുനിട്ടിറങ്ങി വ്യക്തികളാകാം. പരസ്യമായി ഗവർണ്മെന്റിനെ എതിർക്കാനും ഭവഹരിലാൽ ആഗ്രഹിച്ചു. ഗാന്ധിജിയുടെ സത്യാഗ്രഹമുട ഈ ആശയ്ക്ക് ഉപോദ്ബോധമായിത്തീർന്നു. മോത്തിലാൽ ഈ സ്ഥിതിവിശേഷത്തിൽ തികച്ചും അസാധ്യമായി. ഭയമില്ലാത്ത തന്റെ പുത്രന്

എന്തായാലും ആവശ്യമില്ലാത്തതാണെന്ന് അദ്ദേഹം കരുതിയിരുന്നു. എങ്കിലും മകനെ പിന്തിരിപ്പിക്കുക വെളിസാക്ഷ്യമല്ലെന്ന് കണ്ടപ്പോൾ, ജയിലിൽ പോകാനിടയായാൽ മകനെ ദേവിക്കുന്നത് എന്തായിരിക്കുമെന്ന് സ്വയം അനുഭവിച്ചറിയാനുള്ള ഉൽക്കടാദീവാഞ്ചയ്ക്കൽ അദ്ദേഹം ആത്മരീയാതെ വെറും നിലത്തു കിടന്നുറങ്ങാൻ കൂടി ശ്രമിച്ചിരുന്നുവത്രേ! അപ്രകാരമായ പിന്തുറന്നുവെച്ചതിന്റെ ഈ മികച്ച മാതൃക മറെറവിടെയാണ് നാം കാണുക?

അഹിംസയെക്കുറിച്ച് ഭവഹർവാചിനണായിരുന്ന അഭിപ്രായഗതികൾ മോത്തിവാചിനും സ്വീകാര്യമായിരുന്നു. ഹിംസയെ എതിർക്കാതിരിക്കുന്നത് മനസ്സന്റെ സമുന്നതമായ മൗലികവികാരങ്ങളുടെ നേർക്കാണിടുന്ന അന്തിയിയായിരിക്കുമെന്ന് അദ്ദേഹം കരുതിയിരുന്നു. തന്നെക്കാൾ ബലഹീനനായ ഒരുവനെ ഒരു ധീരനായി കയ്യേറാൻ ചെയ്യുന്നത് കണ്ടാൽ, അവരുടെയിടയ്ക്കു കയറിനിന്ന്, ഉയരനായ ആക്രമണകാരിക്ക് ആ വിധത്തിൽ കൊന്നു ഇരയെ കൂടി ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കാൻ ഞാനൊരുക്കമല്ല. മറിച്ച് ഹിംസയ്ക്കു നിയായവാനും ഏതെന്നും മെലിച്ചുകൊണ്ട് ആ പൊതുശത്രുവിനെ ഞാൻ വിട്ത്തുകയേയുള്ളൂ" എന്നാണ് അദ്ദേഹം അതിനെക്കുറിച്ച് പറഞ്ഞത്. പുത്രനായ ഭവഹർ ഈ അഭിപ്രായത്തോട് മിക്കവാറും യോജിച്ചിരുന്നു.

1927-ൽ ഭവഹർവാൽ യൂറോപ്പിലായിരുന്ന സന്ദർഭത്തിൽ ഗവർണ്ണർമാർക്ക് രഹസ്യഗ്രന്ഥം പാത്രിദവിക അക്കവിധത്തിൽ അദ്ദേഹം ചെയ്ത ചില പ്രസംഗങ്ങളെക്കുറിച്ച് മോത്തിലാലും അറിയിച്ചുകയറുകയായി. ആയിടെ അദ്ദേ

ഹം ഗാന്ധിജിക്ക്, താനും വൈകാതെ യു.റോപ്പിലേയ്ക്ക് പോകുന്നതിനെക്കുറിച്ചുഴന്നിരുന്ന കത്തിൽ ഇക്കാര്യം സൂചിപ്പിച്ചിരുന്നു. രാത്രിയെ യു.റോപ്പിലേയ്ക്കുള്ള ഉദ്യേഗത്തിലിറങ്ങിപ്പോകുന്ന സുരക്ഷിതനായി നാട്ടിലെത്തിക്കുകയാണെന്നും കൂടി അറിയിച്ചിരുന്നു. ലോകത്തിന്റെ എത്രയും അധികം ഭാഗത്തും ആപത്തു കൂടാതെ കഴിയണമെന്നത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതലക്ഷ്യം തന്നെയായിരുന്നു.

‘സൈമൻ കമ്മീഷന്റെ’ കാലത്തുണ്ടായ മറ്റൊരു സംഭവം മെല്ലെത്തന്നെ അറിയായ ദൃശ്യമാണ്. സപഹർ രാജ് ആഗ്രമായി പോയിച്ചാർജിന്ദർ വിശ്വനാഥായിപനം. പത്രവാർത്തകൾ അദ്ദേഹത്തെ തൊടിക്കുറിച്ചിരിക്കുന്നത് അദ്ദേഹത്തെക്കുറിച്ചുള്ള അറിവുകളെക്കുറിച്ചാണ് ഫോണിലൂടെ വിളിച്ചറിയിച്ചു. എന്നിട്ടും മോത്തിലാൽ തൃപ്തിപ്പെട്ടില്ല. രാത്രി വളരെയധികം ഇരുന്നു. സ്നേഹധനമായ ആ പിതാവിന് പത്രം കൂടിയിട്ടും ഒരു പൊളകുണ്ഡലം കഴിഞ്ഞില്ല. ഒടുവിൽ അവസാനത്തെ തീവണ്ടിയും പൊളകുണ്ഡലം തൊടിക്കുറിച്ചാർജിന്ദർ വിശ്വനാഥായിപനം കഴിഞ്ഞു. അദ്ദേഹത്തിൽ നിവർന്നിട്ടുള്ളതും ചെല്ലിരുന്നു. അപ്പോഴാണ് മകനെക്കൊന്നാൽവെണ്ടിയാത്രം അദ്ദേഹം ജയിൽവാസം വരിക്കുമായിരുന്നു.

മെന്നി ജയിലിൽ തെളിച്ച കഴിയേണ്ടിവന്നപ്പോൾ. തന്റെ സ്നേഹം ഏതു രീതിയിൽ തിരിച്ചെഴുതിക്കൊടുക്കുന്നത് എന്ന് മോത്തിലാൽ മനസ്സിലാക്കുകയും ചെയ്തു. വാട് കൂറ്റൻ അന്ധരായും അന്ധരായും അന്ധരായും ആരും

തന്റെ സ്ഥിതി ആശങ്കാപഹമാണെന്നു കണ്ട് ജവഹർലാൽ പിതൃഭ്രാന്തയായി പൂർണ്ണമായി മുഴുകി. അതിനെക്കുറിച്ച് ഉള്ളിൽത്തടിയ ഭാഷയിൽ അദ്ദേഹം മകൾക്കെഴുതിയത് ഇങ്ങനെയാണ്:- ജവഹർ എല്ലാം മുൻകൂട്ടി മനസ്സിലാക്കി പ്രവർത്തിച്ച് എന്ന് നിശ്ശേഷം സ്വസ്ഥനാക്കിത്തരികയാണ്. ഇത്തരത്തിലുള്ള പുതുതാക്കെച്ചുവെച്ചിട്ട് അഭിമാനിക്കാൻ എന്തെപ്പോലെ ഒട്ടേറെ പിന്താക്കങ്ങൾ കഴിക്കേണ്ടതാകിൽ എന്ന് ഞാനാഗ്രഹിക്കുന്നു." കർതവ്യനിർവ്വഹനായ ഒരു പുത്രൻ കിട്ടാവുന്ന എന്താവും വലിയ പാഠിത്യോപദേശമായിരുന്നു ഈ അഭിപ്രായം എന്ന് പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ.

1930 ഒക്ടോബറിനാണ് ജവഹർലാൽ അച്ഛനെക്കുറിച്ചുള്ള അവസ്ഥാവിവരങ്ങൾ കഴിച്ചുതന്നത്. തുടർന്ന് അദ്ദേഹം വീണ്ടും അസ്വസ്ഥനായി ചെല്ലപ്പെട്ടു. 1931-ൽ നൈനിതാലിൽവെച്ച് മോത്തിലാലിന്റെ വീണ്ടും കണ്ടുമുട്ടിയപ്പോൾ ആ മുഖത്തിനും ശരീരത്തിനും നേരിട്ടിരുന്ന മാരക അദ്ദേഹത്തെ നൂണുനാക്കിത്തീർത്തു.

അന്ത്യദിനങ്ങളിൽപ്പോലും മോത്തിലാൽ സഹജമായ നർമ്മരസാധാര്യം ഉണ്ടെങ്കിലും കൈവെടിഞ്ഞിരുന്നില്ല. മോണ്ടഗേഴ്സും തനിക്കുവേണ്ടി ആനം പ്രാർത്ഥിക്കേണ്ടതില്ലെന്നും, ഇഹലോകത്തിൽ ഏതുവിധത്തിലാണോ താൻ സ്വന്തമായി താല്പര്യപ്പെട്ടിട്ട് മുന്നോട്ടുപോയത്, അത്ഭുതവിധം പരലോകത്തിലും ചെച്ചാൽ താൻ ശത്രുക്കളെന്നും അദ്ദേഹം യാതൊരു സങ്കോചവുമില്ലാതെ പ്രഖ്യാപിച്ചു.

ഫലിതപ്രിയനായ മോത്തിലാൽ തന്റെ ഗുണഗുണകരിൽ അവനായ മി. ആന്റണി എന്നയാളെപ്പറ്റി ഒരിക്കൽ

ഇങ്ങനെ ചോദിച്ചുവത്രെ. "Mr. Austin, how many Baby Austins do you possess?" മുഖത്തു പെരുകി വരുന്ന നീർ സമത്വമനുസരണിൽ പങ്കെടുക്കാനുള്ള തയ്യാറെടുപ്പാണെന്ന് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞുവന്നു. ദഹനശക്തി തീരെ ക്ഷയിച്ചുപ്പോഴും ഫലിതരൂപേണ അദ്ദേഹം ഗാന്ധിജിയോടു പറയുകയുണ്ടായി:—'മഹാത്മജി, ഞങ്ങളും ഞങ്ങളുടെ ഉറക്കത്തിനേൽ വലുതായ നിയന്ത്രണശക്തിയുണ്ട്, എനിക്ക് എന്റെ ദീപനത്തിനുമപ്പുറം അതോരിക്കുമപ്പുറം കുറയുകയില്ല.

സംസാരിക്കാനുള്ള കഴിവു നശിച്ചുപ്പോഴും, കടലാസു തുണ്ടുകളിലെഴുതി മോത്തിവാൽ തന്റെ ദനോഗതം മാറ്റുള്ള വരെ അറിയിച്ചിരുന്നു. അവസാനത്തെ മണിക്കൂറുകളിൽ നിശ്ചയതനായി കിടക്കുന്ന അവസരത്തിൽപ്പോലും അദ്ദേഹത്തിന് ബോധം മറിയ്ക്കിയിരുന്നില്ല.

സുരീഷമായ ഒരു സാഹസികയാത്രയായിരുന്ന ആ മഹത്തായ ജീവിതം. അഹങ്കാരം, അഭിമാനഗർവ്വം, മുർക്കോപം എന്നീ മനുഷ്യസഹജമായ സ്വഭാവവൈകല്യങ്ങളും, വിപരീതധർമ്മം, വിരോധം ദുഷപ്രത്യയം എന്നിങ്ങനെ ഒരു ഐതിഹാസിക നായകനായോടുകൂടി അസാധാരണ ഗുണങ്ങളും ചേർന്ന് അന്ത്യത്തെ വ്യാമുഖ്യാനമാകുവാൻ ചേരുന്ന മഹാപുരുഷനായിരുന്നു മോത്തിവാൽ. ആ ഗുണവിശേഷങ്ങളിൽ പലതും തിരിയിൽനിന്നുകൊള്ളുന്ന പന്തംപോലെ ഭാരമേറിയതായി പുത്രനിൽ പ്രോത്സാഹിതമായിരുന്നു.

ഭവഹർവാലിന്റെ എല്ലാ അഭിവാജ്യങ്ങളും ഇന്ത്യയ്ക്കു വേണ്ടിയുള്ളതായിരുന്നപ്പോൾ, മോത്തിവാലിന്റെ സമസ്ത വാങ്ങലുകളും പുത്രനെ കേന്ദ്രീകരിച്ചുള്ളവയായിരുന്നു. മോതി

ലാലിന്റെ ആറാം വയസ്സുണ്ടാകുന്നത് ചോദിക്കപ്പെട്ടപ്പോൾ 'പുത്രവാത്സല്യം' എന്നായിരുന്നു ഗാന്ധിജിയുടെ മറുപടി. "അത് ഇന്ത്യയുടെ നേർക്കുള്ള സ്നേഹമായിരുന്നുവല്ലോ?" എന്ന് വീണ്ടും ചോദ്യമുണ്ടായി. ഗാന്ധിജി നിസ്സന്ദേഹം പ്രതിവചിച്ചു. "No. Motilal's love for India was derived from his love for Jawaharlal."

നക്ഷത്രപംശത്തിന്റെ ആകെത്തൂളു ചരിത്രത്തിൽപോലും ഈ പിതൃപുത്രബന്ധത്തോടു കിടന്നിടംകുറഞ്ഞ മഹാനാണ്ഡായിരിക്കുകയില്ല. 'മഹാനായ അച്ചന്റെ അതിലും മഹാനായ പുത്രൻ' എന്ന് ഭവഹർലാൽ വിശദീകരിച്ചിരിക്കുന്നത് തികച്ചും അർത്ഥമാണ്. അത്രമാത്രം പരസ്പരപൂരകങ്ങളായിരുന്നു ആ ദീവിതങ്ങൾ.

എക്കാലം മിന്നുകയും

[illegible]

കാച്ചികോൽപ്പത്തിൽ അവതരിപ്പിക്കാനുള്ള 'മിനി മലബാറിപാടി' ത്രി. ഫം. എസ്. വേഷമിരുടെ നിർദ്ദേശം സ്വീകരിച്ചുകൊണ്ട് നെഹ്രു, തയ്യാറാക്കുകയുണ്ടായി. രാത്രി തെരുവുതോളം സൂപ്പനച്ചവടം നോക്കി കണ്ടുകൊണ്ടിരുന്ന നീലമുഖനും, അടിച്ചൊഴുപ്പുകടന്നതിലും തെളി ഗോപനത്തിലുമുള്ള സ്വതന്ത്ര്യം, വ്യാവസായികതൊഴിലാളികളുടെ വാട്കപ്പാലം തുടങ്ങിയവയെക്കുറിച്ച്, രോഷമുള്ള സമയം ക്ഷണപൂർവ്വമായി, തൊഴിലിവില്ലായ്മയും അതിനോ

പാടികൾ ആവൃത്തം ചെയ്ത് അപഴിപ്പൂടെ മരണാഭിഷേകമാകുന്നു. ഇന്ത്യയുടെ രാഷ്ട്രഗാനമായ അദ്വൈതാനന്ദവിശ്വപ്രസാദമെന്നായിരുന്നു.

കോൺഗ്രസ്സിന് അകമ്പടയ്ക്ക് ഒരുപേര് അഹാർപാർട്ടി എന്നൊരു സാക്ഷ്യം ആയിട്ടുണ്ട്. രൂപീകരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. എങ്കിലും അതിന് വലുതായൊന്നും പ്രയത്നിക്കാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നില്ല.

[illegible]

പോലീസിന് വലിയ അധികാരങ്ങൾ നൽകുന്ന നാഡ് 'ഓർഗനൈസേഷൻ' ഗവൺമെന്റ് ആയിട്ടെ പുറപ്പെട്ടു.

ടവിട്ടു. ആത്മോന്നികൂടനങ്ങളിൽ അധികാരിയെ ഹിംസാ ബുദ്ധിയാണു് പ്രകടമായിത്തന്നതു്.

വ്യഭഞ്ചന സ്വരൂപത്തിലുള്ള വഴിയൊരിക്കൽ വെട്ടു് കഠിനമായി പ്രഹരിച്ചു് അപമാനിച്ചു വാങ്ങു് ബന്ധനരായ നെട്ടുപിരിയെ ഭാവിക്കുകയില്ലെന്നുള്ളതാണു്. അഹിംസയുടെ പ്രാജ്ഞാതികപരങ്ങളെക്കുറിച്ചു് വീണ്ടും അദ്ദേഹം സംഗതമാവുകയായി. ഒരുപക്ഷേ ഭയമില്ലാത്ത പാതയായിത്തന്നെങ്കിൽ, ഭയമില്ലാത്തവർക്കുപോലും ആരു ഏതു വിധത്തിലും അന്തർ അന്തര അപമാനിച്ചു ഉൾക്കൊള്ളാൻ ഹിംസയെ പ്രകടമാക്കുന്ന പക്ഷമെടുക്കുന്നതെന്നു് എന്തെന്നാലും അദ്ദേഹം പാശ്ചാത്യമായി. പിന്നീടു് തന്റെ വിദ്യാഭ്യാസത്തിൽ ഉണ്ടായ അന്തർ അന്തര അപമാനിച്ചു ഉൾക്കൊള്ളാൻ ഹിംസയെ പ്രകടമാക്കുന്ന പക്ഷമെടുക്കുന്നതെന്നു് എന്തെന്നാലും അദ്ദേഹം പാശ്ചാത്യമായി. പിന്നീടു് തന്റെ വിദ്യാഭ്യാസത്തിൽ ഉണ്ടായ അന്തർ അന്തര അപമാനിച്ചു ഉൾക്കൊള്ളാൻ ഹിംസയെ പ്രകടമാക്കുന്ന പക്ഷമെടുക്കുന്നതെന്നു് എന്തെന്നാലും അദ്ദേഹം പാശ്ചാത്യമായി.

നൈതികതയിൽനിന്നു ബാധിക്കപ്പെട്ടവർക്കും വീണ്ടും അതിനെതിരെ ധർമ്മം ഭയമില്ലാത്തവർക്കും അവർക്കു് നാശപ്പെട്ടു. 1928 ജനുവരി മുതൽ ആദ്യ മാസംവരെയുള്ള അദ്ദേഹം എകാന്തമായിട്ടാണു് ഭയമില്ലാത്തവർക്കു് നാശപ്പെട്ടു. 1928 ജനുവരി മുതൽ ആദ്യ മാസംവരെയുള്ള അദ്ദേഹം എകാന്തമായിട്ടാണു് ഭയമില്ലാത്തവർക്കു് നാശപ്പെട്ടു. 1928 ജനുവരി മുതൽ ആദ്യ മാസംവരെയുള്ള അദ്ദേഹം എകാന്തമായിട്ടാണു് ഭയമില്ലാത്തവർക്കു് നാശപ്പെട്ടു.

ഭയമില്ലാത്തവർക്കു് നാശപ്പെട്ടു. 1928 ജനുവരി മുതൽ ആദ്യ മാസംവരെയുള്ള അദ്ദേഹം എകാന്തമായിട്ടാണു് ഭയമില്ലാത്തവർക്കു് നാശപ്പെട്ടു. 1928 ജനുവരി മുതൽ ആദ്യ മാസംവരെയുള്ള അദ്ദേഹം എകാന്തമായിട്ടാണു് ഭയമില്ലാത്തവർക്കു് നാശപ്പെട്ടു.

‘കൊച്ചിയിൽ’ എന്നു ഇതു വിളിച്ചിരിക്കുന്നതെന്ന് നല്ല അറിവുണ്ട്. ഇത് അദ്ദേഹത്തെ അനുസരിച്ച് വിളിക്കുകയോ പ്രകാശിപ്പിക്കുകയോ ചെയ്തു.

പാശ്ചാത്യർക്കുവേണ്ടി തുടർച്ചയായ സാമ്പത്തിക ഉപതന്ത്രം ആയിട്ടുണ്ടാണെന്നു്. ഹിന്ദുവർക്കുവേണ്ടി തുടർച്ചയായ കാര്യമായിരുന്നതു്. പാശ്ചാത്യർക്കുവേണ്ടി തുടർച്ചയായ സാമ്പത്തിക ഉപതന്ത്രം ആയിട്ടുണ്ടാണെന്നു്. ഹിന്ദുവർക്കുവേണ്ടി തുടർച്ചയായ കാര്യമായിരുന്നതു്. പാശ്ചാത്യർക്കുവേണ്ടി തുടർച്ചയായ സാമ്പത്തിക ഉപതന്ത്രം ആയിട്ടുണ്ടാണെന്നു്. ഹിന്ദുവർക്കുവേണ്ടി തുടർച്ചയായ കാര്യമായിരുന്നതു്.

അധഃകൃതവർത്തിനാൽ നിർമ്മാണത്തിൽ പ്രത്യേകവിധം ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതായിട്ടുണ്ട്. പ്രതിഷ്ഠാപനം ഗണ്യമായി ഉപയോഗിച്ചു വരികയുണ്ടെന്നു് ഈ സന്ദർഭത്തിലായിരുന്നു. അതു് ഇതിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെയും ചില പ്രതിഷ്ഠാപനം ഗണ്യമായി അതിർത്തിയായിട്ടുണ്ടെന്നു് സാമ്പത്തിക ഉപതന്ത്രം ആയിട്ടുണ്ടെന്നു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെയും ചില പ്രതിഷ്ഠാപനം ഗണ്യമായി അതിർത്തിയായിട്ടുണ്ടെന്നു് സാമ്പത്തിക ഉപതന്ത്രം ആയിട്ടുണ്ടെന്നു്.

ഉപതന്ത്രം സാമ്പത്തിക ഉപതന്ത്രം പ്രതിഷ്ഠാപനം കൊണ്ട് ഇതിൽ കൂടിയായി വരുന്നു. മിതമായിട്ടു് നിന്നു് അതിനെ അകറ്റുന്ന വിധം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതായും അതിൽ മനസ്സിലാക്കി.

മറ്റു മിക്കവാറും വിഭാഗങ്ങളിൽനിന്നു് വരികയായ കന്യകാ യാത്രയെ സംബന്ധിച്ചു് ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. പക്ഷെ പട്ടണ

ഏതായ തദ്യോദ്ധവസഹോദ്യത്തിൽ, നന്ദനാദാതാതിന്റെ പുരാണത്തി പൈഷ്വര്യശാരിയ ഒരു പ്രശ്നം തന്നെയെന്ന് അദ്ദേഹം ധരിച്ചിരുന്നു. ഗവർണ്ണമെന്റിന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ ഇന്ത്യയുടെ പുരാണത്തി എന്തെന്ന് ബ്രിട്ടീഷ്വാർഗ്ഗങ്ങൾ നന്നായി കരിക്കയും പ്രത്യേകം തെരുത്തടക്കപ്പെട്ട ഇന്ത്യക്കാരെ ബ്രിട്ടീഷ് മാതൃകയിൽ വാർത്തകൾ കയ്യെഴുതുന്ന എന്ന് തന്നെ നിശ്ചയിച്ചു. ഗോദാ നദിയിൽ കിഴ്പ്പെട്ടിട്ട് നന്ദനാദാതാതി അകന്നുനില്ക്കുന്ന സ്ഥിതിവിശേഷമാണ് ഇന്ത്യയ്ക്കുള്ളതെന്ന് അദ്ദേഹം വിശ്വസിച്ചു. മഹത്തമമായ ഭാരതീയ ദർശനത്തിന്റെ ദൈവം. ആ ഭക്തനായിൽ അദ്ദേഹത്തെ കാണിത്താല്പിക്കുകയെന്ന ചെങ്കു.

അസന്തോ, മാ സർഗ്ഗമയ,
തമസോ മാ ജ്യോതിർഗ്ഗമയ,
മൃതോർ മാ ആത്മം ഗമയ'--

ഈ വാക്യം വിഷ്ണുവിന്റെ ഉരുവിട്ടപ്പാൽ, അതിനെ കുറിച്ച് ഗവനായി മിതീകാവാൻ അദ്ദേഹം പ്രേരിതനായി. ഈ ആത്മീയതാപരകാണാൻ കേവലമൊരു ഭൗതികത മാത്രമുള്ള സാമ്രാജ്യത്തിന് എങ്ങനെ കഴിയും?

ഇന്ത്യയിന്റെ പരമീദമയ്യർ സർവ്വകാരണത്തിന്റെയും തനതായ പരമസ്വസ്വസ്വകാരണത്തിന്റെയും നക്ഷത്രമാണ് ഇന്ത്യയെന്ന്. അതിനാൽ ദൈവം പൊതുവെ പാടി വർത്തനത്തിന്റെ നടുവിടെ അതിനിൽക്കുന്ന ഈ ഭൂമിയിൽ ഗാന്ധിജി വൈയവനായിക പുരാണത്തിലും കൊണ്ടുള്ള

ഭൗതികങ്ങളായ നേട്ടങ്ങൾ അവഗണിച്ചുകൂടേണം, സത്യബ്രഹ്മം അന്തരഭാത വശം കൂടി തന്റെ പുരാതനത്തിൽ ഉൾക്കൊള്ളിക്കണമെന്നും നേഹം അഭിവർദ്ധിച്ച് ആഗസ്റ്റ് ദൃഷ്ടാന്തമായി ഭയം വിമോചിതനായ അദ്ദേഹം ഇന്ത്യയിൽനിന്നു കടന്നുപോകുകയാണ് എന്നായിരിക്കണം തന്റെ അന്ത്യത്തെ സമീപത്തുള്ള പേഗത്തിലെത്തിയത്.

നവീനീകരണചർച്ച

മഹാത്മജിയുമായി ഒരു കൂടിക്കാഴ്ച നടന്നിരുന്നു. തങ്ങളുടെ കർമ്മപദ്ധതികളിലുള്ള അന്താരാഷ്ട്ര നേരിട്ട വിഭവനികത്താൽ ഭവഹാർവാൽ ഒരു നിഷ്ഠാപ്രയത്നം നടത്തി. സുഭാഷ് ചന്ദ്രബോസ് ഗാന്ധിജിയെ കാണിച്ച് ഒരു പാർലിമെന്റ അഭിപ്രായത്തെ വിശദീകരിക്കുകയും വിശദീകരണം ചെയ്യുന്നതിനായി അദ്ദേഹം ശ്രമിച്ചു. “ഭരണഘടനയിൽ സുപ്രീംകോർട്ടിനെപ്പറ്റി കഴിയുകയും. നിസ്സമമായ പ്രശ്നവും മഹാത്മജിയുമായ ആർക്കും അറിയാത്തതല്ലാത്ത സുവിമർശനവും നവീകരണമായിരിക്കുകയും, ആധുനിക രാജ്യത്തിന്റെ ചലനങ്ങളെക്കുറിച്ച് വിശദമായ അഭിപ്രായങ്ങൾക്കും പെരുപ്പം, സമയോചിതമായി തീരുമാനങ്ങളെടുക്കാനോ ഭരണഘടനയിൽ നേരിടാവുന്ന കഠിന അഭിമുഖീകരിക്കാനോ ഗാന്ധിജിക്ക് വേണ്ടത്ര കഴിവില്ല” എന്നായിരുന്നു ചന്ദ്രബോസിന്റെ അഭിപ്രായം. ചിന്തിക്കും തോറും, ഇതിന്റെ സാധ്യതയിൽ വിശ്വസിക്കാനാണ് അദ്ദേഹത്തിന് തോന്നിയത്.

വർദ്ധിച്ചതല്ലെങ്കിൽ ഏതും ചെയ്യുവാൻ നല്ല ഒരു തെക്കായിരുന്നു. മഹാത്മജി ഇവ്വാമുമാകായി കമ്മിറ്റിപാടുകൾ നടത്തി മുസ്ലിങ്ങളുടെ വർദ്ധിച്ച മനോഭാവം ഇല്ലാതാക്കാൻ ശ്രമിക്കുമെന്നും, ബനാറസ് ഹിന്ദു സർവ്വകലാശാലയിൽ

പാശ്ചാത്യർക്കു നഷ്ടപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. ഹിന്ദുക്കൾക്കും
 മറ്റും നിശ്ചിതമായി വിതർക്കിക്കാൻ അദ്ദേഹം തടിച്ചിട്ടു.
 സർവ്വജനങ്ങൾക്കും വ്യക്തിപ്രഭാവത്താൽ മുമ്പും സമുദായ
 ത്തിൽ ഇംഗ്ലീഷ് വിദ്യാഭ്യാസം പ്രചാരപ്രദമായിത്തീ
 രിയിക്കുകയും ചെയ്തു. അവിടെ കോളേജിൽ മുമ്പും വിദ്യാ
 ബ്ധികളുടെ നല്ല കയറാമാണ് നൃത്യം ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നത്.
 അവർക്കു കയറിയത് ആദ്യകാലത്തു് പാശ്ചാത്യർ പടർത്തി
 കൊടുത്ത ഉദ്യാഗവേഷണങ്ങൾ, നേതാക്കളായ അർത്ഥശാസ്ത്രം,
 അദ്ധ്യക്ഷകന്മാർ ആന്ധ്രം എന്നിവയുടെ പ്രദേശത്തു് ഉദയ
 കാലമായപ്പോഴേക്കും ദേശീയതയായി മാറുകയുണ്ടായി.

1834 ൽ ചിലപ്പോൾ അതി കഠിനമായ ഒരു ഭൂകമ്പമു
 ണ്ടായി. നഗരം മുഴുവൻ കെടുകയും ചെയ്തതായിരുന്നു.
 പലർക്കും ജീവനായും നേരിട്ടു. ആനുകൂല്യം ചെലവാ
 ളിച്ചതും നിരവധിയായിത്തീർന്നു. സമുദായത്തിലെ ദുര
 യാചകർക്കുള്ള നൃത്യം ദേശീയമായി ഗണ്യമായി ഇതിനെ
 വ്യാപ്തപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. പലർക്കും പലർക്കും നഷ്ടപ്പെട്ടതും
 മറ്റും അർത്ഥശാസ്ത്രം സിദ്ധമായിത്തീർന്നു. ധാരാളമായ ഒരു
 ഭവനം പണിതുകൊണ്ടു് എന്നാൽ അദ്ദേഹം പ്രസ്താവിച്ച
 പരമ്പര അന്ധരിൽ പലർക്കും കൈമാറിയിട്ടുണ്ട്, അവ
 രുടെ നേർ വഴി കാട്ടാൻ അത്തരം വിധം ഉപാധികൾ
 കൂടി ഉപയോഗിക്കുന്നത് ഗണ്യമായി നഷ്ടപ്പെട്ടതായിത്തീർന്നു.
 നെഹ്രുവർക്കും. ഭൂമിയിൽനിന്നും കാരണങ്ങൾ കണ്ടുപിടിച്ചു തരി
 ക്കുന്നില്ലാത്ത നാണയങ്ങൾ നേരിട്ടവയുടെ മുമ്പാകെ
 ഗണ്യമായിത്തീർന്നുള്ള അവിശ്വാസ്യതയെക്കുറിച്ച് മറ്റൊരു
 യാണു് ചെയ്തു.

ശാന്തിനിഷേധനവും, പൂർണ്ണ പ്രാദേശിക രാഷ്ട്രവാദവും സർവ്വകാലികമായ ആശയ വളമായതിനാൽ ആകർഷിച്ചിരുന്നു. ആ വിശ്വാസവാദങ്ങളിൽ മകളെ ചേർക്കാൻ അദ്ദേഹം തീരുമാനിച്ചു. അങ്ങനെ അഭിപ്രായപരമായ ഓട്ടത്തിലായി ഒരു കൂടിക്കാഴ്ചയുണ്ടായതും ഇതിനെ ശാന്തിനിഷേധനത്തിലെ അന്തർവാഹിനിയായി വകയും ചെയ്തു.

ഗവൺമെന്റ് എതിരായ വിപ്ലവ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ പങ്കെടുത്ത കാരണത്താൽ അദ്ദേഹത്തിന് കിരോഷമേന്പാൻ വീണ്ടും അസംഗതമായിത്തീർന്നു.

1934 ഫെബ്രുവരി മുതൽ രണ്ടു കൊല്ലത്തെ ശിക്ഷയ്ക്ക് വിധിക്കപ്പെട്ടു. ആദ്യം പ്രസിഡൻസി ജയിലിലേയ്ക്കാണ് കൊണ്ടുപോയതെങ്കിലും പിന്നീട് അവിടുന്ന് സെൻട്രൽ ജയിലിലേയ്ക്ക് സർവ്വകാലികമായിത്തീർന്നു.

ഈ അവസരത്തിൽ യു.ദാപ്പിൾ അഭിമുഖീകരിച്ച 'ഫാസിസ'ത്തിന്റെ തേർപാഴ്ച നടക്കുകയായിരുന്നു. 'മാങ്ങപ്പൻ' നാർഡിയൻ വികിവി' യു.ദാപ്പിൾ 'കാരാഗൃഹം' എന്ന വിശേഷിപ്പിച്ചു തുടങ്ങി. ഇന്ത്യൻ ഭരണപരിഷ്കാരത്തെക്കുറിച്ച് പ്രത്യേക കാര്യമായി ആലോചിക്കാനായിത്തീർന്നു എന്ന് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. അതിന്റെ ഫലമായി കൊണ്ട് ഗ്രൂപ്പ് അനുകൂലമായ ഒരു സംഭവമുണ്ടായെന്നും, അതായതായെന്നാൽ ഇന്ത്യയ്ക്കുവേണ്ടി ബ്രിട്ടീഷ് ഗവൺമെന്റ് നടത്തുന്ന ഭരണമാണെന്നുള്ള തീരുമാനത്തിൽ അവർ എതിരായിത്തീർന്നു.

പ്രത്യേകമായ ഒരു തീരുമാനം സർവ്വകാലികമായി കഴിഞ്ഞു. പക്ഷേ അതിലേറെ പ്രകാശനപരമായിത്തന്നെ ശാന്തിനിഷേധനത്തിൽ പങ്കെടുത്ത ഒരു പ്രസ്ഥാനം ജയിലിൽ

നളിയിലുള്ള 'ഒരു ശരണായ സഹായം' കോലം പുറകുവരുന്നതിൽ മുഴുകി. ഭയമില്ലാത്തവർക്കും നിയന്ത്രിതമായി നിർവ്വഹിക്കുന്നില്ലെന്നായിരുന്നു 'ആ സഹായം' പർവ്വതപ്പെട്ടതായതെ ഗാന്ധിജി പറഞ്ഞത്. ഇത് ദൃഷ്ടാന്തം നെഹ്രുവിനെ ഉദ്ദേശിച്ചായിരുന്നു. 'ആ സഹായം' തന്റെ കർമ്മശാലയായ ഒരു പ്രതിബദ്ധതയിലൂടെ പെട്ടിപ്പെട്ടതുകൊണ്ട് ചെറു വിമർശനവും ന്യായാധിപത്യമായ അധികാരപ്രസ്താവനയുമാണ് ഗാന്ധിജിയുടെതെന്ന് അദ്ദേഹം തുറന്നുപറഞ്ഞു. അങ്ങനെ തന്റെ നേതാവിനെക്കുറിച്ചും തന്റെ നായ ആർക്കുവെക്കുറിച്ചും ഒരിക്കൽക്കൂടി നിസ്തർക്കമായി വിവരണം ചെയ്യാൻ അദ്ദേഹം പ്രാർത്ഥനാർത്ഥം ആണെന്നത്.

ഗാന്ധിജി നൽകിയ കർമ്മശാലയിൽ അധികാരമായി കരുതേണ്ടതും, കർമ്മശാലയുടെ അടിസ്ഥാനമായി കരുതിക്കൊണ്ടിരിക്കേണ്ടതും സഹായകാലങ്ങളിൽ പങ്കാളികളാക്കുകയാണു വേണ്ടതെന്ന് നെഹ്രു, വിശ്വസിച്ചു. നിയന്ത്രിത യോജനാവിതരണങ്ങളോടുകൂടിയ സഹായവിതരണക്രമത്തിന്റെ സംസ്ഥാപനമാണ് പ്രശ്നമെങ്കിലും എങ്കിലും അതിനാൽ പ്രധാന പ്രോത്സാഹകം, കർമ്മശാലയുടെ പരിസ്ഥിതിയും വ്യവസ്ഥാവികാസിയുമാണ് ആയിരുന്നെന്ന് പറയണം. കൂടുതലായും ഒരു സമ്പാദ്യക്രമത്തിലേക്കുള്ള പരിവർത്തനത്തെ എളുപ്പമാക്കുന്ന സഹായപ്രസ്ഥാനം എന്ന നിലയിൽ മാത്രമേ ഖാലിക്ക് സ്ഥാനമുള്ളൂ.

വലിയ ഭൂമികളെ നിശ്ശേഷം ഇല്ലാതാക്കാൻ ഗാന്ധിജി ഇഷ്ടപ്പെടുന്നില്ല. പക്ഷം, ഭൂമിയിലുള്ള വലിയ

ജനീനർ, കടിയേറ്റവർക്കു ഭൗതികമായിരിക്കണമെന്നു
 ആഗ്രഹിക്കുന്നു. ഇതു് നേരിട്ടുപിന്നെ സാധിക്കാത്തതായി
 തന്നിട്ടു. മാത്രമല്ല, ഗാന്ധിജിയുടെ മുഖ്യാദർശനമായ അഹിംസ
 എന്ന വ്യക്തിഗതമായ കർമ്മവിധിപ്രകാരമുള്ള കടിയേറ്റം സാമ
 ജാതികാലമായ സംഭവങ്ങൾക്കു് വേണ്ടവണ്ണം ഉൾക്കൊ
 ള്ളാൻ കഴിയാതെ എന്നും ആഗ്രഹം സംശയിച്ചിരുന്നു.

[illegible]

കഥയുടെ അടുത്ത മുൻപുതിയൊരു നിമിഷം അന്ത്യം
പ്രതിഞ്ഞെന്നും തീർത്തിട്ടുണ്ട്. താല്പര്യമുള്ളവർക്ക് അറിയാ
പ്പിക്കപ്പെട്ടു. അദ്ധ്യക്ഷനായിരുന്ന ഉടൻ താഴെ പറയുന്ന
രീതിയിൽ, ഉള്ളിലൊതുങ്ങാത്ത വികസന ഗോപിനീയുടെ പേ
ർക്കുള്ള ഒരു കത്തായി ബഹിർഗമിപ്പിക്കുകയായിരുന്നു. അതാ
നും ദിനപത്രങ്ങളിൽ നിന്നും കയ്യിലിറങ്ങുന്ന പത്രങ്ങളു
പ്പോൾ. കഥയുടെ ഗോപിനീയെന്നിരിക്കട്ടെ അപ്പോൾ

കൂട്ടം സഹർവാൽ പുത്തു പോറികയാണതമമന്നം
 ഖിലർ നിർദ്വേഷിക്കുന്നായി. പക്ഷെ പതിവേവതയായ
 ആ സാധുവിധാകടെ, അഗ്നിയുടേ കടന്നുകൊടുപ്പം
 പാടിമുഖിണയും തുലയമായ ശബ്ദത്തിൽ, വെള്ളിനിറം
 മോതാമവിധമായ ഉറപ്പും കൊടുക്കരുതെന്നും അന്തവി
 നോട്ട നിർദ്വേഷപുഷ്പം ആവശ്യപ്പെടുകയാണെന്നും. പുഷ്പ
 വൽ മേഘമെന്നാടും ആത്മവിശ്വാസമെന്നാടുംകൂടി അദ്ദേ
 ഹം കാരാഗൃഹത്തിലേയ്ക്കു പോയി.

കുമാരന്റെ നിയോഗം

രാജശാസ്ത്രയിൽ നിന്നെടുത്തുനിന്നും കുമാര അനുവർത്തിക്കുന്നത് നിശ്ചയിച്ചു കൊടുത്തിരുന്നു. അതിനാൽ തദ്ദേശവാസിയായ സുഖവാസത്തിനായി ഭവാനി മലമ്പ്രദേശത്തുള്ള പൊയ്ക്കരക്കര 1935 ജനുവരിയിൽ ജന്മനിയമം വെക്കുക അവർ യാത്രയായി.

ബോംബെ കോർട്ട് സമ്മേളനം കഴിഞ്ഞതോടെ ഗാന്ധിജി, താഴ്ന്നുകിടന്നു കൊണ്ടിരിക്കുന്നതിനില്ലാ കഴിയില്ല. അധികം താമസിയാതെ ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടനാപരിഷ്കാരത്തെക്കുറിച്ചുള്ള സംരക്ഷണ പാർലമെന്ററികമ്മിറ്റിയുടെ റിപ്പോർട്ട് പ്രസിദ്ധീകൃതമായി. ബ്രിട്ടണിലെ ലേബർ പാർട്ടിയുടെ വിജയവാർത്തയും ഇതിടയ്ക്കാണ് നെഹ്രുവിന് ലഭിച്ചത്.

1935 സെപ്റ്റംബറിൽ സുദീർഘമായ ജയിൽജീവിതത്തിനശേഷം ജവഹർലാലിനെ മോചിപ്പിച്ചു. രണ്ടു വർഷത്തെ കാലാവധി തികയുന്നതിനു മുമ്പുള്ള ഈ വിമോചനം അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രിയപത്നിയുടെ ദൈവശാസ്ത്രപരിഗണിച്ചുകൊണ്ടുള്ളതായിരുന്നു. അതിനാൽ പിറ്റേദിവസം തന്നെ അദ്ദേഹം സ്വീറ്റ്സ്ലാൻഡിലുള്ള കുമാരന്റെ വിമാനത്താവളം പുറപ്പെട്ടു.

ഈ ജയിൽവാസകാലത്തിനിടയ്ക്കാണ് സ്വന്തം ജീവിതകഥ പുസ്തകരൂപത്തിലെഴുതിയത്.

നമ്മുടെ മാധ്യമങ്ങൾ ക്രമേണയായ ഒരു കാലഘട്ടം സൃഷ്ടിച്ചു. യാത്രാവിനയായി തീർത്തതിനാലുള്ള 1939 ഫെബ്രുവരി 24-ാം തീയതി പ്രദാനത്തിൽ, തന്റെ ഏക പുത്രിയുടെയും പ്രിയതനനായ ഭർത്താവിന്റെയും സാന്നിധ്യത്തിൽ തന്നെ കഥ ഇങ്ങനെയൊക്കെയാണെന്ന് എന്തെന്നോർമ്മയായി വിടവാക്കി.

മഹാപുരുഷൻ്റെ ചെറുപ്പനായ ഒരു ജീവിതം, അതിന്റെ ബാഹ്യവും ആന്തരികവുമായ പ്രാപടലം എമ്പാടും പ്രസാദിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും, പാഠനാത്മകമായി കെട്ടടങ്ങി. ആ ദൈവനകരൂപം ഏതാനും നിമിഷങ്ങൾക്കുള്ളിൽ കലശമായി കെട്ടപ്പെട്ട ഒരു പിടി ഗവേഷണമായി തന്റെ കൈകളിലെത്തിച്ചു. ജവഹർലാലിന് തന്റെ വികാരപ്രപഞ്ചം മലനരഹിതമായ ഭാഷ്യഗ്രന്ഥമായതുപോലെ തോന്നി.

അന്നാദ്യമായി വെർപാടിന്റെ വേദനയെക്കുറിച്ചും പിന്നീടുവന്ന കഥയെക്കുറിച്ചും കഥാപുരുഷൻ ഏകാഗ്രതയോടെ ചിന്തിക്കുകയുണ്ടായി. ദാമ്പത്യജീവിതത്തിന്റെ മഗ്നതയിൽ ഓക്കോ അദ്ദേഹം നിർദ്വീണനായിത്തീർന്നിട്ടു. സാക്ഷാൽക്കരിക്കപ്പെടാത്ത സമൃദ്ധിയോടൊന്നും അദ്ദേഹത്തിന് ഉണ്ടായിരുന്നതുമില്ല. പക്ഷെ, കഥയുടെ ഗ്രന്ഥജീവിതം ഒരു തപസ്വിയായിരുന്നു. വിചാരിക്കാൻ ഉള്ള എന്താനും അളക്കളൊഴികെ, ഇങ്ങനെയും സ്വന്തമായും സുഖമോ അനുഭവിക്കാൻ അവർ കഴിഞ്ഞിരുന്നില്ല. സർവ്വം സഹമായ ത്യാഗബുദ്ധിയാണെന്ന് ആ മാനസാധിനി പ്രകടിപ്പിച്ചിരുന്നതു്. 1930 സെപ്റ്റംബറിൽ ഭർത്താവിന് ഒരു കത്ത് അവർ ഭയിനിവിലേയ്ക്കയച്ചു: -

“ഭവഹർ! അങ്ങനെയൊരു വിഭാവനാഭിപ്രായം സമീപിക്കുകയാണ്. പക്ഷേ അങ്ങനെയൊരു സ്വതന്ത്രനാകുമോ എന്നതിൽ സംശയമുണ്ട്. ഒരു പക്ഷേ സ്വതന്ത്രനായാലും, വീണ്ടും ഉടനെ ഭയപ്പെടുകൾക്കുള്ളിലാകാനാണ് സാധ്യത... അത് എന്തിനും തയ്യാറാണ്... അത് പുതുവരുന്നതിന് മുമ്പുതന്നെ എന്ന് അസംഗതമല്ലെന്നുവെങ്കിൽ എന്ന് ഞാനെത്രമാത്രം ആഗ്രഹിക്കുന്നുവെന്നോ!”

ഒരു വിമർശനം തന്റെ കൈനികസമാധാനമെന്ന വിവിതത്തിന്റെ രൂപമാണ് ഭാരതരത്നത്തിൽ ഇതിലുള്ളത്. പക്ഷേ അതിന്റെ പിന്നിൽ സഹിക്കാനും തൃപ്തിക്കാനും സന്നദ്ധമായ ഒരു ഉത്തമ സ്രീകൃഷ്ണന്റെ രൂപം കളർപ്പം ഉണ്ടായിരുന്നു? കഴിഞ്ഞകാലത്തിന്റെ ചിത്രങ്ങൾ ഒന്നൊന്നായി ചുരുൾ നീർന്നുകൊണ്ടു് ഭവഹർമാർ ചിന്തിച്ചു. “കലതനിക” ആരായിരുന്നു? “എല്ലാം - എല്ലാമായിരുന്നു” എന്നാണ് ആ ചിത്രങ്ങൾ തെളിയിച്ചത്. ഭദ്രവിവിതാ ശാസ്ത്രമായ വിരഹത്തിന്റെ സമയാപരണത്തിലിരിക്കുന്ന അതാൻപോൾ അദ്ദേഹം ജനഹൃയനായിപ്പോയി. അങ്ങനെ, പുതിയൊരു കാലവിച്ഛിന്നം ഭരണ നാട്ടിലുള്ള മടക്കയാത്ര ആരംഭിക്കുകയും ചെയ്തു.

സാമ്പ്രവാർത്താസാരം

രോമിലുള്ള യാത്രയിൽ എഴുതിയതിന്റെ തുടർച്ചയായുള്ള ക്രമം, ഹരിദ്വന്ദ്യൻ വിനിതമായി നിരസിക്കുകയായി. മഹാഭാരതത്തിന്റെയും, ആദ്യമായി എഴുതുക കഥയുടെ ഗോപ്യമായതും ഉപരിതലത്തും നിക്ഷേപിക്കുകയായിരുന്ന സാമ്പ്രവാർത്താസാരം, അനവധി ഭീതികളെപ്പറ്റിയതായിട്ട് ഹരിദ്വന്ദ്യൻ പാശ്ചാത്യരുടെ ശ്രദ്ധയോടുകൂടി ആദ്യമായി വരികയും വിവരം പ്രസിദ്ധിച്ചു. ഹരിദ്വന്ദ്യൻ പ്രസിദ്ധീകൃതമായ ആദ്യകഥ കഥാപാത്രങ്ങളായ കഥാപാത്രങ്ങൾ സമർപ്പിച്ചുകൊണ്ട് പ്രസിദ്ധമായ സാമ്പ്രവാർത്താസാരം ക്രമീകരിക്കുകയും ചെയ്തു.

തീവ്രമായ നഷ്ടഭാവത്തിന്റെ കരിനിഴലുകൾ അവ ഹരിദ്വന്ദ്യൻ മുമ്പ് മുന്നോട്ടുവെച്ചിരുന്നു. ഇതേ സന്ദർഭത്തിൽ കൂടി അതുകൊണ്ട് ഇങ്ങനെ പറയുന്നു:— 'ആ മഹാ അത്ഭുതം കണ്ടിട്ടും ഭയമായിരുന്നു. ഉള്ളിലുള്ള ഉഗ്രമായതും ഭയപ്പെട്ടതും എന്തു പ്രതിഭാസം. മഹാഭാരതം വികാരമുള്ളതായിരുന്നു ആ കണ്ണുകളിൽ കനിവുള്ളതും ഒരു മഹാഭാരതം നിഴലിക്കുന്നത് ഞങ്ങൾ കണ്ടു.'

കോൺഗ്രസ്സ് ഒരു പ്രഹരമായ സംഭവനമായിരുന്നു. ഒരു പ്രത്യേകവ്യക്തിക്ക് സഹധികാരമോ സമ്പദ്വ്യവസ്ഥാ നമുക്കു നമ്പിടെ എളുപ്പമായിത്തീർന്നു. ഏകീകൃത സർവ്വതലത്തിലെ അനന്യതയെ ചെല്ലാൻ പ്രാക്കാരവർഗ്ഗപാലം അദ്ദേഹത്തെ എതിർക്കാൻ സന്നദ്ധമായിത്തീർന്നു. ഈ വസ്തുത വ്യക്തമായി ധരിച്ചിരുന്നതുകൊണ്ടാണ് തുടർന്നുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളിലൂടെ മുതലായവക 'എം.ജി.സി.സി.' മുതലാൻ ഗാന്ധിജി അദ്ദേഹത്തെ അന്നേ തരംതെരഞ്ഞെടുത്തു.

യ.വോപ്പിലെ സഭാസഭയിൽനിന്നു ചിന്തിക്കുമ്പോൾ, ഇംഗ്ലണ്ടിൽ സോഷ്യലിസം, സിന്ധുതലമായി ഒരു സമരത്തിലേർപ്പെടാനുള്ള സാധ്യതകൾ ധാരാളമായിരുന്നു. അങ്ങനെ വന്നാൽ ഇതു നിസ്സംഗമായി വരുത്തിയെടുത്ത് വലിച്ചിടുന്നതുപോലെയോ ചെയ്യും. അതിനായി 'സാമൂഹ്യതലം' തന്നെ മുതലാക്കേണ്ടതായിത്തീർന്നു. ഈ അനന്യതയെ എതിർക്കുന്നതുള്ള എം.ജി.സി.സി. കോൺഗ്രസ്സ്. അതിനാൽ നിസ്സംഗമായിത്തീർന്നു തുടർച്ചയിലേക്കും തീർന്നു. ഈ സംഭവനത്തെ കൈമാറ്റകൾ തീർത്ത് പുനഃസംഘടനയ്ക്കു് അവശ്യം പെടുന്നതിനെക്കുറിച്ചു ചിന്തിക്കുന്നതി.

പാർട്ടിയുടെ ചരിത്രപരിപാടിയിൽ 'സാമൂഹ്യതലം' കർമ്മം വെളിച്ചം നൽകുന്നതായിത്തീർന്നു. കർമ്മകരുടെ കീഴ്വരയിൽ എല്ലാവരും ശ്രദ്ധിക്കപ്പെട്ടു. പ്രസിഡൻ്റ് കാര്യം ആവശ്യപ്പെടുന്ന പ്രാദേശികതലത്തിൽ തന്നെ ഗണിതാനുബന്ധമായ ഉദ്യമങ്ങൾ തീർത്തുകൊണ്ടു ചെയ്യും. അതുകൊണ്ട് ഇതു് സാമൂഹ്യവ്യവസ്ഥയിലെ വിവിധ തരംതെരഞ്ഞെടുത്ത സിന്ധുതലം ഉൾക്കൊള്ളുന്നതായിത്തീർന്നു. മുതൽ

കിട്ടാത്താൽ, ഒരു പ്രസ്ഥാനമെന്ന നിലയിൽ കൊൺഗ്രസ്സിന്റെ സേവനം താല്പര്യമിട്ട് അന്തഃപക്ഷണിയമാക്കി തീർന്ന സാഹചര്യങ്ങളാണ് അനുഭവിച്ചിരുന്നത്.

1893 ഏപ്രിൽ മാസം നെഹ്രുവിന്റെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ ലക്നൗ സമ്മേളനം നടന്നു. ഒന്നാമതാം സാഹിത്യദംഗിയിൽ സമരക്രമമായ മാഹാത്മ്യം, ദ്വാനിർഭാമായ ആത്മാർത്ഥതയോടു കൂടിയുള്ളതായിരുന്ന അദ്ധ്യക്ഷപ്രസംഗം, വൈകാരികമെങ്കിലും, ഗംഭീരമായ ഒരു സാഹിത്യകമായ വ്യാപ്തിയോടുകൂടിയതായ ആ വാചാവിവാസത്തോടുകൂടിയിൽക്കാൽ മാതൃകയോടു വാക്കുകൾക്ക് കഴിയുമായിരുന്നു. അതിന്റെ സംഗ്രഹം ഇതുപരിചരിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു:—

‘കോൺഗ്രസ്സിന്റെ മഹത്തായ ഈ ലക്ഷ്യപരിപാടിയിൽനിന്നു കൊണ്ട് വളരെ നല്ല കാര്യങ്ങൾ ഉണ്ടായെന്ന് നിങ്ങളെ അറിയിക്കുകയാണ്. ദ്വാനിപ്പിക്കുന്ന യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളും യാതനകളും നിങ്ങൾ ഒരു കാലയളവിനെയാണ് നാം പിന്നിട്ടത്. നമുക്ക് പ്രിയപ്പെട്ടതായിരുന്ന ഭൂമികൾ സുഹൃത്തുക്കൾക്കെക്കുറിച്ചുള്ള വിട്ടുകൊടുക്കലാണ്. പുർവ്വാധികം സ്വതന്ത്രമായ ഭാരതം വേദി, നാഗരണിയിലായിരുന്ന നമ്മുടെ കാര്യങ്ങൾ നമുക്കും. ഭൂമിയിൽ കഴിയുന്ന നമ്മുടെ സുഹൃത്തുക്കൾക്കും ഇനി യാതൊരു വിട്ടുകൊടുക്കലും. എന്തെന്നാൽ, വിട്ടുകൊടുക്കുന്നത് കഷ്ടപ്പെട്ടതായ ഒരു നാം കാണിക്കുന്ന കൊടുക്കൽ വേണ്ടതായിരിക്കും - അവിശ്വാസ്യമായ സാഹചര്യങ്ങളുടെ നേരിൽ അന്തഃപക്ഷമായ അവിശ്വാസ്യമായിരിക്കും.’

‘കോൺഗ്രസ്സ്’ അങ്ങനെയൊരു പരിഷ്കാരമായി വേദി, അങ്ങനെയൊരു പരിഷ്കാരമായി അങ്ങനെയൊരു പരിഷ്കാരമായി.

സാമൂഹ്യതലത്തിനെയും സമ്പന്നിപ്പിച്ചു സമർത്ഥനതയുടേതുള്ള ഒരു സുസംഘടിതമായ ജനമുന്നണി ഉടനടി ഉടലെടുക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അതിന്റെ ശക്തി അതി വാസ്തവമാംവണ്ണം ഉറപ്പുവരുത്തുന്നത് കർഷകരുടെയും തൊഴിലാളി വർഗ്ഗത്തിന്റെയും സജീവമായ സഹകാരത്തിൽനിന്നായിരിക്കുകയും ചെയ്യും.

ഓരോരാജ്യവും അതിനനുയോജ്യമായ മാർഗ്ഗത്തിലൂടെ സോഷ്യലിസം നടപ്പാക്കണം. ആ വിധത്തിൽ മാത്രമേ ലോകസ്വാധീനമായ പ്രഗത്ഭതയ്ക്കു് പരിഹാരം കാണാനാവൂ. ഇന്ത്യ സോഷ്യലിസത്തെ ഒരു സാമ്പത്തികതത്ത്വമെന്നതിലേക്കുമാത്രം, ഒരു ജീവിതരീതിയായി സ്വീകരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു എന്നാണ് മാർക്സപ്രമുഖൻ ആവർത്തിച്ചു പറഞ്ഞതു്.

1985-ലെ 'ഇന്ത്യാഗവർണ്മെൻ്റ് നെക്സ്റ്റ്' സാമൂഹ്യതലത്തിന്റെ അധിഗതവുമാകയും, നാധാരണക്കാരുടെ ചൂഷണത്തിന്റെയും ത്രാസമയെ ശക്തികരമാക്കുന്ന, അടിമത്തത്തിന്റെ മാർദ്ദ്യമെന്നെന്ന് എൻ്റ് പ്രഖ്യാപിച്ചു.

“പ്രതിജ്ഞാതമായ ആ പ്രദേശം ഇനിയും വിദൂരമായിരിക്കാം. ഈ ഉഷാദൃശികളിലൂടെ ക്ഷീണിതരായി നമുക്ക് ബഹുമാന സഞ്ചാരിക്കേണ്ടതായും വരാം. എന്നാലും, അനുംബുത പ്രതീകരണങ്ങൾക്കുശേഷവും വിമുക്തിയും വിമുക്തിയുടെ അർത്ഥമാകുന്ന ഇന്ത്യയുടെ ആത്മാവിനെ പിളിളിളിതവാൻ ആരാണു് ചെയ്യാൻപോകു്? ഈ പ്രസ്താവം വിദാഗ്ദ്ധീയചിന്തകൾ നിറയ്ക്കുക വേണ്ടിത്തു് ഉണർന്നു പ്രവർത്തിക്കുവാൻ എല്ലാ കക്ഷികൾക്കും ഒരുപോലെ പ്രേരണകമായിത്തീർന്നു.

[illegible][illegible]

കൊടിക്കൊന്നിന് നേട്ടമൊന്നാണു് നെടുമ്പിന്
 നേട്ടമില്ലെന്നുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ കൊല്ലം ജനങ്ങൾ
 മനസ്സെഴുത്തു ചെയ്തിട്ടുണ്ടാകുന്നു. ആ പുസ്തകം 'കൊല്ലം' എന്ന
 വാഗ് വിവരമനുസരിച്ചാൽ കൊല്ലം നെടുമ്പിന്റെ അടിമ
 കിട്ടിയായി. കൊല്ലം നെടുമ്പിന്റെ കീഴിലായിരുന്നു. ബഹു
 ഭാഷാജ്ഞാതന്റെ ഇടയ്ക്കു പുസ്തകമൊന്നു നെടുമ്പിന്റെ
 ഒരു കൈയെഴുത്തു കൊണ്ടു കാണാൻ കഴിഞ്ഞു കൊടുത്ത
 അത്ഭുതം അത്ഭുതമായിരുന്നു.

പന്ത്രണ്ടു മുതൽ പതിനെട്ടുവരെ മണിക്കൂറുകളാണ് ശരാശരി ഭരണാനുമതിയോടെ നിയമിക്കപ്പെട്ടിരുന്നത്. എന്നിട്ടും ഒരു വലുതായതിൽ പാർലിയാമെന്റൽ ശക്തിയെത്തക്കതായതായ മുന്നോട്ടു നയിച്ച് പ്രയത്നമുണ്ടാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഇപ്പോഴായി നിയമിച്ച പാർലിയാമെന്റിൽ പത്തു വീതം പാർലിയാമെന്റൽ അംഗങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ഇത് മറ്റൊരു പ്രയത്നത്തിന്റെ ആദ്യ ഘട്ടമായിരുന്നു. ഇത് നല്ല ആവിർഭാവം.

വെളിച്ചം എത്തുന്നതിനേക്കാൾ വേഗം ആരും
 ജ്ഞാനം അധികപ്പെടുത്തുക ആകർഷിച്ചിരുന്ന സത്യം
 വിശ്വസിക്കുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ ആദ്യത്തെ പ്രതിഭാസം
 അറിയാൻ കഴിയാത്തവർക്കുപോലും, അത് അറിയാനാകാതെ
 മറ്റൊരു രീതിയിലായിട്ടായിരുന്നു പ്രതിഭാസം, ആ
 വിഭവത്തിനായിട്ടായ ആകർഷണത്തിനോടു ചേർന്നു
 വന്നവരുടെ ഒരു സാമൂഹ്യമായിട്ടായിരുന്നു പ്രതിഭാസം
 തീർന്നത്.

അങ്ങനെയൊരു തൊഴിലാളി പ്രവർത്തനം വന്നിട്ടു ഒരു വീക്ഷണമായിരുന്നു. സ്ത്രീകളിൽനിന്നു ചിലരെ കണ്ടിരുന്ന പ്രവേശ്യകളിൽ അങ്ങനെയൊരിക്കലും വന്നിട്ടുണ്ടാകാത്തതും, കോൽപ്രസ്തംഭം ഉണ്ടായിരുന്നു. അതിനാലാണത്രെ അവർക്ക് പ്രതി

ഗൃഹത്തിലെ ഏതൊരു വലിയ കുമ്പിഴം കോൺഗ്രസ്സായി തീർന്നു, അതേത്തുടർന്ന് അവിശേഷമായി കോൺഗ്രസ്സ് കമ്മിറ്റിയും, പ്രാദേശിക നിയമനുകൂലിപ്പാക്കുന്ന കോൺഗ്രസ്സ് അംഗങ്ങളും 1937 മാർച്ചിൽ ബെംഗളൂരുവിന്റെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ തന്നെ സംഭവിച്ചു. അടുത്തപരിപാടികൾക്ക് ആ യോഗത്തിൽ വെച്ച് തീരുമാനം കൊടുക്കപ്പെട്ടു. എങ്കിലും വിജയ വഹരീയായ തിമിരം ബാധിച്ച കോൺഗ്രസ്സിന്, മുസ്ലിംവിരുദ്ധമായിരുന്ന വിടവ് വർദ്ധിച്ചുവെന്നത് കാണാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടു.

ജവഹർലാൽ പെരും ഒരു ദീനാത്മക കാണ്മാക്കുണ്ടായി. അദ്ദേഹം തെല്ലൊരു ഭൗതികതയുടെ തന്നെ ഇണയെ പ്രാപ്തനായി. ഇന്ത്യയിൽ ഇനി രണ്ടു രണ്ടു ശതകത്തു അവശേഷിക്കുന്ന ബ്രിട്ടീഷ് സാമ്രാജ്യത്വവും കോൺഗ്രസ്സ് പ്രതിനിധീകരിക്കുന്ന ഇന്ത്യൻ ദേശീയതയും. അപ്രകാരം ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിന് ഭിന്ന നിസ്സങ്കോലം മറുപടിപാഞ്ഞു; അല്ല, ഇതിന്റെ മുന്നാഗതമായ ശക്തി കൂടിയുണ്ട്. - മുസ്ലിംഗന്മാർ. ചരിത്രം അത് തെളിയിക്കുകയും ചെയ്യും.

രണ്ടാം മൊക്കററായലം

കോൺഗ്രസ്സ് ഭാഷിപ്പടയുടെ പ്രവിശ്യകളിലെല്ലാം ജനകീയ ഗന്ധിമാർ ഭരണം തുടങ്ങി. രാഷ്ട്രനിർമ്മാണത്തിന് വേണ്ട ഉപാധികൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനും, സാമൂഹ്യപദ്ധതികളുടെ ആവൃത്തത്തിനും ഒന്നാകുമായി വെള്ളം പ്രാദേശിക ഗവൺമെന്റുകൾ തമ്മിലുള്ള ഔദ്യോഗികതയ്ക്ക് പരിതൃപ്തമാകുവാൻ അധിഷ്ഠിതമായിരുന്നു. നവീകരണത്തിന്റെ പരമ്പരയിൽ പ്രധാനമായ ഒരു കാഴ്ചയാണ്. പ്രകൃതിദത്തമായതല്ലാത്ത നിയന്ത്രിതമായ വ്യവസ്ഥാപിതമായ പുരോഗതിയോടൊപ്പം കൈവരുന്നതും അതുകൊണ്ട് മാത്രമേ സാധ്യമാകൂ. 1937 ആഗസ്റ്റിൽ കോൺഗ്രസ്സ് പ്രവർത്തനത്തിന് പാർലാമെന്റിലെ പ്രവേശനം ഈ വസ്തുതകളെ അവഗണിക്കാതിരുന്നതായിരുന്നു. കോൺഗ്രസ്സിന്റെ അധിഷ്ഠിതതയ്ക്ക് ഇതിനകം വളരെ വളർച്ച. 1938 ൽ അത് നാലുവർഷമായിരുന്നു. 1938-ന്റെ ആരംഭത്തിൽ മൂലധനത്തിന്റെയും വളർച്ചയ്ക്കായിരുന്നു.

ദുർവ്വൈകരണം ആവശ്യപ്പെടുന്ന കിന്റാൻ സഭകളും, രാഷ്ട്രപ്രസ്ഥാനത്തിന് പാടില്ലാത്ത വേണ്ടുന്ന ശീലത്തിന് തടയാതെത്തന്നെ, തടയുന്നതകളിൽ നിന്ന് മുതലുടമകൾക്ക് തടയുന്ന വെട്ടിപ്പാർപ്പുകളും നാലുവർഷം നൽകിയ വെട്ടിപ്പാർപ്പിന്റെയും തടയുന്നതകളും, അന്യായമായ നയങ്ങൾ

കിട്ടിയ പ്രത്യേകനാട്ടുവട്ടത്തിൽ പ്രതിഷ്ഠിക്കുന്ന ഒരു പ്രാമുഖ്യം അവർ പാസ്സാക്കി. ഇതറിഞ്ഞ് ഗാന്ധിജി ക്ഷമിക്കുന്നതിനായി. അദ്ദേഹം നെഹ്രുവിനെ കാണപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. ജവഹർലാൽ ആകെക്കൂടി ഉറപ്പിനായിത്തന്നു.

അപ്രതിഷ്ഠിതമായി ഹിന്ദുമാർ ആസൂചിയായ ആശ്രിതരായിത്തീർന്നു. നെഹ്രുവിന്റെ ചെമ്പിരിയായി. വിജ്ഞാനാലയം കേന്ദ്രമായി പുനഃസംഘടിപ്പിച്ചു. അദ്ദേഹം കേന്ദ്രം. നെഹ്രുവിന്റെ കാലാവധി കഴിഞ്ഞു. പക്ഷമായ മഹാപിപ്ലവം ഇതാ അത്യാവസ്ഥയിലായിത്തീർന്നു. ഇത് ഷുഭം നമ്മെ സ്ഥിരീകരിക്കുന്നതിന്റെ നാമിതെന്നുവെച്ചു. സൂക്ഷ്മ സാമ്രാജ്യങ്ങളുടെ ഗതിവിഗതികൾ പരിശോധിക്കുകയും സർവ്വം വന്നുചേർന്നിരിക്കുകയാണു്. ഈ വിചാരങ്ങളുടെ അടിപ്രസാത്തിൽ ഒരു തീരുമാനത്തിലെത്തിയ അദ്ദേഹം ഭൂമി ആദ്യം യു.എസ്.എ.യ്ക്കു കീഴിലായി.

സ്റ്റേജിൽ ഷുഭം പൊട്ടിപ്പൊട്ടി. പാശ്ചാത്യസാംസ്കാരിക മൂല്യങ്ങളായിത്തീർന്നു കണക്കാക്കപ്പെടുന്ന സാധിപത്യം, സോഷ്യലിസം, സ്വതന്ത്രീകരണപരകാരം എന്നിവയെല്ലാം അത് തകർന്നുപോയതായിത്തീർന്നു. അതിനു പുറകിൽ സൂക്ഷ്മമായിത്തീർന്നു. യു.എസ്.എ.യ്ക്കു കീഴിലായിത്തീർന്നു. ഇതാ സ്വതന്ത്ര്യത്തിനുവേണ്ടിയുള്ള പ്രാമുഖ്യങ്ങൾ. കൂടുതൽ പ്രാമുഖ്യം വഴിയായി അദ്ദേഹം നടത്തിയിരുന്നു. എന്തു പരിതഃസ്ഥിതിയിലും, അഹിംസയായി ഇത്തരം ഷുഭത്തിലേക്കു നയിക്കുന്ന ബ്രിട്ടീഷ് തീരുമാനം തങ്ങൾ സ്വീകരിക്കണമെന്നു് ആവർത്തിച്ചു.

പ്രഖ്യാപിക്കുകയും ചെയ്തു. നവംബറിൽ അദ്ദേഹം നാട്ടിലേയ്ക്കു മടങ്ങി.

തന്റെ ആർക്കുണ്ടോ പ്രാധാന്യീകമാക്കാനുള്ള കടുത്ത ശ്രമങ്ങളിലാണ് ആ ഘട്ടത്തിൽ ഭവഹർദാസ് മുഴുകിയത്. അദ്ദേഹം തന്നെ മുൻകയ്യെടുത്ത് 'പ്ലാനിംഗ് കമ്മിറ്റി' ആസൂത്രണം ചെയ്തു. പതിനഞ്ചാംഗങ്ങളും. പ്രാദേശിക ഗവണ്മെന്റുകളുടെ പ്രതിനിധികളുമുൾപ്പെട്ട ഈ കമ്മിറ്റിയുടെ പ്രഥമികോദ്ദേശ്യം വ്യവസ്ഥാപിപുഷിയും സാമ്പത്തിക പുനരുദ്ധരണവും കൈവരുത്തുകയായിരുന്നു. വിവിധ വിഭാഗങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുവാൻ പല സബ് കമ്മിറ്റികളും ഏർപ്പെടുത്തപ്പെട്ടു. ഒരു കണക്കിൽ അതൊരു ദേശവത്സരപദ്ധതിയായിരുന്നു എന്നു പറയാം. പ്രയത്നശീലരായ തൊഴിലാളികളെ നാരിഗ്ഗുരുവുമുള്ള ഖകുതികളിൽ നിന്ന് കരകയറുകയായിരുന്ന മുഖ്യലക്ഷ്യം. സോഷ്യലിസം ന്നു വ്യവസ്ഥിതിയുടെ അടിസ്ഥാനതത്ത്വങ്ങൾ നടപ്പാക്കുകയും, രാഷ്ട്രീയ സ്വയം പാറ്റാപ്പുത കൈവരുത്തുകയും ചെയ്യാൻ ഈ പദ്ധതി സഹായിക്കുമെന്ന് അദ്ദേഹം വിശ്വസിച്ചു.

ആയിട്ടെങ്കിലും 'നെഹ്രുവിനെ അത്യധികം വേദനിപ്പിക്കുന്ന കഠോര സംഭവമുണ്ടായത്'—സുബാഷ് ചന്ദ്രബോസും ഗാന്ധിജിയുമായുള്ള സന്ധിയില്ലാത്ത കലഹം. തന്നോടു് സമരീപ്തനും പ്രശസ്തനുമായ ചന്ദ്രബോസിന്റെ നേക്കു് നെഹ്രുവിന് മുന്നോട്ടുർപ്പിച്ചതായ ബഹുമാനമുണ്ടായിരുന്നു എങ്കിലും, ബോസിന്റെ സഭാസമിതിയായ പിപി പ്രത്യേകതകളും പ്രമുഖസിപനത്തിൽ കൈക്കൊള്ളുന്ന രീതികൾ തമ്മിലുള്ള അന്തരവും അദ്ദേഹത്തിന് വ്യക്തമായി അറിയാമായിരുന്നു.

എന്നിട്ടാ ബോധിപ്പനയും ഗാന്ധിജിയെയും പാസ്റ്ററും അടുപ്പിക്കാൻ ആഹ്വാനം നോക്കി. അത് കേവലം വ്യാമോഹം ആണെന്നും പിന്നീട് മനസ്സിലാക്കുകയും ചെയ്തു.

‘ക്രിപ്റ്റി’ കോൺഗ്രസ്സ് സംഘടനയിൽ സുബാഷ് ബോസ് മൂന്നു തവണകൾ പങ്കെടുത്തു. കൂട്ടായ്മയുടെ സിദ്ധിയിൽ നിമിത്തമാകാനും, സാമൂഹ്യതത്വവിചിന്തയായ എല്ലാ സംഭവങ്ങളുമായും സമ്പർക്കം സഹകരണം, നാട്ടുരാജ്യങ്ങൾക്ക് സ്വാതന്ത്ര്യസഹായത്തിൽ നിഷ്ഠയുള്ളതായ നാറ്റോയ്ക്കും എന്നിവയായിരുന്നു ആ പങ്കെടുത്തവർ. നെഹ്രു, നിഷ്ഠയുള്ളതായിരുന്നു. കോൺഗ്രസ്സ് സോഷ്യലിസം ഉൾക്കൊള്ളുകയും, കടുത്ത പ്രതിരോധം പ്രകടിപ്പിക്കണമെന്നും. ബോസ് നിഷ്ഠയുള്ളതായിരുന്നു. കോൺഗ്രസ്സ് സോഷ്യലിസം ഉൾക്കൊള്ളുകയും, കടുത്ത പ്രതിരോധം പ്രകടിപ്പിക്കണമെന്നും. ബോസ് നിഷ്ഠയുള്ളതായിരുന്നു. കോൺഗ്രസ്സ് സോഷ്യലിസം ഉൾക്കൊള്ളുകയും, കടുത്ത പ്രതിരോധം പ്രകടിപ്പിക്കണമെന്നും. ബോസ് നിഷ്ഠയുള്ളതായിരുന്നു.

1989 ആഗസ്റ്റിൽ പൈനയുടെ കടന്നു സ്വീകരിച്ചു എന്നെ, അദ്ദേഹം പോലും, മാർഷൽ മരിയൻ കൈയ്ക്കായി വൃക്കിപ്പാലാലാലായിയായ സുഹൃത്തും സ്ഥാപിച്ചിട്ടു സെപ്റ്റംബറിൽ മടങ്ങിപ്പോയികളും ചെയ്തു.

രണ്ടാം ആഗോള യുദ്ധത്തിന്റെ പ്രാരംഭഘട്ടത്തിൽ ഇന്ത്യയെ സമരോത്സാഹമായി പ്രഖ്യാപിക്കുന്ന ഒരു പ്രസ്താവനയെഴുതിയതായ ചിർച്ചിത്തം ഏറ്റെടുത്തിട്ടുണ്ട്. ബ്രിട്ടണും ഫ്രാൻസും യുദ്ധം ചെയ്യുന്നതിനും യുദ്ധം ചെയ്യുന്നതിനും

നടക്കുന്ന പോരായിട്ടാണ് തൽക്കാലം ഇത് കരുതപ്പെടേണ്ടത് എന്നും, പൈസ്രോയിയുമായി കൂടിക്കാഴ്ചനടത്തിയ ശേഷം ഇന്ത്യ സ്വാതന്ത്ര്യമായിത്തീർന്നുകൊണ്ട് ബ്രിട്ടണെ സഹായിക്കേണ്ടതാണെന്നും ബഹുമാന്ദ്യ വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. പക്ഷേ പൈസ്രോയി കൂടിക്കാഴ്ചക്ക് തെക്കായിരുന്നില്ല. മാത്രമല്ല, ജനാഭിപ്പുരയ്ക്കു മാനിച്ചുകൊണ്ട്, യുദ്ധലക്ഷ്യപ്രഖ്യാപനം പുതുവീഥയില്ലാത്തതെന്ന അറിഞ്ഞ ശേഷം മാത്രമേ ഇന്ത്യ യുദ്ധത്തിൽ പങ്കെടുക്കുവൂ എന്നു് കഥാപുരുഷൻ ഒന്നിമധികംതവണ പറഞ്ഞിരുന്നു. പക്ഷേ ലക്ഷ്യപ്രഖ്യാപനം ഉണ്ടായില്ല. അതിനാൽ കോൺഗ്രസ്സ് ഇങ്ങനെ തീരുമാനിച്ചു.

“മനഃപൂർവ്വമായ ബ്രിട്ടന്റെ ഈ ഭടിക്കത്താൽ, ഇന്ത്യയുടെ മേലുള്ള പാശാധികാര സ്ഥാപനത്തിന് വേണ്ടിയുള്ളതാണെന്നു് വ്യക്തമായിരിക്കുന്നു. ധർമ്മികമായ വിഷയങ്ങളെ പരിഗണിക്കേണ്ടതാണു് കോൺഗ്രസ്സ് യുദ്ധത്തെ നോക്കിക്കാണുന്നത്. എന്നിട്ടും, ഈ നിമിഷപാടീനെ അർഹിക്കുന്ന വിധത്തിൽ ബ്രിട്ടൻ കണക്കാക്കുന്നില്ല. അതിനാൽ ഇന്ത്യയുടെ സ്വാതന്ത്ര്യത്തെക്കുറിച്ച് നിശ്ചിതമായ ഒരു തീർപ്പുണ്ടായാലേ ഇനി യുദ്ധത്തെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കേണ്ടതുളളൂ!”

ഈ തീരുമാനത്തെത്തുടർന്ന് വ്യക്തികൾ ഭാരതത്തിനായി നടത്തുന്ന അദ്ധ്വപകമായ സിവിൽ നിയമലംഘനം ആരംഭിച്ചു. ഗാന്ധിജി ആവിഷ്കരിച്ച പുതിയ സമരരൂപമായിരുന്നു ഇത്. യുദ്ധത്തെ സത്യാഗ്രഹി ആചാര്യവിനോബാജിജി, രാജാമണയ്ക്കൽ നെഹ്രു, മായീതന്ന, താങ്ങനെ നാലുക്കൊല്ലത്തെ കുറിയനടവിന് ഡിമിക്കപ്പെട്ട് 1940-ൽ

ചരിത്രനാടകൻ തന്റെ എടുത്തതെ ഭയിൽ വന്നു വെട്ടത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു.

'പാണ്ഡിഗത്ത്'യുടെ അസ്തിത്വം പ്രതിരോധം പ്രകടിപ്പിക്കാൻ ഭാരതത്തിൽ ഉടനീളം യോഗങ്ങൾ സംഘടിപ്പിക്കപ്പെട്ടിട്ടും ദൈവിക പാപിണനകളൊന്നും അദ്ദേഹത്തെ ബാധിച്ചതായില്ല. കോടതിയിലെ ന്യായപീഠത്തിനടുത്ത് നിന്നുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞത് ശ്രദ്ധേയമാണ്. തനിക്കുള്ള സംരക്ഷണം എന്നത് ഒരു പ്രശ്നമല്ലെന്നും, അനേകലക്ഷം ജനങ്ങളുടെ ഏകീകൃതമായ ഇനപ്പുരുഷ് എന്നാണ് സാമൂഹിക എന്നത് ഭാവിയിലേക്കായിട്ടുള്ളതായിട്ടുള്ളതാണെന്നും നിശ്ചിതമായ ഭാഷയിൽ അദ്ദേഹം പ്രസംഗിച്ചു.

അധികം താമസിയാതെ അമേരിക്കയെ രൂപം നൽകിയവർക്കുള്ള ഒരു സംരക്ഷണമായി. 'പേർക്കോർഡർ' രൂപംകൊണ്ട് ആകർഷിക്കപ്പെട്ട ബ്രിട്ടന്റെ സ്ഥിതി വിശദീകരണങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചിടത്താണ് പത്തുലിഡായി. ഇന്ത്യയെ ഇനിയും പിണക്കി നിൽക്കുന്നത് ഗുണകരമായിരിക്കില്ലെന്നും. 'ഗവൺമെന്റ്' ഉടൻതന്നെ അല്ലാതെ വീടായ ഒരു കാര്യമായ നേതാക്കളായും വിശദമായിപ്പോകാൻ ഉത്തരവിട്ടു..

പുതുവന്നുവെച്ചും തന്റെ ശ്രീയത്ത് സൈനിക സഹായം നൽകാൻ സന്നദ്ധനായിരുന്നു. പക്ഷെ അത് തന്റെ വക്ഷ്യത്തെ സഹായിക്കുന്ന വിധത്തിലായിരിക്കണമെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന് നിർദ്ദേശമുണ്ടായിരുന്നു. ഗാന്ധിജി ഇതി

നൈതരായിരുന്നെങ്കിലും, കൗതുകകരമായിത്തീർന്നു. എന്തെന്നാൽ തന്റെ കാലശേഷം ഏതാനുമധികം സന്തതികളെ നേർത്ത് ഗോപാലനായിരിക്കപ്പെട്ടത് അദ്ദേഹത്തിന്റേതായിരുന്നു.

ജവഹർലാൽ ന്യൂനീകരം എന്റെ അനന്തരാവകാശി. എന്റെ ഭാര്യ നെല്ലിടാകുന്നതാണെന്ന് അദ്ദേഹം പറയുന്നു. അത് ശരിയോ തെറ്റോ ആയിരിക്കട്ടെ, ഭാര്യ എടുക്കുകയായിന്ന് പ്രതിബദ്ധമല്ല. ശത്രുമല്ല, എന്റെ കാലശേഷം എന്റെ ഭാര്യ സംസ്കരിക്കുന്നത് ജവഹർലാൽ തന്നെ ആയിരിക്കുമെന്നും ചെല്ലാം. എന്നിങ്ങനെയുള്ള ഗാഥിജിയുടെ അസന്ദിഗ്ദ്ധ പ്രഖ്യാപനശീതശേഷം, നെഹ്റു അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിൻഗാമിയായി സാമ്പ്രതികരായ നാഗികാരം നേടുകയും ചെയ്തു.

കോൺഗ്രസ്സ് തങ്ങളുടെ യുഗമധ്യം പുനഃപരിശോധനയ്ക്ക് വിധേയമാക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കാൻ, ജപ്പാൻ ബ്രിട്ടനെ പരാജയപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടും മുന്നേറുകയായിരുന്നു. സിംഗപ്പൂർ, റിന്റെ പുറംകൊട്ടു വെട്ടിക്കൊച്ചു. ബർമയ്ക്ക് ജപ്പാൻകാർ മുട്ടുകൊടുത്തു. മേധാവികളും ഇന്ത്യൻ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനവർണ്ണി ബ്രിട്ടണെ തൊടുന്നതുള്ള വൈരുദ്ധ്യമായി ഉയർന്നു കയറിയപ്പോഴാണ്, നെഹ്റുവിന്റെ അനുധാരണമായ രാജ്യതന്ത്രത്തെ പ്രകടമായത്. അദ്ദേഹം രാജ്യത്തിന് പൊതുവേ നേരിട്ടിരിക്കുന്ന ഒരു വിപ്ലവസമീപനത്തെന്ന് സന്തതികളെ ധരിപ്പിച്ചു. ഒരു സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ തടിച്ചുനീന്തിയ പ്രതിബിംബം മുന്നോട്ടു വന്നത് അനുഭവകാരികളെ നേർത്ത് വിപ്ലവത്തിനൊക്കെയും, ബ്രിട്ടൻ, റഷ്യ, ചൈന,

അമേരിക്ക എന്നീ സാമ്രാജ്യങ്ങൾ എകോപിച്ചു നിൽക്കുന്നത് ഫാസിസത്തെ തടയാൻ ഉപകരിക്കുമെന്നും അദ്ദേഹത്തിനറിയാമായിരുന്നു.

ഈ പ്രതിസന്ധി-ഘട്ടത്തിലാണ് സർ സ്റ്റാഫോർഡ് ക്രിപ്സ് ഡൽഹിയിലെങ്കും താഴെപ്പറയുന്നത്. സന്ധിസംഭാഷണങ്ങൾ പതിനെട്ടു ദിവസം നീണ്ടുനിന്നു. പക്ഷേ അവ ഉപ്ലവിക്കാമായിരുന്നില്ല. യുദ്ധനന്തരം ന്യായംദർശനാധികാരമുള്ള 'കോളനി'യായി ഇന്ത്യയ്ക്ക് അംഗീകാരം നൽകാമെന്നും, അതിലെങ്കിലും ഒരു 'കോൺസ്റ്റിറ്റ്യൂഷൻ' അനുബ്ധി' സ്ഥാപിക്കാമെന്നും ക്രിപ്സ് വാഗ്ദാനം ചെയ്തു. പക്ഷേ അങ്ങനെ സംസ്ഥാപിതമാകുന്ന ഇന്ത്യൻ യൂണിയനിൽ ചേർന്നില്ലാത്ത ആഗ്രഹിക്കാത്ത പ്രവിശ്യകൾക്ക് അതിനുള്ള അവകാശമുണ്ടായിരിക്കണമെന്നൊരു വ്യവസ്ഥകൂടി അതിലുണ്ടായിരുന്നു. പാകിസ്ഥാനുവേണ്ടിയുള്ള കശ്മീരിലിഗിന്റെ അവകാശവാദത്തെ സാധൂകരിക്കുന്ന വ്യവസ്ഥയുപയോഗം ഉൾക്കൊള്ളുന്നതാണ് രണ്ടാമത്തെ വ്യവസ്ഥയെന്നും മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിവുള്ള പ്രഗത്ഭരായിട്ടായിരുന്നു നേതാക്കളിൽ ചിലർക്കുപോ.

'ജനാധിപത്യത്തിനായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന കോൺഗ്രസ്സ് കമ്മിറ്റിക്ക് ജനാഭിമാനത്തിനെതിരായി എന്തെങ്കിലും ഒരു പ്രവിശ്യയെ നിർബന്ധപൂർവ്വം ഇന്ത്യൻ യൂണിയനിൽ അടക്കിനിൽക്കാൻ സാധ്യമല്ല' എന്ന് കോൺഗ്രസ്സിൽതന്നെ ഒരു വിഭാഗക്കാളുകൾ നേതാക്കന്മാരെ സംഭവിക്കുകയും ഉൾക്കൊണ്ടിപ്പോ. അിന്നാലും ഇങ്ങനെ 'ഇപ്പോഴായിരിക്കാൻ-ബിട്ടണം.

തെളുപ്പിന്റെ അധികാരപരിധിയെക്കുറിച്ച് ക്രിപ്തികളായിത്തീർന്ന ധാരണ ശരിയായിത്തീർന്നിട്ടു. അതിമതിയായതും തർക്കമായിരിക്കാത്തതുമായ കടിയന്തരൻ പിടിക്കുന്ന സെപ്റ്റംബർമാസം. ബ്രിട്ടന്റെ പാതയെ മുറുപ്പു കാരാ ക്രിപ്സ് അദ്ദേഹത്തെക്കുറിച്ച് കരുതിയിരിക്കണം. എന്തായാലും ഇംഗ്ലീഷുകാരനായ ആ പ്രഭുവിന് ഒന്നോ രണ്ടോ തിരിച്ചുപോകേണ്ടതായി വന്നിട്ടു.

മുഖത്തിൽ നിഷ്പക്ഷനില സ്വീകരിക്കുക എന്ന തീരുമാനത്തിലാണ് അപസാന്നമായി കൊണ്ടുവന്നു എത്തിച്ചേർന്നത്. കോർത്തത്തിൽ പാഞ്ഞാൽ അക്രമവാഹിനിയും നിഷ്പാകാണവും എന്ന, ഗാന്ധിജിയുടെ ആ പഴയ ആർഗ്ഗി സ്വീകാരം തന്നെയായിരുന്നു ഇത്. നിരന്തര ക്ലേശാൽ മനസ്സിനും ശരീരത്തിനും ഒരുപാടെ പൊളിച്ചും ബാധിച്ചിരുന്ന അവർക്ക് പ്രകൃതിയുടെ ഏകാന്തതയിൽ വിശ്രമം തേടാനായി കലു താഴ്വരകളിലേക്ക് പാർപ്പിടുകയും ചെയ്തു.

ഒരു പുതിയ അദ്ധ്യായം

1912-ലാണ് സാമന്തത്വത്തിനോപേക്ഷിച്ചുള്ള ഇന്ത്യയുടെ അവസാനസമരം നടന്നത്. അടുത്ത കൊമൺവെൽത്ത് യോഗം ആഗസ്റ്റ് മാസത്തിൽ ബോംബെയിൽ പദ്യ സമ്മേളിച്ച ഗാന്ധിജി സാമന്തത്വചരിത്രത്തിൽ സുവിശിഷ്ടമായതിന് നാടകീയമായ ഒരു മന്ത്രാവാക്യം അവതരിപ്പിച്ചത് അപ്പോഴാണ്—“കപിനാ ഇന്ത്യാ” ഭാരതവും വിദേശാഭിമുഖ്യമായവയായ ആ രണ്ടു വാക്കുകളിൽ ഇന്ത്യയുടെ ഏകമം മുഴുവൻ പ്രതിഫലിച്ചിരുന്നു. പക്ഷെ ഈ പ്രമേയം പാസ്സാക്കപ്പെടുന്നതിന് ഏതാനും മണിക്കൂറുകൾക്കുമുമ്പ് ഗാന്ധിജി ഉൾപ്പെടെയുള്ള എല്ലാ മനോഹരന്മാരെയും രംഗത്തുനിന്ന മാറ്റിക്കൊണ്ട് ഒരു സ്പെഷ്യൽ തീവണ്ടി പുറപ്പെട്ടതായി മനോഹരപാത്രം. അങ്ങനെ ഗാന്ധിജി പുനയിലെ ആശാചാർ കൊട്ടാരത്തിലേക്ക്. നെഹ്രുവും കൂട്ടരും അഹമ്മദ് നഗർ കോട്ടയിലായി കാതാഗ്രഹവാസം വാരിക്കുകയും ചെയ്തു.

പിന്നിടുമൊരു സംഭവങ്ങൾ. വിഷമുള്ളതായ ഭരണകാലികളുടെ യഥാർത്ഥ എംഗ്ലൈമെന്റായും തെളിയിക്കാൻ പറ്റാത്തതായിരുന്നു. അത്രയും പൂർണ്ണ വിശ്വാസകരമായിരുന്ന അന്നത്തെ ഉത്തരജനം. ഗാന്ധിജിയുടെ മന്ത്രമായ “പ്രവർത്തിക്കുക, അല്ലെങ്കിൽ മരിക്കുക” എന്നത് അതിന്റെ അക്ഷരാർത്ഥത്തിൽ തന്നെ ഭരണങ്ങൾ ഏറ്റെടുത്തു. ബഹുജനരോഷം കറകുവിടുന്നതായിട്ടുള്ള ഒരു സമർത്ഥ സഹനരഥാ ചരിത്രത്തിൽ

ഇതുപോലെ വേറെയുണ്ടായിരുന്നിട്ടു. തിരഞ്ഞെടുപ്പിലും ഗവൺമെന്റ് സ്ഥാപനങ്ങളിലും ഒരു നിയന്ത്രണപരിധി വരെ ആക്രമിക്കപ്പെട്ടു. ഗതാഗതമാർഗ്ഗങ്ങളും തപാൽ വകുപ്പുകളും പ്രവർത്തനരഹിതമായി. കടകൾ എപ്പോഴും അടച്ചുപൂട്ടി. എന്തിനധികം? വിദ്യാഭ്യാസങ്ങൾപോലും പ്രദക്ഷാദനരക്തങ്ങളായി മാറി. ജീവനുള്ളതല്ലാത്ത ഇരട്ടകളായ നഗ്നവാഹം, എല്ലായിടത്തും അക്രമാസക്തമായി പാഞ്ഞുചെന്നു.

ഇതു വലിയ പ്രതിഷേധപ്രകടനം നേതാക്കൾക്കുപോലും വിചാപന ചെയ്തിരുന്നില്ല. ജനങ്ങളുടെ ഈ അസഹിഷ്ണുത കണ്ട ഗാന്ധിജി ദുഃഖപിപസനായി. അഹിംസയുടെ പ്രാഥമിക തത്വങ്ങൾപോലും കാരനിൽ പാണപോകുന്നതു നോക്കിനിന്നപ്പോൾ അദ്ദേഹം ഞെട്ടിപ്പോയി. എങ്കിലും തൽക്കാലസാഹചര്യത്തിൽ ഇങ്ങനെയൊരു സംഭവം വസ്തു അനിവാര്യമായിരുന്നു.

1944 ഏപ്രിലിൽ നെഹ്രു, ഭവിലിൽവച്ച് എഴുതിയതായിട്ടുള്ള 'ഇന്ത്യയെ കണ്ടെത്തൽ' അത്യാത്മസങ്കാപം കൊണ്ട് താഴെ വെച്ചതെന്നു പൂർത്തിയാക്കി.

അയ്യായിരം വർഷങ്ങളിലൂടെ അനേകം പതിനാമദശകൾ തുടർന്നു ചെല്ലു വന്ന് ഇന്ത്യ ഐക്യപ്രാപ്തമുള്ള ഒരു സംസ്കാരമുൾക്കൊള്ളുന്നതാണ് എന്ന നിഗമനത്തിലെത്തിച്ചേർന്ന കഥാപുരുഷൻ 'ഭാരതമാതാ' എന്ന ആശയത്തിൽ എല്ലാ മൂലങ്ങളിലും പരിഹാരം കണ്ടെത്തി. നരേന്ദ്രദാസ്, താലോൽ തുടങ്ങിയവരൊക്കെ ചെലവഴിച്ചു മണിക്കൂറുകൾ, ഇന്ത്യയെ കണ്ടെത്താനുള്ള പ്രയത്നത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗമായിരുന്നു. വിവിധങ്ങളായ ദുഷ്പ്രതിരോധങ്ങളിലൂടെ കെട്ടുപിണഞ്ഞു

രൂപം പ്രാപിച്ചിട്ടുള്ള ഭാരതത്തിന്റെ സംസ്കാര പാരമ്പര്യത്തെപ്പറ്റി അന്യാദൃശ്യവും ചിന്തിച്ച് അടിക്കാനും കൊല്ലാനും, സ്വന്തം വാങ്മനഃകായകൃതങ്ങളായ പ്രയത്നികളിൽ അത് എത്രത്തോളം പ്രേരകമായിത്തീർന്നു എന്ന് അപഗ്രഥനബുദ്ധിയോടെ ആലോചിക്കാനും ഈ അവസരം വിനിയോഗിക്കപ്പെട്ടു.

‘ഇന്ത്യയെ കണ്ടെത്തൽ തികച്ചും രാഷ്ട്രതീരുമാനമാണെന്നോ പൗരകമെന്നോ പാഞ്ഞുകൂടാ പണ്ഡിതവർഗ്ഗം മോശം ചെയ്യുന്നതരത്തിൽ ചില വസ്തുസ്ഥിതികൾനേണ്ടും വിചാരസ്പർശങ്ങളായ ചില ഗ്രന്ഥപ്രാപ്തികളെയും അതിവേഗത്തിലിട്ടുണ്ട്. എങ്കിലും തന്റെ പൂർവ്വാഭിപ്രായം മാറ്റിത്തന്നിരുന്നില്ല’ വെച്ചിട്ടും വിശി, അതിവേഗം ഇന്ത്യ മാറ്റിത്തന്നിന്റെ ഇന്നോളമുള്ള ആഖ്യാനം സാധിക്കുന്നതിന് നടത്തിയ വിജയകരമായ ഒരു ശ്രമമായി ഇതിനെ കരുതാം.

ഭയവിഹീന പുരുഷന്റെ സ്ഥിതിഗതികൾ ഇന്ത്യയുടെ പുരോഗതിയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ആശ്ചര്യകരമായിത്തീർന്നു. ഭവഹർദ്വാൽ സംഘടിപ്പിച്ചിരുന്ന പ്ലാനിംഗ് കമ്മിറ്റി ഇതിനകം തകർന്നു കഴിഞ്ഞിരുന്നു. വ്യവസ്ഥാപുരോഗതി യാത്രികാചാരങ്ങളെ ആധാരമാക്കിയപ്പോൾ കൈവരുന്നതാവില്ലെന്ന് ഐ.എ.സി.ന് അറിയാമായിരുന്നു. ഗാന്ധിജിക്ക് ഈ ഗതിവിശേഷത്തിന്റെ നേരെ തന്റെ പ്രത്യാശമെടുത്തായിരുന്നു. ‘പ്രതിപ്പുറം, റഷ്യൻ വ്യവസ്ഥാപരമായ അനുഭവങ്ങൾ, വാർകിട വ്യവസ്ഥാപരമായ കഴിപ്പുറം പാടിപ്പോയതാണെന്ന് അദ്ദേഹം ചോദ്യം ചെയ്തിരുന്നെങ്കിൽ കഴിഞ്ഞിരുന്നു. പക്ഷേ ഇവ രണ്ടും തമ്മിൽ എങ്ങനെ ചേരും

അമ്മപ്പുഴ അറം എന്നതിനെക്കുറിച്ച് ധൃഷ്ടമായ അഭിപ്രായ
കൊന്നും അദ്ദേഹത്തിനുമായുണ്ടായിരുന്നില്ല.

രാഷ്ട്രീയ ഗവേഷണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ധാരാളമാകുന്നുവെന്നും, യഥാസ്ഥാനത വ്യവസായം വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും, വിദ്യാർത്ഥികളുടെ ഉപയോഗം കൂട്ടുന്നതിനായിരിക്കുകയും ചെയ്യുകയാണെന്ന് വ്യവസായപുരോഗതിക്കുള്ള അടിസ്ഥാനപരമായ ആവശ്യങ്ങൾ പരമേശ്വരൻ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. ഇതിനനുസരണമായി അന്നിപ്പു. ഗവണ്മെന്റ്, ആവശ്യമുള്ളത്ര യൂണിവേഴ്സിറ്റികൾ തുറക്കുന്നതിലേയ്ക്കാൽ അനുവാദം നിരസിച്ചു. ഗവണ്മെന്റും കൗൺസിലിലും, വളരെ വിവാദം.

[illegible]

ജലമിനട്ടിൽ കിടന്നു, തന്റെ മാതാപിതാക്കൾ
 കയ്യിൽ ഈ ദൈവം നൽകിയ ചെറിയ ജലാശയകളെപ്പറ്റി
 പുകി കണ്ടപ്പോൾ പറഞ്ഞത് അത്ഭുതപ്പെടുത്തിയത് ആ
 ജലാശയം ഇങ്ങനെയായി. - 'മനുഷ്യർ അന്യായം ചെയ്തി
 യും, അവർക്കായിട്ട് ദൈവം ദൈവം ചെയ്തിട്ടും, ആകാശം
 യും, അപ്പോൾ തന്നെ മരിക്കാറുണ്ട്. ദൈവം ഈ ലോകത്തിൽ,

മുതി ഒരു സാധാരണ സദാചാരമാത്രം. എന്നാൽ ഇവിടെ ഇതാ മരണം താനവശ്യമായി, അഹതുകനായി, കടന്നു നിൽക്കുന്നു; നന്മയുടെ നിഷ്പന്നമായ അനന്തരകാലത്ത്-- അശക്തികൊണ്ട്' :-

മുഖം താഴ്ന്നുനിൽക്കുന്നതായി. കാര്യമായ ഒരു തീരുമാനം ഇന്ത്യയുടെ കാർപ്പത്തിൽ ഉണ്ടാകണമെന്ന് ബ്രിട്ടീഷ് ഗവണ്മെന്റ് നിശ്ചയിച്ചു. ട്രാങ്കനീൽപ്പട്ട് ചത്താഴ്ചകാലം നിങ്ങളുടേതല്ല. കൂടിയാലോചനകൾക്കുപുറത്തു ചെന്നു സ്രാമി വൽഹിയിലേയ്ക്ക് മടങ്ങിപ്പോകുന്നതാണ് പരമ്പരാസമുദായം വിചിത്രമായി. മറ്റൊരു വിധം ചത്താഴ്ചയിൽ രാജീവസ്ഥിതനായ ഒരു പുതിയ തെരുവെടുപ്പ് ആനന്തമായിരിക്കുമെന്ന്.

കൂടെ 14-ാം തീയതി ഇന്ത്യയിലെ ധർമ്മപാതയെ വ്യതിയാനമാക്കുകയായിരുന്നു നിർദ്ദേശം പ്രഖ്യാപിതമായി. ചെന്നൈയിലെ കോളർനിൽ, ചെന്നൈയിലേക്കു മറ്റൊരു പാത ഇന്ത്യക്കാലമായിരിക്കണമെന്നും പുനഃസംഘടിപ്പിക്കണമെന്നും, മറ്റൊരു പാത കൂടിയാലോചനയിൽ ഹിന്ദുക്കൾക്കും മുസ്ലീങ്ങൾക്കും കോളർനിൽ തുല്യ പ്രാതിനിധ്യം ഉണ്ടായിരിക്കണമെന്നും നിർദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. രാജ്യവിഭജനത്തിന് വിരുദ്ധം സഹായകമായിത്തീർന്നുവെന്നു വ്യവസ്ഥയെന്ന് അഭ്യർത്ഥിക്കുന്നത് ആരംഭിക്കാൻ വിജയനഗരമായി.

സിലോയിൽപ്പട്ട് രാജീവനായാകാൻ സമ്മതിച്ച് പ്രശ്നം പറ്റി ചെന്നെന്ന് ഗവണ്മെന്റ് നിശ്ചയിച്ചു.

തിനെത്തുടർന്ന് പ്രവർത്തനത്തിനിറവിവുള്ള തടവുകാരെ പെട്ടെന്ന് മോചിപ്പിക്കുകയായി. ജവഹർലാൽ വിഭോചിതനായ ഉടൻ തൊഴിലാളികളെത്തി ഒരു ദിവസം താമസിച്ചിട്ട്, ബോംബെ കോൺഗ്രസ്സ് സമ്മേളനത്തിൽ പങ്കെടുക്കാനായി തയ്യാറെടുത്തു.

ജിന്നാ അവിടെ പാർത്തിയില്ല. എല്ലാ മുസ്ലീം അംഗങ്ങളും ചേർന്നു കൂടിയിരുന്നതിനാലാണ് വിട്ടുനോക്കിപ്പോയത്. ഇത് മുൻകൂട്ടി നിരസിച്ചുകൊണ്ടാണ് സമ്മേളനത്തിന് നേതാക്കൾ് ഹാജരായത്. ജിന്നാകുതിച്ചു വന്നിരുന്നതിനാൽ വിട്ടുനോക്കിപ്പോയ സാക്ഷാത്കാരം ഉണ്ടായിരുന്നതിനാൽ ഒരു വിട്ടുനോക്കിപ്പോയ അവർ തയ്യാറായില്ല. വേദം അറിഞ്ഞതായ ഒരു കാര്യം കാര്യമായിട്ടുണ്ടെന്ന് തെളിയിക്കുന്നതാണ് പ്രസ്തുത കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നത്. ജോർജ്ജിന്റെ തീരുമാനങ്ങൾ 'പീറ്റർ' ചെയ്യാൻ വേദം ജിന്നാജ് അനുമതി നൽകുകയായ ഒരു കോൺഗ്രസ്സ് തീരുമാനം പരാജയമായി കലശമായി. നെട്ട, അതിനു ശേഷം കേന്ദ്രീകരിച്ച അനുമതിയിൽ വിശ്വസിക്കപ്പെട്ടു.

കേന്ദ്ര സാമൂഹിക നിയമസഭകളിലേയ്ക്കുള്ള ഒരു തെരഞ്ഞെടുപ്പ് സമാവേശമായി. അതിനുശേഷം, അതാതു പ്രദേശങ്ങൾക്ക് സ്വയംഭരണാവകാശമുണ്ടായിരിക്കും എന്ന പ്രഖ്യാപിക്കപ്പെട്ടതാഴെ. കോൺഗ്രസ്സ് അതിൽ പങ്കെടുക്കുന്നതായി. കൂടിച്ച് ഇത് പ്രദേശത്തിലെ ഉള്ളടക്കം അതിനുശേഷം വേർതിരിക്കുകയും ചെയ്തു.

പക്ഷേ, സഭകളാൽ കൈനവധിപത്യം ഉണ്ടായിരുന്നെന്ന് വാദിക്കുന്നത് വിട്ട് പാകിസ്താന

വേണ്ടി എവിട്ടി കൂട്ടിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അന്ത്യം പ്രശം
 ഞാനും ശക്തിയായിത്തന്നെ നടന്നു. മൃത്യുവെഴുത്തു വെട്ട് കയ്യെ
 ഞിക്കുമ്പോൾ എന്റെ വിജയം തന്നെ അർത്ഥം
 അറിയാനകരമാംവിധം നൽകിയെന്നു. നടക്കുകയെന്നാ
 ന്നു അതിർത്തിയിൽമാത്രം കൊണ്ടുവന്നുകൊണ്ടു
 ഞാൻ വിജയിച്ചു. എന്തിനും എന്തിനും പതിനൊന്നുപ്രതി
 ശ്വകളിൽ എന്റെയ്ക്കായി കൊണ്ടുവന്നു വിജയിക്കുകയും,
 ഭരണാധികാരികൾ നൽകിയതുകൊണ്ട് ചെയ്യുക.

ബ്രിട്ടണുമായി സഹായ പ്രഖ്യാപിക്കുകയും ജപ്പാനുമായി സഖ്യം സ്ഥാപിക്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ട് ഒരു പ്രബലസംഘടനയായി ബോധിപ്പിക്കാനായിട്ടായിട്ട് വളർന്നു വന്നു. എൻ. എ. ഇതിനിടയിൽ തകർന്നു കഴിഞ്ഞു. 1945 ൽ തങ്ങളുടെ ഭരണാധിപന്റെ അകാലവാദംകൊണ്ട് നാഗർ അതൃപ്തനും ദുഃഖിതനുമായിത്തീർന്നു. അദ്ദേഹിച്ച് പ്രധാനികളുടെ നിവൃത്തിയെക്കുറിച്ചായിരുന്നു 1929 മുതൽക്കുള്ള ഗാന്ധി യർ തത്ത്വ പ്രചാരണത്തിൽ, ആ ആർക്കോപ്പിച്ച് നിന്ന് വ്യതിചലിക്കാൻ പ്രവർത്തിച്ച വിഭാഗത്തിൽ പറ്റി. ഏതാ വും ആർക്കോപ്പിച്ച് നിൽക്കുന്നതായിരുന്നു എൻ. എ. പൈലറ്റ് ഓഫീസ് എത്രയുടേതെങ്കിലും, കാര്യങ്ങൾ ആ സംഘടനയുടെ രൂപരേഖകളും പരമലക്ഷ്യവും ഭാരതസ്വാതന്ത്ര്യം തന്നെയായിരുന്നു. അതിനാൽ അദ്ദേഹം പ്രസ്താവിക്കാറുള്ള വിധേയമാകുന്ന എന്നിങ്ങനെയുള്ള രാഷ്ട്രീയ രാഷ്ട്രീയങ്ങളും അവയുടെ പിൻതുണയ്ക്കുകയായി.

തെങ്ങ് ബഹുമാനപ്പെട്ട സർ, ദുരന്തം വന്നിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, ആസ
ഹിതം ആയി മുൻപായി പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നവർക്ക് മാത്രം

“ഐ. എൻ. എ. സംരക്ഷണക്കമ്മിറ്റി’ സംഘടിപ്പിച്ചു. എന്തിനധികം? ജവഹർലാൽ നെഹ്രുതന്നെയും മറ്റുള്ള സംവത്സരങ്ങൾക്കുമുമ്പ് നിശ്ശേഷമുപേക്ഷിച്ചു ‘വേഷവിധാനം സ്വീകരിച്ചുകൊണ്ട്’ ഭരണാധികാരികളുടെ നിലയിൽ ഐ. എൻ. എ. ജൂവെൻ ഡിവിഷൻ കോടതിയിൽ ഹാജരായി. അവരുടെ റിപ്പോർട്ടിന് അന്നു നിർമ്മാണപ്പെട്ടു. എന്നാൽ, അവരുടെ പ്രഖ്യാപിത പുസ്തകം ഗവൺമെന്റുകൾക്കും ലഭിച്ചു.

1948 ൽ ‘ഇന്ത്യയെ കണ്ടെത്തൽ’ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. ദേശാഭിമാനത്തിന്റെ പ്രോത്സാഹനപ്രതീകമായ ഒരു രാഷ്ട്രതാമ്രിതെയും, അനപരമ്പരയായ ഒരു നവോദയകാലത്തെയും ഈ ഗ്രന്ഥത്തിലൂടെ ലോകം തിരിച്ചറിയുകയും ചെയ്തു.

ലക്ഷ്യത്തിലേയ്ക്ക്

ആററും ഭൂഗർഭനിഹാർ ആരംഭമായിരാം ഇന്ത്യ ഭൂതലമായി സ്വാതന്ത്ര്യത്തിലേയ്ക്കു പ്രയാണം ചെയ്തു. സ്വാതന്ത്ര്യത്തെക്കുറിച്ചുള്ള സമ്പദ്ബോധം അതിനിടയിൽ ജനങ്ങളിലെല്ലാം വളർന്നു കഴിഞ്ഞിരുന്നു. നോമ്പുററാണ്ടിനു മുമ്പ് ബ്രിട്ടീഷുകാർ കണ്ട ഇന്ത്യയായിരുന്നില്ല ഇപ്പോഴേതെന്ന്.

ആദ്യമായി ഇല്ലിയിടകാർ ഇവിടെ വന്നപ്പോൾ, രാജ്യം സാമ്പത്തികമായി പതനത്തിന്റെ വക്കിലെത്തി നില്ക്കുകയായിരുന്നു. നാട്ടുരാജാക്കന്മാർ തമ്മിലുള്ള കലഹവും, മരണാത്സാഹവും അപ്രഖ്യാപനമായ ഭരണങ്ങളുടെ കാര്യക്ഷമതയില്ലായ്മയും തന്ത്രശാലികളായ വിദഗ്ദ്ധന്മാർ പലപ്രയത്നങ്ങളും സഹായകമായിത്തീർന്നു. ഭരണാധികാരികളായവർക്കും പെരുന്തും ഇല്ലാത്തതും കയ്യടക്കി നിരന്തരമായ സേവ്യായിപത്യത്തിന്റെ വെത്തിക്കൊടി പാറിക്കൊടുത്തു. അവർ ഒരു വിവിധ പുരുഷനായില്ല.

പെന്. സി എസ്. എന്നപോൾ ഒരു പെന്തകോസ്റ്റാ ബ്രിട്ടീഷുകാർ നടപ്പിലാക്കിയിരുന്ന. അതിനെ ആശ്രയിക്കാതെ ആദ്യത്താ ഭരണകാര്യങ്ങളിൽ ജ്ഞാനം നേടാനോ മാനദണ്ഡപ്രകാരം സാധിക്കുകയല്ല എന്ന അവസ്ഥയോ വന്നു

ഇതു അടുത്തിടെ, കനകാ'ൻ നീക്കം കൊണ്ടുവന്നു പ്രസിദ്ധ
 പത്രത്തിൽ താഴെത്തന്നെ പ്രസിദ്ധമാക്കി. മലയാളത്തിൽ എ-
 ഫ്. സി. സി. നാമകരണത്തിൽ വെച്ച്, കൊണ്ടുവന്നു യാ-
 തൊത്തവിയ വ്യവസ്ഥയുടെ ആവർത്തനം കടമെടുത്തായിരിക്കാ-
 ലെന്നും, 'കൊണ്ടുവന്നുവെച്ച്' അനുബന്ധി' പൂർണ്ണമായും
 സർവ്വവ്യവസ്ഥകളായിരിക്കുമെന്നും അദ്ദേഹം പ്രസ്താ-
 വിച്ചു. ഇതു ലിഖിതം അതിർത്തിയ കാരണമായി
 തന്നിട്ടു.

[illegible][illegible][illegible]

ഇത്ര ഹോനായ ഒരു രാജ്യമന്ത്രിയെ ആദരകാലത്തായി ഭവനം നിർമ്മിച്ചു. ഭവനത്തിന്റെ നിർമ്മാണം ചെയ്യാനും, വരുവാനും വാടികൾ അറിഞ്ഞു പ്രവർത്തിക്കാനും കഴിഞ്ഞു. മനസ്സു തൃപ്തമാകാൻ സർവ്വതരം നന്നായുള്ള ആദരം അറിച്ച് നെഹ്രുവുമായി ഉററു സൗഹൃദം പുലർത്താൻ എന്നും കഴിഞ്ഞിരുന്നു.

വിശ്വംഭർ മാസത്തിൽ കൊൽക്കട്ടയിലെ പത്മം നഗരം ബംഗ്ലാൾയിൽ സന്ദർശിച്ചു. ലിംഗിന്റെ സഹകരണം അത്യധികം അഭിവർദ്ധിക്കുന്നതായി നെഹ്രു. വിജയം വിജയം അനുഭവിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നായി. പക്ഷെ ജിന്നയും അനുമതി കളം സന്ദർശനം ബഹിഷ്കരിക്കണമെന്നായിരുന്നു. ഇതു ഇനിമേൽ ഒരു ഭരണാധികാരിയായി വരുമ്പോൾ അതും അനുഭവിച്ചിയിരുന്ന ഇന്ത്യൻ പ്രതിനിധികൾ രൂപവൽക്കരിക്കുന്ന എന്തുഗവൺമെന്റും ഭരണഘടനയായിരിക്കും. ബ്രിട്ടൻ അംഗീകരിച്ചാലും ഇല്ലെങ്കിലും" - എന്ന് അനുമതിയാണ് നെഹ്രു പ്രസ്താവിച്ചത്.

അധികാരക്കൈമാറ്റം 1947 ഫെബ്രുവരിയിൽ പൂർണ്ണമായി. 1948 ജൂണിനകം ബ്രിട്ടൻ ഇന്ത്യയിൽ പൊതുജനങ്ങളെക്കുറിച്ചും, ബ്രിട്ടൻ ഇന്ത്യയുടെതായി സ്വീകരിച്ചു എന്ന ഒരു കേന്ദ്രസർക്കാർ അറിയാൻ, മറ്റു പ്രദേശങ്ങളിൽ അതു പ്രാദേശിക ഗവൺമെന്റുകൾക്കും അധികാരം കൈമാറ്റം ചെയ്യപ്പെടുന്നതായിരുന്ന പ്രഖ്യാപനം. എല്ലാ കക്ഷികളും ഈ പ്രസ്താവത്തെ സ്വീകരിച്ചു. — ഒരു ഒരു വ്യക്തിയെക്കുറിച്ച്. സർവ്വതരം സമാധാനത്തിൽ സർവ്വതരം, കൊൽക്കട്ടയിൽ യഥാർത്ഥ നിരോധനം, കൊൽക്കട്ടയിൽ യഥാർത്ഥ നിരോധനം,

‘ശാശ്വതപിതാ’വെന്ന് വികാരബോധരൂപത്താടെ നെഹ്റു തന്നെ വിശേഷിപ്പിച്ചു ചൈതന്യവർദ്ധനയായ ഗാന്ധിജി അസന്നമായ ഔദ്യോഗികജീവിതം-വിഭജനത്തിന്റെ-കഠിനീകരണങ്ങൾ ഈ പ്രഖ്യാപനത്തിൽ അടങ്ങിയെടുത്തതായിരിക്കണം കരുതുന്നതായിത്തീർന്നു.

1917 മാർച്ചിൽ ഫിഷ്വർ വാല്യങ്ങളുടെ സഖ്യം ഉറപ്പിക്കാനായി നെഹ്റു ഒരു കോൺഫറൻസ് വിളിച്ചുകൂട്ടി. ‘സോവിയറ്റ്’ സംരക്ഷ്യ, പശ്ചിമേഷ്യ എന്നിവിടങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള പ്രതിനിധികളെല്ലാം, ഭൂമികൾ എണ്ണവർദ്ധ്യങ്ങൾ പ്രതിനിധാനം ചെയ്യപ്പെട്ട ആ കോൺഫറൻസിൽ അതിഥ്യം വഹിച്ചത് അദ്ദേഹം തന്നെയാണെന്നു.

ഇതിനിടയിൽ പഞ്ചാബിനെക്കൂടി തങ്ങളുടെതാക്കാരാക്കിനാലും കൂട്ടനം ഒരു ഉൾപ്പെടുത്തലും നടത്തുകയുണ്ടായി. ഹിന്ദുക്കളും സിക്ക്കുകാരും അവരുടെ കോടാധിനിവേശമായിത്തീർന്നു. പുരുഷന്മാരുടെ ധനവും സ്ത്രീകളുടെ മാനവും ഒരു പൊതു അപഹരിക്കപ്പെട്ടു. ചോരപ്പുഴയിലൂടെ ഉത്തരാഖണ്ഡിലേക്കിറങ്ങി. പഞ്ചാബിൽനിന്നുള്ള അഭയാർത്ഥികളുടെ പ്രവാഹവും വരുന്നതായിരുന്നു. ‘ഗത്യന്തരമില്ലാത്ത കോൺഗ്രസ്’, വിഭജനത്തിന് അതാവാനു നൽകുകയാണു ചെയ്തത്.

ഭൂമി പന്ത്രണ്ടാം തീയതി ഏല്പാ നേതാക്കന്മാരുടെയും വിളിച്ചുകൂട്ടി മെമ്പർമാർക്ക് ഒരു യോഗം നടത്തുകയും, പിന്നാലെയും വിഭജന ഭാരതത്തിന്റെ വിശദവിവരങ്ങൾ വെളിപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. തുടന്ന് ദിശനിൽ ‘ഇന്ത്യൻ

കോൺസ്റ്റിന്റൈൻ പർവ്വതം അസംബ്ലിയിൽ നോഹ് ഉത്തര പ്രസ്താവിച്ചു. "വളരെക്കാലം മുമ്പ് നാം നിർമ്മിച്ചതായി ഒരു സങ്കേതനഷ്ടം കണ്ടിരുന്നു. ആ സമയം ആഗതമായിരിക്കുന്നു. നമ്മുടെ പഴയപഴയ നാം വിഭജിക്കുന്നിടത്തു് പൈതൃക മണിക്കൂറുകളിൽ, ലോകമെല്ലാം നഷ്ടപ്പെട്ടിരിക്കുകയും ചെയ്തു കിടക്കുന്നു. ഇത് ഉണർന്നുവന്നു കിടക്കുന്നു -- പൈതൃകത്തിലേയ്ക്കും പരിപൂർണ്ണ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിലേയ്ക്കും. വിനാശകരമായ വിമർശനങ്ങളോ നിസ്സാര കലഹങ്ങളോ കലശലായതല്ല. ഈ അവസരം നോഹ് അടുത്തു് കാണപ്പെടുന്നു.

സമാന്തര ഇത്തരം ആഴ്ചയ്ക്കുള്ള പ്രധാനമന്ത്രി എന്ന നിലയിൽ അറിയിച്ചിട്ടുള്ളത് ആഴ്ചയിൽനേരത്തെ പലതിലും കൂടുതൽ ലക്ഷ്യങ്ങളുടെയും ഒരു സംക്ഷിപ്ത പട്ടികയും പൈതൃകത്തിലേയ്ക്കും ലഭിക്കുന്നു' നോഹ് ഒരു പ്രസ്താവ പ്രക്ഷേപണം ചെയ്യുകയായി. വിഭജനം വിവരകാലത്ത് സമീകരിക്കപ്പെടുന്നതിനുള്ള സമാന്തരം നോഹ് പലതരം സമീപിച്ചപ്പോൾ അസംബ്ലിയിൽ നോഹ് അറിയിച്ചു. "സമാന്തരം സംക്ഷിപ്ത പട്ടികയ്ക്ക് ആ വിവരകാലത്ത് പാലാസം നോഹ് അറിയിച്ചതിനാൽ മാത്രമാണ് നമ്മൾ വിഭജനത്തിന് അംഗീകാരം നൽകിയത്."

പ്രകാശം പൊലിഞ്ഞു

ഇന്ത്യയിൽ ഒരു മഹാത്മ്യത്തിന്റെ പ്രതിമയെ വാക്കിക്കൊണ്ട് ഒരു ആഹ്ലാദസമൃദ്ധം തിരഞ്ഞു നാലു സ്ഥലം, ആ ആഹ്ലാദത്തിന്റെ സ്വന്തം പ്രാദേശികമായ വാർത്തയെ അതിന്റെ നിർമ്മാതാവ്, വേദനയുടെ തീർപ്പിൽ നിറുത്തുകയായിരുന്നു. കടുംബകഥകളിൽ ഭാഗം വച്ചു പിടിച്ചത് താതാക്കളുടെ അധിഷ്ഠാനമാക്കുന്ന മഹാ ജ്യോതിഷി എന്നൊരു കേഴുന്ന പിതാവിനെപ്പോലെയാകാം. അംഗമുദാരം ചെയ്ത് വികലാംഗിയാക്കപ്പെട്ട പൊന്നയെ കൊണ്ട് പൊട്ടിക്കൊണ്ടു പുതുക്കപ്പെട്ടപ്പോലെയാകാം. ഇന്ത്യൻ പൗരനായും വികലാംഗിയായും അടിപിടിച്ച് മഹാത്മ്യം വിജയവികാരാർജ്ജിതമായി. അപ്പോഴും ആ പുണ്യദേശാകർ കിഴക്കൻ ബംഗാളിലെ വിദ്യാലയങ്ങളിൽ കനിവിന്റെ സന്ദേശം മഴക്കിടക്കൊണ്ടും, അതാണൊരു സഹായിച്ചു കൊണ്ടും സഞ്ചരിക്കുകയായിരുന്നു.

ബംഗാൾ, പഞ്ചാബ് എന്നീ പ്രദേശങ്ങൾ ഇന്ത്യയിൽ ഇന്നോളം നാലുപെട്ടിട്ടില്ലാത്ത വേദനയോടായിരുന്നു അനുഭവിക്കുകയായിരുന്നു. വെറ്റിനറിയുടെ വിജയം പൊങ്ങിത്തുടങ്ങി. ലക്ഷക്കണക്കിനാളുകൾ ഭരണമടയുകയും, തങ്ങളുടെ പാവനാസിദ്ധങ്ങളായ വസതികളിൽനിന്ന് വേദനയുടെ പിഴയെറിയപ്പെടുകയും ചെയ്തു. പശ്ചിമപാകിസ്ഥാ

നിൽനിന്ന് അദ്ദേഹം വിട്ടുപോകാൻ പാഞ്ഞുവന്ന നീണ്ടുകിടക്കകൾക്ക് കണക്കില്ലാത്തായി. ആ വാഹനങ്ങൾ പൊലാൻ മുട്ടിക്കുത്തിയായി മാറി. തെരുവുകളിൽ ഗോളങ്ങൾ കൂടിക്കിടന്നു. നരിച്ചുവരും, കറിയായവരും, കൈകാലുകൾ നഷ്ടപ്പെടുത്തുകയല്ലാത്ത അടുത്തുനിൽക്കുന്നവരും. ചോരയുടെ നഗ്നമുഖങ്ങൾക്കു നഗ്നമാണ് എവിടെയോ തണിനിന്നത്. നില്പുതന്നെയും പിന്തുടരുന്നവരും, നിറപൊലിപ്പായ സ്ത്രീകളെയും മറ്റും വെട്ടിമരിപ്പിക്കുന്നതിന്റെ ആദ്യമായ തോൽവ് പത്തിൽപെട്ട് വരുന്നതായതുകൊണ്ട്.

പ്രതികരണങ്ങൾ കിഴക്കൻ പാശ്ചാത്യർക്കും അന്താരാഷ്ട്ര വിദഗ്ദ്ധർക്കുമായിരുന്നു. വിദഗ്ദ്ധന്മാരുടെയും ഭരണാധികാരികളുടെയും കൈകൾ കൊള്ളയടക്കാൻ പിന്നീട് നടന്നത്. ഗാന്ധിജി തുടങ്ങിയവർക്ക് പകർപ്പിനെ. മാനുഷികമൂല്യങ്ങളിലും മനുഷ്യന്റെ നന്മയിലും അന്ധതയായിത്തീർന്നുവന്ന വിശ്വാസത്തെ ഈ സമരങ്ങൾ ഇളക്കിമാറ്റി. തന്റെ പ്രാർത്ഥനാഭാവങ്ങൾ, തത്വിശ്വാസങ്ങളെ സമരസമുദ്രത്തിലോ സമുദ്രം സ്ഥാപിക്കാത്ത ഒരു സമരത്തിന്റെ ആധിപത്യങ്ങൾ അദ്ദേഹം മുഖറിഞ്ഞുകൊണ്ട്. സമാധാനം അതുപോലെയുള്ളതും പലപ്പോഴും പരക്കെ സമൂഹമായ ഒരു പരിവർത്തനം അദ്ദേഹം എഴുതിയിൽ പത്താൻ അതിനകം അറിയില്ലെന്നതാണ് പരമാർത്ഥം.

ഇന്ത്യൻ പ്രധാനമന്ത്രിയും ഇതെല്ലാം കാണുന്നതായിരുന്നു. കഴിഞ്ഞുവന്നതെല്ലാം നേരിട്ട ചോരണത്താൽ, നിർഭയനായി ലോകത്തിന്റെ മുമ്പിൽ പെരുമ്പിന്നിന് അമച്ഛ വരത്താൻ ശ്രമിക്കാനും അദ്ദേഹം മടിച്ചില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്

കഠിനമായ ചൈതന്യമായിരുന്നു. എങ്കിലും ആ കഷ്ടതയ്ക്കിന്റെയും പേമാരിയുടെയും നടുവിൽ അദ്ദേഹം പാശ്ചാത്യോപദേശഗോഷ്ഠിയിൽ ഉറച്ചുനിൽക്കുന്നതിനും ചെറുപ്പകാലത്തു് അദ്ദേഹം തന്റെ കൊച്ചുനടപ്പിലെ നിന്മുഖത്വത്തിന്റെ ഭയത്തിൽ വലിച്ചെഴുതിയതും, കൈകാലിടുകയും മോഹം മുട്ടി പിഴുതെടുക്കുന്ന കടിയെ നിന്മുഖത്വത്തിൽ സ്വയം രക്ഷപ്പെടാൻ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യാനായിരുന്നു. അയ്യപ്പന്റെ ശാസ്തകർമ്മപോലും ഈ വിനോദത്തിൽ നിന്നും അദ്ദേഹത്തെ പിന്തിരിപ്പിക്കാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നില്ല. അവിചാരിതമായി നേരിടുന്ന പുതാപത്തിനെയും അടിച്ചു വീക്കിക്കാൻ പഠിക്കുകയാണ് ഭീതിപ്പെട്ടവരുടെയും അടിസ്ഥാനമെന്നായിരുന്നു അന്നുമുതൽക്കു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ധാരണ. ആ ധാരണയ്ക്കു് എന്തുകാലത്തു് കാരണമായിരുന്നതായിരുന്നു.

പാകിസ്ഥാന്റെ ചെങ്കിടലി എന്തുതന്നെയുമായാലും ഭാരതത്തെ ഹിന്ദുക്കളുടേതാക്കുവാൻ ഒരു സാമൂഹ്യപ്രയത്നമാണ് തന്റെ അനുഭവിക്കപ്പെടുന്നത് എന്നു് താഴെപ്പറയുന്നതു്. “ഇന്ത്യ ഒരു മതേതര രാജ്യമാണ്. അതു് ഭാരതം പൗരന്മാരുടേതായാകയാൽ കല്പിക്കുന്ന സനാധിപത്യ രാജ്യമായിരിക്കുകയേയുള്ളു് എന്നു് അദ്ദേഹം പ്രതിജ്ഞ ചെയ്യുന്നു.

1947 ഒക്ടോബറിൽ പാകിസ്ഥാനിലെ പത്താൻ വാൾക്കാർ കാശ്മീരിനെ ആക്രമിക്കുകയും, മഹാത്മാ ഹരിസിംഗ് സഹായത്തിനായി ഇന്ത്യയെ സമീപിക്കുകയും ചെയ്തു. മുന്നേറുന്ന ആക്രമണകാരികളിൽനിന്നു് തെറിയിൽ പ്രാപ്തനായ രക്ഷിക്കാൻ പ്രധാനമന്ത്രി നെഹറുവിനെ നിയോഗി

അകമുണ്ടായി. ആയിടയ്ക്കുതന്നെ ഡൽഹിയിൽ ഹൈന്ദവ ന്യൂനപക്ഷത്തിന് അഭയാർത്ഥരായ അനുപജ്ഞിതനാൽ മതവിഭാഗങ്ങൾ പിന്നെയും ആട്ടിത്തോൽ തുടങ്ങി. സ്ഥിതി ഗതികൾ ഗാന്ധിജിയുടെ പക്ഷം താൻ മാനുഷിക ഉപാസിക്കുന്നതാണെന്നു ഗാന്ധിജി പ്രഖ്യാപിക്കുകയും, ആ സത്യാഗ്രഹം ധർമ്മികപിരയും കൈവരിക്കുകയും ചെയ്തു.

അടുത്ത സൗവന്ദരം പുലർന്നതു് ദാദാഗ്രാമത്തിൽ ഉപയോഗിക്കാത്ത മെറ്റിയെല്ലാം സന്നദ്ധമായിട്ടുണ്ട്. ഉപയോഗത്തിന്റെ ഹിസ്റ്റോറികൾ മനസ്സാക്കി നേടിയ മഹാത്മജിയുടെ പ്രാർത്ഥനയോടെ അദ്വൈതമെടുത്തുകൊണ്ടു് സെപ്റ്റംബർ 20-ാം തീയതി യോഗപരിസരത്തിൽ ഒരു കൈപ്പൊക്കം പൊട്ടിക്കൊണ്ടു. അദ്വൈത മെറ്റിയെല്ലാം കയ്യിൽ ഉണ്ടു്. തന്റെ ജീവിതം സർവ്വനിയന്ത്രിതമായ ജീവിതം ആക്കുകയും ചെയ്തു. അദ്വൈതമെടുത്തുകൊണ്ടു്, അദ്വൈതം നിർദ്ദീകനായി താൻ സന്നദ്ധനായിട്ടുണ്ടെന്നും അദ്വൈത പാരമ്പര്യം അതിന്റെ അർത്ഥപ്രാപ്തിയെക്കുറിച്ചു് അന്നു് ആരു ചിന്തിച്ചിരുന്നില്ല.

സെപ്റ്റംബർ 30, പത്താം മഹാത്മജിയുടെ സന്ദർശിച്ചു് സമാധാനം നടത്തി. 'ഹിന്ദുവിനെപ്പോലെ പാർശ്വവർത്തിതമായ ആധിപത്യം, ഏതാലും പലതും സ്വതന്ത്രമായിട്ടുള്ളതായ ജനതാധിപത്യമായിട്ടുള്ളതായതായിട്ടുള്ളതായ, പാശ്ചാത്യ കലാകൃതിയെ പറ്റി ആലോചിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതാണു് ഗാന്ധിജി പത്താം തീയതി ഉപദേശിച്ചു. അന്നു് സന്നദ്ധനായിട്ടു് ആസന്നം നേടുകയും അദ്വൈതമെടുത്തുകൊണ്ടു് സന്നദ്ധനായിട്ടു്

ച്ചിത്തനതാത്. പാശ്വ അന്യഥാ ചിന്തിതം കാപ്യ-
ഭവൈവമന്യത്ര ചിന്താത്" എന്നത് എത്ര പരമാർത്ഥം.

നിയതി അപരിച്ഛേദ്യവും അഭേദവുമാണ്. അതിന്റെ അഭേദവനിയാലുള്ള വിശേഷനായി നട്ടംതിരിയുന്ന ക്ഷുദ്രനായ മനസ്സ് തന്നെ ഉഴന്നു നിൽക്കുന്ന വിപരീതാവസ്ഥയെക്കുറിച്ച് നിശ്ശങ്കര അജ്ഞയായിരിക്കുന്നു. മരണം വാനിവിൽ മുട്ടി പിളിളയ്ക്കുമ്പോൾ, അവിടെ തന്റെ കാലുകൾ പറ്റിപ്പിടിക്കാൻ സാക്ഷാൽക്കരിക്കാനുള്ള പാടിപാടികൾ മെനയെടുക്കുന്നു. ലോകായതികൾക്കുപോലും ഇതിൽ നിന്നൊഴിഞ്ഞു നിൽക്കുക സാധ്യമല്ല ഗാന്ധിജി തന്റെ പ്രാർത്ഥനയോടെ അമ്മു മണികരനെ തുടങ്ങുന്നതിൽ കൃത്യമായ സമയക്ലിപ്ത പാടിപ്പറയുന്നു. അന്ന് പരിവീര വിപരീതമായി അദ്ദേഹം സ്ഥലത്തെത്തിച്ചപ്പോൾ, സമയം പെട്ടെന്ന് കഴിഞ്ഞു. പേരിയില്ലെങ്കിൽ മരണം നടന്നു കഴിഞ്ഞു മഹാത്മാവിനെ, ആ ചാരമണ്ഡലപ്രകാരം അഭിവാദ്യം ചെയ്യുകയാണ് ഒരു യുവാവ് മുങ്ങുകയും ചെയ്തു. ആ അഭിവാദനത്തെ, പൂർണ്ണമായിട്ടാണോ ഒരു പ്രതിവർത്തനംകൊണ്ട് അദ്ദേഹം സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്തു. തീരെ അപ്രതീക്ഷിതമായി, നൃക്കും തടക്കാൻ കഴിയുന്നതിനുമുമ്പ് അയാൾ തന്റെ കൈവശമുണ്ടായിരുന്ന കൈത്തോക്കു വലിച്ചെടുത്തു ഗാന്ധിജിയുടെ നേക്കു നിറയെ ഞെട്ടിച്ചു. മൂന്നു ചെടിമുളകൾ ഒന്നിനു പിറകേ ഒന്നായിപ്പോയെന്നു പറയണം. വിവരങ്ങൾക്കുമുമ്പ് പ്രസ്താവിച്ചതുപോലെ, നിർമ്മലവും പ്രശാന്തവുമായ മുഖാവസ്ഥയോടെ, അധരങ്ങളിൽ പ്രണവമന്ത്രത്തിനൊപ്പം കാത്തുനോക്കിയിരുന്ന 'ഹേറാം' എന്ന മരണാലോചനയോടുകൂടി മഹാത്മാവിൽ മഹാനായ ആ ലോകസമാധാനത്തിന്റെ വിപുല പ്രവാഹകർ ദേഹദേഹി ബന്ധം വേർപെട്ട് നിലംപെരിച്ചു.

പിന്നിടത്തായ കൊലപാതകങ്ങൾ വിചാരിച്ചുവെന്നു
 ണ്. അപ്പോൾ, വിദ്വാനി, ഒന്നാമതും മറ്റൊരു വിവിധ
 വികാരങ്ങളാൽ കൊലപാതകിത്തമായിത്തീർന്നുവെന്നു
 മറിഞ്ഞു. ഇന്ത്യ അന്താരാഷ്ട്രതലത്തിൽ കൂടുതൽ
 പോലെ പങ്കെടുത്തു. നെഹ്രു, ഇടവെട്ടാത്തതും
 നിമിത്തമെന്നും പകർച്ചനിമിത്തമായി, അന്താരാഷ്ട്രതലത്തിൽ
 ഉയർന്നുവന്നുവെന്നുവെല്ലാം പൊതുവായതും വെല്ലാം.
 എന്തെന്നാൽ 'ലോകം' മഹാത്മാവിന്റെ സന്നിദ്ധ്യ
 പാദങ്ങളിൽ നിന്നും അന്താരാഷ്ട്രതലത്തിൽ, ആ നിർമ്മാ
 യകത്വത്തിൽ തന്നെ നിർമ്മാണമായി, എങ്കിലും ഉപ
 ക്ഷിപ്തം അന്താരാഷ്ട്രതലത്തിൽ കടന്നുവന്നുവെന്നു? അതു
 രാജ്യത്തിന്റെ ആഭിമുഖ്യം ആഗമ്യ-അതിവേഗം തന്നെ
 വ്യക്തിപരമായി നേരിട്ട ഒരു മഹാ വിപ്ലവമാണ്.

നെഹ്രുവിന്റെ ഏതാ അന്താരാഷ്ട്രതലത്തിൽ കൈ
 വിട്ട, രാജകീയമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ, നിർമ്മാണനായി
 യെച്ചിത്തം തന്റെ 'പ്രിയപ്പെട്ട ബാല്യ'വിന്റെ അടിയിൽ
 അദ്ദേഹം മുക്കി. അദ്ദേഹം നിമിത്തത്തിൽ നിർമ്മാണ
 ത്തിന്റെ അതിരുകൾ വെട്ടിക്കൊണ്ടു. മഹാത്മാ ആ
 രാജ്യത്തെ നേതാവ് പൊട്ടിക്കൊടുത്തതല്ല. വെട്ടിക്കൊടുത്ത
 ന്ന്റെ ആത്മവിശ്വാസത്തിൽ വെട്ടിച്ച് ഇതികർത്തവ്യതാ
 മൂലമായി നിന്ന പരസഹസ്രം ജനങ്ങൾക്കും കൂട്ടിക്കൊടു
 ത്താണു കഴിഞ്ഞു. അവരെ സന്നിഹിതമായിത്തന്നെ
 ബ്രിട്ടൻ സഭാജിനിയായിട്ടു മാത്രം സ്രീസഹസ്രമായ വി
 പാലിയോടും അവലംബിച്ചുകൊണ്ടു ഇങ്ങനെ പാഞ്ഞു.—

“നിങ്ങളെന്താണ് അഭിമുഖീകരുന്നത്? അദ്ദേഹം സാ
 മ്രാജ്യാധിപ, അഭിർണ്ണ ബാധിച്ചു, മരിക്കണമെന്നു

നാടവാ? അദ്ദേഹത്തിന്റെ മഹത്വമറിഞ്ഞ് അനാചാര്യനായ മരണം ഇതൊന്നു മാത്രമാണ്.”

മരണാഭ്യാസം പ്രകടിച്ച് അനാചാര്യൻ എത്തിച്ചേർന്നു. തിരുവിതാംകൂറിൽനിന്നു അദ്ദേഹത്തിനടുത്തുവന്ന അദ്ദേഹം മുറോടു നിൽക്കുകയും, കൂടിനിൽക്കുകയും ചെയ്തു:—“ആരാ യിരിക്കും ഓരോരുത്തർ? ഹിന്ദുവാ മുമ്പാകെ? തികഞ്ഞ നന്മയുള്ളവരുടെ അദ്ദേഹം നിന്ദിക്കുകയും പ്രതിപാദിച്ചു—“ഹിന്ദു.” അദ്ദേഹം ആ നിന്ദനം ശരിയായിരുന്നു. അദ്ദേഹം പക്ഷം, അത് ഒരു വലിയ മഹത്വം കൊണ്ടുവന്നിട്ടു ലിനതന്നെ ഇടയാക്കുകയായിരുന്നു.

മഹാശയനായ മരണാഭ്യാസം മഹത്വം വിശിഷ്ടം അനുഭവിക്കുകയും ചെയ്തു. നെഹ്രുവും പട്ടേൽവും ചെന്നതുകൾ നാൽപ്പതോളം വർഷത്തിന്റെ ആദ്യകാലത്തു അദ്ദേഹം അനുഭവിച്ചത് അദ്ദേഹം അടക്കിയതായി പ്രസ്താവിച്ചു. അദ്ദേഹം, മുമ്പിൽ നിൽക്കുകയും കിടക്കുന്ന ആ പുണ്യ ശരീരത്തിലേയ്ക്കുവന്നു നോക്കി. അദ്ദേഹം നിമിഷത്തിൽ പരസ്പരം ഉൾക്കൊള്ളുകയും ചെയ്തു. ഗാന്ധിജിയുടെ അതിഥിവാസം അന്നത്തെ സഹവർത്തി.

പിന്നീട് ഗാന്ധിജിയുടെ ഇന്ത്യയിലെ അനേകം കിടപ്പു അടിസ്ഥാനമായതും നെഹ്രു, പാണ്ടി:—“നമ്മുടെ ജീവിതത്തിന്റെ പ്രകാരം പൊലീസ് അറസ്റ്റായിരിക്കുന്നു.” ഗാന്ധിജിയുടെ അറസ്റ്റുള്ള പ്രയാണത്തിന് മാറ്റം വരുത്തിച്ച മഹാശയനാണ് അകന്നുപോയത്. ആ വെളിച്ചം കാട്ടിത്തന്ന വഴിയുടെ അറസ്റ്റുകൾ ചേർന്ന് മുറോടു പൊകാൻ സഹവർത്തിയായ അദ്ദേഹം ആഹ്വാനം ചെയ്തു. അന്നത്തെ ഇന്ത്യയിലെ ഒരു സുപ്രധാനമായ അദ്ദേഹം മാറ്റിപ്പറയുന്നതുകൊണ്ട്, ഗാന്ധിജിയുടെ അവസാനിക്കുകയായി.

പ്രശ്നങ്ങൾ - പ്രതിനിധീകർ

1948-ൽ ഫെബ്രുവരി 12-ാം തീയതി ഗവൺമെന്റുടെ ഭരണകാവശിപ്പം അഡ്വക്കേറ്റിന്റെ തിരഞ്ഞെടുപ്പാലിൽ ലഭിച്ചു. നമ്മുടെ ഏകദേശ അഭിപ്രായം നിയമപരമായ രീതിയിൽ നമുക്ക് കഴിയില്ലെന്ന ബോധം എന്തിൽ അധികാരികൾ ഉൾപ്പെടെ 'എന്നാൽ' കോർട്ട് റിപ്പോർട്ട് അനുസരിച്ച് നോക്കി. പ്രസ്താവിക്കുന്നു. തുടർന്ന് ഗവൺമെന്റുടെ പ്രകീർത്തിച്ച ഒരു പ്രസ്താവം ഇതാണ് നോക്കിക്കൊള്ളുക.

അധികാരികളായ ഒരു പ്രസ്താവം വിളിക്കുന്ന അഭിപ്രായം പ്രശ്നം വിളിക്കുന്ന ആ അധികാരികളുടെ പ്രതിപാദനം നിർദ്ദേശിക്കുന്ന പലതും അധികാരികളായ നോക്കിക്കൊള്ളുക. ആ പ്രസ്താവം സന്നദ്ധത കാരണം നൽകി. ഇത് നമ്മുടെ ഭരണത്തിൽ വെട്ടി വെട്ടിച്ചു. പക്ഷേ അതിനെ പ്രദാനമായ വെട്ടി അനുഭവിച്ചിരിക്കുന്നു. നമ്മുടെ ഭരണത്തിന്റെയും കോർട്ട് അനുഭവിച്ചതും നോക്കിക്കൊള്ളുക. ഇത് ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. എങ്കിലും ആ വിവരം നോക്കി. അതുകൊണ്ട് ഏതെങ്കിലും അധികാരികളെ. അധികാരികളായ ഈ പ്രസ്താവം വെട്ടി വെട്ടിച്ചു നിയമപരമായ കാര്യം ചെയ്യും. ഭരണത്തിന്റെ അതിർത്തികളിൽ നിന്നും വെട്ടി വെട്ടിച്ചതും ഏകദേശ വിശദീകരണ പ്രതി

[illegible][illegible][illegible]

തിന്നു പ്രമാണീകാര്യ പല നേതാക്കളാണു. നെഹ്രു, വിമർശനേതാക്കളായപ്പോൾ വെല്ലുവിളിക്കുകയും ഈ വാഗ്ദാനം ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനായിട്ടും. അദ്ദേഹം സർവ്വതരം തീർന്നതിനായ തീർത്ഥാടനത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. പക്ഷേ ഈ നിരീക്ഷണത്തിനെ പിൽക്കാലത്തു കണ്ടു വന്നു.

പാകിസ്ഥാനിൽനിന്നും തന്നെ പ്രധാനമന്ത്രിയായ ഹിന്ദുക്കൾ ആയിരം നൂറ്റാണ്ടുകളായിരുന്നെങ്കിൽ പാകിസ്ഥാനിൽനിന്നും സാക്ഷാൽ നൽകിയതിന്റെ ഫലമായി 1956 ഏപ്രിൽ 1-ന് തീർന്ന ഒരു കരാറിൽ അത് ഉൾപ്പെടുത്താൻ തീർന്നു. അവർക്കുള്ള വിവിധതരം സാധനങ്ങൾക്കും കൈമാറ്റം ചെയ്യാനുള്ള അപകാരവും, അവരുടെ മുൻപാലായിട്ടുള്ള പ്രദേശത്തുനിന്നും വെട്ടിയെടുക്കപ്പെട്ട, കവർച്ച ചെയ്യപ്പെട്ട വസ്തുക്കൾക്കും അപഹരിക്കപ്പെട്ടവർക്കും പുനഃസ്ഥാപിക്കാനുള്ള വിധത്തിലുള്ള സാക്ഷാൽ നൽകലുകൾക്കും കൈമാറ്റം പാകിസ്ഥാൻ ഗവണ്മെന്റ് സമ്മതിക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ കരാറിൽ പ്രതിരോധിച്ച് രണ്ടു ബംഗാളി നേതാക്കൾ (എസ്. പി. മുഹമ്മദ്, കെ.സി. നിശ്വാസി) വാദിച്ചു പിരിയുകയുണ്ടായി.

പക്ഷേ മറ്റൊരു കാര്യത്തിലും ആശങ്കയോടെ സഹകരണ മനോഭാവം കാണിച്ചുവെച്ചിട്ടും, തപാൽക്കമ്പിയിലുള്ള സാമൂഹിക പാഠ്യപ്രവർത്തനത്തിൽ നെഹ്റുവുമായി വിശ്വാസിക്കുകയുണ്ടായിരുന്നു. മാതൃപ്രിയനായ ഭാരതീയനായിരുന്ന ഹിന്ദുവിൽ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുള്ള വ്യവസ്ഥിതിയോടും ഭരണത്തോടും പാടുമ്പോൾ യാതൊരു പ്രതിരോധ മനഃസ്ഥിതിയും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. എന്നാൽ

നന്നരക്കാരെപ്പോലും വെറുപ്പായി ഉറ്റുനോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്ന ആരാകെട്ടവും പെട്ടുവായിരുന്നു.

ഘോഷാധികാരപാതാവി വിഭജിക്കപ്പെട്ടതനുശിച്ച് ഇന്ത്യയുടെ മുന്നിൽ രണ്ടുഭാഗം 'ബ്രിട്ടീഷ്' ഇന്ത്യ'യായും, മുന്നിലൊരു ഭാഗം 'ഇന്ത്യൻ ഇന്ത്യ'യായുമാണ് തരം തിരിച്ചിരുന്നത്. 1837ൽ തന്നെ ഉത്തരാധിത്യ കരണത്തിന്റെ സാംഘവങ്ങളാലുണ്ടായിരുന്ന, ഗവർണ്ണറുടെതായ പതിനൊന്നു പ്രധാന പ്രവിശ്യകൾ ആധുനികവന്നിപ്പോ. അന്നു പോളം സ്റ്റോറുകൾ രണ്ടാമത്തെ വിഭാഗത്തിലുമാണ് ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നത്. ഒരു കോടിയിൽപ്പരം ജനസംഖ്യയുള്ള ഹൈന്ദവന്മാർ മുതൽ എന്താനും എക്കുകൾമാത്രം വിന്യസിക്കപ്പെട്ട ആയിരത്തിൽ കൂടാത്ത ജനസംഖ്യയുള്ളതായ ചെറിയ പ്രദേശങ്ങൾ വരെ ഈ ഇനത്തിൽപ്പെട്ടു.

സ്റ്റോറുകൾക്ക് വാസ്തവം, വൈദിക ബന്ധങ്ങൾ, വ്യാപാരകാര്യങ്ങൾ എന്നിവയിൽ സ്വന്തം ഉത്തരാധിത്യം കല്പിച്ചു ഉണ്ടായിരുന്നു. അക്കാലങ്ങളിൽ അവ ബ്രിട്ടീഷ് ഗവൺമെന്റിനോടാണ് ഉത്തരാധിത്യപ്പെട്ടിരുന്നത്. സ്വാതന്ത്ര്യലക്ഷ്യങ്ങൾ ഇതു് വലിയൊരു പ്രശ്നം സൃഷ്ടിച്ചു. നാട്ടുവാക്കുകൾ പ്രതിജ്ഞാബദ്ധരായിരിക്കേണ്ടതു് ഇന്ത്യ ഗവർണ്ണറാണെന്നോടോ പാകിസ്ഥാൻ ഗവർണ്ണറാണെന്നോ? അതോ, സ്വന്തം സ്വാതന്ത്ര്യത്തോടോ വേർതിരിയ്ക്കുന്നില്ലാതെ? രണ്ടാമത്തെ അഭിപ്രായമംഗീകരിക്കുക എന്നവചു്തൽ അനാലക്ഷതം സൃഷ്ടിക്കുക എന്നായിരിക്കും അർത്ഥം. ആകെ യുള്ള അന്നു സ്റ്റോറുകളിൽ പത്തൊമ്പതൊഴികെയുള്ളതെല്ലാം ഇന്ത്യദ്രവണ്ഡത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടവ തന്നെയായിരുന്നു.

ഈ വിഷയം ചിട്ടയ്ക്കു കൂട്ടിയ വിഷയത്തിൽ ആദ്യ
താ കലാശാസ്ത്രം വിപ്ലവത്തിന്റെ ഏകദേശ രൂപരേഖയെപ്പറ്റി
പ്രസ്താവിക്കുകയുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ, താമരയുടെ ഉത്ഭവത്തെ
ഈ വിഷയകരമായി സാധിച്ചു എന്നത് രാഷ്ട്രീയ ചരിത്ര
ത്തിന്റെ ഒരു അനുഭൂതിയായി കരുതപ്പെടുന്നു. ഈ രംഗത്തി
നായ വിപ്ലവം നടത്തുന്നതിൽ പ്രധാനമന്ത്രിയെ സഹായി
ച്ചത് സർവ്വ പട്ടേലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ വലതു കയ്യായ
ശ്രീ: വി. പി. മേനോനുമായിരുന്നു.

എന്നു് ആഭിമുഖ്യം വർദ്ധിപ്പിച്ച് പ്രവർത്തിച്ചതായ നവീ
കാരങ്ങൾ തങ്ങളെ ഇന്ത്യയെ പരിഷ്കരിക്കുന്ന നൽകുകയും,
ആദ്യത്തെ കാലയളവിൽ സ്റ്റാലിൻ-യുടെ നേതൃത്വത്തിൽ
നവകാടുകൾക്കു മാത്രമായിരുന്നു. കാലൂർ, ഹൈദരാബാദ്,
ഗുഡ്ഗാവ് എന്നീ മൂന്നു സ്റ്റാലിൻ-യുടെ നേതൃത്വത്തിൽ
ഈ സാധിതമായി. ഗുഡ്ഗാവിലെ മൂന്നു ഭാഗമായിക്കാരി
സനയെപ്പറ്റിയുള്ള ഹൈന്ദവ ദ്രാവിഡരുടെ അഭിപ്രായം
കൊണ്ട് പാകിസ്താനാകട്ടെ വേർതിന്നു. കേന്ദ്രത്തിൽ ഇന്ത്യൻ
സേന അവിടെ പ്രവേശിച്ച് സനാഹിതനായെക്കൊണ്ട് അത്
ഇന്ത്യയുടെ ഭാഗമാക്കുന്നതിനായിക്കുകയായി. പാ
കിസ്താനു് പിൻവാങ്ങേണ്ടതായി വന്നു.

ഹൈദരാബാദിന്റെ കഥ കേന്ദ്രത്തിൽ പ്രവർത്തിച്ചതായ
നായെന്നായിരുന്നു. എന്നെന്നാൽ സാധാരണ സേനാബല
ത്തിന് പാകം വരാത്തതായി എന്നായിരുന്നു മേൽപ്രകാരം
തിരുവിടികളുള്ള സാധാരണ സേനയുടെ അഭിപ്രായമായി
രുന്നു. അതിനു പാകം, ഈ സാഹചര്യം കമ്പ്യൂട്ടറിനു് കാര
ണമായി സാധ്യമായ പദ്ധതികളെക്കുറിച്ചുള്ള എന്തെങ്കിലും തെളിവു

കുറിച്ച് ഇന്ത്യയുടെ പേര് കിട്ടുകയും ചെയ്തു. അതിനാൽ 1948-ൽ ഇന്ത്യൻ ഭരണ നിയമസഭയിൽ അംഗീകരിച്ച ഭരണഘടനയിലെ 342-ാം ക്ലോസ് ചെയ്തുകൊണ്ട് ഇന്ത്യ വിഭജനം വാഗ്ദാനം ചെയ്തു. ഇത് നമ്മുടെ പ്രത്യേകതയും വ്യത്യസ്തതയും എന്നും പ്രഖ്യാപിച്ചിരിക്കുന്നു.

[illegible][illegible]

അടയാളികളുടെ പുനരധിവാസപ്രശ്നം സാമ്പത്തിക ന്യൂനതയായിത്തന്നെ നെഹ്രുവെങ്കൽ നിന്ന് കൈകാര്യം ചെയ്യേണ്ടതായി പിന്നീടുണ്ടായിത്തന്നു്. പാകിസ്താന്റെ കിഴക്കു പടിഞ്ഞാറു നിന്ന് എടുവേക്കുന്നതിനായികൊണ്ടിരുന്ന അടയാളികളായി വന്നുചേർന്നു. 1950-നു മുമ്പുതന്നെ അടിമത്താവഹമായ നിലയിൽ ഈ പ്രശ്നം കൈകാര്യം ചെയ്യാനുള്ള ഏകം പരമ്പരയാണിരുന്ന. അതിനുപേരിൽ അദ്ദേഹം സഹിച്ച ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ കാണാതെതിരിച്ചറിയേണ്ടതായിരുന്നു.

അടയാളികളെ പാർപ്പിടസൗകര്യമുള്ളവരാക്കുകയ്ക്കു് സഹായിക്കുന്നതിനുള്ള സംരംഭത്തിൽ, സ്വന്തം വാസസ്ഥലത്തുതന്നെ വളരെജഡികാ ആളുകളെ നെഹ്രു താമസിപ്പിക്കുമ്പോൾ, അവർ വേണ്ട ഭക്ഷണം, വസ്ത്രം ആവശ്യമായവയ്ക്കുള്ള ചെലവു് സ്വന്തം കയ്യിൽ നിന്നുതന്നെ വഹിക്കുകയ്ക്കു് ചെയ്തു. സാമ്പത്തികപ്രശ്നം പാർപ്പിടം താമസത്തെ പൊതുവേ ബാധിച്ചിരുന്ന ഒരു ഘട്ടത്തിലാണ് ഈ യോഗം അദ്ദേഹം ആത്മാർത്ഥമായി പ്രകടിപ്പിച്ചതെന്നു വസ്തുത മറക്കാവുന്നതല്ല. ഇന്ത്യയുടെ പ്രധാനാന്തരീയം അനുകൂലികളുടെ നേതാവുമായ നെഹ്രു, ധാന്യക്കുടിമുഖം മുമ്പിൽ 'നോൺ കാർഡ്' പിടിച്ചുകൊണ്ട് 'കുപ്പ' നില്ക്കുന്നവർക്കു് ആളുകൾ അമ്പാനുപോയി. അങ്ങനെ തന്റെ പ്രവൃത്തികളിലൂടെ എളിമയുടെ വലിച്ചു തെളിച്ചിട്ടു കൊടുക്കാൻ അദ്ദേഹം സന്നദ്ധനായിരുന്നു.

സാമ്പത്തികപദ്ധതികളുടെ ആ ന്യൂനതയായി 1950ൽ നെഹ്റു ചെയർമാനായി ഒരു പ്ലാനിംഗ് കമ്മീഷൻ സഭാ

പിന്നെപ്പോ. ഇക്കാലത്തിൽ പാട്ടൽ നിർമ്മാണത്തിൽ സ.വി.ക. രിച്ചുവന്നുവെന്ന്, താല്പര്യമെന്നും കാണിക്കുകയുണ്ടായില്ല. പക്ഷെ, ഹൈന്ദവചാരമര്യമാകളെ പുനഃപരിശോധന ചെയ്ത് വിപ്ലവകരമായ വ്യതിയാനങ്ങൾ വരുത്തിക്കൊടുക്കുന്നതിനായി 'ഹിന്ദുക്കൾ' 'ബി.ഡി.' അവതരിപ്പിക്കാൻ പ്രധാനമന്ത്രി തീരുമാനിച്ചപ്പോൾ, സർക്കാർ പാട്ടൽ തന്റെ സർവ്വകീയ മുമ്പോട്ടുപോയിട്ട് പ്രതിഷേധിക്കുകയാണു് ചെയ്തതു്.

ഭരണസമരങ്ങൾ തന്നെയുണ്ടായ താല്പര്യപ്രകാരം സർക്കാർ കോൺഗ്രസ്സിനെയാകെ ബാധിക്കുന്ന ചില ഹൈന്ദവ വാദികൾ, താല്പര്യപ്രകാരമായിക്കണ്ടതു് 1950 സെപ്റ്റംബറിൽ ലോകത്തിൽ കോൺഗ്രസ്സ് പ്രസിഡണ്ടു് തൊമ്മൻകുട്ടിയെപ്പോലെയായിരുന്നു. ഒരു യാഥാസ്ഥിതിക ഹിന്ദുവായ പുനഃപരിശോധനാർത്ഥം താല്പര്യപ്രകാരമായി താല്പര്യപ്രകാരമായി പാട്ടൽ വാദിച്ചു. താല്പര്യമെന്നു് ഉദ്ദേശിച്ചുവായിരുന്ന ആചാര്യൻ. ബി. കൃപാധരൻപോലെയായിരുന്നു. തൊമ്മൻകുട്ടിയെപ്പോലെയായിരുന്നു. ഏതായാലും, സജ്ജനതയോടെയും ദാരിദ്ര്യത്തോടെയും താല്പര്യപ്രകാരമായി വാദിച്ചു തൊമ്മൻകുട്ടിയെപ്പോലെയായിരുന്നു. സർക്കാരിന്റെ സമാനതയെന്നു് വിശദീകരിച്ചു. താല്പര്യപ്രകാരമായിരുന്നു ആചാര്യ കൃപാധരൻ കോൺഗ്രസ്സിൽതന്നെ പാട്ടൽപോലെയായിരുന്നു സർവ്വകീയ പ്രതിഷേധത്തും, കാലാനുസൃതമായിരുന്നു താല്പര്യപ്രകാരമായിരുന്നു സർവ്വകീയ പ്രതിഷേധത്തും ചെയ്തിരുന്നതിനെ അപ്രധാനമാക്കുന്ന സർവ്വകീയ പ്രതിഷേധത്തും.

1950 അവസാനിക്കുന്നതിനുമുമ്പ്, സർക്കാർ പാട്ടൽ തന്റെ പ്രതിഷേധത്തെയും വാദത്തെയും സർവ്വകീയ പ്രതിഷേധത്തും.

പ്രായശ്ചൈവർദ്ധ്യം പലതുമുണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും, വിവിധ പ്രശ്നങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിലും അപ്രത്യേകമായ യോഗ്യമായ പ്രതിവിധികളുണ്ടാക്കുന്നതിലും നെഹ്രുവിനെ ഹൈന്ദവധർമ്മം സഹായിച്ചിരുന്നു എന്ന് അദ്ദേഹമാണ്. അതിനാൽ പാശ്ചാത്യർക്ക് നിരപ്പാണെന്ന് നെഹ്രുവിനെ സംബന്ധിച്ചിടത്താലും നികത്താനാവാത്ത ഒരു നഷ്ടമായിരുന്നു.

ഇന്ത്യൻ റിപ്പബ്ലിക്

1950 ജനുവരി ഇരുപത്തിയൊന്നാം തീയതിയാണ് ഇന്ത്യ സ്വതന്ത്ര പരമാധികാര റിപ്പബ്ലിക്കായി പ്രഖ്യാപിക്കപ്പെട്ടത്. അതോടുകൂടി പുതിയ ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടന സമ്പാദിതമായി. ഭാരതത്തിൽ അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടുള്ള ഏറ്റവും സ്റ്റേറ്റുകളുടെയും അർഹമായ വിധത്തിൽ സംരക്ഷിച്ചിച്ച് ക്രമീകൃതഭരണം ഏർപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള ശ്രമം ഒരു കഠിനമായ സാഹസരത്നമായിരുന്നു. ഇന്ത്യയുടെ തെക്കുപടിഞ്ഞാറൻ വക്കിലുള്ള തിരുവിതാംകൂർ-കൊച്ചി സംസ്ഥാനം ആ സർവ്വതന്ത്രിയാണ് ഉൾപ്പെടുന്നത്. രജപ്രതാപസ്റ്റേറ്റുകൾ ഒന്നിച്ചു ചേർന്നുള്ള രാജസ്ഥാൻ യൂണിയൻ, ഇന്ത്യയും ഗോളിയും ചേർന്ന മധ്യഭാരതം, കന്യാകുമാരി പെരിന് സമുദ്രതീര ഇന്ത്യയിനാലുത്തരം ചെറിയ ഉപ സംസ്ഥാനങ്ങൾ ചേർന്ന സൗരാഷ്ട്രം, മുതലായ സ്റ്റേറ്റുകളും ഇപ്രകാരം. മൈസൂറും, ഹൈദരാബാദും, കർണ്ണാടക പ്രത്യേക സംസ്ഥാനങ്ങളായി നിന്നുതെളുപ്പം. സ്വതന്ത്ര ഭരണഘടന രൂപീകൃതമായത് സ്വാഭാവികമായും കൂടുതൽ കൂടുതൽ ചുമതലകൾക്ക് വഴിയെളിച്ചം.

ലണ്ടനിൽ വച്ച് കൊമൺവെൽത്ത് പ്രധാനമന്ത്രിമാരുടെ സമ്മേളനം 1848 ഏപ്രിലിൽ നടന്നപ്പോൾ നെഹ്രുവും അതിൽ പങ്കുകൊണ്ടിരുന്നു. അന്ന് അദ്ദേഹം, ഇന്ത്യ

റിപ്പബ്ലിക്കായി തുടർന്നും ബ്രിട്ടീഷ് കോമൺവെൽത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ട നില്ക്കുമെന്ന് പ്രഖ്യാപിക്കുകയുണ്ടായി. തടങ്ങിവന്നശേഷം, ഈ പ്രഖ്യാപനത്തിന്റെ സാധ്യത സ്ഥാപിക്കാൻ പലയിടത്തിലും ഉദ്ബോധനം നടത്തുകയുണ്ടായു. ഇന്ത്യയുടെ അനസ്തര്യം ആത്മാഭിമാനത്തിനും ഉടച്ചു മുട്ടാത്ത വിധത്തിൽ സമാധാനത്തിന്റെയും സൗഹൃദത്തിന്റെയും മാറ്റത്തെ പിന്തുടാനുള്ള 'രാഷ്ട്രപിതാവി'ന്റെ ഉപദേശം അദ്ദേഹം വീണ്ടും വീണ്ടും അനുസരിച്ചു. സോഷ്യലിസ്റ്റ്—കമ്യൂണിസ്റ്റ് അംഗങ്ങളുടെ പ്രതിഭുവുണ്ടായിട്ടും, ഈ അഭിപ്രായഗതിക്ക് വമ്പിച്ച ശ്രമപക്ഷമാണുണ്ടായിരുന്നത്.

ഇത്രയൊക്കെയായിട്ടും, ബ്രിട്ടീഷുകാരുടെയുള്ള അനുകൂലവും പലകക്ഷികൾക്കും ധരോളകൾക്കുമായിത്തീർന്നി. അക്കാലം ഉൾപ്പെടെ നാസത്തിൽ പ്രധാനമന്ത്രി കൽക്കട്ട സന്തർഭിച്ചു പോയതായ ഒരു സംഭവം ഇതിനു തെളിവാണ്. അന്ന് ഒരു യോഗത്തിൽ സംബന്ധിക്കാനെത്തിയ അദ്ദേഹത്തെ ചില കമ്യൂണിസ്റ്റുകാർ ചേന്ന് അപഹരിച്ചാൽ ശ്രമിക്കുകയോ യോഗശൃംഗത്തിൽ ഒരു കൈമോറാണുണ്ടെന്ന് ബഹളമുണ്ടാക്കിയ ഒരു പാലീസുകാരന്റെ ഭീഷണിത്തീനിടയാക്കുകയുണ്ടായു. എന്നിട്ടും പിന്തിരിഞ്ഞുപോകാൻ അദ്ദേഹം കൂട്ടാക്കിയിട്ടു. സമവിരുദ്ധ പാലീസുകാരുണ്ട്, അക്രമത്തെയും അനീതിയെയും താൻ കർശന നടപടികളെടുത്ത് അടിച്ചമർത്തുമെന്ന് അവിടെ നിന്നുതന്നെ അദ്ദേഹം ധീരമായി പ്രസ്താവിച്ചു. സമാധാന സൗഹൃദമാണെന്ന് നവീന ലോകത്തിന് ഹിന്ദിയിൽ ആവശ്യമെന്ന് അനുസരിപ്പിക്കുവാനും അദ്ദേഹം തയ്യാറായി.

ഇതിനിടയിൽ, പാർസിൽ സമർപ്പിച്ച ഐക്യരാഷ്ട്രങ്ങളുടെ ജനറൽ അസംബ്ലിയിൽ സംബന്ധിച്ചുകൊണ്ട് നെഹ്റു ചെട്ടു പ്രസംഗം എന്താണ്. ചരിത്രപ്രസിദ്ധമായി തീർന്നിരുന്നു. ആ പ്രഭാഷണത്തിൽ, ലോകവ്യവഹാരങ്ങളിൽ എഴുപ്പുള്ള പകിനെ വിവയിരുത്തിക്കൊണ്ട് അദ്ദേഹം ഇങ്ങനെയാണ് പറഞ്ഞത്.

“യൂറോപ്പിനെ അതിന്റെ സംസ്കാരത്തിന്റെ പേരിലും, അത് പ്രതിനിധാനം ചെയ്യുന്ന പരിസ്ഥാപനരോഗത്തിന്റെ പേരിലും ഞങ്ങൾ ബഹുമാനിക്കുന്നു എന്ന് എഴുപ്പുള്ള പ്രതിപത്തുചെന്ന നിലയിൽ ഞാൻ പ്രസ്താവിച്ചുകൊള്ളട്ടെ. യൂറോപ്പിന്റെ പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിൽ ഞങ്ങൾ തുല്യമായ താല്പര്യമുള്ളവരാണ്, എല്ലാത്തരം. എന്നാൽ, അതൊപ്പോലൊക്കെത്തു് യൂറോപ്പിനെക്കാൾ വലുതായ ഒന്നാണെന്നും ലോകത്തിന്റെ പ്രശ്നങ്ങൾ യൂറോപ്പൻ പ്രശ്നങ്ങൾ തന്നെയാണെന്ന് ചിന്തിക്കുന്നതുകൊണ്ട് നിങ്ങളുടെ പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കപ്പെടുകയില്ലെന്നുംകൂടി ഞാൻ വ്യക്തമാക്കിക്കൊള്ളട്ടെ.”

തുടന്ന് എഴുപ്പുള്ള ലോകവ്യവഹാരങ്ങളിൽ ഇന്ന് നേടിക്കിരിക്കുന്ന വിവരയിയ സ്ഥാനം നാളെ ചിന്തിക്കേണ്ടിയാണു് ലോകം കാണുന്നത് അദ്ദേഹം വ്യക്തമായി പറഞ്ഞു.

1949 ഒക്ടോബറിൽ പ്രസിഡന്റ് ഭൂമന്റെ കയ്യിൽ പ്രകാരം അമേരിക്കൻ ഐക്യനാടുകളിലേയ്ക്ക് അദ്ദേഹം കയറിയ ഒരു പര്യടനം നടത്തിയ ചരിത്രപുരുഷൻ തീരുമാ

നില്ക്കുന്ന അന്ധാരാശിയിൽ വസ്തുതകളെക്കുറിച്ച് ആ പുസ്തകത്തിലൂടെ നോക്കി അറിയുന്നതിന് താല്പര്യമുണ്ടായിരുന്നു. അതിനു വേണ്ടി കിട്ടുന്ന ഏതവസരവും അദ്ദേഹം പാഴാക്കിയിരുന്നില്ല. അന്തിമിത്തം അക്കാലത്തിൽ നെഹ്റുവിനുണ്ടായിരുന്ന പരിഭവം അതുവഴിയായിരുന്നു. പക്ഷേ ഇതൊരു അനാവശ്യമായ അറിവല്ലെന്ന് കരുതി, നെഹ്റു അതൊട്ടു കൂട്ടാക്കിയിരുന്നില്ല.

അമേരിക്കയിൽ തന്റെ സമാധാനനയത്തെക്കുറിച്ച് ജനങ്ങളെ രോഷിപ്പിച്ചു ബോധ്യപ്പെടുത്താൻ വളരെ പണിപ്പെട്ടുണ്ടായിരുന്നു. അധ്വാനമുണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും, ഏതെങ്കിലും സംഭവവുമായി പൊരുത്തപ്പെടുന്ന ആ വാക്യ കല്ലോടിയിൽ മുഴക്കി ഉണക്കുന്ന ചെറിയ കഴിയുമ്പോൾ, ഏതൊരാളുടെ മനസ്സിൽ അനുഭവമായ ഒരുതരത്തിലാണ് തങ്ങിനില്ക്കുക. ആ അനുഭവത്തിലൂടെ വേലിയേറ്റത്തിൽ ഉള്ളിൽ തങ്ങിനിന്നിരുന്ന പലരും ഒഴുകിപ്പോയിരിക്കും. പകരം പ്രസംഗകന്റെ അടിപ്രായാർത്ഥങ്ങളെപ്പോലും മനസ്സിലാക്കുവാൻ ആവശ്യമായി നാബുക്കുണ്ടു കഴിയുകയും ചെയ്യും.

സമാധാനത്തിന്റെ മൂല്യത്തെ മഹത്വപ്പെടുത്തിയതിലൂടെ ഉയർത്തിപ്പിടിക്കുന്നതാണെങ്കിലും, സ്വാതന്ത്ര്യസംരക്ഷണത്തിന് വേണ്ടി പണാൽ സൈന്യങ്ങളെ ഉപയോഗിക്കാനും ഇതു കഴിക്കാമെന്നും നെഹ്റു വ്യക്തമാക്കി. ലോകത്തിന്റെ ഏതൊരു കോണിൽ നിന്നുമുണ്ടാകുന്ന സമർത്ഥങ്ങളെ ചെറുത്തുനിൽക്കാനുള്ള പ്രാപ്തി ഭാരതസനാനന്ധരാണ് ഉണ്ടായിരിക്കണമെന്നും, ഇന്ത്യയും അമേരിക്കയും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം സമാധാനമായിരിക്കണമെന്ന് താൻ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നതും

അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. അതിനനുരൂപം ഇങ്ങനെ കൂട്ടിച്ചേർക്കുകയും ചെയ്തു. 'I stand here to offer both in the pursuit of justice, liberty and peace.'

കൊളംബിയ യൂണിവേഴ്സിറ്റി പ്രസിഡണ്ടായ ഐസക് ഹോവാർഡ് ഒരു ബിരുദാനന്തര കോണ്ട് (Doctor of Laws) ഇന്ത്യൻ പ്രധാനമന്ത്രിയെ ബഹുമാനിക്കുകയായി. അതിനു പുറമെ, സാർവ്വദേശീയ സ്കൂളിലെ പൗരത്വവും അദ്ദേഹത്തിന് നൽകപ്പെട്ടു. അതേ അവസരത്തിൽ തന്നെ നിരവധി പ്രശ്നത്തിൽ അദ്ദേഹം ചെയ്ത സേവനങ്ങൾക്കായി "അമേരിക്കൻ സ്റ്റീൽഗാങ്ക് മെഡൽ" കൊണ്ടുദ്ദേശി അദ്ദേഹം സമ്മാനിതനായി.

ദേശകാലാതിവർത്തിയായ ലോകപൗരത്വമായിത്തന്നെ എ.വിന്റെ ലക്ഷ്യം. അന്യദേശമായ ന്യൂക്നൈറ്റിലും കോണ്ട് തന്റെ ലക്ഷ്യം നടപ്പാക്കുന്നതിൽ അദ്ദേഹം സമ്പൂർണ്ണമായി വിജയിക്കുകയും ചെയ്തു.

ഇന്ത്യ, സമാന്തരമായി അതിന്റെ പുണ്യ അർത്ഥത്തിലും കലാതന്മാക്കിയതിനാലുമുള്ള അദ്ദേഹത്തെ തെരഞ്ഞെടുപ്പിനെ അഭിമുഖീകരിച്ചത് 1961-ലാണ്. സഞ്ചാരിമാരുടെ 80% അനുമതിവിധമായിരിക്കുകയും, അദ്ദേഹത്താളെ വിധിനകത്തിൽ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്ന പതിനേഴായിരം സ്ഥാനാർത്ഥികൾ വിവിധ നിരന്തരകക്ഷനാണ് ഉണ്ടായിട്ടുള്ളത്. അതിനുള്ളിലുള്ളതും ചെയ്യുന്ന ഈ തെരഞ്ഞെടുപ്പിന്റെ ഫലം, എണ്ണപ്പെടാതെയും, ലോകം തന്നെയും, ഉദ്യോഗാർത്ഥികളായിത്തന്നെ പുതിയ പ്രതിഭകളും പുതിയ സാങ്കേതികതയും നയിക്കുകയും ചെയ്യും.

പ്രൊ. വോട്ടിംഗ് സമ്പ്രദായങ്ങളിലുള്ള അന്തരം, ഭൂരിപക്ഷത്തിന്റെ നിരക്കുവരവം, സങ്കീകരണങ്ങൾക്കുണ്ടായിരുന്ന മുതലിലെ സമയ ചെലവും എന്നിവയുമായി തട്ടിച്ച് നോക്കുമ്പോൾ, അത് ശ്രദ്ധാർഹമായ വിഷയമായിരുന്നു.

ആദ്യം മുതൽക്കുതന്നെ നെഹ്റുവിന് നിശ്ചിതമായ ഒരു ജീവ്യാലമുണ്ടായിരുന്നു. തെഹ്റാ മാറ്റത്തിലൂടെ, തെഹ്റായ ഉപാധികളുപയോഗിച്ച് തെരഞ്ഞെടുപ്പിൽ ഒരു നേതൃകയെക്കാൾ ആത്മവിശ്വാസത്തോടുകൂടി അതിനെ നോട്ട് പരാജയപ്പെടുത്താൻ നല്ലതു് എന്നദ്ദേഹം ഓർമ്മിപ്പിച്ചു. പൊതുജനങ്ങളുടെ ആരാധ്യവിഗ്രഹമായ 'വിപ്ലവജനാധിപതി' കമ്മിറ്റി അംഗീകാരം നേടിക്കഴിഞ്ഞ അദ്ദേഹത്തിന് തന്റെ വിജയസാധ്യതയെക്കുറിച്ച് ഉൽക്കണ്ഠാബകാരം ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ദോഷമുള്ളതായ നെഹ്രു, പൊതുജന സേവനത്തിന് നിസ്വാർത്ഥമാംപണ്ണം സമർപ്പിക്കുന്നതായ നെഹ്രു, സഹാത്മകിയുടെ പ്രിയപ്പെട്ട മാനസപുത്രനായ നെഹ്രു, മോക്ഷപാപകരമായ അശസ്തോടുകൂടിയ ആദർശരൂപനായ നെഹ്രു.-അദ്ദേഹത്തിന്റെ കമ്മിറ്റിയായ കോൺഗ്രസ് വിജയിക്കേണ്ടതു് അനവധിമാനമായ ബാധഗ്യമായിത്തന്നെ ജനങ്ങൾ കരുതി.

1937-ലെ തെരഞ്ഞെടുപ്പ് പ്രചരണത്തെ കാർഷിക വിപ്ലവത്തിന്റെ ഭാഗമായി പ്രഖ്യാപിച്ചു. ഒരു പുതിയ സാമൂഹ്യ പരിഷ്കരണ പരിപാടി കഴിഞ്ഞ സാധാരണമായ ഒരു വ്യക്തിയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം സങ്കല്പനാത്മകമായ പ്രസ്താവനകൾക്ക് അടുത്തു വന്നു.

പരമ മൈലുകൾ സഞ്ചരിച്ചതായി സഹചാരിയായിരുന്ന
 റോൾ രേഖപ്പെടുത്തുന്നു. ദാഴിവാക്കിൽകൂടുന്ന ഭനതതിയെ
 അഭിസംബോധന ചെയ്യുകൊണ്ട് നടത്തുന്ന ഭട്ടയികൾ ചെറു
 പ്രസംഗങ്ങൾക്കു പുറമേ പ്രതിവിധിസം ബന്ധം യോഗ
 യുക്തമാണ് അദ്ദേഹത്തെ അഭിമുഖീകരിച്ചുവന്നത്. ഇടതുപക്ഷ
 യുദ്ധ വിധിയിൽ സാക്ഷ്യമിടുന്നവരുടെ നേരെ നാലു
 ഹത്തിനടയായിരുന്ന കെട്ടം ആനകളാണു ഈ പ്രസംഗ
 ങ്ങൾ വെട്ടിവാക്കുകയുണ്ടായി.

പാർലമെൻറിൽ കോൺഗ്രസ്സിന് ദമ്പിച്ച ക്രിപ്ത
 മാണ് സിദ്ധിച്ചത്. ആകെക്കൂട്ട 489 സിറ്റുകളിൽ 332
 എണ്ണം അവർ സ്വായത്തമാക്കി. മദ്രാസ്, കേരളം, ചെന്നൈ
 സ. തിരു-കൊച്ചി എന്നീ നാലു സംസ്ഥാനങ്ങളിലൊഴികെ
 മറ്റൊല്ലായിടത്തും പ്രോത്സാഹനകമായിരുന്ന പാർട്ടിയുടെ
 നില. ചുരുക്കത്തിൽ 'നെഹ്റു' എന്ന ആക്രമണ വലയ
 ത്തിന്റെ വിരോധനിയതയിൽ പെട്ട് നല്ലൊരപ്പേർ കോൺ
 ഗ്രസ്സിനു വോട്ടുനൽകി, ഭരണാധികാരം ആ കക്ഷിയെ ഏല്പി
 ച്ചു. എങ്കിലും, ഇന്ത്യൻ റിപ്പബ്ലിക്കിന്റെ ആരംഭം
 യിൽ കോൺഗ്രസ്സിന്റെ നേരെ ആപ്തികാണിക്കുന്നവരാ
 യിരുന്ന പകുതിയിലധികം വോട്ടുകളും എന്ന പരമാർത്ഥം
 ശ്രദ്ധയമാണ്.

പൊതുജനങ്ങൾ പ്രത്യേകിച്ചു കർഷക, തൊഴിലാളി
 വിഭാഗങ്ങൾ പ്രവർത്തിച്ചു സഹകരണ മാനദണ്ഡം വിവര
 ശീയരായ സർവ്വകലാശാലകൾ അട്ടുതപ്പെടുത്തുന്നതായി
 രുന്നു. വോട്ടുരേഖപ്പെടുത്തുന്നതിൽ അനുചാർക്കമാർ ക്ഷമയും
 സഹനത്തുമാണ് അവർ കാണിച്ചതെന്നും ഉന്നത വിദ്യാ

പ്രാസരമുള്ള ഒരു പരിഷ്കൃത സമുദായത്തിൽ താത്രമേ സന്ധ്യയെന്നുതന്നെ പരിക്ഷണങ്ങൾ വിഭജിക്കപ്പെട്ടു എന്നുള്ള പാശ്ചാത്യ വിശ്വാസത്തെ തത്ത്വം ദുരികരിക്കാൻ പോന്നതായിരുന്നു എന്നും പാശ്ചാത്യനായ ഷെർത്തുക്കർ അഭിപ്രായപ്പെടുകയുണ്ടായി.

കോൺഗ്രസ്സിന് ഒരു അനുഭവപാഠമായിരുന്നു ഈ തെരഞ്ഞെടുപ്പ്. ഗവീന്ദ്രാജി വ്യവസ്ഥാപിക്കപ്പെട്ട സാമ്പത്തിക പരിപാടികളാടു കൂടിയ ഒരു രാഷ്ട്രീയകക്ഷി എന്ന നിലയിലല്ലാതെ, വൈയക്ത്യസംരക്ഷനായ ഒരു പ്രസ്ഥാനമെന്ന നിലയ്ക്ക് മുൻനോട്ടപോക്കു ആശാസ്യമല്ലെന്ന് അവർ മനസ്സിലാക്കി. പിൻക്കാലത്തു് ഈ ധാരണ പ്രായോഗികമാക്കുന്നതാണ് കോൺഗ്രസ്സിന്റെ അധ്യപനത്തിന് ഹേതുവായിത്തീർന്നത്.

ഇന്ത്യയുടെ വിഭജനം

ഈ രാജ്യത്തിന്റെ വിഭജനം, ആധുനികതയ്ക്കിന്റെ മരണസന്ധാനം മാത്രമാണെന്നാണ് രാഷ്ട്രതന്ത്രജ്ഞരുടെ അഭിപ്രായം. സ്വാതന്ത്ര്യദായക ജനകീയ ഭരണത്തിന്റെ ശൈശവദശ തരണം ചെയ്തിട്ടില്ലാത്തതുകൊണ്ടാണ്, സമത്വവും ഫലപ്രാപ്തമായ ഒരു വിഭജനം ആവിഷ്കരിക്കേണ്ട മുതലുപയോഗിച്ച് നെഹ്റുവിന്റെ ഹത്യം ഉൾക്കൊള്ളുന്നത്. അതിനാൽ ആദ്യത്തെ പടിയാണ് പ്രബലരാഷ്ട്രങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള മത്സരത്തിൽ രാജ്യത്തെ ഉൾപ്പെടുത്താതിരിക്കാനുള്ള പാടിപാടികളാണ് അദ്ദേഹം ചിന്തിച്ചിരുന്നത്. അങ്ങനെ 'ചോരിച്ചതായത്'യും സമാധാനപരമായ സഹവർത്തിത്വവും വിഭജനഭരണത്തിന്റെ ആദ്യശ്രമമായിത്തീർന്നു. അദ്ദേഹം സ്വീകരിച്ച പക്ഷം ഈ തത്ത്വത്തിൽ നിന്ന് നിഷ്ക്രിയരോ നിരസയാത്മകരോ ആയ ഒരുപക്ഷം രാജ്യത്തിനടയാകാതിരിക്കാൻ നമ്മുടെ നമ്മുടെ പ്രധാനമന്ത്രി പ്രത്യേകം നിഷ്കർഷിച്ചിരുന്നു.

ഇന്ത്യ ഭരിക്കപ്പെടാൻ അധികാരത്തിലായ ഒരു രാജ്യമല്ല. അതുകൊണ്ടുതന്നെ, അന്താരാഷ്ട്ര വസ്തുതകളിൽ സ്വാതന്ത്ര്യകർമ്മത്തിന്റേതായ ഒരു പ്രത്യേക മാർഗ്ഗമാണ് നമ്മുടെ രാജ്യം അപരംജനിക്കേണ്ടതെന്ന് നെഹ്റു, ബലമായി വിശ്വസിച്ചു. ശവശ്മശാനത്തിന്റെ നന്മപ്രഖ്യാപനത്തിൽ ഈ വസ്തുത അദ്ദേഹം ഉണർപ്പിച്ചുകയറ്റി.

ശിതനശാൽ കഴിയുന്നത്ര ഭൂവിവാക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. മറ്റൊരു ആശയമുണ്ടെന്നിന്റെ ആലോചന താങ്ങാൻ വേദത്തിന് കരുത്തുണ്ടാകാത്തവിധം ശാസ്ത്രം ദികരാകാമായി വളർന്നുകഴിഞ്ഞ ഒരു യുഗത്തിലാണ് നാമിന്ന് ജീവിക്കുന്നത്. ആദരംബോംബിന്റെ ദീക്ഷണി 'ഡെമോക്രിസി'ന്റെ വാർഡ്ഡെ വേദശിക്ഷണമുണ്ടായിട്ട് തുടങ്ങിക്കിടക്കുന്നു. എന്തെങ്കിലും ഒരു സാഹചര്യത്തിന് കീഴിൽ ആദരംബോംബോംബോംബിന്റെ നാമ നിർബന്ധിതമായി വേദവിനാശം സങ്കീർണ്ണമാക്കുന്നു എന്നായിരിക്കും അതിനർത്ഥം. ഇന്ത്യയുടെ സമരവൈകല്യം പ്രധാനമായും ഈ വസ്തുതയെ ആസ്പദമാക്കിയുള്ളതാണ്. വേദമെന്നും പൊട്ടിപ്പുറപ്പെടുന്ന അടിപ്രായം കിന്നതകൾ പാഞ്ഞൊതുങ്ങാൻ സമാധാനസന്തോഷപാപകനായി നെഹ്റു പാഞ്ഞൊതുങ്ങിയിരുന്നു. ഈ യുദ്ധപരാജയം കൊണ്ടു മാത്രമാണ്.

1948-ൽ ഇടക്കാല ഗവണ്മെന്റ് പ്രവർത്തനമായ പൊതുവേദ വിഭജനത്തിന്റെ രാഷ്ട്രപ്രവർത്തനമായി കഴിഞ്ഞിരുന്നു. വടക്കിലെ കോമൺവെൽത്ത് പ്രധാനമന്ത്രിമാരുടെ കോൺഫറൻസിൽ ഇന്ത്യൻ റിപ്പബ്ലിക്കിന് ഐക്യീകൃത കോമൺവെൽത്തിൽ ചേർന്നിരിക്കുന്നത് നെഹ്റു പറഞ്ഞപ്പോൾ ആ നയത്തിന്റെ വികസിതരൂപം ഉൾക്കൊള്ളുന്നു.

1950-ൽ കൊറിയൻ യുദ്ധത്തിന് കഴിയുന്നതും വേഗം വിവാദമാക്കാൻ പ്രബല രാഷ്ട്രങ്ങളുടെയും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഒരു പ്രസ്താവന നേട്ടം. പുറപ്പെടുവിച്ചിരുന്നു. അതേവർഷത്തിൽ

തന്നെ, ഇന്ത്യാ.ചൈനാ ബന്ധത്തെ പരാമർശിച്ച് ചൈനയ്ക്കുള്ള വിപ്ലവത്തിന് ചെല്ലിക്കൂട്ടത്താണായി വന്നുചേർന്നിട്ടുള്ള പ്രതിനിധിസംഘത്തെ അദ്ദേഹം ഹാർജ്ജായി സ്വീകരിച്ചു.

‘വന്യവൈവ കടംബകം’ എന്ന വിശാലമായ ആശയത്തെ സ്വന്തം ജീവിതംകൊണ്ട് പ്രായോഗികമാക്കാൻ ശ്രമിച്ച ഗാന്ധിജിയുടെ ഒന്നാമത്തെ ഓഷ്ഠത്തെ നിലയിൽ, വേദാന്തപിന്മുഖമുണ്ടാകുന്ന സംഘർഷങ്ങളെ പാഞ്ഞൊഴുകി എല്ലാവരെയും തന്നെത്തിപ്പിക്കുകയായിരുന്ന നെഹ്രു, വിഭാവനം. 1952-ൽ അദ്ദേഹം നടത്തിയ കൊറിയയെ ആക്രമിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹം നശിപ്പിച്ച നഷ്ടങ്ങളെക്കുറിച്ച് ശ്രമിച്ചത് തെറ്റാണ്.

1954-ൽ ചരിത്രനായകൻ ചൈന സന്ദർശിച്ചുകഴിഞ്ഞു. അന്ന് ആ രാജ്യത്തെക്കുറിച്ചുണ്ടായിരുന്ന ആശയവിശ്വാസങ്ങൾ പ്രകടമായിത്തീർന്നു. പുതിയ വേദവിധാനങ്ങളിലെ നിർദ്ദേശ ആ പ്രാചീന രാജ്യത്തിന്റെ പ്രാചീനം. അതിനെ അധിപതിക്കുന്ന യുവജനങ്ങളുടെ ഉന്നതമായ ചൈതന്യവും താൻ എക്കാലത്തും സ്തുതിക്കേണ്ടതായി കാണുകയുണ്ടായിരുന്നു അദ്ദേഹം അവരോട് പറയുകയും ചെയ്തു. ചൈനയും ഇന്ത്യയും പരസ്പരസഹായ ബന്ധിതരാണെന്ന് അദ്ദേഹം വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. മറ്റ് രാജ്യങ്ങൾക്കും അന്യോന്യം പരിരക്ഷ പരമമുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഈ സന്ദർശനത്തിനുമുമ്പ് ഭൂമിശാസ്ത്രത്തിൽ ജനകീയ വിപ്ലവത്തിന്റെ ചൈതന്യം പ്രധാനമായി വിഭാവനം ചെയ്തുകൊണ്ട് ചൈനയും ഇന്ത്യയും നെഹ്രുവി

ന്റെ ക്ഷണനന്തരിച്ച് ഇതു സന്ദർശിച്ചിരുന്നു. അന്ന് രണ്ടു പ്രധാനമന്ത്രിമാരും ചേർന്ന് പരസ്പര ബന്ധത്തെ നയിക്കുന്ന തത്വങ്ങളെപ്പറ്റി ഒരു സന്ദർശന പ്രസ്താവന പുറപ്പെടുവിക്കുകയുണ്ടായി. അഖിലഭാരത പ്രശസ്തി സമാർപ്പിച്ചിട്ടുള്ള "പഞ്ചശിവതത്വതത്വ"ജാണവ.

1. രാജ്യങ്ങളുടെ ദ്രുത, പരമാധികാരം എന്നിവയിൽ പരസ്പര ബഹുമാനം.
2. കയ്യേറ്റം ചെയ്യാതിരിക്കൽ.
3. അന്താരാഷ്ട്ര സഹകരണത്തിൽ നിഷ്പക്ഷത.
4. സമത്വവും ഇതരതരാനുകൂല്യവും.
5. സമാധാനപരമായ സഹവർത്തിത്വം.

ചെറു.എൻ.ഡായ് പ്രാക്ഷപണംചെയ്ത ഒരു പ്രസംഗത്തിൽ ഈ ആശയങ്ങൾ ആവർത്തിച്ചുപറഞ്ഞു. നെഹ്രുവിന്റെ പീക്കിംഗ് സന്ദർശന വേളയിൽ അദ്ദേഹവും ഈ പ്രസ്താവനയെ പരാമർശിച്ചുകൊണ്ട്, പഞ്ചശിവതത്വതത്വങ്ങൾ ഇന്നത്തെ ലോകത്തിൽ സാർവ്വത്രികമായി അനുവർത്തിക്കപ്പെടണമെന്ന് കഹാർഷ്വരവരെയുള്ള ഭേദഗതികൾ ഉൾക്കൊള്ളിച്ച് കഴിയുമെന്ന് വിശദീകരിച്ചു.

"ഒരു രാജ്യത്തിന്റെ നയം, അതിന്റെ പാരമ്പര്യ പശ്ചാത്തലത്തിനും സമാധാനത്തിനും അനുയോജ്യമായിരിക്കണം. അത് ദേശസ്വയം ആർഗ്ഗപരവും യാഥാർത്ഥ്യപരമായിരിക്കുകയുണ്ടാകണം." ഇതായിരുന്നു നമ്മുടെ പ്രധാനമന്ത്രിക്ക് രാജ്യത്തിന്റെ വിദേശനയത്തെ കുറിച്ച് പറയാനായിരുന്നത്.

സഹിഷ്ണുതയുണ്ടായ ഒരു നയത്തിന്റെ അനുഷ്ഠാനമാണ് നെഹ്റു പദ്ധതിയനുസരിച്ചുള്ള നവീകരണപദ്ധതി എന്ന പ്രയോഗംകൊണ്ട് അർത്ഥമാക്കിയത്. അനുബന്ധമായിട്ടുള്ള ഈ ലോകത്തിൽ കൃഷിയെക്കുറിച്ചുള്ള സിദ്ധിതകൾക്കു് ഒരു പ്രയോജനവുമില്ല. പക്ഷെ ആ കർഷകർക്കു് ഒരു ഹാർട്ടിൽ അടിയുറച്ചുതായിരിക്കണം. സിവിൽ, സിവിൽക്കാരനവദിക്കുക എന്നതായിരിക്കണം നമ്മുടെ പദ്ധതിയുടെ യു. എൻ. മാർഗ്ഗത്തിന്റെ ഉപകരണങ്ങളായിത്തീർന്നുവെക്കട്ടെ അധിഷ്ഠിതമാക്കിയതാണെന്ന വാസ്തവം ഇന്ത്യയ്ക്കു് തന്നെ അഭിമാനവാഹകമാണ്.

ഇന്ത്യയുടെ വൈകാരിക പരിഭവങ്ങൾ സമർപ്പിക്കുന്നതിൽ (1955) മറ്റൊരു അഞ്ചു തത്വങ്ങൾ പരസ്യമായി വികസിക്കുകയും, ലോകസമാധാനത്തിനാവശ്യമായ ഉപാധിയെന്ന നിലയ്ക്കു് ഇത് പരിവർത്തനപ്പെടുകയും അതിനായി കരിക്കുകയും ചെയ്യാനുള്ളതിന്നു് ബാർഡ്, ആഗ്രാ-എഡ്വർ ലോകത്തിന്റെ പുനർനവീകരണ പ്രതികരണത്തിനു് പെട്ടെന്ന് അതിനെത്തുടർന്ന് നമ്മുടെ പ്രധാനമന്ത്രി സോവിയറ്റ് യൂണിയനിലേയ്ക്കും, ഹൈന്ദവഹൈന്ദവർക്കും സ്വീകരിച്ചു് അനുകൂലമായിത്തീർന്നു പോയത്. ആ യാത്രയിൽ ഇരുപതിനൊരു നാൾ, ചെങ്കൊമ്പുവോക്കിയൽ പ്രധാനമന്ത്രി എന്നിവരായി അദ്ദേഹം സമ്പർക്കം പുലർത്തുകയും ചെയ്തു.

പ്രധാനമന്ത്രിയുടെ തന്റെ ആദ്യത്തെ ആവർത്തിച്ചുപിടിക്കുന്ന സന്ദർഭമായി നെഹ്റു എപ്പോഴും ഉപയോഗപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. ആ വാക്കുകളുടെ മുമ്പു് ശക്തിയിൽ

അദ്ദേഹത്തിന് ആത്മവിശ്വാസമുണ്ടായിത്തീർന്നിരിക്കണം. മോശ്തായിൽ, അദ്ദേഹം സാംസ്കാരികവും ചരിത്രപരവും മറ്റുമായി പ്രധാന്യമുള്ള പല സന്ദർഭങ്ങളും താല്പര്യപൂർവ്വം സന്ദർശിച്ചു. 'ചെന്നിൻഗ്രാമി'യിലെ അദ്ദേഹത്തെ സ്വീകരിക്കാൻ അനവധി കൈയ്ക്കു നീളത്തിൽ ഒരു സഹായി അണിയിച്ചു നിന്നിരുന്നു. അദ്ദേഹം 'എകസമയത്തിൽ ഹർഷാഭാവം കഴിഞ്ഞു' അദ്ദേഹത്തെ സ്വീകരിച്ചത്. മോസ്കോ യൂണിവേഴ്സിറ്റി ഒരു ഡയക്ടറോട് കൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തെ ബഹുമാനിക്കുകയോ ചെയ്തു. അവിടെവെച്ച് നെഹ്റുവും ബ്രിഗാണിനും ഒരു സന്ധ്യക്കു കമാറിൽ ചുറ്റും ഇരുകയ്യുണ്ടായി.

ഇടയ്ക്കു യാത്രയിൽ പോളണ്ട്, യുഗോസ്ലാവിയ, ആസ്ട്രിയ തുടങ്ങിയ സമയങ്ങളെല്ലാം നെഹ്റു സന്ദർശിച്ചു. ആ യാത്രയിൽതന്നെ ബ്രിട്ടീഷ് പ്രധാനമന്ത്രി ആന്റണി ഇഡ്ലന്റായി സന്ധിക്കുകയും, വിവിധ പ്രശ്നങ്ങളെക്കുറിച്ച് സംഭാഷണം ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. അങ്ങനെ ആ പര്യടനം വ്യക്തിപരമായും രാഷ്ട്രീയമായും വളരെയധികം പ്രധാന്യമർഹിക്കുന്ന ഒന്നായിത്തീർന്നു.

ബർമ്മയിൽ നിന്നും, ഇൻഡോനേഷ്യയിൽ നിന്നും, സൗദി അറേബ്യയിൽ നിന്നും മറ്റും പല നേതാക്കളാൽ ഭരണാധികാരികളും പണ്ഡിതന്മാരും സന്ദർശിച്ച് സംഭാഷണം ചെയ്യാൻ താല്പര്യപ്പെട്ടിരുന്ന എന്തെങ്കിലും അദ്ദേഹമാ വിഷ്കരിച്ചു വിദേശനയത്തിന്റെ ദഹാവിജയമായി കണക്കാക്കാം.

കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് ചൈനയെ ഐക്യരാഷ്ട്രസഭയെക്കുറിച്ചു ചൂണ്ടിക്കാണിച്ച് ബലപരമായ ഇപാർശയാണ് നെഹ്രു. ആദ്യ

ഘട്ടത്തിൽ ചെല്ലൂത്ത്. എന്നിട്ടും ചൈനയുടെ കൃത്യമായ നയീകാരസംഹിത 1953 ൽ ദലായ്‌ലാമ നയിച്ച ഒരു വിപ്ലവത്തിന് വഴിയൊരുക്കുകയുണ്ടായി. 1954-ൽ വ്യക്തമാക്കിയ ഒരു വ്യവസ്ഥയ്ക്ക് വിധേയമായി, കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് ഭരണത്തിന് കീഴിൽ റിബററിനെ ബോധ്യപ്പെടുത്താൻ ഒരു മൂലിയ ശ്രമം നടന്നതിന്റെ ഫലമായിത്തന്നെ ആ വിപ്ലവം. ദലായ്‌ലാമയും കൂട്ടരും അഭയാർത്ഥികളായി ഇന്ത്യയിൽ വന്നപ്പോൾ സമാധാനപരമായ നേത്രം, അഭയം നൽകിയത് 'അനാവശ്യമായ ഇടപെടലായി' ചൈന വ്യാഖ്യാനിച്ചു. തുടർന്ന് ചൈന ഉൽക്കടമായ നയീകാരാക്ഷാഹം പ്രകടിപ്പിക്കുകയും, ഇന്ത്യയുടെ സമാധാന നയത്തെ ചിന്തിക്കാനോ ചെല്ലുന്ന നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്തു.

നമ്മുടെ പ്രഖ്യാപിതനയം, എന്തെങ്കിലും പ്രബല രാഷ്ട്രവുമായി സൈനികസഖ്യത്തിൽ ഏർപ്പെടാനിരിക്കുക എന്നതാണല്ലോ. എന്നിട്ടും വിപൽസന്ധിയിൽ, സമാധാന സഹായപ്രദാനം ചെയ്യുകയോ മറ്റു രാഷ്ട്രങ്ങൾ സഹകരിച്ചുപുറം ഇന്ത്യയെ സന്നിധിക്കുന്നത്, നേത്രം, വിമർശനം താഴെ ഹത്തിന്റെ വിദേശനയത്തിന്റെയും യഥാർത്ഥം മകടം ചാർച്ചയെന്നാണ് ഇന്ത്യയ്ക്കറിയാനിടയാം.

സാമ്പത്തികാഭ്യർത്ഥന ഒന്നാം പദ്ധതി സാമ്പത്തികം

സാമ്പത്തികവൽക്കരണത്തിന്റെ പരി
പോഷണത്തിലൂടെയും കടത്തിവിടകളായും. സാമ്പത്തിക
സാമ്പത്തികമായി കണക്കാക്കുന്ന ഒരുതരം പ്രശ്നങ്ങൾ സാമ്പത്
ത്വം കിട്ടിയതിനെത്തുടർന്ന്, പൊതിയുന്ന. അവ ബഹുമാ
നപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. കൈകാര്യം ചെയ്യാൻ വളരെ വിഷമമുള്ള
വയും. പക്ഷേ ധനമന്ത്രിയായ നമ്മുടെ രാജ്യത്തിലുള്ള
കൂടെ. പ്രതിസന്ധിയിലുള്ള സാമ്പത്തികമായി ഉപയോഗിക്കു
ന്നതിനെയും കടത്തിന്റെ വലിയൊരു പ്രശ്നമുണ്ടാ
കുന്ന സാമ്പത്തികമായി മുന്നോട്ടു നയിക്കാനായിരുന്നു.

സാമ്പത്തികമായി കടത്തി വരുന്ന പ്രവണതകൾക്കു
നേതൃത്വം സാമ്പത്തിക വ്യവസ്ഥിതിയിൽ വന്നുചേരുന്ന
വ്യതിയാനങ്ങൾ കണ്ടാൽ. അതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തി
ലാണ് പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കേണ്ടതെന്ന് മന്ത്രിയെ
പ്പോലെയും കണക്കാക്കിയെന്നും. സാമ്പത്തികമായി കടത്തി
യ്ക്ക് അനുയോജ്യമായ ചില അടിസ്ഥാന വ്യവസ്ഥകൾ
ഇതുവരെ തയ്യാറാക്കിയുള്ളതായിരുന്നു. കൈകാര്യം
കൊള്ളാൻ പ്രാധികാരം പ്രധാനമായി കല്പിച്ചിരുന്ന സാ
മ്പത്തിക. 'യത്ര' മാനദണ്ഡം അനുസരിച്ചു ഒരു പദ്ധതി

യാണെന്ന് അദ്ദേഹം കരുതി. തെറ്റിപ്പോയതുകൊണ്ട്, യാത്രികവ്യാപാരത്തിലും യന്ത്രോപകരണങ്ങളിലും നവീന ഉപയോഗിച്ചുള്ള അനിവേദ്യമായ സ്ഥാനം വകവെക്കപ്പെടുകയും, വൻ വ്യവസായ വികസനത്തിനുള്ള പദ്ധതികളിൽ ശ്രദ്ധിക്കുകയും ചെയ്യും.

ഇന്ത്യയുടെ വിഭജനം ഗണ്യമായ തകർച്ചയാണ് സാമ്പത്തികരാഗത്തു വരുത്തിയത്. കരിമ്പുഹാക്വറികൾ ഇന്ത്യയ്ക്കുതോന്നാത്ത കൽക്കുഴിമുഖം, ഹാക്വറി നടത്തിപ്പിനാവശ്യമായ അസംസ്കൃത വിഭവങ്ങൾ പാകിസ്ഥാനോടൊത്തായ കിഴക്കൻ ബംഗാളിലുമായിരുന്നു. തുണിവ്യവസായത്തിന്റെ കേന്ദ്രം ഇന്ത്യയായിരിക്കെ, (ബോംബേ, അഹമ്മദാബാദ്) പ്രധാനപ്പെട്ട പദ്ധതികളിലുള്ള ഭാഗങ്ങൾ പാകിസ്ഥാനിലാണ് അടങ്ങിയിരുന്നിരുന്നത്. 'ഗോതമ്പിന്റെ ധാന്യപ്പുറം' എന്നറിയപ്പെടുന്ന പശ്ചിമപഞ്ചാബ് പാകിസ്ഥാനോടൊത്തായിരിക്കുമായിരുന്നു, അതിന്റെ പ്രദേശത്തു് വലുതായ ഭക്ഷ്യക്ഷാമം നേരിട്ടു. ഈ ചൂഷണത്തിലാണ് ഭക്ഷണക്കുറവ് അഭയാർത്ഥികളെ തിരിച്ചുപോയതും മനോഹരമായി ഗവൺമെന്റ് ഏറ്റെടുക്കേണ്ടി വന്നത്.

ആളുകളുടെ സാമ്പത്തിക തനിക്കിടമുള്ള വിദ്യുതിയെക്കുറിച്ചാണ് ഏറ്റവും വലിയ വിഷമമുള്ളതെന്ന് നോക്കൂ. ആയിടെ പ്രസ്താവിക്കപ്പെട്ടതായി. ചിലപ്പോഴുള്ളപ്പോൾ വേഗവും ചിന്തിക്കാനും, ജാതാതാ വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ടവർ തമ്മിലുള്ള പ്രത്യേക പ്രശ്നങ്ങളെ പരിഹരിക്കാനും, അവകാശങ്ങൾ സമാധാനപരമായിട്ടുള്ളതല്ലാത്തതിൽ ഏല്പിട്ടു തുടങ്ങിയിരുന്നു. വ്യാപാരികളാണ് ഏറ്റവും ഉപദ്രവിക്കപ്പെട്ടവരായിത്തീർന്നത്. സാധനങ്ങളുടെ വിലനിയന്ത്രണത്തിൽ

അവർ അറിയുകൊണ്ടു. 1947-ാം വർഷം മുഴുവൻ നീണ്ടുനിന്ന താഴിത്തന്ന 'വിവരനിയന്ത്രണ വിതരണമന്ദിരം' സാധനങ്ങൾക്ക് ഗൗരവപരമായ കറുപ്പുണ്ടായിത്തീർത്തതോടുകൂടി കാര്യം അവർ ധാരണാശക്തിയെ ഭരിക്കുവാൻ ബുദ്ധിമുട്ടുണ്ടായി കൊണ്ടു. ഈ സ്ഥിതിക്ക് അല്പനേരമെങ്കിലും വന്നപ്പോൾ വിവിധ ധനപരമായും ദുർമ്മാഹാരം, ബുദ്ധിയെ ഭരിച്ചുതുടങ്ങി.

അതേനേരം ഫി. ട്രെയിഡ് യൂണിയനുകൾ തുടങ്ങിയതോടെ പണിമുടക്കുകയാണായിത്തീർന്നു. നാഗ്പൂർ കോൺഗ്രസ്സുകാരിൽ ഒരു വലിയ വിഭാഗം, സ്വാതന്ത്ര്യസമരത്തിനോടൊപ്പം തന്നെയും സഹിച്ച യാതനകളുടെ പേരിൽ പ്രതിഫലമെന്നോണം മൂലമായാണ് തുടങ്ങിയത്. സ്റ്റേഷനറിനും സേവനത്തിനും വിവരപത്രം ആ നിയമനോടൊപ്പമാണ് നേട്ടം. വിവിധ ഏകാധികാര വ്യാപകവന്നുകൊണ്ടു. തന്മൂലം സ്റ്റീൽ ഇന്ത്യയുടെ സങ്കല്പിതചിന്തകൾക്കിടയ്ക്കുള്ളതായ വിശ്വാസിക്കാൻ അദ്ദേഹത്തിന് വിഷമം തോന്നി. ആകെക്കൂടി രാജ്യം അധഃപതനത്തിലേക്കു നീങ്ങുകയാണെന്നറിഞ്ഞ പ്രധാനമന്ത്രി അസ്വസ്ഥനായിത്തീർന്നു.

വികാരപൂർണ്ണവും ഉദ്ദേശാധിഷ്ഠിതമായ വാക്കുകളിലൂടെ ജനങ്ങളുടെ ഗണഗതിയിൽ ഭാഗം വരുത്താൻ നേട്ടം ശ്രമിച്ചുതുടങ്ങി. തൊഴിലിന്റെ മാനുഷതയെക്കുറിച്ച്, അർഹമായ പ്രതിഫലം ലഭിക്കാനിരിക്കുമ്പോൾ, തൊഴിലാളികൾക്ക് പണിമുടക്കാനുള്ള അനുകൂലതയെക്കുറിച്ച്, ശക്തിയേറിയ ഭാഷയിൽ പ്രസ്താവിക്കുകയോ അദ്ദേഹം ഇങ്ങനെ ചെയ്തപ്പോൾ:- തൊഴിൽ നിഷിദ്ധമാണെന്ന പറയുന്ന അവസാനത്തെ വ്യക്തിയായിരിക്കും അവർ. പക്ഷേ, പണിമുടക്കുകൾ ആപൽകരമായായിത്തീർന്ന ചില സന്ദർഭങ്ങൾ

ഉണ്ട്. ഇത് അക്കാദമിയിലുള്ള ഖട്ടങ്ങളിലൊന്നാണ്. 'രാഷ്ട്രത്തിനെ പൊതുവെ ബാധിക്കുന്ന വിധത്തിൽ, അമിതലാഭത്തിലൂടെ 'കൊള്ളമുതൽ' തേടുന്ന പ്രവൃത്തിയെ അദ്ദേഹം അതികഠിനമായി അപരപിച്ചു.

1948-ൽ കോൺഗ്രസ്സ്, നെഹ്രുവിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ ഒരു സാമ്പത്തികാനുഗ്രഹക്കമ്മിറ്റി സ്ഥാപിച്ചു, വ്യവസായിക പരിപാടികളുടെ സ്ഥൂലമായ നിർമ്മാണത്തിനായി. അതനുസരിച്ച് പൊതുജനോപയോഗത്തിനുള്ള വസ്തുക്കളുടെയും അനുകൂല വ്യവസായത്തിന്റെയും ദേശീയവൽക്കരണം വ്യക്തികളിൽ കൈകാര്യകർമ്മങ്ങൾ നിക്ഷിപ്തമായിരിക്കുന്ന പദ്ധതികളുടെ നിയന്ത്രണം മുതലായ പരിപാടികൾ ആവിഷ്കരിക്കപ്പെട്ടു. ആയുധസാമഗ്രികൾക്കെതിരായ എതിർപ്പുകളുടെ നിർമ്മാണത്തിനും അണകൂടം പ്രചാരത്തിനുമുള്ള അനുകൂല പൊതുജനബോധമായിരിക്കണമെന്നാണ് നിർദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടത്. ഹിംസ, കപ്പൽ നിർമ്മാണത്തിലും വാർത്താവിനിമയസാമഗ്രികളുടെ ഉല്പാദനത്തിലും, കൽക്കരി, ഇന്ധനക്കുക്കൾ, വൈദ്യുതോപകരണങ്ങൾ മുതലായവയുടെ നിർമ്മിതിയിലുമുള്ള എന്തൊരു പുതിയ സമരരംഗത്തിനും വേർതിരിയുന്നതാകുമെ അധികാരമുള്ള എന്ന് വിധി കല്പിക്കുകയും ചെയ്തു.

നിലവിലുള്ള വ്യവസായങ്ങൾ വാർത്താവിനിമയത്തിൽനിന്നും ഒഴിവാക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. ദേശീയവൽക്കരണം കറഞ്ഞു പറ്റിയ സമ്പത്തുങ്ങൾക്കു ശേഷമുള്ള സാധ്യതകളുള്ള എന്ന് വാർത്താവിനിമയ വൈദ്യുതമായി വ്യവസായിക മണ്ഡലത്തിൽ വരുത്തിയ ഈ പരിഷ്കാരങ്ങൾ നെഹ്രുവി

ന്റെ ആനുകൂല്യവും വിമർശനവും ഒരുപോലെ വിശ്വ
യിപ്പിച്ചു. വല്ലാതെമായ സാമൂഹ്യപരിവർത്തനങ്ങൾ ഉട
നടന്നപ്പോൾ അപ്പോസ്തലൻ യഥാർത്ഥത്തിൽ അവയുടെ
സാരമെന്തെന്നും വർഷങ്ങൾക്കുമുമ്പ് പ്രഖ്യാപിച്ച ഒരു
വ്യക്തിയുടെ തീരുമാനങ്ങൾ ഇതുവരെയായിരുന്നതും ന
വ്വരൂപം അനുസരിച്ചായിരുന്നതും അസാധാരണമായിരുന്നു.

ഉദ്യാനം പൊതുവെ ചെറിക്കുന്ന ആ അവസരത്തിൽ ഗവൺമെന്റിന് രണ്ടു രണ്ടു മാറ്റങ്ങളാണ് ഉന്നിച്ച് തുറന്നു കിടന്നത്. ഒന്ന് സാമ്പത്തിക വ്യാപനത്തിൽ ഗവൺമെന്റ് നേരിട്ടുള്ള പ്രവർത്തനം. രണ്ട് സ്വകാര്യ മൂലധനപ്രാസാധനം. മൂന്നാമത് പ്രസ്തുതിന്റെ കൈമേന്മായെക്കുറിച്ച് പരിശീലനം സിദ്ധിച്ച വ്യക്തികളുടെ അഭാവവും, ആദ്യപരിപാടിയെ അപ്രായോഗികമാക്കാൻ പാമ്പയായിരുന്നു. അതിനാൽ വ്യാപാരികളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കേണ്ടതും മൂലധനം വർദ്ധിപ്പിക്കേണ്ടതും അവഗ്നം ആവശ്യമായി പ്രധാനമന്ത്രി മനസ്സിലാക്കി. വളർച്ച പ്രാപിച്ചിട്ടില്ലാത്ത നമ്മുടെ അർദ്ധസംവിധാനകൂടത്തിന് വിദേശീയ സാമ്പത്തിക സംവിധാനത്തിൽനിന്ന് ഉത്തരജനം സിദ്ധിക്കേണ്ടത് ഭരണശുദ്ധമാണെന്നും ആദ്യകാലത്ത് അഭിപ്രായമുണ്ടായിരുന്നു.

ഇന്ത്യ അധികസിന്മേലായ ഒരു രാജ്യമാണ്. ഏല്പാവി
ധത്തിലുള്ള ഉദ്യോഗങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിച്ചു് ഭിന്നിപ്പിക്കാതെ
ഉയർന്നുകയറാൻ നമ്മുടെ പ്രാഥമികാവശ്യം. വ്യാപാരയ
ോഗാൽക്കാരണത്തിന് പൊതുവെക്കുകൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്ത
ുന്നത് അനാവശ്യമായ ഒരു വിധ്വംസനമായിരിക്കും, മല
ധനം അന്യവശമായ ചില പ്രത്യേക മണ്ഡലങ്ങൾ വ്യാ

ഒന്നാം പഞ്ചവത്സരപദ്ധതിയും

വസായിക രംഗത്തുണ്ട്.— ഭവനസംരക്ഷണം, ഭക്ഷണം, ഗതാഗതം തുടങ്ങിയവ. അനുയോജ്യമായ ധനം ഉണ്ടാക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. സ്വകാര്യ വ്യവസായം ദേശാഭിമാനത്തിനായി, ഉദ്യോഗ വർദ്ധനവിനായി നാം പ്രവർത്തിക്കുന്നു. നമ്മുടെ, ആവശ്യമായ നിർമ്മാണങ്ങൾ നിർമ്മിക്കാനായി പദ്ധതിപ്പെടുത്തി വർദ്ധിച്ചു വരുന്നതിന് സാധിക്കുകയും ചെയ്യും.

വർദ്ധനവുണ്ടാക്കുന്ന സാമ്പത്തികപരിപാടി ഇതിൽ നിന്ന് 'നാലാം' ഒരു പദ്ധതിയെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ കർമ്മപദ്ധതിയാണ് നോക്കേണ്ടതായിത്തീരുന്നത്. പദ്ധതിയോടനുബന്ധിച്ച് വ്യവസ്ഥാപിതമായ കർമ്മപദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കുന്നതിന് അത്യാവശ്യമായ സാമ്പത്തികവും പദ്ധതികളുമായി.

പ്രധാനമന്ത്രിയുടെ 'ഉപോദ്ധ്യാ'വായിരുന്ന ഒരു സോ: ഉൾപ്പെടെ ഒരു പ്രത്യേക വിഷയം തയ്യാറാക്കി സമർപ്പിച്ചു. ഒരു സമർപ്പന സമിതിയെ നിയമിക്കുകയായിരുന്നു അതിലെ പ്രധാന പ്രമേയം. പ്രധാനമന്ത്രിയുടെ കേൾപ്പാടുമായിട്ട് ആ സമിതി ഓരോന്നും പദ്ധതി തയ്യാറാക്കണം. പ്രത്യേക സമിതിക്ക് പ്രാദേശിക വിഭാഗങ്ങളായിരിക്കണം, അത് കേന്ദ്രസമിതിയുടെ വിധിപ്രകാരമുള്ള പരിപാടികൾ നടപ്പിലാക്കുകയും വേണം. ഉത്തരവിടുന്നതാവാകും, ആസൂത്രികങ്ങളുടെ നിർമ്മാണത്തിൽ വ്യവസ്ഥാപിതമായി, ആപേക്ഷിക വ്യവസ്ഥാപിതമായ വർദ്ധനവ് വരുത്തുന്നതിനായി വിദഗ്ദ്ധകമ്മിറ്റിയെ സജ്ജമാക്കണം എന്നിവ തീർക്കേണ്ടതുണ്ട്. കാർഷികരംഗത്ത് സഹകരണ സമരങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും വേണം. ഇതിനോടൊപ്പം ആവശ്യമായ സാമ്പത്തികസഹായം ഇതുവരെ അഞ്ചിൽ

നിന്നും, വിദേശങ്ങളിൽനിന്നും സ്വീകരിക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങൾ ആരായണമെന്നും വിദ്യോദ്യം വ്യക്തമാക്കി.

പ്രസ്തുത വിദ്യോദ്യയിലെ ഏതാനും വലിയ അമ്പരപ്പുള്ള വാക്കുകൾ നിർദ്ദേശമായിരുന്നു. രാജ്യത്തിൽ പലയിടങ്ങളിലും നില്പുവാനായി സൂക്ഷിച്ച് വയ്ക്കപ്പെട്ട സപ്തം, വെള്ളി മുതലായവ വെട്ടിച്ചുത്തുകാണുവാനിടമെന്നും, ഇങ്ങനെയുള്ള ധനസംഭരണം പ്രാമാണികമല്ലെന്നും പലർക്കും അഭിപ്രായമുണ്ടായിരുന്നു. ഭടാണിന്റെ നിർദ്ദേശങ്ങളിൽ പലതും സ്വീകാര്യമല്ലെന്നും തദ്ദേശം കരുതപ്പെട്ടവയിലും, പിന്നീട് പ്രധാനമന്ത്രി ആവിഷ്കരിച്ച പദ്ധതിയുടെ പദ്ധതികളിൽ ഈ മറ്റൊരു രൂപത്തിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുകയെന്നു ചെയ്തു.

1950-ൽ നെഹ്റു ചെയർമാനായി സ്ഥാപിതമായ “നാഷണൽ പ്ലാനിംഗ് കമ്മീഷൻ” പതിനഞ്ചു മാസക്കാലത്തെ നിരന്തരവും അധ്വാനപൂർവ്വമായ പഠനത്തിനും ചിന്തയ്ക്കും ശ്രദ്ധയ്ക്കും നേരം പഞ്ചവത്സരപദ്ധതിയുടെ പകർപ്പു തയ്യാറാക്കി.

അഞ്ചു ലക്ഷത്തിൽപ്പരം ഗ്രാമങ്ങളോടുകൂടിയ ഭാരതത്തിൽ, പ്രാദേശികമായ അഭിവൃദ്ധിപ്പെടുത്തുക എന്നത് നിസ്സാദ്ധ്യമായ ഒരു കാര്യമല്ല. പ്രാദേശികമായി അടുത്ത സമ്പർക്കം പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന നെഹ്റുവിന് അമ്പതുടെ അറ്റമുഖങ്ങളായ പ്രശ്നങ്ങളെക്കുറിച്ച് നല്ല അറിവുണ്ടായിരുന്നു. പട്ടണത്തിൽ വസിക്കുന്ന ജനങ്ങൾ ജീവിതത്തിലെ സുഖസൗകര്യങ്ങൾക്കുവേണ്ടി സമരം ചെയ്യുമ്പോൾ, ഗ്രാമവാസികൾ ഭരണകമ്പ്യൂട്ടർ നിർമ്മാണങ്ങളെപ്പറ്റി പഠിച്ച് അജ്ഞാന, ദാരുദ്ര്യം,

അന്താരാഷ്ട്രം എന്നിവയുമായി മല്ലിട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ചുരുക്കത്തിൽ സമൃദ്ധവും, സമ്പന്നമായ ഒരു മനോഹര രാജ്യത്തിലെ അഭിനതം, 'അഭൗടം, അകിഞ്ചനതയായ ജനങ്ങളാണ്' ഭാരതീയർ. ഈ സ്ഥിതി നാറുക എന്ന അടിസ്ഥാന തത്വം വച്ചുകൊണ്ടാണ് പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി ഉടലെടുത്തത്.

വിദ്യാഭ്യാസ പ്രോജക്ടുകൾക്കും ജനസംരക്ഷണപദ്ധതികൾക്കുമായിട്ട് പ്രാഥമിക പരിഗണന നൽകപ്പെട്ടത്. ശാസ്ത്രീയ പുരോഗതിയെ വകുപ്പുകാക്കിക്കൊണ്ടുള്ള പ്രയത്നത്തിന്റെ പ്രാരംഭഘട്ടത്തിൽ, അന്താരാഷ്ട്ര ആവശ്യമെന്ന് ഹൈന്ദവീനരൂപിച്ചായിരുന്നു. ക്രാന്തംഗൽ പ്രോജക്ട്, റീസോയിലെ ഹിരാക്ഷയ്ക്ക് അണക്കെട്ട്, പത്മിനബംഗാളിലെ 'ദാമോദർവാഡി' പ്രോജക്ട്, ബീഹാറിൽ കോസി, ആസ്സാമിൽ തുറഗട്ട, മധ്യാഹിൽ കണ്യാമ്പാലി മുതലായവ അദ്വൈതത്തിന്റെ ആനുകൂല്യം പൈതൃകപുരസ്കാരത്തിന്റെ നിത്യസ്മാരകങ്ങളാണെന്ന പാശ്ചാത്യ ഞാൻ പഞ്ചവത്സര പദ്ധതിയെക്കുറിച്ച് താദ്യം 1952-ൽ ഇങ്ങനെ പ്രസ്താവിക്കുകയായി:—

“നമ്മുടെ ആദർശങ്ങളും വകുപ്പുകളും അത്യന്തം ജഹതമായവയാണ്! അവയുടെ ഗാഢമായ താത്പര്യപ്പെട്ട ഇടങ്ങൾ, ഈ പദ്ധതി ഒരു വിവിധ നൂറ്റാണ്ടിന്റെ സമാരംഭം മാത്രമേ ആകുന്നുള്ളൂ. പക്ഷെ, ആധുനിക ലോകത്തിന്റെ യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളെ ആസ്പദമാക്കിയുള്ളതും, ഈ രീതിയിലുള്ള ആദ്യത്തെതായ ഒരു പ്രയത്നമെന്ന നിലയിൽ ഇതിനുള്ള പ്രാധാന്യം നാം വിസ്മയിച്ചുകൂടാ.”

അഖിലത്വം വികസന പരിപാടികൾ ആവിഷ്കരിക്കുകയായിരുന്ന കമ്മീഷന്റെ ലക്ഷ്യം. അതിലുള്ള ആംഗങ്ങളും വിവിധ വകുപ്പുകളുടെ മുമ്പകളുണ്ടായിരുന്നു. ഈ വിഭജനം കൃത്യനിർവ്വഹണത്തിൽ വളരെ സഹായകമായിരുന്നു. അതിനും പുറമെ തുടർച്ചയായുള്ള പ്രശ്നങ്ങളെക്കുറിച്ചും 'ആനുകൂല്യങ്ങൾ'ക്കുറിച്ച് വിഷയം വിഷയം പരാമർശിക്കാനും, ആ വിഷയം ജനതാമണ്ഡലത്തിൽ അതിനെ സംബന്ധിച്ചുള്ള ഉണർവ് മങ്ങിപ്പോകാതിരിക്കാനും പ്രധാനമന്ത്രി പ്രത്യേകം ശ്രമിച്ചിരുന്നു. ഏതായാലും, ആദ്യത്തെ പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി (1951-56) ക്രമപൂർവ്വമുള്ള ഒരു സർവ്വപണമായിരുന്നു എന്നു തീർച്ചപ്പെടാം. ദേശീയ വരുമാനം 18 ശതമാനം ഉയർന്നു. ആകെത്തന്നെ ചെലവിന്റെ നാല്പതുശതമാനത്തോളം കാർഷിക രംഗത്തേക്ക് വിനിയോഗിച്ചതിനാൽ, രണ്ടാം പദ്ധതിയിൽ വർദ്ധിച്ച വ്യവസായങ്ങളിൽ ശ്രദ്ധപതിപ്പിക്കാനുള്ള മാറ്റം സുഗമമായിത്തീരുകയും ചെയ്തു.

രണ്ടാം പഞ്ചവത്സരാനുതരി

കോൺഗ്രസ്സിന്റെ താഴത്തെ സമ്മേളനം 1955-ൽ ആവരിയിൽ പൂർത്തിയായി. 'സോഷ്യലിസ്റ്റ്'ത്തിലേക്കുള്ള പുരോഗമനത്തിന്റെ ആദ്യത്തെ കാൽപ്പന്ദ്യായി, രാജ്യത്തിന്റെ സമ്പത്തു് സമമായി വിതരിക്കപ്പെടേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകതയെക്കുറിച്ച് നെഹ്റു പ്രതിപാദിക്കുകയുണ്ടായി. എന്നാൽ, 'സമ്പത്തു്' എന്ന പദം കൊണ്ടുള്ള വിവക്ഷിതമെന്തെന്ന് അദ്ദേഹം തുടർന്നു വിശദീകരിച്ചു.

ഇന്ത്യയെക്കാൾ നാലഞ്ചിരട്ടി വലുപ്പമുള്ള സോവിയറ്റ് യൂണിയനിലെ ജനസംഖ്യ ഇന്ത്യയുടേതിന്റെ മൂന്നിലൊന്നു ഭാഗം മാത്രമാണ്. യു.എസ്.സോവിയറ്റിൽ ജനസംഖ്യ കുറയാകയാൽ, ഭോലികൾ ചെറുതുകൊണ്ടുവെച്ചു വിഷമിക്കുന്നു. ഇന്ത്യയിലെ സ്ഥിതിയോ? മൺ ഗതാബ്ദത്തോളം വ്യാപസായികമായ യാതൊരു വളർച്ചയുമില്ലാതെ, ജനപ്പെരുപ്പംകൊണ്ട് വീർപ്പുവെച്ചു, പുരോഗതിയുടെ നടപാതയിൽ എത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഇന്ത്യയ്ക്കു് 'സമ്പത്തു്' എന്ന പദം കൊണ്ട് സൂചിപ്പിക്കേണ്ടതെന്തെന്ന് വിവക്ഷിക്കാൻ സാധ്യമല്ല. നമ്മുടെ രാജ്യത്തിന്റെ ധനം പ്രയത്നം മാത്രമാണ്. ആ പ്രയത്നത്തെ പരമമായി വിമർശിച്ചു കൊണ്ടുണ്ട്. പ്രയത്നം നമ്മുടെയും സേവനത്തെയും പ്രതിഫ

വിളിക്കുന്നു-ഇത രീതിയിലാണ് സോഷ്യലിസത്തെക്കുറിച്ച് നെഹ്റു വിശദീകരിച്ചത്.

ഒന്നാം പദ്ധതിയിൽ, കിട്ടാത്തത്ര ധനംകൊണ്ട് പ്രധാനമന്ത്രി ആവശ്യമുള്ള പരിപാടികൾ സ്വീകരിക്കുക മാത്രമേ ചെയ്തിരുന്നുള്ളൂ. അടുത്ത പടിഞ്ചായി പിന്തിക്കുന്നത് ഭൂവിനാശശേഷമുള്ള കുറിച്ചാണെന്ന് പ്രധാനമന്ത്രി കാർമ്മിപ്പിച്ചു. ഭക്ഷണം, വസ്ത്രം, വാസസ്ഥലം, വിദ്യാഭ്യാസം, ആരോഗ്യം, തൊഴിൽ എന്നിങ്ങനെ വിവിധങ്ങളായ ആവശ്യങ്ങൾക്ക് വേണ്ടത്ര സൗകര്യമുണ്ടാക്കുകയാണ് ഇനിയത്തെ കർമ്മവും. വളരെ ചെറിയവരും, പ്രളയമായ ഭാഷയിൽ അദ്ദേഹം പ്രസംഗിച്ചത് ഈ വിധത്തിലാണ്.

“കരുവന് പ്രതിമാസവരുമാനമാലുള്ള ആ? രൂപം, പെട്ടെന്ന് നൂററിയമ്പതായി വർദ്ധിച്ചുവന്നിരിക്കട്ടെ അപ്പോൾ അയാൾ കൂടുതൽ പരമാവധി ഉപയോഗിക്കുകയും കൂടുതൽ വസ്ത്രങ്ങൾ വാങ്ങുകയും, അങ്ങനെ അധികമധികം സുഖസൗകര്യങ്ങൾ തേടുകയും ചെയ്യും. അതിനാൽ, ധനവും യം പാടിപ്പണിക്കുമ്പോൾ, ഗമ്പളുകൂടുതലിൽ നിന്നും മറ്റും കിട്ടുന്ന അധിക ധനത്തിന്റെ വ്യാപ്തി ഉപയോഗത്തെ സാധനമായി ബാധിക്കുന്നു എന്നുള്ള വസ്തുത നാം പ്രത്യേകം കാണേണ്ടതുണ്ട്.” ഉപയോഗത്തിന്റെ ഈ വർദ്ധനവ് ഭൂവിനാശ നിവാരണത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനമായി കറിക്കുന്നു. ഏതെങ്കിലും ഭൂവിനാശത്തിന്റെ കാര്യം നേരിടാൻ, അതുറ്റാടിപ്പിടിക്കുന്ന ഒരു ഹാമുറി നമുക്കുണ്ടാകേണ്ടതു. ചില സന്ദർഭങ്ങളിൽ ധനനിക്ഷേപവും ഉല്പാദനവും തമ്മിൽ വലുതായ വിഭവങ്ങൾക്കും, ഉപാഹാരങ്ങളുമായി, ഏഴോ എട്ടോ വർഷങ്ങൾ കൊണ്ടുമാത്രം ചെയ്യുന്നിടാവുന്ന ഒരു നഷ്ടപരിപാടി പദ്ധതിയിലേയ്ക്ക്

[illegible][illegible]

നോക്കൂ മഹാ ഭാഗ്യവാനെ! ആ വിജ്ഞാത പരിപാടി കളനരവിജ്ഞാനം! അങ്ങനെയൊരു പാലത്തിൽ പൂർണ്ണരൂപം

പ്രാപിച്ചത്. അതാൽ പുതിയ ആശയമായിത്തന്നെ-ഇതേ മന
യോടുകൂടിയ, മുർച്ചയുള്ള രോമധരം. യന്ത്രനിർമ്മാണ വ്യവ
സായം വൻ തൊതിലേർപ്പെടുത്തുന്നത് ഇതേ വ്യവസായ
ങ്ങൾക്കു് വികസനസൗകര്യമുണ്ടാക്കുന്നതും, കടിൽവ്യവ
സായങ്ങളുടെ വികേന്ദ്രീകരണം തോടിവില്ലാത്തതു് ഗണ്യ
മായ തൊതിൽ പരിഹാരമായിരിക്കുന്നതും അദ്ദേഹം പ്ര
ധാനമന്ത്രിയെ ധരിപ്പിച്ചു. അങ്ങനെയായാൽ, സ്വാഭാവിക
മായി കൈമാറിയുടെ സ്ഥാനം യന്ത്രത്തറിക്കേറെനടുക്കാൻ
കഴിയും. ഈ നാഗരികവ്യവസായങ്ങൾക്കു് വശ്യമായ സാമ
ഗ്രികൾ ലഭിക്കാനും തന്മൂലം സാക്ഷ്യമുണ്ടാകും. കൃഷി, ഭവ
നേഷനം, വിപ്ലവത്തിന്നു് നേരിടുന്നതു് ഒന്നാം പദ്ധതിയിൽ
അനുവദിച്ചിരുന്നതിനെക്കാൾ വലുതായ ഒരു തുക നിക്ഷി
പയ്ക്കപ്പെട്ടിരുന്നു.

മുൻകൂട്ടാത്താൽ, പാശ്ചാത്യ ചൈതന്യവാദിശക്തിയുടെ
സമരസമായ ഏകീകരണമാണ് രണ്ടാം പദ്ധതിയിലൂടെ
ഉദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടതു്. നെഹ്രുവും കോൺഗ്രസ്സുകെയും, ഇതി
നാൽ വശീകരിക്കപ്പെട്ടു. അങ്ങനെയായാൽ 1956 മുതൽ 1961
വരെയുള്ള രണ്ടാം പഞ്ചവത്സരപദ്ധതി ആദ്യമായിത്തീർന്നു്.

ഒരു ക്ഷേമരാഷ്ട്രസൃഷ്ടിക്കാവശ്യമായ ഉപാധികൾ നട
പ്പിലാക്കത്തക്കവിധം പരിപാടികൾ ഉൾക്കൊള്ളിക്കപ്പെ
ട്ടിരുന്നു. നാലു ലക്ഷ്യങ്ങളാണു് പ്രധാനമായി സ്വീകൃതമാ
യതു്.

1. ദേശീയവത്കരണത്തിൽ ഗണ്യമായ വർദ്ധനവ്.
2. അധിഷ്ഠാന വ്യവസായങ്ങൾക്കും വൻ വ്യവസായ
ങ്ങൾക്കും പ്രാമുഖ്യം കല്പിക്കുന്ന വിപ്ലവാത്മകമായ വ്യവ
സായവല്പന.

3. തൊഴിൽ സൗകര്യങ്ങളുടെ വികസനം.

4. വരുമാനം, സ്വത്തു് എന്നിവയിലുള്ള അസമത്വങ്ങളുടെ നൂന്നികരണം.

പദ്ധതിയുടെ കാലാവധി കഴിഞ്ഞുവെങ്കിലും, വാഗ് 25% വർദ്ധിച്ചിരിക്കുകയും, പത്തു ലക്ഷത്തോളം പുതിയ തൊഴിലുകൾ ഉണ്ടാക്കിക്കഴിഞ്ഞുവെന്നതാണ് കണക്കാക്കപ്പെട്ടത്. കൂടാതെ വ്യാവസായികോദ്യമങ്ങളുടെ 64% വർദ്ധനവ് പ്രതീക്ഷിക്കപ്പെട്ടു. സാക്ഷരത 12. ഗതാഗതസൗകര്യങ്ങൾ എന്നിവ നൂതനപ്പെടുത്തി അധികമാക്കാനും സാധ്യതകളുണ്ട്. എല്ലാവിധം പാത, പ്രധാനപ്പെട്ടവയുടെ വിദഗ്ദ്ധതയ്ക്കായി ഉൾപ്പെടുത്തലും, സാമ്പത്തിക രംഗങ്ങളുടെ സഹായത്തോടെ ദീർഘിപ്പിച്ചും, പദ്ധതികൾക്കുമുള്ള സഹായത്തോടെ കൂടി ഉൾക്കൊള്ളിച്ച്, ബ്രിട്ടീഷ് പിൻതുണയ്ക്കൽ വർദ്ധിച്ചും അഭിവൃദ്ധിപ്പെടാനിടയുള്ള ഉപകരണങ്ങളുടെ ദ്രവ്യമാകുകയും ചെയ്യും.

ഇന്ത്യയുടെ അസംസ്കൃതസമ്പത്ത് നിർദ്ദേശം തുടച്ചുമാറ്റി, കേന്ദ്രം ചേർത്തുമാത്രം വരുമാനം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനായി 'പ്രോജക്ട്'കൾ കഴിഞ്ഞുവെന്നും, നെഹ്രു വിശ്വസിച്ചു. വികസനപ്രവർത്തനങ്ങളുടെ അനുഭാവംകൊണ്ട് അഭിവൃദ്ധി കൊണ്ട് അവകാശപ്പെടാനാവാത്തവിധത്തിലുള്ളതായിരിക്കുന്നത് ഉദ്ദേശിക്കുകയും ചെയ്യും. അപരിഷ്കൃത പ്രദേശങ്ങളുടെ വികസനത്തിൽ നിഷ്ഠാതരും, അഭാവിക്കാത്തതായ മി: എം. എൽ. വിൽസൻ ഇതു ശ്രമിക്കുകയുണ്ടായി. അദ്ദേഹം, വായ്പകൾ വിട്ടുവെക്കുന്ന പ്രവർത്തനത്തിലും ഗ്രാമങ്ങളുടെ അച്ചുനയിക്കുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങളിലും

ഇതാണ് ഉപരികാലത്തിലെ മറ്റൊരു തരം തെളിവ്. ഇതിൽ 'മഹാ' എന്ന പദം ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു. 'മഹാ' എന്ന പദം 'മഹാ' എന്ന പദത്തിൽ ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു.

[illegible]

ശാസ്ത്രീയവും സാങ്കേതികവുമായ പുരോഗതിയുടെ നാനാ വശങ്ങളിലും തെറ്റു. അതിനുമായ താല്പര്യമാണ് പ്രകടിപ്പിച്ചത്. മാനവവൃദ്ധികളുടെ നിവാരണമാർഗ്ഗങ്ങൾ തേടുന്നതിലും പുതിയ പുതിയ ഔഷധങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിലും കൃഷി കാടിവൃദ്ധിപ്പെടുത്തുന്നതിലും ഗണ്യമായ സംഭാവനകൾ നൽകുന്ന ചെറുവശാവനങ്ങളും മറ്റാർക്കും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കപ്പെട്ടു. തിന്മനിവാരണവും സാമൂഹികമായി പുരോഗമിക്കാനുള്ള നടപടികൾക്കുമെല്ലാം സ്വാഗതം നൽക

കയും, ഗ്ലാസ്, തെൽ, കളിമണ്ണ് എന്നിവകൊണ്ടുള്ള വിവിധ വസ്തുക്കളുടെ നിർമ്മിതിക്ക് പേടാതു പ്രദാനംകൊടുക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിൽ അദ്ദേഹം പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നു. വിവിധ വകുപ്പുകളിൽ ഗവേഷണപാതയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന പന്ത്രണ്ടു ശാഗിയ ലാബറട്ടറികൾ അദ്ദേഹം സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. അണുകേന്ദ്ര ഗവേഷണവകുപ്പ് അദ്ദേഹം സ്വന്തം ചുമതലയിൽ ഏറ്റെടുത്തിരുന്നു. ബോംബെയിലും കൽക്കട്ടയിലും ന്യൂക്ലിയർ പാർക്കിങ്ങ് സ്ഥാപനങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആശ്രയിതാകൾ ആയിരുന്നു.

ആധുനികവൽക്കനത്തിന്റെ അന്ത്യവാരാധ്വാനിയായിരുന്ന നെഹ്രുവിന്റെ ലക്ഷ്യം. ചിതറിക്കുക, ആപിഷ്ടിക്കുക, നടുപ്പിപ്പിക്കുക എന്നിവയെ ക്രമാനുഗതമായ വിധത്തിലായിരുന്നു അതിവേഗവഴി അദ്ദേഹം ഹൈപ്രസോം വണ്ണം പരിശ്രമിച്ചത്.

അഭിമതനായ അനന്തൻ

ഇന്ത്യാമിത്രത്തിലെ ഒരു പ്രത്യേക കാലഘട്ടത്തെ മുഴുവൻ പ്രതിനിധാനം ചെയ്യുന്ന അപ്രതിമനായ ഒരു പ്രതിഭാശാലിയായിരുന്നു രചകർദ്വാൽ ഐ. അദ്ദേഹം പൗരസ്ത്യാർത്ഥങ്ങളുടെയും ഭാരതീയ സംസ്കാര വിശേഷണത്തിന്റെയും സങ്കീർണ്ണമായ സാക്ഷാത്കാരമായിരുന്നു എന്ന് പറയാം. 'മതേതരനായ' ആ മഹാ പുരുഷനെ ഗാന്ധിജിയെപ്പോലെ ലോകാചാര്യനെന്നും കർമ്മോഗിയെന്നും വിളിക്കുക സാധ്യമല്ല. എന്നാൽ, ഭഗവദ്ഗീതയുടെ കാതലായ അംശങ്ങൾ അദ്ദേഹം സ്വന്തം ജീവിതത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗമായിത്തന്നെ അംഗീകരിച്ചിരുന്നു. 'കർമ്മേണുവാധികാരേണ ശാഹുലേഖ കദാചന,' 'അസ്യാദ പരിഹാരാത്മനാ നതപാ ലോചിതർഹസി,' എന്നിങ്ങനെയുള്ള വാക്യങ്ങൾ അവയുടെ ശരിയായ അർത്ഥത്തിലുൾക്കൊള്ളാനും, 'അഥാത്മമയാഗം' കർമ്മലോകത്തിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന എന്നറിയാതെ നിസ്സഹനായും പരദോഷഭീനത്തിൽനിന്ന് നിർജ്ജകനായും പ്രവൃത്തി ചെയ്യാനും, അദ്ദേഹത്തിന് കഴിഞ്ഞിരുന്നു.

ആത്മസത്യാവേദകനായ മുഖാവം. പുരുഷസത്യത്തിന്റെ ഉദ്ദിഷ്ടമാതൃകയായ ആകാശവിശേഷം, ചൈതന്യവത്തും ചൈതന്യകർഷകവുമായ ഉജ്ജ്വലമായ ധാരി, എന്നിങ്ങനെ ആദ്യപുഷ്പാർച്ചനാധിയാ ഉൽകൃഷ്ടങ്ങളുടെ സമാഹാ

രമായ ഒരു മഹദ് പ്രകീർ് വോക്താവിന്റെ എന്തു കോണി വാചാലോ, അനൂതടെ ശ്രദ്ധയെ തന്നിരേമുറ്റാകർഷിക്കാൻ. വിഷമമുഷാകയില്ലല്ലോ. നെഹ്രു. ആ വിധത്തിലുള്ള രസാധാരണനായിരുന്നു. അതിനപ്പുറമേ ഗ്രാമീണരുടെ സ്നേഹവാത്സല്യപാദനങ്ങൾ നേടാനും അദ്ദേഹത്തിന് സാധിച്ചു. ഒരു ജ്യോതിക കൃത്യനിർ്വ്വഹണത്തിനിടയിലും, തന്റെ കഴിവിന്റെ പരിധിയിൽ ഏർപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടോളം, ജനങ്ങളുടെ ഏതഭിഷ്വര നിർ്വ്വഹിച്ചുകൊടുക്കാൻ അദ്ദേഹം ശ്രമിച്ചിരുന്നു. അതിനാൽ വിശ്രമവേളകൾ അദ്ദേഹത്തിന് വളരെ വിരളമായേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ.

കോൺഗ്രസ്സിന്റെ വിവിധ സമ്മേളനങ്ങളിലും, കോൺസ്റ്റിറ്റ്യൂവൻ്റ് അസംബ്ലിയിലും അടിക്കടി പങ്കെടുത്ത് ഉയർന്നുവന്നുവന്ന പ്രശ്നങ്ങളിലൂടെ സഹപ്രവർത്തകരെ ഉത്തേജിതരാക്കുന്നതിന് പുറമേ, രാജ്യത്തെങ്ങും അവിടവിടെയായി ഉത്ഘാടനം ചെയ്യപ്പെടുന്ന വിഭിന്ന മണ്ഡലങ്ങളിലുള്ള ഭട്ടേനകം സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും ആദാപാഷ്ട്യടങ്ങിയവയുടെയും ഉത്ഘാടകനോ അദ്ധ്യക്ഷനോ പ്രധാനമന്ത്രിയെന്നായിരിക്കുക എന്നതൊരു പതിവായിത്തീർന്നിരുന്നു. മഹാത്മാരുടെ 'മി: നെഹ്രു', സുഹൃത്തുക്കളുടെ 'ജവഹർലാൽ', പൊതുജനങ്ങളുടെ 'പണ്ഡിറ്റ്ജി', കമ്മ്യൂണിസറ്റുകളുടെ 'ബാബു നെഹ്രു'. ഭാരതത്തിന്റെ പ്രധാനമന്ത്രി, വോക്താവിന്റെ മഹാനായ നേതാവ്—ഇതെല്ലാമായിരുന്നു അദ്ദേഹം.

വിശ്വപ്രശസ്തമായ പണ്ഡിറ്റിമുറുന്ന ആ മഹാ നേതാക്കു കാണുവാൻ, ഏതെങ്കിലും കൂട്ടിക്കാഴ്ചയിലുള്ള ആ വാക്സ്യയിൽ ഒരു ബിനുവെങ്കിലും ആസ്വാദിക്കുവാൻ, ജവഹർലാൽ നെഹ്രു ചെല്ലുന്നിടത്തൊട്ടും ലക്ഷ്യപലകൾ ജനങ്ങളാണ്.

തിരഞ്ഞെടുത്തു. ഇത്രയും സാർവ്വലോകികമായ ബഹുജനസമ്മതി നേടിയ മഹാരാഷ്ട്ര ഇല്ലെന്നതന്നെ പറയാം.

ലക്ഷണീയമായ നല്ല നടന എലിസബത്തു രാജ്ഞിയുടെ കീഴടയാളങ്ങളിലൂടെയും, പ്രത്യേക ക്ഷണപ്രകാരം ബഹുമാന്യമായിത്തന്നെ നെഹ്രുവും പങ്കെടുക്കുകയും ചെയ്തു. 1951-ൽ ഈ മഹാരാജ്ഞി ഇന്ത്യ സന്ദർശിച്ചപ്പോൾ അവർക്ക് നൽകിയ സ്വീകരണത്തിനോടനുബന്ധിച്ച് അദ്ദേഹം ചെമ്പു പ്രസംഗത്തിൽ ഇന്ത്യയും ബ്രിട്ടണുമായുള്ള സൗഹൃദത്തെ അനുസ്മരിച്ചുകൊണ്ട്, ലോകസഭാധാനം പാലിക്കുന്നതിൽ കോമൺവെൽത്ത് വഹിക്കുന്ന പങ്കിനെ പ്രകീർത്തിക്കുകയുണ്ടായി.

നിരാഭ്യന്തരതയും പൂർണ്ണമായി നൽകിയിരിക്കാനും, നല്ല ക്ലിഷ്ട പരിക്ഷണങ്ങൾ നിർമ്മിച്ച് ചെയ്യാനും എല്ലാ രാജ്യങ്ങളെയും ഉദ്ബോധിപ്പിക്കാൻ നെഹ്രു, ശ്രമിച്ചു. ലക്ഷണീയ കോമൺവെൽത്ത് പ്രധാനമന്ത്രിമാരുടെ കോൺഫറൻസിൽ, ഭാഗികമായ നിരാഭ്യന്തരതയ്ക്കെതിരെ സമയം കഴിഞ്ഞുപോയി എന്നും, ഒന്നിൽ സമ്പൂർണ്ണനിരാഭ്യന്തരതയും, അല്ലെങ്കിൽ ആഗോളവ്യാപകമായ യുദ്ധം എന്ന അവസ്ഥയാണിന്നുള്ളതെന്നും അദ്ദേഹം എല്ലാവരെയും ബോധിപ്പിക്കുകയുണ്ടായി. ഈ വസ്തുത എല്ലാവർക്കും ഉന്നിപ്പറഞ്ഞിരുന്നതും ഇന്ത്യൻ പ്രധാനമന്ത്രിമാരുടെതാണ്. ഇന്ത്യയിൽതന്നെ, ഐക്യവും ദേശീയതയുടെയും മുന്നേറ്റം മുൻനിർത്തി നടത്തപ്പെടുന്ന ഒരു സമ്മേളനത്തിലും അദ്ദേഹം ഉത്സാഹപൂർവ്വം പങ്കെടുക്കുകയും ചെയ്തു.

1955 ജൂലായ് പതിനഞ്ചാം തീയതിയാണ് 'ഭാരതരത്നം' എന്ന ബഹുമാനപദവയ്ക്ക് നെഹ്രു, നൽകിയിരുന്നത്.

മഹത്തമനായ ആ ദൈവിയബിജഗുരുന് അദ്വൈതക്കാർ സമർപ്പനയായ മഹാത്മ വൃക്കി ഇന്നാളുമണായിട്ടില്ലല്ലോ.

1962-ലെ തൊങ്ങൈപ്പുഴ പാണത്തിൽ, എഴുപത്തി രണ്ടാം വയസ്സിലേയ്ക്ക് കടന്നുകഴിഞ്ഞിരുന്ന ചരിത്രപുരുഷന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ലോകറിക്കാർക്ക് സൃഷ്ടിക്കാൻ പര്യാപ്തമായിരുന്നു. പതിമൂന്നു ദിവസംകൊണ്ട് അദ്വൈത ഇത പതിനായിരം കൈമാറ്റം സമ്മതിക്കുകയും, വളരെയധികം പൊതുചാഗണ്ഡിൽ സമനാദിക്കുകയും ചെയ്തു. തൽഫലമായി കൊഞ്ചുസ്സു് ഭാിക്കൽകൂടി വിഭജിച്ചു. കൊഞ്ചുസ്സിലെ വിഭജനത്തിനെക്കാൾ നെഹ്രുവിന്റെ വൃക്കി പരമായ ഒരു വിഭജനമായിരുന്നു അത്.

യു. എസ്. ഭാഗൽ അസരസ്സി നെഹ്രുവിന്റെ നിർദ്ദേശസാരണം, അന്താരാഷ്ട്രീയ സഹകരണസംഗസരം കൊണ്ടാകാൻ സജ്ജനായിരുകയും, ചരിത്രവാദങ്ങളുടെ ഇരുപതാം വാർഷിക വർഷമായ 1965-ൽ ആ നടന്നാൻ വിശ്വയിക്കുകയും ചെയ്തു. പക്ഷെ അങ്ങനെയൊന്നൊന്നാകുന്നത് കണ്ടാനതിക്കാറുള്ള ഭാഗധേയം നീളതി അദ്വൈതയിൽ നൽകുകയണിയില്ല.

ആദർശങ്ങളെ യഥാർത്ഥങ്ങളാക്കി മാറുന്നതിലുള്ള വിഭജനമാണ് നെതൃത്വത്തിന്റെ മാനദണ്ഡമെങ്കിൽ, നെഹ്രുവിനെപ്പോലെ ഒരു അന്താദ്വൈത ഉദാഹരിട്ടുണോ എന്നു് സംശയംകൊള്ളാം. അദ്വൈത ഒരു വിപ്ലവകാരിയാണെന്നു് നല്ലവിധിയിലാണെന്നു്. ഈ ഉദ്യമിസ്തുതപരമായ സാമ്പിൾ തന്നെ സംഹിതയുമായി അനുബന്ധിച്ചിട്ടു്, ദൈവത്തിലും മൂലതയ്ക്കും കിഴക്കുവൻ മനസ്സിലെ അനുബന്ധിക്കാ

തെ. രണ്ടുപേർക്കിടയിൽ സഹായനംകൊണ്ടും വക്ഷ്യപ്രാപ്തിക്കെവതെന്നാണു് അദ്ദേഹം ഗ്രഹിച്ചതു്. അദ്ദേഹം തന്നെ അതി വിശകലനം ചെയ്യുന്നതു് ഇരവിധത്തിലാണു്.

“ആ മനസ്സുൻ ഒരു പ്രഭാപത്യവാദിയും സ്ഥിതിസ്ഥിതപ്രവാദിയുണെന്തെന്തെന്തെ വിട്ടുകൊള്ള. അങ്ങനെ ചെയ്യുന്നതു് ഉത്തമ വിശ്വാസരത്നങ്ങളാണെന്നതിൽ സംശയമില്ല. പക്ഷെ മനസ്സു് പൂർണ്ണമായും ഹൃദയത്തിന്റെ അടിമയാണെന്നും, മൂലധനത്തെ മനസ്സുന്റെ ആശ്രയമാക്കുകയും അത്യാവശ്യമായ ചെലവുകളും ചെയ്യിക്കുന്ന വിധത്തിൽ രൂപീകരിക്കാൻ സാധ്യമാണെന്നും എന്തൊരു മനസ്സാസനമറിയാം. ഒരു ചെറിയ ചുരുക്കം വെണ്ടു—ഭവഹർദ്വാൽ നന്ദിതയായ ജനാധിപത്യത്തിന്റെ അലങ്കാരസാമഗ്രികളെ തുറന്നെടുക്കുകയും ഒരു തികഞ്ഞ സ്വേച്ഛാധിപതിയായി മാറിയേക്കാം.”

തന്നെക്കുറിച്ച് ഇത്ര അശ്വമേധാവിപ്രഭാവം നടത്താൻ സാധിക്കുന്ന ഒരു പുഷ്പം ഭരിക്കുകയും എക്കാലം പ്രത്യക്ഷപ്പെടുകയും കടക്കാൻ കഴിയില്ല എന്നതാണു് പരമാർത്ഥം.

ഭരണപരമായ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഏതൊരു പുരുഷനും, അടിമടി പൊതുജനസമൂഹം പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു് തന്റെ ശബ്ദത്തിന്റെ സ്വാധീനശക്തി ഉപയോഗിക്കുവാൻ നേഹം ഉണ്ടായില്ല. പഞ്ചസാരപരമ്പരയിൽ പൊതുജനത്തിന് നേടാൻ യാതൊരു സാധ്യതയുമില്ലാത്ത ഒരു കാരണം ഇതാണു്. സാമ്പത്തികവ്യവസ്ഥയിൽ ആ മെധാശക്തിയുടെ അജ്ഞതയും വിദ്യയാധാരമായ പ്രവർത്തനപദ്ധതിയും തെളിഞ്ഞു വിട്ടു വെക്കുന്നു. ഇന്നിപ്പോൾ നാളെ’യുണ്ടെന്നും, നാളെ’കൾ വിട്ടു

തെയിലെയ്ത്ത് നിന്റെ നിന്റെ പാകമെന്നും, കോൺഗ്രസ്സിനെ
 യും ഭനനതെയും കാണപ്പെടുന്നിട്ടു് അദ്ദേഹമാണ്.

ഇന്ത്യയെ ഒരു ഗതേതരാധുനാകിയു് നെഹ്രുവിന്റെ
 നേട്ടംതന്നെയാണു്. മുസ്ലീംലീഗും ഗാന്ധി ന്യൂനപക്ഷങ്ങൾക്കും
 ഹൈന്ദവ ഭൂരിപക്ഷത്തിന്റേതുമായ ഹിന്ദു രാഷ്ട്രവാദത്തെയും
 അനുവദിക്കുന്നതിൽ അദ്ദേഹം കർതാവായ നീളം പാടില്ല.
 അയിത്തരാജാക്കന്മാരിൽനിന്നു നിർമ്മാണം ആ മഹത്തായ വിപ്ലവത്തിന്റെ ഉറകല്ലാണ്. മതപരമായി സമുച്ഛിതമായ ഹിന്ദു
 കലഹങ്ങൾക്കുമപ്പാടി, 'നെഹ്രു'വാക്കുന്ന രാഷ്ട്രമന്ത്രിയുടെ
 ചിന്തിക്കാനും പാഴാനും ഹിന്ദുവും മുസ്ലീംമാനും പാടില്ലി
 തന്നു. മുസ്ലീംലീഗും അദ്ദേഹത്തെ അദ്ദേഹമായ രാഷ്ട്രവാദിയെ
 കരുതി. സർവ്വകാരുണ്യം വാങ്ങിക്കൊള്ളിയു് പാലും അമ്പർ ആ
 ഹൈന്ദവമുള്ള സൗഹാർദ്ദ പ്രവർത്തനങ്ങളെ വിവർത്തിതത്തി
 വന്നു. ഭനതാമധ്യത്തിൽ അദ്ദേഹത്തെക്കുറിച്ചുള്ള അഭിപ്രാ
 യം വ്യക്തമാക്കാൻ ഒരു മുസ്ലീം പ്രമാണിയുടെ വാക്കുകൾ
 തന്നെ മതിയാകും. മുസ്ലീംലീഗുടെ സ്റ്റേറ്റ് സെക്രട്ടറിയായ
 വലിയായ തോതിൽ സമാജിച്ചിട്ടുള്ള പ്രധാനമന്ത്രി നെഹ്രു.
 വും, ഗാന്ധി' ഒന്നോ രണ്ടോ വ്യക്തികളുമൊഴികെ, ഇന്ത്യയി
 ലെവശേഷിക്കുന്ന മുസ്ലീംലീഗുടെനേർക്ക് ഗാന്ധി ഹൈന്ദവ നേതാ
 കന്മാരുടെ ഗണാഭാവം സൗഹാർദ്ദപരമായിരിക്കണമെന്നു കരു
 താൻ വിഷമമാണു്."

സുരക്ഷയും സുസ്ഥിരമായ ഒരു ഭരണകൂടം സ്ഥാപി
 ച്ചു് രാഷ്ട്രീയരംഗത്തു് നെഹ്രുവിന്റെ നൂറാവും വലിയ
 സിദ്ധിയായി കണക്കാക്കാം. ഭാഷാപരമായ അടിസ്ഥാന
 ത്തിൽ സ്റ്റേറ്റുകളുടെ പുനഃര്രൂപീകരണ നടത്തുകയായ് പ്രാദേശ
 ഗികരൂപം ഒരു പുതിയ ശക്തിയുടെ ഉറവിടം ദർശിച്ചു.

ഭൂപരിഷ്കാരത്തെ സംബന്ധിച്ച് പ്രധാനമന്ത്രി സ്വീകരിച്ച തീരുമാനം അപര്യാപ്തമാണെന്നും, ഗണ്യമായ ചുമടുവെയ്പ്പുള്ള തുടർന്നുള്ള രഹസ്യത്തുള്ള ആ നയം താപലപനിയമാണെന്നും 'ഇടതുപക്ഷ'ക്കാർ അഭിപ്രായപ്പെട്ടുവന്നിരുന്നു. അക്രമത്തിനും അഴിമതികൾക്കുമെതിരെ, കടുത്ത ഭീഷണിനിറഞ്ഞ സ്വതന്ത്ര ചാങ്ങമുറയുണ്ടാക്കിയെന്നുവേണ്ടിപ്പോൾ, കേന്ദ്രത്തിൽ ആ ഭീഷണി ആത്ര ചികരനായ നമ്പര സ്വീകരിക്കാറില്ലെന്നത് പരക്കെ അറിയപ്പെട്ടിരുന്നു. ഇതിനകാലത്തു ക്ഷിപ്രകാലവും ക്ഷിപ്രപ്രസ്ഥാവും ബഹിർ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്ന സ്വതന്ത്രരീതി കൈക്കൊണ്ടതായിരിക്കണം. ഇവിടെ മുന്നോടിക്കണം. ഒരു രാജ്യത്തെയാകെ സംബന്ധിക്കുന്ന ചോദ്യമായ മനോഭാവത്തെ പറ്റി വ്യക്തികളുടെ കാര്യം കാര്യം നിഷ്കൃഷ്ടമായിത്തീർന്നു. സ്വതന്ത്രനായ വ്യക്തി ഉണ്ടാവാൻ തടസ്സപ്പെടുകയിൽ ആർക്കും കഴിയാത്ത വരില്ല.

സാമൂഹികപരിഷ്കാരങ്ങൾ കണക്കിലെടുത്താൽ നെഹ്രുവിന്റെ ഗണ്യമായ ഒരു നേട്ടം 'ഹിന്ദുക്കൾക്ക് ബില്ലി'ന്റെ സ്ഥാപനമാണെന്നു പറയാം. സഹപ്രവർത്തകരിൽ ഭൂരിപക്ഷത്തിന്റെ അഭിപ്രായക്കാരാവാൻ തീർന്നു. അദ്ദേഹത്തിന് സാലു വർഷത്തോളം പരിശ്രമിച്ചുശ്രമിക്കേണ്ടിയിരുന്ന നിരവസ്ഥാപനം നടപ്പാക്കാൻ കഴിഞ്ഞു.

ജനമെന്ന ഭരണത്തിന്റെ സാരര്യം സാർവ്വത്രികമായ സമൂഹം നേടുന്നതിലാണെന്നും ചരിത്രപുരുഷൻ വിശ്വസിച്ചിരുന്നതായി തോന്നിപ്പോകും. ജനാഭിവാക്യത്തെ മാനിക്കുവാൻ ആത്മീയമായ വേദനയാണ് പ്രാർഥിച്ചിരുന്നത് എന്നല്ല, സാമൂഹിക ജനമുള്ളതുകൊണ്ട് അടിച്ചമർപ്പിക്കാൻ എപ്പോഴും വിസമ്മതിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. സമർപ്പിക്കുകയും

കിടങ്ങാനുള്ള പ്രവണതപോലും ചിലപ്പോൾ കാണിച്ചിരുന്നു എന്നതിന് തെളിവാണ് 1952-ൽ ആന്ധ്രാ സ്റ്റേറ്റ് രൂപീകരണത്തിന് നൽകിയ അനുവാദം.

അന്യരുടെ സ്വഭാവത്തെക്കുറിച്ച് വിധിയെഴുതുന്നതിൽ, പുരോഭാഗിതപരമെന്നാ, പക്ഷപാതപരമെന്ന പോലുമോ വിശേഷിപ്പിക്കാവുന്ന ഒരു രീതിയാണ് നെഹ്റു സ്വീകരിച്ചിരുന്നത്. തന്നിക്കൊറായം അടുത്ത, സുപരിചിതനായ ഒരു സഹകാരിയെക്കുറിച്ച് ഉണ്ടാകുന്ന യാതൊരാക്ഷേപവും വിശ്വസിക്കുവാൻ അദ്ദേഹം കൂട്ടാക്കുമായിരുന്നില്ല. സുഹൃത്തുക്കളുടെയെല്ലാക്കൂടെയും ഈ സുഹൃത്ത്വിശ്വാസങ്ങൾ അവരെ ചിലപ്പോഴൊക്കെ വഴിതെറ്റിച്ചിരുന്നു എന്നുപോലും ചിലർ പരാതിപ്പെട്ടു.

താൻ നടപ്പിലാക്കാനുദ്ദേശിക്കുന്ന പരിഷ്കാരങ്ങൾ, താൻ രൂപം നൽകാനുദ്ദേശിക്കുന്ന ആശയോദ്ദേശങ്ങൾ എന്നിവ തന്റെ കാലശേഷവും ഒരു വ്യക്തിയില്ലാതെയോ, ഒരു സംഘമില്ലാതെയോ നിലനിൽക്കത്തക്കവിധം ചുരുപാടുകൾ ശ്രീകരിക്കുക എന്നത് ഒരു യഥാർത്ഥ നേതാവിന്റെ കടമയാണ്. പുതിയ തലമുറയിൽ നിന്ന് ആത്മതന്നെ നാളെയുടെ ഭരണകൂടത്തിനായി പരിശീലനം നേടിയില്ല എന്നത് നെഹ്റുവിന്റെ നേതൃത്വത്തിന് പറ്റിയ പരാജയമായി ചിലർ കരുതിയിരുന്നു. പക്ഷേ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വേർപാടിനുശേഷം ഒരു സംഭവങ്ങൾ തികഞ്ഞുകഴിഞ്ഞ ഈ സന്ദർഭത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ നേതൃത്വത്തെ വിവരിച്ചയാൾ ശ്രമിക്കുന്നപക്ഷം ഒരു വസ്തുത ബോദ്ധ്യമാകും—ഇന്ത്യയെ സ്വതന്ത്ര കാലിൽ നിൽക്കാൻ പ്രാപ്തിപ്പെടുത്തി ഒരു രാജ്യമാക്കിയശേഷമാണ് അദ്ദേഹം മൺമാരുന്നത്. ഭാവിയിൽ ഭാര

തന്നതായെ, അവർ ഇന്നു നമുക്കു കാണിച്ചിരിക്കുന്ന താവളങ്ങളിൽനിന്ന് അത്രയൊന്നും അകലിക്കുന്നില്ലെന്നു പോകാൻ സാധ്യമാണെന്നും ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നില്ല' എന്നും അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. ഈ അർത്ഥത്തിൽ തന്നെയായിരിക്കണം.

ഒരു നേതാവിന്റെ രാഷ്ട്രീയ ഹൈന്ദവ സംഭാവനകളെ നിയന്ത്രിക്കാനും, പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് പാർശ്വദർശനം നൽകാനും, പ്രശ്നങ്ങളുടെ അപഗാഢകളിൽ ആഴിച്ചുവെച്ചാൽ ഉയർന്നു നിൽക്കാനുള്ള കഴിവാണെങ്കിൽ, നെഹ്റുവിന്റെ മാഹാത്മ്യം സിദ്ധാന്തിതമാവാം എന്നും അതുവന്നതത്രെ. ഇന്ത്യയുടെ ഗണ്യരായ നൂറാണ്ടുകൾക്കാലം തീരെ അപ്രധാനമായിരുന്നു. ആ സ്ഥിതിക്ക് വമ്പിച്ച പരിവർത്തനമുണ്ടാക്കുകയും പോകാനുള്ളവരുടെ ഇടയിൽ ഇന്ത്യയ്ക്ക് സമാന്യമായ സ്ഥാനം നേടിക്കൊടുക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിൽ, ഗാന്ധിജിയെപ്പോലെയൊരു നേതാവ് അപകാശപ്പെടാനാവാത്ത ഉത്തമമായ അദ്ദേഹത്തിന് കൈവന്നിരുന്നു. ഇന്ത്യയെ ഇരുപതാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ ഗാന്ധിജിയെപ്പോലെയൊരു നേതാവ് നിറയ്ക്കുന്ന ഉത്തമമായ അദ്ദേഹത്തിന് അന്നുവേണ്ടി വാങ്ങേണ്ടതാണെന്നു കാണിച്ചു കൊടുത്തു. 'പാർലമെന്ററി ഡെമോക്രസി' ഭരിച്ചതും വളർന്നതും ആ കരുത്താകരുത്തുള്ളതാണ്. തികഞ്ഞവർണ്ണപ്രഭുക്കളായ സഹിഷ്ണുതയോടെ, ഹൈന്ദവത്വം ഒരു ഭരണയുക്ത സിദ്ധാന്തത്തിൽ അടങ്ങി വെക്കുന്നതായ ഒരു ഭരണീകരണ ആശ്യാത്മികമായ ഗാന്ധിജിയെപ്പോലെയൊരു നേതാവ് ഇങ്ങനെയുള്ള ഒരു തത്വം സ്വീകരിക്കുന്നതിൽ പങ്കുവെക്കുന്നതാണ് അദ്ദേഹം ചെയ്തത്.

അന്നു രാഷ്ട്രീയ രംഗത്തിൽ, നെഹ്റു ആഫ്റോ-ഏഷ്യൻ പോകുന്നതിന് വെണ്ടിയാണ് സംസാരിച്ചിരുന്നത്.

പാശ്ചാത്യനായ മൈക്കൾ ബ്രൗൺ അദ്ദേഹത്തെക്കുറിച്ച് പറയുന്നതു് ഇങ്ങനെയാണു്.

പലർക്കു അദ്ദേഹം കുറ കലമാത്ത സമാധാനത്തിന്റെ ശബ്ദമാണു്. പത്തൊമ്പതാം ശതവർഷത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, അദ്ദേഹത്തെ കേവലിന്റെയും ഗാരിബാൾഡിയുടെയും ഗുണങ്ങൾ ഇണങ്ങിച്ചേർന്ന ഒരു വ്യക്തിയായി ഗണിക്കാം. അതോടൊപ്പം, ഇരുപതാം നൂറ്റാണ്ടിൽ ആദ്യ പരമായ അന്താരാഷ്ട്രീയതയുടെ പ്രചാരകനെന്ന നിലയിൽ വിൽസന്റെ സ്ഥാനവും അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടു്. പക്ഷെ അദ്ദേഹത്തെ അല്ലെങ്കിൽ എല്ലാ താരതമ്യ പഠനങ്ങളും പരാജയപ്പെടുന്നു. നെഹ്രു, നെഹ്രു, തന്നെയാണു്-താൻ ജീവിച്ചിരുന്ന കാലഘട്ടത്തെ ആസ്പദമാക്കി അല്ലെപ്പോടങ്ങ ഒരു മനഃശ്ശൂന്യ ഒരു നേതാവും.

നെഹ്റുവിനാൽ സഞ്ചലിതമായ ശക്തിപ്രവാഹവും ജനപ്രിയങ്ങളിൽ അദ്ദേഹത്താൽ സമുദ്രിതമായ ആശയസംഘാതവും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ നയങ്ങളിൽ നിന്നുണ്ടാകുന്ന ഏതൊരു വ്യതിചലനത്തിനും ശബ്ദമായ നിരോധകശക്തിയായിരിക്കും. നെഹ്റു തുടങ്ങിയെച്ചു സംരംഭിച്ച വികസിപ്പിക്കുക മാത്രമേ അനന്തര തലമുറയ്ക്കു് പാരമ്പര്യമായിട്ടുള്ളൂ.

കാശ്മീർ പ്രശ്നം

രാജ്യ വിഭജനം, തുടർന്നുള്ള രാഷ്ട്രീയവും സാമ്പത്തികവും സാമൂഹികവുമായ വളരെയധികം കഴപ്പേൽക്കും വഴി തെളിക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. അവ മിക്കപ്പോഴും തീവ്രവികാരനിർഭരങ്ങളുമായിരുന്നു. പരിഹരിക്കപ്പെടാൻ ദുസ്സാധ്യമായ ചില നിർണ്ണായക വാദ വിഷയങ്ങളിലൊന്നാണ് കാശ്മീർ.

തെൻറ അയൽനാടുകളുള്ള സ്ഥിരകവാടങ്ങൾ, പുറത്തുള്ള രാജ്യങ്ങളുടെ നേർക്ക് ഇന്ത്യ കൈക്കൊള്ളുന്ന നയത്തിന്മേൽ വലുതായ സ്വാധീനം ചെലുത്തിയിട്ടുണ്ട്. അതിനാൽ ഇൻഡോ-പാകിസ്ഥാൻ ബന്ധത്തെക്കുറിച്ച് കൂടുതലായി ചിന്തിക്കേണ്ടതുണ്ട്. പത്തു ലക്ഷം അഭയാർത്ഥികൾ പിൻതള്ളിയിരുന്ന സ്വത്തുക്കൾക്ക് നഷ്ടപരിഹാരം സിന്ധു നദീതട പ്രാദേശ വിഭജനം എന്നീ വാദവിഷയങ്ങളാണ് കാശ്മീർ പ്രശ്നത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനം. ഈ പ്രശ്നത്തിന്റെ പേരിൽ ഉണ്ടാകാൻ സാധ്യതയുള്ള സമരത്തിന് സൈന്യസങ്കീർണ്ണം ചെയ്യാൻ-പ്രതിരോധനീയ സുരക്ഷിതമാക്കാൻ-ഇരു രാജ്യങ്ങളും വളരെയധികം ധനവും ചെലവുണ്ടായി വന്നിട്ടുണ്ട്.

നൂതനപക്ഷങ്ങളുടെ ഇടയിൽ അറക്ഷിതാവസ്ഥ അനുഭവപ്പെടുകയാ, കിഴക്കൻ ബംഗാളിൽ നിന്നുള്ള അഭയാർത്ഥിക

ഉടെ പ്രയാണം തൽഫലമായി വർദ്ധിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. 1956-ലെ കണക്കനുസരിച്ച് സമാന്തരവർദ്ധിക്കുന്ന ശേഷം മൂന്നു വർഷത്തിലധികം ഹിന്ദുക്കൾ പശ്ചിമബംഗാളിലേയ്ക്ക് വന്നുചേർന്നു. ഒരു സംയുക്ത പ്രതിരോധ തയ്യാറെടുപ്പ് മാത്രമേ ഈ രാജ്യങ്ങളുടെയും സുരക്ഷിതത്വം നിലനിൽക്കുന്നുവെന്ന് പരമാർത്ഥം. പക്ഷേ സംഭവിച്ചത് മറ്റൊന്നാണ്. സൈനിക സഹകാരത്തിന് വിപരീതമായി രണ്ടു കൂട്ടരും പരസ്പരം ഭയത്തിനുള്ള നഷ്ടികളെക്കൂടി ചെയ്യുന്നതാണ് നിർഭാഗ്യവശാൽ നിർബ്ബന്ധിതമായത്. കാറ്റിറാണ് ഇതിലെ മുഖ്യ പ്രശ്നം.

വിഭജനത്തിന്റെ ഭാഗികൾ ഉണ്ടെന്നതിനുമുമ്പ്, കാറ്റിറിനെ പേർപ്പെടുത്തി പാകിസ്ഥാനിൽപ്പെടുത്തേണ്ടി വന്നാൽ, അത് ഇന്ത്യയുടെ ആക്രമകമായ നാശിച്ചതിനെയെന്നും ദോഷകരമായ ഫലമുണ്ടാകുമെന്ന് നേഹ്റു വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. കാറ്റിറിലെ നാല്പതുവർഷം മുസ്ലിങ്ങളുടെ സമത്വവും, സുസ്ഥിരമായ മതേതരത്വത്തിന്റെ ഭാവിയും അപകടത്തിലാകുമെന്ന ഉൽക്കണ്ഠയാണ് ഇന്ത്യയെ കാറ്റിറിനുവേണ്ടി വിപ്ലവം നടക്കാൻ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നത്. പാകിസ്ഥാൻ പാകിസ്ഥാനിൽ വെച്ചു കറുപ്പു ഹിന്ദുക്കളെയും പൂർണ്ണമായി നിവാരണിക്കുക കാറ്റിറുമായി യഥാർത്ഥത്തിൽ കൈപ്പറ്റിയിട്ടുള്ളതാണ്. എന്നിട്ടു പാകിസ്ഥാൻ ഭരണാധികാരികൾ തങ്ങളുടെ ശ്രദ്ധ മുഴുവൻ കാറ്റിറിൽ കേന്ദ്രീകരിക്കുകയും, അത് ഒരു ആക്രമക രാജ്യീയ വിഷയമായി ഗണിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇന്ത്യയുടെ അവകാശത്തോടനുസരിച്ചു ഒരു ഗവൺമെന്റിന് പാകിസ്ഥാനിൽ താലികാരത്തിൽ തുടരാൻപോലും സാധ്യമല്ലെന്ന നിഗമനം വന്നുകൂടിയത്.

1948-ൽ ഹിന്ദിച്ച് പ്രധാനമന്ത്രിയായ ആദ്യവിയുടെ നിർദ്ദേശപ്രകാരം, നേഹ്റുവും വിജയനന്ദൻ ആലിഖാ

നം പാസ്റ്റർ വ്യവഹാരത്തിലെ പെട്ടെന്ന് എങ്കിലും കാശിർ പ്രശ്നത്തിന് തീർപ്പുണ്ടായില്ല. അതിനാലേയും, ഇന്ത്യയും, ബ്രിട്ടണുമായുള്ള ബന്ധത്തിൽ കൂടുതൽ ചാർജ്ജ് നമ്പിടം, ബ്രിട്ടൻ പാകിസ്ഥാന്റെ അവകാശവാദത്തെ അനുകൂലിക്കുകയുണ്ടായി. 1950-ൽ 'സെക്യൂററി കൗൺസിൽ'വിൽ ഈ പ്രശ്നം സംബന്ധിച്ച് ഒരു ആംഗ്ലോ-അമേരിക്കൻ പ്രമേയം അവതരിപ്പിക്കപ്പെടുകയും, അതിനെത്തുടർന്ന് ഉപാധിമർദ്ദമായ ഒരു പത്രപ്രസ്താവന പുറത്തുവരികയും ചെയ്തു. നെഹ്റുവിനിച്ച് അന്ത്യം ദൈവകരമായിത്തന്നെ. തന്നിരിക്കും, ഇന്ത്യയ്ക്കായി പാകിസ്ഥാന്റെ അവകാശവാദത്തെ സഹായിക്കുന്ന എന്ന കാരാദോപണം അമേരിക്കൻ ഐക്യനാടുകളുടെമേൽ അദ്ദേഹം ചുമത്തുകയുണ്ടായി.

അമേരിക്ക ഫ്രാങ്ക്ലിൻ ഡി. റോസ്വെൽട്ടിന്റെ അന്നിതായി നിശ്ചയിച്ചതനുസരിച്ച് ഫ്രാങ്ക്ലിൻ നെഹ്റുവുമായി കൂടിയവർക്കൊക്കെ നൽകി. പക്ഷേ അവയെല്ലാം വിഫലമായതായുള്ള. 1952-ലും ഇതേ രീതിയിലുള്ള സന്ധിശ്രമങ്ങൾ നടന്നു. 1955-ൽ പുതിയ പാകിസ്ഥാൻ പ്രധാനമന്ത്രിയായ മുഹമ്മദാലി ഇസ്മായീൽ സന്ധിക്ക് ഒപ്പുവെക്കി. നെഹ്റുവിനെ നോട്ടീസ് കണ്ടും സംസാരിച്ചു. ആ സംഭാഷണം വിജയമോ അപജയമോ എന്ന് തീർപ്പാക്കാനാവാത്ത വിധത്തിൽ കലാശിച്ചിരിക്കുന്നതായി അന്ന് അദ്ദേഹം തന്നെ പറയുകയും ചെയ്തു.

താഴെ വർഷം ഡോക്ട്രൈനിൽ വെച്ച് നെഹ്റു പാകിസ്ഥാനും ഇന്ത്യയ്ക്കും തമ്മിൽ യുദ്ധമുണ്ടാകരുത് താൻ കരുതിയിരുന്നില്ലെങ്കിലും, മെട്രിക്സിന്റെ ഘട്ടം സംഭാവനകളെല്ലാം സാധ്യമായ അവലംബിച്ചുകൊണ്ട് ചർച്ചിച്ചു. കഴിഞ്ഞ

വർഷങ്ങളിലെ നമ്മുടെ വികാസങ്ങളെ ആസ്വദിക്കാൻ നോക്കേണ്ടാൻ. ഒരു കലുസ്സര തീരുമാനത്തിന്റെയും സനഹിതാ നവൽവിരചനയിന്റെയും പ്രശ്നം ഉയർന്നുവന്നിട്ട് ഉറപ്പിക്കുന്നില്ലെന്ന് കരുതണമെന്നായിരുന്നു എന്ന് അദ്ദേഹം അഭിപ്രായപ്പെട്ടത്.

“കാശ്മീരിന്റെ വിശേഷം” ബോധാൽക്കാരമായിട്ട് കിറു നോട്ടങ്ങളാണെന്നും, ഇത് പാകിസ്ഥാന്റെ ഏക ശത്രുവാണെന്നും പാകിസ്ഥാൻ പ്രസ്താവിച്ചുവന്നു. സെഹ്റ വിന് വേദനയുണ്ടാകാതിരുന്നില്ല 1954 മുതൽ അമേരിക്ക, പാകിസ്ഥാൻ സൈനിക സഹായം നൽകിത്തുടങ്ങിയതും അദ്ദേഹത്തിന് വേദകാരണമായിത്തീർന്നു. ഹുറായ് ആധുനിക രീതിയിലുള്ള താങ്കളുടെ നൽകിയിട്ടുള്ള അമേരിക്ക പാകിസ്ഥാൻ സഹായിക്കുന്നതെന്ന പരമാർത്ഥം കൊണ്ട് പ്രസ്സ് നൽകുന്നതിൽ വെച്ച് അദ്ദേഹം തന്നെ പറഞ്ഞു. ഇത് തന്റെ പ്രതിജ്ഞകളിൽ ഒന്നായിരുന്നെങ്കിലും മെമ്പർമാർ ഉള്ളതായി തെളിയിക്കാൻ അദ്ദേഹം മോശമായൊരു വെളിപ്പെടുത്തലും ചെയ്തു.

1957-ൽ, ഇത് കാശ്മീർ പ്രശ്നത്തിൽ സനഹിതയെന്ന മാനിക്കുന്നില്ലെന്ന് ബ്രിട്ടൻ കുറച്ചുപറഞ്ഞിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. കൊമൺവെൽത്തിൽ നിന്ന് വിട്ടുനിൽക്കണമെന്നപോലും പലരും അഭിപ്രായം പ്രകടിപ്പിച്ചു. നെഹറു, ആ അഭിപ്രായത്തെ ബുദ്ധിപൂർവ്വം തിരസ്സാധിച്ചു. എന്നാൽ, ലാഹറിൽ വെച്ച് അദ്ദേഹം, പാകിസ്ഥാന്റെ ആക്രമണപരമായ കരുത്തുറഞ്ഞ നിസ്സാരമാക്കിക്കൊണ്ടുള്ള പുതിയ തീരുമാനത്തെയും പ്രശ്നപരിഹാരമായി അംഗീകരിക്കാൻ ഇത് സമ്മതിക്കുന്നത് തീർച്ചപാശകതയെന്നും ചെയ്തു. കൂടാതെ 1958-ൽ ഗുഹാ

മിന്നിപ്പോയിയെന്നിരിക്കെ, ഇന്ത്യയിലെ പ്രധാന മന്ത്രിമാർ ഈ പ്രശ്നം പരിഹരിക്കാനായി നടത്തിയ ശ്രമങ്ങൾ നിർദ്വേദമില്ലാതെ അദ്ദേഹം അത് നിരസിക്കുകയാണ് ചെയ്തത്. 'ഭരണത്തിന് അങ്ങനെയൊരു ഇടം ഉണ്ടാകാൻ പറ്റാത്തതാണ്' എന്ന് അദ്ദേഹം അഭിപ്രായപ്പെട്ടു.

ആയിരം, അന്നത്തെ പാകിസ്താൻ പ്രധാനമന്ത്രിയായ ഫിറോസ് ഖാൻ പറഞ്ഞു. ഈ പക്ഷം പ്രകടിപ്പിച്ച ഒരു സമയം പ്രസ്താവനയിൽ, കിഴക്കൻ ഹിന്ദുക്കൾ അതിർത്തിക്കുള്ളിൽ സംരക്ഷിച്ച് ഇല്ലാതാക്കിയവരുമായിരിക്കണമെന്ന് പറഞ്ഞിരുന്നു. ഏകദേശം 1951-ൽ അദ്ദേഹം ഇങ്ങനെയൊരു അഭിപ്രായം പ്രകടിപ്പിച്ചു.

പാകിസ്താൻ കമ്മ്യൂണിസറ്റുകൾ പ്രവേശിപ്പിച്ചതിനെത്തുടർന്ന് സൈന്യങ്ങളെ പിൻവാലിക്കുകയും, ഇന്ത്യ ആ പ്രദേശങ്ങൾ വിഭജിക്കാൻ സാധിക്കുന്നതിന് യാതൊരു പട്ടാളപ്രയത്നവും നടത്തുകയില്ലെന്ന് ഉറപ്പു പറയുകയും ചെയ്തതോടെ കൂടുതൽ കൂടുതൽ സൈന്യം നൽകുന്നത് 1951-ൽ ഡൽഹിയിൽ വെച്ച് പാഞ്ഞു. അതിനാലാണ് പാകിസ്താൻ സൈന്യം കൂടുതൽ കൂടുതൽ വിഭജിക്കാൻ കഴിയുകയെന്നായിരുന്നു. ആ വിഭജിക്കൽ ഇന്ത്യയുടെ തീരദേശങ്ങളിൽ എങ്ങനെയൊരു ഭാഗം വരുത്താൻ കഴിയുകയില്ലെന്ന് പ്രധാന മന്ത്രി എല്ലാപ്പോഴും പറഞ്ഞുവന്നു.

കൊടുമുടിയുടെയും മറ്റും ആകൃതികളെ നോക്കിയാൽ മനസ്സിലാക്കുന്നതുപോലെ, ചെറുതായി വന്നു കൂടി. ഇത്—പാകിസ്താൻ കലഹത്തിൽ തീരദേശങ്ങളാകുമ്പോൾ, അത് ചെറുതായി വന്നു കൂടി.

സഹായിക്കാനുള്ള തണുപ്പുടെ മാർഗ്ഗത്തെ ലഘൂകരിക്കുകയാണ് ബ്രിട്ടണും അമേരിക്കയും പാഞ്ഞത്. ഇതുവുമായിട്ടു നെഹ്റു തന്റെ തീരുമാനത്തിൽ ഉറച്ചതെന്നറിന്മ. ബ്രിസഗരിലെ ഒരു യോഗത്തെ അഭിസംബോധന ചെയ്യുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം, കാറ്റിർ താഴ്വാരയുടെ വിഭജനത്തിന് ഇന്ത്യ ഒരിക്കലും അനുമതിക്കുകയില്ലെന്ന് തീർത്തു പറഞ്ഞു. ഏകീഭവം, സമാധാനപരമായ മാർഗ്ഗത്തിലൂടെ കാര്യങ്ങൾ പരിഹരിക്കണമെന്ന് അദ്ദേഹം ആഗ്രഹം പ്രകടിപ്പിക്കുകയുണ്ടായി.

ഇന്ത്യയുടെ ദേശാഭിമാനം കഠിച്ച നിർമ്മാതൃക പർഷദ് പുലർ-1954. രണ്ടു രാജ്യങ്ങളിലെലും ആദ്യത്തെ മന്ത്രിമാർ സമ്മേളിച്ച് ന്യൂനപക്ഷ പ്രശ്നങ്ങൾ ചർച്ചചെയ്യുന്നത് നന്നായിരിക്കുമെന്ന് നെഹ്റു, പാകിസ്ഥാൻ പ്രസിഡണ്ടായ യായ്. ബ്ഖാനോട് പറഞ്ഞു. അതിനനുസരണം മതസൗഹൃദത്തിന്റെ പരമമായ ആവശ്യത്തെ ഉദ്ബോധിപ്പിച്ചുകൊണ്ടും, ന്യൂനപക്ഷങ്ങൾക്ക് അനുമതിയോടെ സാക്ഷിതത്വം വാഗ്ദാനം ചെയ്യുകയും, അദ്ദേഹം ഏകീഭവിയായ ഒരു പ്രസ്ഥാനം പ്രക്ഷേപണം ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. താൻ രാഷ്ട്രത്തോട് താൻ ചെയ്യുന്ന അവലാതത്തെ പ്രക്ഷേപിപ്പി പ്രസ്ഥാനമാണെന്ന് അദ്ദേഹം അനുഭവം അറിയിച്ചിരുന്നില്ല.

രണ്ടു ദിവസം കഴിഞ്ഞ് ബ്രാക്കിലെ പ്രസിഡന്റ് ആരിഫ് പാകിസ്ഥാൻ സന്ദർശിച്ചിട്ട് ഇന്ത്യയിലെത്തി നെഹ്റുവുമായി സംഭാഷണം നടത്തിയപ്പോൾ, ഇൻഡോ-പാകിസ്ഥാൻ വിവാദങ്ങൾ വിഷയം ചർച്ചിച്ചതു വിരലകുറവായിരുന്നു. മേയ് ഒന്നാംതീയതി നെഹ്റു, കാറ്റിറിലെ നേതാവായ ഷൈഖ് അബ്ദുൽ ഖാദർ സിക്രിയെ രാജ്യത്തിന്റെ ഭാവിയിലുൾപ്പെടുത്തി ചർച്ച ചെയ്തു. പിന്നീട് പാർലമെന്റിൽ വെച്ച്, കാറ്റിറിലെ കാര്യങ്ങൾ ഏതെങ്കിലും രീതിയിൽ സമാധാനപരമായി വിശദമാക്കണമെന്ന് അദ്ദേഹം പ്രസ്താവിച്ചത്.

ഇന്ത്യയും ചൈനയും

നെഹ്രുവിന്റെ ജീവിതാന്ത്യശ്വാസത്തിൽ, അദ്ദേഹത്തെ വളരെയധികം പീഡിപ്പിച്ചു നോയിരുന്ന ഇൻഡോ-ചൈനാ ബന്ധത്തിൽ നേരിട്ട ചൈനീസ് പ്രശ്നം, 1954 ജൂണിൽ ചൈന-ഇന്ത്യ-പാക്ക് ഇന്ത്യ സന്ദർശിക്കുകയുണ്ടായി. ഈ സന്ദർശനം രണ്ടു പ്രധാന മന്ത്രിമാരും ചേർന്നുള്ള പരസ്പരം വിശ്വാസ്യതയുള്ള ഒരു സംരക്ഷണ പ്രസ്താവനയിൽ അവസാനിച്ചു. ചൈനയിൽ ഇന്ത്യൻ പ്രധാനമന്ത്രി ചൈനയിൽ ഒരു പ്രതി സന്ദർശനം നടത്തുകയും, അവിടെ സാമ്പത്തിക വ്യവസ്ഥ ശുദ്ധീകരിക്കുന്നതിന് രാജ്യഭരണം നടക്കുന്ന കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആക്രമണകരമായും ചൈന, തുടർന്ന്, ചൈനീസ് പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ വരുന്നതുമായുള്ള എല്ലാ സംഭവങ്ങളിലും രണ്ടു രാജ്യങ്ങളുടെയും സുഹൃത്തുവരായ ഉപയോഗിക്കുന്നതായിരുന്നു.

തോബാക്കിയിലൂടെ സാമ്പത്തികമായ നേട്ടം പുലർത്തിയതിനാലും, സന്ദർശനവും കാര്യം സൂക്ഷിക്കുകയും ചെയ്ത വന്ന രണ്ടു രാജ്യങ്ങളാണ് ഇന്ത്യയും ചൈനയും. ഈ ബന്ധത്തെ പ്രകീർത്തിക്കുന്ന ന്യായാധിപത്യം മുഴക്കി. ഇരു രാജ്യങ്ങളിലെയും പ്രധാനമന്ത്രിമാരെ ജനാധിപത്യ പാരമ്പര്യം സ്വീകരിച്ചിരുന്നു. ചൈനയുടെ പക്ഷത്തുനിന്ന് വിദേശ സഹകാരം എന്തെങ്കിലുമൊരു പ്രവൃത്തി ഇന്ത്യക്ക് വിദാ

വന ചെട്ടാർ കഴിമുറയായിത്തീർന്നു. ഇൻഡോ-ചൈനാ ബന്ധത്തെ പരാമർശിച്ചു് നെഹ്രു, പറഞ്ഞതിങ്ങനെയാണ്.

“രണ്ടു രാജ്യങ്ങളും രണ്ടു ഭൂതന്മയും തമ്മിൽ പ്രധാനമായും ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ടതു് സഹിഷ്ണുതയും സൗഹൃദവുമാണ്. അവയുണ്ടെങ്കിൽ, മറ്റുള്ളതെല്ലാം താനേ ഉണ്ടായിക്കൊള്ളും. ചൈനയുടെയും ഇന്ത്യയുടെയും കാര്യത്തിൽ, ഈ രണ്ടു ഗുണങ്ങളും ഉണ്ടെന്ന് എനിക്കു് പൂർണ്ണബോധവുമാണുള്ളതു്.”

1955-ലെ ബാർമുഡ് സമ്മേളനത്തിൽ നെഹ്രുവും ചൈനയും പങ്കെടുത്തിരുന്നു. താമിടേനിന് മടങ്ങിവന്ന ശേഷം, ഫോർമോസർ പ്രശ്നം സംബന്ധിച്ചു് മിഡ് വസ്ത്ര കളെക്കുറിച്ചു് സംസാരിക്കാനായി ഫ്രീ: വി. കെ. കൃഷ്ണമനോനെ, ഇന്ത്യൻ പ്രധാനമന്ത്രിയുടെ പ്രതിനിധിയായി ചൈനയിലേയ്ക്കയച്ചു. 1956-ലും അതിനടുത്ത കൊല്ലവും ഇന്ത്യാ സന്ദർശിച്ച ചൈന-എൻ-ലായി അന്ത്യം ഹാട്ടായിട്ടാണ് ഇവിടെ സ്വീകരിക്കപ്പെട്ടതു്. സ്റ്റേഹവിരോധങ്ങൾ ഉറപ്പിക്കുന്ന വിധത്തിൽ സംഭാവണങ്ങളാവാൻ കഴിയും ചെയ്തു.

ചൈനയുമായുള്ള അപ്രതീക്ഷിത കലഹത്തിന്റെ നൂ ചനകൾ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടതു് 1959-ലാണ്. റിബ്ബാൻ ഭൂത ചൈനയുടെ കരുണിപ്പു് പൂർണ്ണ ഭരണത്തിൽ കീഴിൽ അനുഭവിക്കുന്ന അവസ്ഥകളെക്കുറിച്ചു് ഇന്ത്യൻ പാർലമെൻറിൽ പ്രസ്താവമുണ്ടായി. മാർച്ച് 31-ാം തീയതി വർദ്ധിച്ചിരുന്നതിന് റിബ്ബാൻ പ്രതിനിധി സംഘത്താടു് സംശയിക്കുക സമാധാനപരമായി കലാശിക്കുന്നത് നാൻ പ്രസ്താവിക്ക

നവനവനാണു് നെഹ്രു. പാർലമെന്റു്. ഈ അവസരത്തിൽ റിബ്ബൺ വിപ്ലവത്തിനെക്കുറിച്ച് ചൈന പരാതിപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരുന്നു. നെഹ്റു ഒരു കോൺഫറൻസിൽ സംബന്ധിച്ചുകൊണ്ടു് റിബ്ബറിൽ നടക്കുന്ന സംഭവങ്ങളുടെ വിശദരൂപമെന്തെന്ന് ചെപ്പിപ്പെടുത്തുകയുണ്ടായി.

ഡോയ്ലാർജും താനുചായികളും ആയിടെ ഇന്ത്യയിലേയ്ക്കു് പോന്നു കഴിഞ്ഞിരുന്നു. അതിന്നു് ഇന്ത്യൻ പ്രധാനമന്ത്രി ഡോയ്ലാർജെ മണ്ഡലത്തിൽ വെച്ചു് സന്ധിക്കുകയുണ്ടായി. ഇന്ത്യയിലെ ചൈനീസ് പ്രതിപുരുഷനു് ഡോയ്ലാർജെ കണ്ടു സംസാരിക്കാമെന്നും അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. അപ്പാഴേയ്ക്കും ഭൂധികം അഭയാർത്ഥികൾ റിബ്ബറിൽ നിന്നു് ഇന്ത്യയിലേയ്ക്കു് പ്രവഹിക്കുകയാണു് ചെയ്തതു്. ചൈന മോദിച്ചു. രാജ്യവിസ്തൃതി വർദ്ധിപ്പിക്കുവാനുള്ള ഇന്ത്യയുടെ അഭിവാജനത്തെക്കുറിച്ച് ചൈന കുറുപ്പെടുത്തി. എല്ലാം കണ്ടു് നെഹ്രു, അല്പം അസ്ഥിമൂർച്ഛിതനായി. എന്നാൽ, റിബ്ബറിലെ സംഭവങ്ങൾ പശ്ചാത്തലപനപടയ്ക്കുള്ള പക്ഷേ ബാധിപ്പെട്ടുകൊണ്ടില്ല. ഇന്ത്യയുടെ ചെരിവിലായതിൽ അതായത് രാഷ്ട്രമുഖങ്ങൾക്കു് എന്തു് അദ്ദേഹം നിശ്ചയിക്കുകയായി പ്രഖ്യാപിച്ചു. ഏകദേശം സംഭവത്തിൽ ഈ പ്രശ്നം അവതരിപ്പിക്കുന്നതു് നിഷ്ഫലമായിരിക്കുമെന്നും അദ്ദേഹം വിശ്വസിച്ചിരുന്നു.

ഇദ്ദേഹം-ചൈനാ അതിർത്തിയെ സംബന്ധിക്കുന്ന എല്ലാ മനക്കുഴലുകളെക്കുറിച്ചാണു് ചൈന അന്ത്യം പ്രപഞ്ചം പൊട്ടിച്ചിട്ടു് ആഹ്ലാസിക്കുകയായിരുന്നു. ഇന്ത്യൻ പ്രദേശങ്ങളിൽ പലതും ചൈനയുടേതായി കാണിക്കുന്ന പ്രസ്തുത പ്രപഞ്ചത്തെ

സംബന്ധിച്ച് നവീന പാർലമെൻ്റ് ഉണ്ടാകയും, നെഹ്രു അതിൽ പ്രതിഷേധിക്കുന്ന ചില 'നോട്ടുകൾ' പുറപ്പെടുവിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടും ചൈന മൗനംകൈക്കൊണ്ടതേയുള്ളൂ. ഈ മൗനത്തെപ്പറ്റി പ്രധാനമന്ത്രി 'പ്രസ്ക്രോൺഹാൻസിൽ' പരാതിപ്പെട്ടു. ഇതിനിടെ റിബ്ബറിൽ ചൈനയുടെ സേനകൾ താവളമുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷെ ഇന്ത്യയുടെ അധിപത്യമില്ലാത്ത സിക്കിം-ട്ടുവാൻ അതിർത്തികളിൽ അവർ താവളമുറപ്പിച്ചിട്ടില്ലെന്ന് താൻ വിശ്വസിക്കുന്നതായി പാർലമെൻ്റിൽ നെഹ്രു പ്രസ്താവിച്ചു. അതിനശേഷം മക്മുഹോൺ രേഖയെ സംബന്ധിച്ച് ഇന്ത്യയുടെ നില പാട്ടം അട്ടുഹം വിശദീകരിക്കുകയുണ്ടായി.

പഞ്ചാലിംഗത്തുപോലുള്ള അവരോളിക്കുന്ന മട്ടിൽ ചൈന പെരുമാറിയെങ്കിലും, ലാ.വു ന്യായമുപയോഗിക്കാതെത്തീർപ്പിനും ഇന്ത്യ തയ്യാറാണെന്ന് പ്രധാനമന്ത്രി വ്യക്തമാക്കി. എന്നാൽ ആചാരപാരമ്പര്യങ്ങൾ, സമ്പ്രദായങ്ങൾ, ദമിശാസ്ത്രപരമായ തെളിവുകൾ എന്നിവയെ അധികരിച്ചു നോക്കിയാലും മക്മുഹോൺ രേഖ സിനോ-ഇന്ത്യൻ അതിർത്തിയെ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്ന എന്തെങ്കിലും അട്ടുഹം പാഞ്ഞു. റിബ്ബറുമായുള്ള വാണിജ്യബന്ധത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കി ഒരു സന്ധി 1954-ൽ ഇന്ത്യയും ചൈനയും ചേർന്ന് ഉണ്ടാക്കിയിരുന്നു. അതിനശേഷമുണ്ടായ പരസ്പരക്കൈമാറ്റത്തെയും മറ്റും വ്യക്തമാക്കുന്ന ഒരു വിശദമായ 'ചൈന'പേപ്പർ' നെഹ്രു പാർലമെൻ്റിൽ സമർപ്പിച്ചു. അതിൽ ഇന്ത്യയുടെ വടക്കും വടക്കുകിഴക്കും അതിർത്തികളിൽ ചൈന നടത്തുകയുണ്ടായ, അതിർത്തിയെക്കുറിച്ച് നാനൂറുവരുന്ന അപകാശവാദങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുള്ളതിന്റെ വിശദവിവരങ്ങൾ കാണിച്ചിരുന്നു.

ഇന്ത്യാഗവർണ്മെന്റിനുള്ള 'നോട്ടുകൂടി'യും മറ്റും ചെയ്യുടെ പ്രധാനമന്ത്രിയും ഗവർണ്ണറും ഉപാധ്യക്ഷനായ ഭാരത അനുജപുരം അതിരുകടന്നുതായിത്തീർന്നു. നെഹ്രു, ഇക്കാലത്തിൽ ഖേദം പ്രകടിപ്പിച്ച് പാർലമെന്റിൽ സിദ്ധനാ-ഇന്ത്യാർ ബന്ധത്തെക്കുറിച്ച് നടന്ന ഒരു വിവര ചർച്ചയിൽ, വാദങ്ങൾക്കു കറപടി പറഞ്ഞുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം പ്രസ്താവിച്ചത് തികച്ചും അസാധാരണമായ ചൈതന്യത്തെ അവകാശവാദങ്ങൾ വകവെച്ചുകൊടുക്കാൻ, ഭവിഷ്യത്തുകൾ എന്തുതന്നെയായാലും ഇന്ത്യ നശ്വാനില്ലെന്നായിരുന്നു. ഭാരത സംസ്കാരത്തിന്റെ പ്രതീകവും ക്ഷോഭിപ്പമായ ഹിന്ദവായം ചൈതന്യം ദാനംചെയ്യാൻ ഇന്ത്യയ്ക്കു തീരെ സമ്മതമില്ലെന്നു കൂടി അദ്ദേഹം പാശ്ചാത്യർ ചെയ്തു.

സിക്കിം, ടൂട്ടാൻ എന്നീ പ്രദേശങ്ങൾ സുരക്ഷിതമായി സൂക്ഷിക്കാനുള്ള ബാധ്യത ഇന്ത്യയുടേതായിരുന്നു. ഏതായാലും ഇന്ത്യാർ പ്രധാനമന്ത്രി സഭിധമായ ഒരു കത്തും ചെറു വിനയച്ചു. അതിൽ, നേരിയൊരു കിഴക്കൻ വധാക്കിലും നിന്ന് ചൈന പിൻവാങ്ങിയപ്പോൾ അതിർത്തിക്കത്തെയെക്കുറിച്ചുള്ള പരസ്പരമോചനകൾക്ക് സാമ്പ്യതയില്ലെന്നും, പാരമ്പര്യകൃതത്തെത്തന്നെ അതിക്രമിക്കുന്ന ചൈതന്യയുടെ പ്രവൃത്തി അക്ഷതവ്യമാണെന്നും അദ്ദേഹം വെളിപ്പെടുത്തി.

ബർമിസ് പ്രധാനമന്ത്രി, നേപ്പാളിലെ ധർമ്മപുട്ടി പ്രധാനമന്ത്രി ഹാനിപരമായി ഇതിനിടയിൽ ഈ പ്രശ്നത്തെപ്പറ്റി നെഹ്റു മർദ്ദമെടുത്തുണ്ടായി. ഇത്രയുമായിട്ടും അദ്ദേഹം വിശ്വസിച്ചത് ചൈതന്യയുടെ ഈ പ്രവൃത്തികൾക്കു പിന്നിൽ അപകടകാരിയായ ആശയമൊന്നും ഉണ്ടായിരിക്കാനിടയില്ലെന്നും, ഇക്കാര്യം ടിബറ്റാർ പ്രശ്നവു

മായി അനുബന്ധിച്ചുണ്ടായ കഴപ്പേൽ മാത്രമാണെന്നുമായിരുന്നു. എന്തായാലും ചൈനയുമായി പൊട്ടുന്നതല്ല പ്രത്യേക സമരത്തിലേർപ്പെടുന്നത് വായിച്ചെടുത്തായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ വാദം. അതുകൊണ്ട് നാലുപത്തുനൂറ്റാണ്ടു വിമർശനങ്ങളുണ്ടായി. പക്ഷേ ഇങ്ങനെയൊരു 'പോലീസ്' നടപടി' പോലെ ലൗകികമായി കൈകാര്യം ചെയ്യാനാവാത്തതല്ലെന്നും, രണ്ടു മഹാരാജ്യങ്ങളെ സംബന്ധിക്കുന്ന ഈ പ്രശ്നം കൂടുതൽ ഗൗരവപൂർവ്വം ചിന്തിക്കപ്പെടേണ്ടതാണെന്നും ആയിരുന്നു അദ്ദേഹം വിമർശനങ്ങൾക്കു മറുപടിയായി പറഞ്ഞത്.

പദ്മപ്രദാനമായതിനാൽ ഒന്നോ രണ്ടോ സ്ഥലങ്ങളെക്കുറിച്ച് തെറ്റിദ്ധാരണയ്ക്ക് വഴിയുണ്ട്. അത് പറഞ്ഞാൽ തെറ്റാവാത്തതല്ല. പക്ഷേ നേഹയുടെ കാര്യത്തിൽ ചൈന അംഗീകരിച്ചിരിക്കുന്ന നയം ചുരുക്കമായും തെറ്റാണെന്നും, നിയമവാർദ്ധ്യത്തോടെ അഭിമുഖീകരിക്കപ്പെടേണ്ട, ആശങ്കാജനകമായ ഒരു നയമാണെന്നും നെഹ്രു തുടർന്നു പറഞ്ഞു. എന്താപന്നിനേയും കർത്താക്കളുടെ നേരിടാൻ തന്റെ രാജ്യത്തെ സന്നദ്ധമാകണമെന്ന് അദ്ദേഹം അഭിലഷിച്ചിരുന്നു. "ആരോർത്തിട്ട് നമ്മെ കടന്നാക്രമിച്ച് പത്തു കയറി ഇരുപ്പാക്കിയിട്ട് നാം കയ്യടക്കി നിന്നുകൊടുക്കാറില്ലല്ലോ. അതിനാൽ ഇക്കാലത്തിൽ സ്വയം പ്രതിരോധശേഷിയുള്ള നാം കയ്യെടുക്കേണ്ടതില്ല."-ഇതായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിപ്രായം.

നവംബറിൽ, ൧൯൫൧-ലായ് നെഹ്രുവിനെയല്ല കമ്മിറ്റി മറുപടിയായി, അദ്ദേഹം ഒരു ഇടക്കാല നടപടി നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുണ്ടായി. 1958 ലെ ഭൂപടത്തിൽ ചൈനാ ഗ്രേൻഡ്? അന്താരാഷ്ട്രീയമായ അതിർത്തിയായി കാണിച്ചി

ടുള്ള രാജ്യഭരണ പരിഷ്കാരങ്ങൾ ഇന്ത്യ വഴാക്കിത്തീർന്നത് തന്റെ പട്ടാളങ്ങളെ പിൻവലിക്കുകയും, യോഗ്യതയുള്ള പ്രദേശങ്ങളിൽ ഇന്ത്യാ ഗവണ്മെന്റ് അതിർത്തിയായി കാണിച്ചിട്ടുള്ള കിഴക്കു ഭാഗത്തേക്ക് ഭരണ തന്റെ സേനകളെ നാശം ചെയ്യണമെന്നായിരുന്ന ആ നിർദ്ദേശത്തിന്റെ ഉള്ളടക്കം. മറ്റൊരു രാജ്യവും തന്റെതായ 'ഓട്ടോപോസ്റ്റ്'കളിൽനിന്ന് പാസാക്കുകയും പുറത്തേക്ക് അയക്കാതിരിക്കാൻ ശ്രമിക്കുമെങ്കിൽ, വടക്കു കിഴക്കു അതിർത്തിയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം വരുമാനമില്ലാത്തതെന്ന് നെഹ്രു, വിശ്വസിച്ചു. അക്കാലം അദ്ദേഹം പാശ്ചാത്യർ ചെയ്ത, എന്തെന്നാൽ, പട്ടാളപ്രദേശങ്ങളിൽ ആഭ്യന്തരമായിട്ടായ പട്ടാളക്കാർ ചുറ്റിനടക്കുന്നത് എപ്പോഴും കഴുപ്പുതീർക്കുവഴിയെടുക്കുമെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്ററിയാമായിരുന്നു.

മേൽപ്രസ്താവിച്ച രാഷ്ട്രീയങ്ങളെ മുൻകരുതൽ ഉത്തരവുവഴി, ഹിമാചൽപ്രദേശ്, പഞ്ചാബ്, സിക്കിം എന്നിവിടങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച് അഭികാമ്യമാണെന്നായിരുന്ന ചരിത്രപുരുഷന്റെ അഭിപ്രായം. മൊത്ത സർക്കാർ കിടമ്പാഴ്ചയ്ക്കും തന്റെ സാമ്രാജ്യവാദം വെളിപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ചരിത്രത്തിന്റെ എടകൾ നശിപ്പിക്കാനാവാതെ ഈ സത്യം വ്യക്തമാക്കുന്നത് അദ്ദേഹം പാർലമെന്റിൽ പ്രസ്താവിക്കുകയും ചെയ്തു. വ്യക്തമായിത്തന്നെ വ്യവസായവൽക്കരണം, ഇറക്കുമതിക്കുറവ് എന്നിവയ്ക്കായി ആയത്യാധുനികമായ ശ്രമങ്ങൾ ഇന്ന് ആ രാജ്യത്തെ ഇതിന് പ്രേരിപ്പിക്കണമെന്നും നെഹ്രു പറഞ്ഞു.

ഇന്ത്യയും നെപ്പാളും തമ്മിൽ സൗഹൃദം സ്ഥാപിക്കുന്ന ഒരു സന്ധി 1950 ൽ നടന്നിരുന്നു. ശത്രുക്കളിൽ നിന്നുള്ള ഭീഷണികൾ ഇതുകൂടതെ അന്യോന്യമായിച്ച് മാർച്ച

ചെയ്യാനും സഹായിക്കാനും അതിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിരുന്നു. അതിനാൽ നേപ്പാളിനെതിരായി ചെയ്യുന്ന ഒരു പ്രവൃത്തിയും ഇന്ത്യയുടെ നേർക്ക് ചെയ്യപ്പെടുന്നതായി കരുതുന്നത് ഇന്ത്യൻ പ്രധാനമന്ത്രി പാശ്ചാത്യർക്ക് ഒരു പ്രദാനം കാര്യത്തിലും ഇതുതന്നെയായിരുന്നു അന്ത്യംഗത്തിന്റെ അഭിപ്രായം. നേപ്പാളിന് വടക്കും, ദുരന്തം വടക്കും കിഴക്കും ഭാഗങ്ങളിലും ചൈന അനുവദിച്ചതായി അപകാശവാദം പാപ്പപ്പെടുത്തിയതിനെ പരാമർശിച്ചാണ് ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞത്.

നേപ്പാളിൽ കടക്കുന്ന തെലുങ്ക് ഇന്ത്യയിലൂടെ യാത്ര ചെയ്യുന്നതും അങ്ങനെ ചെയ്യാൻ കഴിയും. അതിനാൽ നേപ്പാളുമായി ഇന്ത്യയ്ക്കുള്ള നടുത്തബന്ധം നന്നാക്കും അപകാശപ്പെടാനില്ലെന്നുകൂടി നേപ്പാളിന് പാശ്ചാത്യർക്കായി. ഇന്ത്യയുടെ സഹായിതത്വത്തിനനുസരിച്ച് നേപ്പാളിനെ രക്ഷിക്കേണ്ടത് ആവശ്യമാണെന്നാണ് പുതിയ സഭാ വികാസങ്ങൾ തെളിയിച്ചത്. അതുപോലെ തന്നെ ഹിമാലയം അനുദികാലം മുതൽ ഇന്ത്യയ്ക്ക് സഹകര്യം അതിർവരമ്പാണ് നൽകിയിട്ടുള്ളത്. ഇതിഹാസങ്ങളും പുരാണ കഥകളും ആ പരിസ്ഥിതികളാണ് നാണിപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്. ഹിമാലയം തന്റെ തന്നെയും ഭാരതത്തിന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിലുള്ളതും ഗോഭിമുഖ്യത്തും ദ്രോഹിപ്പിക്കുന്നു. മരുഭൂമിയെ കൊടുമുടി കളകൊണ്ടും. നമ്മുടെ ശിഷ്യർക്കിനിൽക്കുന്ന ആ വൃദ്ധ പിതാമഹൻ ഭാരതത്തിന്റെ അനുസരണ കാര്യത്തിലുള്ള ഒരു തത്വമാണ്. ആ അപകാശം നന്നാക്കും വിട്ടുകൊടുക്കാൻ ഇന്ത്യ ഒരിക്കലും തയ്യാറാകുകയില്ല. നേപ്പാളിന് ഈ വസ്തുത ആവർത്തിച്ചു പാശ്ചാത്യർക്കായി. സിക്കിമിന്റെ പ്രതിഭാസം നിലയിൽ ഇന്ത്യയ്ക്കുള്ള ഉത്തരവാദിത്തത്തെ പറ്റി ചോദ്യത്തിന് അപകാശിപ്പിക്കുന്നതിനാൽ, അദ്ദേഹം അനുവദിക്കാറില്ല' പ്രസ്താവിച്ചതായി.

ഇതിനിടയിൽ ഡോ. എൻ. ഡാസ് ഇന്ത്യൻ പ്രധാന മന്ത്രിയെ റാഗുണിഡെ ഡോ. ഡി. ഡെ വച്ച് കൂടിക്കാഴ്ച നടന്നു കണ്ടിരുന്നു. ചില വസ്തുതകളിൽപ്പോലും അതേയൊരു ബാധിച്ചിരിക്കുന്ന ഈ അന്ധതയിൽ ആർക്കു ബുദ്ധിമുട്ടുണ്ടെന്ന് അഭിപ്രായപ്പെട്ടപ്പോൾ ഏതൊരു അന്ധനായിരുന്നെന്ന് ചോദിച്ചാൽ അത് അറിയാതെ, ഡോ. ഡെ ഏതു അന്ധനായിരുന്നെന്ന് നിരൂപിക്കുക മാത്രമാണ് നോക്കേണ്ടത്. ഇന്ത്യൻ അന്ധകാരം (ഡോ. ഡെ വെച്ച് പിടിച്ചെടുത്തത്) എന്ന പേരുമായിട്ട് അന്ധനായിട്ടാണെന്ന് ഒരു പരാതി അയക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. അതിനെ ചോദ്യം ചെയ്തപ്പോൾ അദ്ദേഹം സമ്മതിച്ചു. എന്തായാലും അന്ധനായിട്ട് നിർദ്ദേശങ്ങൾ എന്ന നിലയിൽ നോക്കുന്നതിനുള്ള സാധ്യത വളരെ വലുതായിത്തീർന്നു.

1950-ൽ ഇന്ത്യയിലെയും നേപ്പാളിലെയും പ്രധാന മന്ത്രിമാർ ഡോ. ഡെ സംരക്ഷണത്തിൽ ചേർന്നുവെക്കുകയും, സ്വാതന്ത്ര്യം, സാമൂഹികതത്വം, അഭിവൃദ്ധി എന്നിവയിൽ ചേർന്നും സഹായിക്കേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകത അതിൽ വ്യക്തമാക്കുകയും, ഇതുകൂടാതെ പൊതുതാല്പര്യമുള്ള കാര്യങ്ങളിൽ അടുത്ത നമ്പർ പുറത്തിറക്കുകയും നടത്തണമെന്ന് തീരുമാനിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ഹിമാലയ പർവ്വതങ്ങൾ അതിർത്തിയിലുള്ള അന്ധരെ ബന്ധിച്ച്, ആ ഹിമാലയപർവ്വതം എന്ന ദൂരവും അദ്ദേഹം ചോദിക്കുന്നത് രണ്ടു കൂട്ടരും കരുതി.

ഇന്ത്യയിലായിട്ട് ഒരു ബഹുമാന്യനായിത്തീർന്നുവെന്ന് ഇന്ത്യൻ പ്രധാന മന്ത്രി ഡോ. ഡെ അറിഞ്ഞു. കണ്ടും അറിഞ്ഞുവെന്ന് തീർച്ചപ്പെടുത്തുകയും സമീ

തിഗതികൾ വളരെ കുറയ്ക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. ഫെബ്രുവരി 25-ാം തീയതി 'ചാന്ത്' പ്രദേശത്തെ ഉപ്പുഖനികളും മലയാളിന്റെ വടക്കുകിഴക്കുള്ള മലബാർ ജില്ലാതലത്തിലും മലബാർ നഗരമഹിതമായി കയ്യെടുക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. ഏതാണ്ട് നാല്പതു ലക്ഷം രൂപയെ തുറന്നിട്ടു. മലബാർ ബ്രഹ്മസമ്പ്രദായത്തിന്റെ പേരും ധർമ്മം ജന്മത്തിൽ കടക്കുന്നു എന്ന റിപ്പോർട്ടും ആയിട്ടുള്ളതായി. പക്ഷെ അത് അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയതല്ലെന്ന് കാര്യം ഗവണ്മെന്റ് തന്നെ പ്രഖ്യാപിച്ചതിനെ തുടർന്ന് ഏതാണ്ട് മെൽ ഇന്ത്യൻ പ്രദേശങ്ങളും മലബാർകളും കടന്ന് അവർ ആ വിധത്തിൽ വരുന്നതിന്റെ അനുഭവം യോജ്ഞാ റിപ്പോർട്ട് അവിശ്വാസ്യമായി ഗണിക്കപ്പെട്ടതായിരുന്നു. ഈ അവസരത്തിലാണ് ഷാജി സ്വീകരിച്ചുകൊടുത്തുള്ള ചെറുപിള്ളി മുഖടി ഇന്ത്യയ്ക്കു കിട്ടിയത്.

ഈ ഔദ്യോഗികപ്രദർശനം, മലബാർ വലിയൊരു ഭാഗം അവർ കയ്യടക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. പതിനായിരം വരു രൂപയെക്കാളധികമുള്ള ഇന്ത്യൻ പ്രദേശങ്ങൾ അവർ അടയ്ക്കുന്നതിനായി വാങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ഈ കയ്യടക്കം ഒന്നിനൊന്ന് വർദ്ധിച്ചുവരികയും, കൂടുതൽ കൂടുതൽ മലബാർകൾ ഉണ്ടാകുകയായിരുന്നു അന്നത്തെ സാഹചര്യം.

1980-ൽ അവിശ്വാസ്യമായ ഒരു മാറ്റമുണ്ടായി. ചീന പ്രദേശം 'ലോംഗ്'ലൂവിൽനിന്ന് മൂന്നു കൊല്ലം വടക്കുപടി പീർവാങ്ങുകയും, അതിനകത്ത് മൂന്ന് ഇന്ത്യൻ പ്രധാന മന്ത്രിയെന്ന നാല്പതാം ചെല്ലിത്തന്നതായി 'നവോദയ' എന്ന പത്രം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരുന്നു. അതിനകത്ത് 1981 ഫെബ്രുവരിയിൽ അതിന്റെ തൊക്കെ പുറത്തുവിട്ടു.

ഇന്ദ്രധാ-കൈനാ പ്രധാനോദ്യാഗസ്ഥാതദേതായ അത്യാദിപുതു പാണ്ഡുക്കൾ ഒരു റിപ്പോർട്ടും നേത്രം. ലോക് സഭയിൽ സമർപ്പിക്കുകയായി. ഡൽഹി, പിക്കിംഗ്, റംഗൂൺ എന്നീ സ്ഥലങ്ങളിൽ പൂർവ്വ നടത്തപ്പെട്ട സംഭാവനകളിൽ സിംഹിത-ഭൂമി അതിർത്തികളെക്കുറിച്ച് ചർച്ച ചെയ്യാൻ ചൈന വിനയമായിരുന്നു. പുനർ കാലിൽ ഇന്ത്യയോടു ചേരുന്നതിന്റെ ന്യായത്തെ ചോദ്യം ചെയ്യുകയുണ്ടായിട്ടുള്ളതായി പ്രസ്തുത റിപ്പോർട്ടിൽ നിന്ന് വ്യക്തമായിരുന്നു.

ഇന്ദ്രധാ-ഭിഷാഗർ അതിർത്തിയിൽ ചൈന അസ്ഥിനായിരം പട്ടാളക്കാരുടെ താമസിച്ചിരുന്നതായി വാർത്തകളുണ്ടായിരുന്നു. അതിനാൽ സുരക്ഷിതമായ ഒരു പ്രതിരോധനീയ ഇന്ത്യയുടെ പക്ഷത്തു അഭിവൃദ്ധിപ്പെടുന്നു. പക്ഷേ സിംഹിത-ഇന്ത്യയ്ക്കായിട്ടുള്ള രണ്ടായിരത്തി അഞ്ഞൂറു കൈൽ പൂർണ്ണമായും സജ്ജമാകുന്നതുവരെ ഇന്ത്യയ്ക്കു കാര്യമായിരിക്കാത്തതാണ് നെഹ്റു പറഞ്ഞത്.

ഇതിനിടയിൽ, പുതിയ പോസ്റ്റ് റൂക്കൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിൽ നിന്ന് ഇന്ത്യ വിരമിക്കാത്തപക്ഷം ഓക്സ്ഫോർഡ് രേഖകൾക്കു മേൽ ഭിഷാഗർ ചൈന പുറപ്പെടുവിച്ച. ചൈനീസ് സാധിക്കാത്തതുള്ള പ്രതിഷേധം ഇതേ സമർപ്പണത്തിൽ നൽകി കഴിഞ്ഞിരുന്നിട്ടും യുദ്ധം ഒഴിവാക്കാനുള്ള ആകാംക്ഷയാണ് നെഹ്റു പ്രകടിപ്പിച്ചത്. ചർച്ചയ്ക്ക് അനായാസമായ അന്തരീക്ഷം സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടല്ലാതെ അത് ഹൃദയാത്മകമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിനറിയാമായിരുന്നു. അങ്ങനെയൊരാളിന്റെ സൃഷ്ടിക്കാൻ ചൈന തയ്യാറായിരുന്നതുമില്ല. വിവാദാസ്യമായിരിക്കുന്ന അതിർത്തി പ്രദേശത്തെ വിഷയം അധീനപ്പെട്ട

ത്താൻ ഇന്ത്യ തുറന്നതാൽ, സൈനിക ഗമനം മുഖിൽ ചൈന കിടങ്ങുമാണ് അറേയും പ്രതിഷേധിക്കണമെന്നു എന്നാണ് കർക്കശമായ ഭാഷയിൽ ചൈ പ്രസ്താവിച്ചത്.

1962 നവംബർ 22-ാം തീയതി ചൈന വെടിനിർത്തി തീരുമാനമെടുത്തിരിക്കുന്നതിനാൽ, ഇന്ത്യൻ സേനയും വെടിവയ്പു നിർത്തിവച്ചിരിക്കുന്നതായി നെഹ്റു പാർലമെന്റിൽ പ്രസ്താവിച്ചു. നേഹായിരേയും വന്ധാകിരേയും സേനകളെ നിശ്ശേഷം നശിക്കണമെന്നുള്ള ചൈനീഷ് നിർദ്ദേശത്തിന് മറുപടിയായി നെഹ്റു പ്രസ്താവിച്ചത് ഇന്ത്യയുടെ സാധ്യ സേനയെ ഇന്ത്യൻ പ്രദേശത്തുനിന്നും സമ്പർക്കമായി നിഷ്ഠാസനം ചെയ്യുന്നതിനെക്കുറിച്ചാണ് എന്നായിരുന്നു. 1932 സെപ്റ്റംബർ 8 മുതൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള പതിയെ കരോറങ്ങൾക്കിടയായ പ്രദേശങ്ങളെക്കുറിച്ചും രക്ഷിക്കപ്പെട്ടവയെത്തുടർച്ച സംഭവങ്ങൾ സാക്ഷ്യമല്ലെന്ന് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു.

നെഹ്റുവിന്റെ അഭിപ്രായം 'കൊടുമ്പാ നിർദ്ദേശ'ത്തിലും അംഗീകരിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. പക്ഷെ ചൈന വഴങ്ങിയില്ല. പിന്നീടൊരിക്കലും ഈ പ്രശ്നത്തിൽ നിശ്ചിതമായ ഒരു തീരുമാനത്തിൽ എത്തിച്ചേരാനോ, നഷ്ടപ്പെടുപോയ പഴയ സമഗ്രത വീണ്ടെടുക്കാനോ നെഹ്റുവിന് സാധിച്ചു ഉമില്ല.

പുണ്യപ്രാർത്ഥനാ നാമം

ഭാരതത്തിന്റെ സ്വാതന്ത്ര്യം സ്ഥാപിക്കുവാൻ ഒരു ഫലം
പോലെ ഉദ്യോഗസ്ഥനായിത്തീർന്നു. കരുണയായ അനുഭവങ്ങളി-
ലൂടെ കടന്നു മാറ്റിയും ഉന്നതമായ ധർമ്മം വെളിപ്പെടുത്തുന്ന
താണ്. വിഭജനത്തിന്റെ അനിഷ്ടഫലങ്ങൾ, രാജ്യത്തി-
ന്റെ അവികസിതാവസ്ഥയായിത്തീർന്നു. ചരിത്രനാമകന്റെ
പുനർവിജ്ഞാപനം ഭാരതത്തിൽ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ആ-
ദ്യമധ്യ പ്രസ്ഥാനം തന്നെ ചെറുപ്പം വളരെ സാഹസികമായി
കൈമാറ്റം വന്നു.

വിദേശരാജ്യങ്ങളുമായുള്ള ബന്ധത്തെ സംബന്ധിച്ചിട-
ത്തോളം ഇന്ത്യയ്ക്ക് നിസ്സീമമായ ഭാഗ്യവശമാണ് സിദ്ധി-
പ്പെട്ടിട്ടുള്ളതെന്നു പറയാം. ഈ സൂത്രത്തിന്റെ കരുതൽ
മാർഗ്ഗം ഉത്തരവാദിത്വം ആർക്കെന്നു ചോദിച്ചാൽ, ഭാരതീ-
യർക്ക് ചെറുകുറഞ്ഞുപോയ പാലാൽ കഴിയും, 'ജവഹർലാൽ
നെഹ്രു, 'വിനോദ്. സുപ്രസിദ്ധമായ ഉന്നത-
യുടെ വിദേശനയം ഭാരതത്തിന് തന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട നേതാ-
വിന്റെ വിവരണമായ സഹായകമാണ്. ഉറപ്പിക്കുന്ന
ഭാരതത്തിന്റെ സഹജവാദനയെ തട്ടിയെടുത്ത്, അടി-
സ്ഥാനപരമായ ആർഗ്ഗ്യമാണെന്നും സുസ്ഥിരമായ
ശക്തിയോ കരുത്തോ നേതൃത്വമോ ഇല്ലാതെ താഴ്മയായി
കിടന്ന ഭാരതീയ ജീവിതത്തെ സമുദാനം ചെയ്ത് ജീവിതകാ-

ലം മുഴുവൻ പഠിപ്പിച്ചിട്ടു ന്ന മഹാനന്ദൻ നന്ദാവിന്റെ വിജയത്തിന് നിദാനമാകുന്ന നല്ല നല്ല ഒരു അന്ത്യഘട്ടമായിരുന്നു.

വിവിധ രാജ്യങ്ങളെ സന്ദർശനംകൊണ്ട് അടുത്തറിയാനും, ഭിന്ന മതാചാരങ്ങളും ഭിന്ന സംസ്കാരങ്ങളും ഉൾക്കൊള്ളുന്നവരുമായ ഒരോ രാജ്യത്തും ഭരണത്തെയും സ്വന്തം വിശ്വസനീയതയെപ്പറ്റിയും ആകർഷിക്കാനും നെഹ്രുവിന് കഴിഞ്ഞു. മലാളത്തിന്റെ നാനാഭാഗത്തുനിന്നും വാഴിച്ചിരുന്ന താക്കളം, പ്രധാന മന്ത്രിമാരും, രാജാക്കന്മാരുംകൂടാകെ ഇത്ഭുവിൽ സന്ദർശനം നടത്താൻ തുടങ്ങിയത് പ്രധാനമായും അദ്ദേഹത്തോടുള്ള സ്വസ്ഥതയെ മകമായിട്ടു ഭിന്നം. സമാധാനപരമായ സഹവർത്തിത്വം വാഗ്ദാനം ചെയ്യുന്ന സന്ധികളും പ്രസ്താവനകളും അനുധി രാജ്യങ്ങളിലെ പ്രതിനിധികളുമായിട്ടു ചാൻ അദ്ദേഹം നടത്തിയിരുന്നു. 1952 ൽ ജപ്പാൻ ഇൻഡോ-സിനിയൻ സന്ധിയും, 1953 ൽ ബ്രിട്ടണിന് മായിച്ചെന്ന് പഞ്ചശീലത്തനുസരിച്ചായിട്ടുചെയ്ത പൊതുവിട്ടു സന്ധിയും പ്രസ്താവനയും മറ്റും എന്താനും ഉദാഹരണങ്ങളാണ്.

പ്രധാന മന്ത്രിമാരുടെ കൊളാറബ്ബ സമ്മേളനത്തിൽ നെഹ്രു പങ്കെടുക്കുകയുണ്ടായി. വിവിധ രാജ്യങ്ങളിലെ അന്ത്യഘട്ടത്തിൽ കഴിഞ്ഞു നല്ല രാജ്യങ്ങളിൽ അന്ത്യഘട്ടമായി കടന്നു വരുത്തുന്ന നയത്തിൽ പ്രതിഷേധിച്ചുകൊണ്ടാണ് അദ്ദേഹം സംസാരിച്ചത്. മുമ്പായിട്ടും പ്രതിനിധികളാലും പങ്കെടുത്തിരുന്ന യു. എൻ. അസംബ്ലിയിൽ ഏകദേശമായി ഒരുപക്ഷേപമുള്ള ഇന്ത്യൻ പ്രധാനമന്ത്രിയുടെ ശബ്ദമേന്മയായിരുന്നു.

സോപിയാ'യുണിമർ ഹരേഃയ ആകുരിച്ചപ്പോൾ, സൈന്യങ്ങളെ പിൻവലിക്കുവാൻ നെഹ്രു ആവശ്യപ്പെട്ടിരുന്നു. ലോകത്തുവീടെയും ക്രമസമാധാനങ്ങൾ പാലിക്കപ്പെടണമെന്നും, സമാധാനദണ്ഡുകൾ ഉണ്ടാകുന്ന എന്തൊരു സന്ദർഭത്തെയും ശ്രദ്ധപൂർവ്വം വീക്ഷിച്ച് പരിഹാരമുണ്ടാക്കുന്നതിൽ എല്ലാ രാജ്യങ്ങളും അന്യോന്യം സഹകരിക്കണമെന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിപ്രായം. കൊറിയൻ യുദ്ധം സമാപിപ്പിക്കുന്നതിൽ അദ്ദേഹം വഹിച്ച പങ്ക് സുവിദിതമാണല്ലോ.

ഇങ്ങനെ സമാധാന ദൂതനെന്ന പ്രഖ്യാതി സാർവ്വത്രികമായി നേടിയിട്ടും, ദുരൂഹവിനീർത്തുകൊണ്ടിരുന്നതിനാൽ നെഹ്രുവിന് സാധിച്ചിരുന്നില്ല. പാകിസ്താനം ചൈനയും നിരന്തരമായ ഉപദ്രവങ്ങൾക്കൊണ് അദ്ദേഹത്തെ അലട്ടിയിരുന്നു. ഐക്യരാഷ്ട്രസഭയുടെയും, ആകെ പ്രവേശനത്തിന് വേണ്ടിയാണോ താൻ ബലമായി വാദിച്ചത്, സാമഹാര്യത്തിന്റെ വിശുദ്ധ പാരമ്പര്യം അദ്ദേഹം പറ്റും ബന്ധിതനെന്നു് ഏതൊരു രാജ്യത്തേക്കുറിച്ചാണോ താൻ വിരോധിച്ചത്, ആ രാജ്യത്തെയൊപ്പി ദുഃഖിക്കേണ്ടിവന്നതു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതത്തിൽ ഉഗ്രമായ ദാരുണമായിരുന്നു.

ഒരു വൈകാരികാവസ്ഥയിന്റെ സാധ്യതകൾ ഭരിപ്പാക്കാൻ നെഹ്രു അങ്ങേയറ്റം പരിശ്രമിച്ചിരുന്നു. അതിന് വേണ്ടിയാണ് നിരാശയീകരണത്തിനായി അദ്ദേഹം എല്ലാശ്രമം വാദിച്ചതു്. ഐക്യ അംഗീകൃതപ്രസിഡന്റ് നാസ്സറും, റാഹ്മാദും നെഹ്രുവും ചേർന്ന് ഭരിക്കൽ ചെയ്യാനായ നിരാശയീകരണത്തിനുവേണ്ടി വാദിക്കുകയും ചെയ്തു. അതിനിടയിലാണ് അണുശക്തിപരീക്ഷണത്തി

നമ്മുടെ സോപീയറായ, ഞിയൻറ നിശ്ചയമുണ്ടായത്. അത് യുദ്ധഭീഷണിയുളവാക്കുന്നത് നെഹ്രു, പ്രഖ്യാപിച്ചു.

അമേരിക്കയുമായി എപ്പോഴും സുഹൃത്തുസന്ധ്യം പുലർത്താൻ ചരിത്രപുരുഷൻ പാടിനോടിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ, ഒരു മഹാനായ ലോകനേതാവായിരുന്നു കെന്നഡി.

വിശ്വാസ്യബന്ധനയെയും കൃത്യതയെയും നോക്കി വെക്കുന്നത് നെഹ്രുവിനെ അത്യന്തം വേണിപ്പിച്ചു. അതിനും പുറമെയാണ് പോർട്ടുഗീസുകാരിൽ നിന്ന് ഗോവയെ വിഭജിപ്പിക്കേണ്ട ചുമതലയും വന്നു കൂടിയത്. എന്നിട്ടും പോർട്ടുഗീസ് നടപടി കൈക്കൊള്ളാൻ തനിക്കു നൽകിയ ഒരു ഏകാന്തത അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. 1955-ൽ നിരവധിരൂപം സഭാധാനപ്രിയതയായ ഗോവയിലെ സത്യാഗ്രഹികളെ പോർട്ടുഗീസ് അധികൃതർ വെടിവെച്ചത് ജഗീഷ്വര പ്രാകുതയായ ഒരു പ്രവൃത്തിയാണെന്നും അദ്ദേഹം പാർലമെന്റിൽ വെച്ച് പ്രഖ്യാപിച്ചു. 'കൊല്ലാണിയലിന് അതിൻ' എന്നും, എന്നും എതിരാവിരുന്നു. അതിനാൽ ഇന്ത്യയുടെ ഒരു ചെറിയ ഭാഗത്തു് കൊല്ലാണിയൽ ഭാഗം തുടർ നടക്കുന്നത് ധ്വനിയുണ്ടായി തനിക്കു തോന്നിപ്പോന്നാണെന്ന് അതിനെക്കുറിച്ച് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞത്.

ബ്രിഗാന്നിൻ, ക്രൂഷ്ബോയ് മതേന്ദ്ര നേതാക്കളായ ഗോവയുടെ മേലുള്ള പോർട്ടുഗീസ് അധീനതയെ അപലപിക്കുകയുണ്ടായി. എന്നിട്ടും മറ്റു വിവിധ പ്രബല രാജ്യങ്ങൾ ഇക്കാര്യത്തിൽ മൗനം വീശിക്കൊണ്ടു് നെഹ്രുവിനെ വലിയുയിപ്പിക്കുകയും ദുഷിതനാക്കുകയും ചെയ്തു. ഗോവയിലെ

കൊണ്ട് നടത്തിയതായിരുന്നു. ഒരു കോൺഗ്രസ്സ് പ്രവർത്തകനായ പൊന്നി ത്രിമാനമു ഉപവാസത്തിലൂടെ മാണം വരികകഴിഞ്ഞു. 1953-ൽ ആത്മസംസ്കാരം 1953-ൽ ഉപവാസമായി അനുവദിച്ചു കൊടുക്കുന്നതുവരെ ഈ വിപ്ലവം നിർത്തിനിൽക്കുന്നു.

ഈ കലാപത്തെ തുടർന്ന് മാറ്റം പലതും അനുഭവിച്ചതായ സ്റ്റാൻഡിംഗായി വന്നിട്ടുണ്ട്. അത് വിശ്വീകൃതമാണെന്ന് പ്രധാനമന്ത്രി അറിയിച്ചു. എങ്കിലും ഈ പ്രശ്നത്തിന്, ഇന്ത്യയുടെ ഏകീകൃത ഭാവമുള്ളതായ വിധത്തിൽ ഒരു പരിഹാരം കാണാനായി പ്രത്യേകമായി കമ്മീഷൻ എർപ്പെടുത്തി. ഈ സംസ്ഥാന പുനഃസംഘടന കമ്മീഷൻ രണ്ടു കൊല്ലത്തെ ഗവൺമെന്റ് പരിശോധനയ്ക്കുശേഷം, പതിനാറു സ്റ്റാൻഡിംഗ് ഉപസംസ്ഥാനങ്ങളായി രാജ്യത്തെ വിഭജിക്കാൻ ശുപാർശ ചെയ്ത ഒരു റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കുകയും, അതിൽ പ്രകാരം സ്റ്റാൻഡിംഗ് പുനഃസംഘടിപ്പിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു. ബോംബെ, പഞ്ചാബ് മുതലായ ചില പ്രദേശങ്ങൾ ഇതുകൊണ്ടും തുടർച്ചപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്.

നേത്ര, തന്നെ നോട്ട് മേൽപ്പറഞ്ഞ സംസ്ഥാനങ്ങളുടെ കാര്യത്തിൽ ഇടപെടുകയാണ് ചെയ്തിരുന്നത്. അദ്ദേഹം ഭൂമിയിൽ നിന്നുള്ളതും പുതിയ പുതിയ നിർമ്മാണങ്ങളും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. നിഷ്ഠാപരമായതല്ല മാറ്റം പൊതുവായി ഉണ്ടായിട്ടുള്ളതല്ല. ജനങ്ങളുടെ മേൽ തന്നെ അതിരും അടിച്ചമർത്തലുകളാൽ നിന്നു നിലനിൽക്കുന്നതല്ല. വർദ്ധിക്കുന്നു. അദ്ദേഹം തന്നെ ചില നിർമ്മാണങ്ങൾ പ്രഖ്യാപിക്കുകയും പാർലമെന്റ് ക്ലബ്ബിൽ അതിനെ

കക്ഷം ചെയ്തു. ആപ്തമായ സ്റ്റോറുകൾക്ക് വഴങ്ങാതെയിട്ടാണ് വന്നുകൂടിയത്. എങ്കിലും, അതിന്റെ പ്രത്യാഘാതമെന്നൊക്കെ നാട്ടന്ത തൊഴൊത്തപ്പിൽ കോൺഗ്രസ്സിന് ബോധ്യമായി വലിയ എതിർപ്പുകളെ നേരിടേണ്ടിവന്നു.

ഇന്ത്യയിൽ ഹിന്ദി ഭരദ്യാഗിക ഭാഷയാക്കുന്നതിൽ മാനന്തിന് തെക്കേ ഇന്ത്യയിലും പ്രതികൂലമായിരുന്നു. 1957-ൽ ഭരദ്യാഗിക ഭാഷാക്കമ്മീഷൻ സമർപ്പിച്ച റിപ്പോർട്ടിൽ, ഇംഗ്ലീഷിന്റെ സ്ഥാനത്ത് ഹിന്ദി പ്രതിഷ്ഠിതമാകുന്നത് 1985-ാ നാണ്ടിനകം സാധിക്കാത്തതാണ് എന്ന പ്രസ്താവിച്ചു കണ്ടപ്പോൾ, തെക്കേ ഇന്ത്യാക്കാരായ നാല്പതോളം കോൺഗ്രസ്സ് എം. പി. മാർ അതിനെ എതിർത്തു. 1990 വരെയുള്ള കാലാവധി ഇക്കാവൃത്തിൽ ആവശ്യമാണെന്നായിരുന്നു അവരുടെ വാദം. മദ്രാസിൽ രാജഗോപാലാചാരി ഹിന്ദിയുടെ 'സാമുദായികത'ത്തെക്കുറിച്ച് പരസ്യമായി സംസാരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ പരിതസ്ഥിതിയിൽ നയപരിഷ്കാരം ഏകീകരിക്കപ്പെട്ടു നേരിടാനാണ് പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രമിച്ചത്.

കാലതാമസം വരുത്തുന്നതിനോട് നെഹ്രു, അനുകൂലിച്ചു. 'ഹിന്ദിഭാഷാക്കാലം അപലപിക്കുകയും, അത് തന്നെ ഇംഗ്ലീഷ് നോക്ക് പക്ഷപാതമുള്ളവനാണെന്നു പറഞ്ഞ് തെക്കേ ഇന്ത്യാക്കാരെ ആശ്വസിപ്പിക്കുകയുമാണ് അദ്ദേഹം ചെയ്തത്. പക്ഷെ ഹിന്ദിക്ക് തുല്യമായ സ്ഥാനം ഇംഗ്ലീഷിന് നൽകാൻ അദ്ദേഹം ഹോമത്തോളമായിരുന്നില്ല. ഇംഗ്ലീഷ് ഭരദ്യാഗികനാകാൻ ഉടക്കുന്നതാണെന്നും മാത്രമേ വാഗ്ദാനം ചെയ്തുള്ളൂ.

അഹിന്ദി പ്രാദേശികം" അവരുടെ മുമ്പിൽ എത്താൻ വാതിലുകൾ കൊട്ടിയടയ്ക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു എന്ന വാതാവ്യവഹാർ ബാനിഷ്കപ്പെടുന്നില്ല എന്നാണദ്ദേഹം പറഞ്ഞത്.

ഇന്ത്യയുടെ തെക്കേ അറ്റത്തുള്ള ഒരു കൊച്ചു രാജ്യമായ കോളം നെഹ്രുവിന് തലവാനുമുണ്ടാകുന്നത് പ്രശ്നമായിത്തീർന്നു. അന്നത്തെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് ഗവൺമെന്റിനെതിരായി ഒരു പെരുമുന്നണിത്തന്നെ കേരളത്തിലുണ്ടായി. അവസാനത്തെ മാറ്റംകൊണ്ടു നില്ക്കുമ്പോൾ, അദ്ദേഹം ആ ഗവൺമെന്റിനെ പിരിച്ചുവിട്ട് പ്രസിഡന്റ് ഭരണമേൽപ്പെടുത്തിയത് കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുകാരുടെ നിരീതിയും ഉൾച്ചെങ്കുമമായ വിരോധവിപ്ലവനാടകങ്ങൾക്കിടയാക്കി. ആ നടപടിയുടെ നിമിത്തമായതാണത്രെ അവർ ചോട്ടോ ചെയ്തത്.

ഇക്കാതിരിയുള്ള കഴുപ്പാടുകൾ പാട്ടാകുവാൻ പാർട്ടിക്കുള്ളിൽ തീർത്തുള്ള വിവിധമായൊരു ഭിന്നിപ്പുകളും കൂടി നെഹ്റുവിന്റെ ഏതൊരു വല്ലാതെ ഉൾച്ചെങ്കുമങ്ങളായി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആഭ്യന്തരമായ രാജാരി കോൺഗ്രസ്സിലെ വലതുപക്ഷനേതാവായിത്തന്നെ. നെഹ്റുവിന്റെ കമ്മ്യൂണിസത്തിലുള്ള പൊക്കിനെ തടയാനാണെന്ന ന്യായവാദമുണ്ടായിട്ട് അദ്ദേഹം സ്വതന്ത്രപാർട്ടി രൂപീകരിച്ചു. ആ കക്ഷിയുടെ വളർച്ച കണ്ഠം. അതൊരു വെല്ലുവിളിയുണ്ടെന്നും അതിനെ നോക്കാൻ തയ്യാറായിരിക്കാത്തതെന്നും നെഹ്റു കോൺഗ്രസ്സിനോടു പറഞ്ഞു.

ഇതിനിടയിൽ ധനകാര്യമന്ത്രിയായ ഐ. ഐ. കൃഷ്ണമാചാരി അവതരിപ്പിച്ചുനികരിവർഗ്ഗപ്രമേയത്തിന് വലിയ ഏതിർപ്പുകളെ അഭിമുഖീകരിക്കേണ്ടിവന്നതും ഗവ

[illegible]

കൃഷ്ണമാലാരികൾക്കും ധനകാര്യമന്ത്രിയായി അതിൻ
 മഹാദർശിഭാരാളി രാജ്യത്തിന്റെ സാമ്പത്തിക സുസ്ഥിതി
 കൈമാറ്റം ചെയ്തതാണ്. നിജയകരമായി ശ്രമിച്ചവർക്കി
 ലും. അത് പ്രശ്നങ്ങളെല്ലാം നയിച്ചുവെന്ന് പരിഹാരമായി
 നൽകി.

ധേബാർക്കമ്മിറാറിമുട പ്രവാർശപ്രകാരമുള്ള പരിപാടികളൊട്ടുകൂടി 1881-'88 വർഷങ്ങളിലെഴുതപ്പെട്ടതായി കണക്കാക്കപ്പെടുന്നു. പഞ്ചവത്സരപദ്ധതി ആസൂത്രിതമായത് ആയിടെയാണ്. ഉല്പാദനവർദ്ധനയും കൂടുതൽ തൊഴിൽ സൗകര്യങ്ങളുമായിരുന്നു ലക്ഷ്യങ്ങൾ. എങ്കിലും, ദേശീയവത്കരണം കൈലാസം ആംഗ്ലോ മതമാനദണ്ഡാലം വർദ്ധിക്കുവാനുള്ള സാധ്യതകളെ യുക്തമെന്നു കാണുന്നതെന്നു കണക്കാക്കപ്പെട്ടു.

ഒന്നിനെന്ന് വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന സ്ത്രീകളോടൊത്തും പ്രസ്തുതമുഹത്തിന്റെയും അവിഷ്കൃതമായ ഭാരം ജീവിതത്തിന്റെ അന്ത്യമാ പ്രശാന്തമായിരിക്കട്ടെ ആ സാധനത്തിൽ നെഹ്രുവിനെ വളരെ വിജയിപ്പിച്ചു. ഒട്ടനേകം 'ഉയരാക്ഷാ'കൾ നിറഞ്ഞ ഭരണചക്രവർത്തിനിന്ന് അദ്ദേഹം കാലതോഴം എന്നെന്നു നിൽക്കാൻ ആഗ്രഹിച്ചിട്ടുപോലും. മാതൃഭൂമിയുടെ മേൽക്കനികയായ പ്രേമഭംഗം വഴങ്ങി ആ മിടുക്കനായ നാഗ്ദേഹം കിടക്കകയ്ക്കായി ചെന്നു.

உருவம், அழகம்

സാഹർലാൽ നെഹ്രു. തെന്താതിൽ വിതരണാവശ്യം ഉൾപ്പെടെയെല്ലാം സർവ്വസമത്വമായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സിവിൽ അസൂതാവഹമായ ഒരു പ്രഹേളികയായിത്തീർന്ന് ഇക്കാരണമാവാം. വിതരണവും ഏഴാതാനും ഇഷ്ടപ്പെട്ടിരുന്ന അദ്ദേഹം ഒരു വിതരണ ഏഴത്തു കാരണം ആയി മാറിയിട്ട് ഭരണ ചികിത്സയിൽ വെച്ചു മാത്രമാണ്. പുറത്തു നോക്കിക്കൊണ്ടും പുറത്തുനോക്കിയിട്ട് വിതരണ കാര്യം നോക്കിക്കൊണ്ടും ചെല്ല അദ്ദേഹം ഭരണാധികാരികളായി മാറിയിട്ടുണ്ട്. തെന്താതിൽ വിതരണവും അദ്ദേഹം ഭരണാധികാരികളായി മാറിയിട്ടുണ്ട്.

ദേശീയതയെക്കുറിച്ച് സൃഷ്ടിച്ചതല്ല പ്രതിബന്ധങ്ങളിൽ വിശ്വസിക്കാത്ത ഒരു വിശ്വപരതനായിത്തന്നെ നെഹ്രു. എന്തിനും അപ്പുറത്തിന് ദേശീയതയെന്ന് ആഭിമാനം പോരാടേണ്ടിവന്നു. പാശ്ചാത്യസമൂഹത്തിന്റെ നല്ല വശങ്ങളെ ഉൾക്കൊള്ളാനും. ആംഗലസാഹിത്യത്തിന്റെ അഭിവൃദ്ധി ലഭിക്കട്ടെ എന്നായിരുന്നു കൈക്കൊണ്ടിരുന്ന ആ സാഹിത്യപ്രാപ്തകന് നാം നൂറാണ്ടുകാലത്തോളം ഇംഗ്ലീഷുകാരെ എതിർക്കുകയും അപരിത് നിന്നുള്ള ഉപദ്രവങ്ങളെ നേരിടുകയും ചെയ്തുണ്ടെന്നായി വന്നു. അഭിമാനനായ ഒരു പ്രകാശനായി പരിഷ്കൃതമായ നവീന യുഗത്തിന്റെ എല്ലാ സുഖസുന്ദരികളും ആസ്വദിച്ചു വെട്ടിനിടും. ലക്ഷ്യപ്രാപ്തിക്കായി അദ്ദേഹം അവയെ വലിച്ചെടുക്കുകയാണു ചെയ്തത്.

അനേക വർഷങ്ങളിലെ നീന്താനായ കഠിനാധ്വാനം കൊണ്ടുപോലും തളരാതിരുന്ന ഐ. പി. എച്ച്. കനഃശങ്കിന്റെ സാമാജിക സാധിക്കാൻ പൊതുനായമായിരുന്ന ആ ജീവിതത്തിന്റെ അനുസരണ ഔദ്യോഗികമായ സംഭവഗതികൾ ഉന്മീലനമായ പ്രതിഭയും, ഓർമ്മയുണ്ടായിരുന്ന വിദ്യാഭ്യാസ യോഗ്യമായ പ്രതിഭയും, വിശ്വകലാശാലയിലുള്ള പ്രവർത്തികൾ വ്യക്തം അന്നും അപ്പോൾ പ്രകടിപ്പിച്ചിരുന്നു. എങ്കിലും ആ ഔദ്യോഗിക പ്രകടനം അന്തിമപ്രകടനമായി മാറിയിരുന്നില്ല.

1964-ൽ അന്ത്യമായിട്ടുള്ള ദുഃഖനരം പാശ്ചാത്യ ഐ. പി. എച്ച്. കനഃശങ്കിനായിരുന്നു. നാലു ദിവസത്തിനകം ന്യൂയർക്ക് ഹിൽ കണ്ടിന്റെ തീരത്തു കിഴക്കു ഭാഗത്തു കനഃശങ്കിനായിരുന്നു. അദ്ദേഹം പ്രവർത്തിച്ചിരുന്ന സമയം പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടും, മറ്റ് തോതിൽ തുടർ പ്രവർത്തിക്കാനുള്ള ആവേശം അദ്ദേഹത്തിൽ അനുഭവിച്ചിട്ടില്ലെന്നും ന്യൂയർക്ക് കനഃശങ്കിനായി, അദ്ദേഹം ആ അന്ത്യമായിട്ടുള്ള സമയത്തിൽ വെള്ളം ചുറ്റുമ്പോൾ കനഃശങ്കിനായി അദ്ദേഹം അനുഭവിച്ചിരുന്ന കാര്യങ്ങൾ അദ്ദേഹം അനുഭവിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹം കനഃശങ്കിനായി പ്രകാരം അദ്ദേഹം അനുഭവിച്ചിരുന്നു. പ്രവർത്തിക്കാൻ ഉദ്യോഗത്തിൽനിന്ന് രാജിവെച്ചുപോയ കനഃശങ്കിനായി. വാൽബർട്ടർ ശാസ്ത്രീയ അദ്ദേഹം കനഃശങ്കിനായി വെള്ളം തിരികെ വിളിച്ചു.

മേയ് മാസത്തിൽ ഐ. പി. എച്ച്. സി. സി. യുടെ സമ്മേളനത്തിൽ പങ്കെടുക്കാൻ ഐ. പി. എച്ച്. അനുഭവിച്ചുപോയ കനഃശങ്കിനായി. അദ്ദേഹം കനഃശങ്കിനായി വെള്ളം ചുറ്റുമ്പോൾ കനഃശങ്കിനായി അദ്ദേഹം അനുഭവിച്ചിരുന്നു. പ്രവർത്തിക്കാൻ ഉദ്യോഗത്തിൽനിന്ന് രാജിവെച്ചുപോയ കനഃശങ്കിനായി. വാൽബർട്ടർ ശാസ്ത്രീയ അദ്ദേഹം കനഃശങ്കിനായി വെള്ളം തിരികെ വിളിച്ചു.

പടി പെട്ടെന്ന്. എങ്കിലും രോഗശാന്തി കഴിഞ്ഞതായ
രൂപ പ്രാപ്തിയുടെ ആ പ്രാദേശത്തിൽ തദ്ദേശ കൂടി വി
ശ്രമം ആവശ്യമായി വന്നതിനാൽ ഡോക്ടർമാരിൽ മൂന്നു
വിവരത്തെ താമസത്തിനായി തദ്ദേശ ഡോക്ടർമാർ 28-ാം
തീയതി നടത്തിപ്പാക്കുകയും ചെയ്തു.

മേയ് 27-ആതിരയ്ക്കിടെ കഠിനമായ ഏറ്റുവാ
ത്താൽ ആക്രമനയായ ചവിട്ടു പുരുഷന്റെ ഭാവിദശിതി
ആരോജനകമായിരുന്നു. ബോധം ക്ഷയിച്ചു. ഡോക്ടറായ
ഡോക്ടർമാരുടെ ഏകദേശിക്രമം മനസ്സെ തീച്ച പരിശ്രമ
ശാലകൾ ആ ബോധക്ഷയത്തിൽ നിന്ന് ജനകീയമായിട്ടു
ആവശ്യമായിരുന്ന ആ ഗോപ്യതയെ പിന്നെടക്കാൻ
കഴിഞ്ഞില്ല. അന്നു വിവരം മദ്ധ്യമനോരമപ്രാദേശം
തദ്ദേശത്തിന്റെ ഭാവി അനന്തരയിൽ വിവരം പ്രാപി
ക്കുകയും ചെയ്തു.

അതേയായ ഭാവിയിലുള്ള വിശ്വാസ്യ
മായ ഒരു നിമിഷത്തിൽ, ഏതാനും കൊല്ലങ്ങൾക്കു മുമ്പ്
മനസ്സു. ഇങ്ങനെ പാഞ്ഞിരുന്നു.

"If any people choose to think of me then, I
should like them to say: This was a man who, with
all his mind and heart loved India and Indian people.
And they in turn, were indulgent to him and gave him
of their love most abundantly and extravagantly."

അവർ അങ്ങനെ ചെയ്യുമെന്നതിൽ യാതൊരു സം
ശയത്തിനും അവകാശമില്ല. അതും അതിലധികവും അറി
ക്കുന്ന ജനഹൃദയം നെച്ചു. ഭാരതത്തിന്റെ ഏറ്റവും, ആ
യോഗ്യം. എല്ലാമാണ്—ലോകാവസാനത്തോളം.

ശുദ്ധിപത്രം

പുറം വരി		അബദ്ധം	സുബദ്ധം
18	25	ഐകകണ്ഠ്യന	ഐകകണ്ഠ്യന
26	1	വികാർമൂർച്ഛ	വികാർമൂർച്ഛ
31	7	ഹിമാലയാത്രയ്ക്ക്	ഹിമാലയാത്രയ്ക്ക്
33	10	അദ്ദേഹത്തിന്റെ	അദ്ദേഹത്തിന്റെ
36	13	നിരമിച്ചു	നിരമിച്ചു.
39	22	പുഷ്പാഞ്ജനമല്ലാത്ത	പുഷ്പാഞ്ജനമല്ലാത്ത
45	4	അടക്കിപ്പിടിച്ചു	അടക്കിപ്പിടിച്ചു
45	10	തൃത്യവിൻ	തൃത്യവിൻ
47	5	സംസ്കൃതാശയ	സംസ്കൃതാശയമായ
47	11	'സ്നേഹിച്ചിരുന്നവൻ'	'സ്നേഹിച്ചിരുന്നവൻ'
47	18-19	പിരിയുസ്വാർ	പിരിയുസ്വാർ
51	5	ഉൽക്കാഭിവാഞ്ഛ	ഉൽക്കാഭിവാഞ്ഛ
52	20	നിഖനില്ലകയം	നിഖനില്ലകയം
54	12	നിഖേതനനായി	നിഖേതനനായി
54	13	കറഞ്ഞിരുന്നില്ല	കറഞ്ഞിരുന്നില്ല
57	19	രാഷ്ട്രീയസമ്മേളന	രാഷ്ട്രീയ സമ്മേളനങ്ങൾ
57	20	ചെയ്തതിനാൽ	ചെയ്തതിനാൽ
60	10	അധീനനായിത്തീർന്ന	അധീനനായിത്തീർന്ന.
60	19	കോൺസ്റ്റിൽ	കോൺസ്റ്റിൽ
61	1	സഹചര്യങ്ങളിൽ	സഹചര്യങ്ങളിൽ
61	4	ബ്രിട്ടീഷാദർങ്ങൾ	ബ്രിട്ടീഷാദർങ്ങൾ
61	6	ബ്രിട്ടീഷുകാരുടെയിൽ	ബ്രിട്ടീഷുകാരുടെയിൽ
61	14	കൂട്ടുകാർ	കൂട്ടുകാർ
61	16	ഗാഢമായി	ഗാഢമായി
63	17	നെഹ്രു	നെഹ്രു.
64	11	കഠിനമായ	കഠിനമായ
64	16	അസഹിഷ്ണുത	അസഹിഷ്ണുത
64	22	കൂടമ്പത്തിന്റെ	കൂടമ്പത്തിന്റെ

65	17	വിശേഷിപ്പിച്ചു	വിശേഷിപ്പിച്ചു
65	19	ആയിടെയാണ്	ആയിടെയാണ്
66	8	ഗാന്ധിജിയുടെതെന്ന്	ഗാന്ധിജിയുടെതെന്ന്
67	10	കോൺഗ്രസ്സ് കമ്മിറ്റി	കോൺഗ്രസ്സ് കമ്മിറ്റിയുടെ
67	23	ധന്യജിതയുടെ	ഗാന്ധിജിയുടെ
73	17	വികാരോദ്യോതകവുമായ	വികാരോദ്യോതകവുമായ
75	11	സാധ്യകൾ	സാധ്യകൾ
76	16	പ്രിയംകരമായിരുന്ന	പ്രിയംകരമായിരുന്ന
76	19	സുഹൃത്തുക്കൾക്കും	സുഹൃത്തുക്കൾക്കും
79	5	കിരീടാവകാശിയും	കിരീടാവകാശിയും
79	22	വിഭാവാനിതരായ	വിഭാവാനിതരായ
79	28	മുൻ	മുൻ
80	13	അവശേഷിക്കുള്ള	അവശേഷിക്കുന്നതുള്ള
80	13	ബ്രിട്ടീഷ്	ബ്രിട്ടീഷ്
80	15	പ്രസ്താവത്തിന്	പ്രസ്താവത്തിന്
80	16	അല്ല,	അല്ല,
83	18-19	എന്നിവയെല്ലാം	എന്നിവയെല്ലാം
92	19	ഐക്യരൂപമുള്ള	ഐക്യരൂപമുള്ള
97	5	കോൺഗ്രസ്സ് കമ്മി	കോൺഗ്രസ്സ് കമ്മി
98	10	പ്രോജക്ട്	പ്രോജക്ട്
100	14	ഗവർണ്ണർ	ഗവർണ്ണർ
102	22	ചെയ്യപ്പെട്ടതെന്നായിരുന്നു	ചെയ്യപ്പെട്ടതെന്നായിരുന്നു
103	8	മദ്ധ്യസ്ഥ	മദ്ധ്യസ്ഥ
103	11	അതിഥി	അതിഥി
104	3	പശ്ചിമഘാട്	പശ്ചിമഘാട്
104	22	കർമ്മകമ്പനി	കർമ്മകമ്പനി
107	24	ലഹരിയുടെ	ലഹരിയുടെ
109	10	അലോസപ്പെട്ടതി	അലോസപ്പെട്ടതി
114	18	നേടിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു	നേടിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു
116	3	ശക്തിപുരം	ശക്തിപുരം
121	20	രൂപീകരിച്ചതും	രൂപീകരിക്കുകയും

126	16	ആദ്യതരണിൽ	ആദ്യതരണിൽ
133	9	അനുരഞ്ജിപ്പിക്കുക	അനുരഞ്ജിപ്പിക്കുക
134	4	പ്രശസ്ത	പ്രശസ്ത
134	9	സംഘവേദനയിൽ	സംഘവേദനയിൽ
140	18	ഉദ്യോഗസ്ഥനകൾക്കായ	ഉദ്യോഗസ്ഥനകൾക്കായ
141	6	വ്യവസ്ഥാപിത	വ്യവസ്ഥാപിത
141	10	മൈകാർട്ടുകൾക്കായ	മൈകാർട്ടുകൾക്കായ
141	22	നിമഗ്നതയിൽ	നിമഗ്നതയിൽ
141	22	ദേശീയവല്ലഭം	ദേശീയവല്ലഭം
144	1	സ്വീകരിക്കുന്നതിനുള്ള	സ്വീകരിക്കുന്നതിനുള്ള
146	5	ഉദ്യോഗസ്ഥ	ഉദ്യോഗസ്ഥ
157	17-18	നൽകുകയുണ്ടായില്ല	നൽകുകയുണ്ടായില്ല
161	24	ബോധ്യമാകും	ബോധ്യമാകും
163	3	പലക	"പലക"
163	13	നേതാവ്	നേതാവ്"
165	8	ചെയ്യാനാണ്	ചെയ്യാനാണ്
165	12	പാകിസ്ഥാനിൽ	പാകിസ്ഥാനിലും
170	9	വ്യവസ്ഥ	വ്യവസ്ഥ
174	2	ചെയ്യുക	ചെയ്യുക
174	26	പ്രസ്താവിക്കുക	പ്രസ്താവിക്കുക
177	22	അനുസ്മരണ	അനുസ്മരണ
178	16	സുരക്ഷിതത്വം	സുരക്ഷിതത്വം
181	14	രക്ഷിക്കപ്പെട്ടല്ലാതെ	രക്ഷിക്കപ്പെട്ടല്ലാതെ
182	1	സ്വാഭാവികമായ	സ്വാഭാവികമായ
183	20	അവഹേതുക	അവഹേതുക
184	10	ദുരവസ്ഥ	ദുരവസ്ഥ
187	1	പ്രവർത്തന	പ്രവർത്തന
187	9	ബലപ്പെടുത്തുന്ന	ബലപ്പെടുത്തുന്ന
188	24	അദ്വൈതം	അദ്വൈതം
189	8-9	അവസാനത്തെ	അവസാനത്തെ
190	4	ചരിത്രനായകൻ	ചരിത്രനായകൻ
191	14	അടുത്ത	അടുത്ത

